C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Herriot_James-Zverolekar_a_jeho_pratele.pdb

# PDB Name: Herriot, James - Zvěrolékař a j
# Creator ID: REAd
# PDB Type: TEXt
# Version: 0
# Unique ID Seed: 0
# Creation Date: 3.6.2007
# Modification Date: 3.6.2007
# Last Backup Date: 1.1.1970
# Modification Number: 0

James Herriot
ZVĚROLÉKAŘ A JEHO PŘÁTELÉ

Mým drahým starým kamarádům, Polly a Bodiemu
Ploďtež a rozmnožujte se a naplňte zemi a podmaňte ji a panujte nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským i nad všelikým živočichem hýbajícím se na zemi.

1. KAPITOLA

Časně ráno nebývám právě v nejlepší kondici, zvlášť za oněch mrazivých, studených jiter příznačných pro yorkshirské jaro, kdy se žene z hor ostrý březnový vítr, před nímž jsou jakékoli vrstvy šatstva nicotné a který štípe do nosu a uší. Býval to neveselý čas, zejména když jsem stál na kamenném dvoře hospodářství a hleděl na nádherného koně, umírajícího v důsledku mé neschopnosti.
Začalo to v osm. Pan Kettlewell telefonoval, když jsem snídal. „Jeden můj moc pěknej tažnej kůň se vosypal ňákou vyrážkou.“
„Jak vypadá ta vyrážka?“
„Sou to takový kulatý, placatý fleky a je jich plnej.“
„A objevilo se to náhle?“
„Jo, večer byl eště jak rybička.“
„Dobrá, hned se na něj jedu podívat.“ Málem jsem si zamnul ruce. Urticaria! Obvykle to přešlo samo od sebe, ale injekce léčebný proces urychlila a já hodlal vyzkoušet nový antihistaminový prostředek – prý

specifický pro takové případy. Na každý pád to byla pro veterináře příležitost, aby se blýskl. Příjemný začátek dne.
V padesátých letech převzal většinu práce na poli traktor, ale v okolí se ještě používalo dost tažných koní, a když jsem dorazil k panu Kettlewellovi, pochopil jsem, že ten kůň byl kus.
Hospodář ho vyvedl z boxu ke mně na dvůr a nádherný, metr osmdesát vysoký Shire pyšně pohazoval ušlechtilou hlavou. Hleděl jsem na něj téměř s úctou – na vznosnou křivku krku, široký hrudník, statné údy s bohatým ochlupením nad masivníma nohama.
„To je nádherný kůň!“ vydechl jsem. „Obrovský!“
Pan Kettlewell se hrdě pousmál. „Jo, je to vopravdovskej fešák. Koupil sem ho teprve minulej měsíc. Mám kolem sebe rád pěkný koně.“
Pan Kettlewell byl drobný, postarší, ale čilý a patřil k mým oblíbencům. Musel se natáhnout, aby pohladil mohutný krk, a kůň na něj láskyplně frknul.
„Je taky moc hodnej. Vopravdu mírnej.“
„Dobrá povaha a pěkný vzhled, co si můžete víc přát!“ Přejel jsem rukou po typické ploché vyrážce.
„Ano, je to urticaria.“
„Co to znamená?“
„Někdy se tomu říká kopřivka. Je to druh alergie. Možná že něco snědl, ale bývá nesnadné stanovit příčinu.“
„Je to vážný?“
„Kdepak. Mám injekci, která mu brzy pomůže. Je v dobré kondici, viďte?“
„Jo, zdravej jako řípa.“
„Dobrá. Injekce někdy vyvolá potíže, ale tenhle chlapík je ztělesněné zdraví.“
Natahoval jsem do stříkačky antihistamin v hlubokém přesvědčení o pravdivosti svých slov. Velikánský kůň vyzařoval pohodu.
Píchl jsem mu injekci a kůň se ani nepohnul a už jsem chtěl stříkačku odložil, když mě něco napadlo. Na urticarii jsem měl svůj osvědčený přípravek. Možná že by bylo vhodné přidat ho k antihistaminu, pro jistotu. Přál jsem si pro toho nádherného koně dobrou, rychlou léčbu.
Odcválal jsem zpátky ke svému autu pro starou příruční lékárnu a aplikoval jsem obvyklou dávku. Mohutné zvíře se zase ani nepohnulo a hospodář se rozesmál.
„Panečku, tváří se, jako by se nechumelilo, co?“
Vsunul jsem stříkačku do kapsy. „Ano, kdyby byli takoví všichni moji pacienti! Je báječný.“
Tohle, pomyslel jsem si, jsou slastné chvíle povolání veterináře. Snadný případ, bez potíží, přívětivý hospodář a poslušný pacient kůň krasavec, na kterého bych se mohl dívat celý den. Nechtělo se mi odtud, ačkoliv na mě čekaly další povinnosti. Jen jsem tam postával a jedním uchem jsem poslouchal Kettlewellovo brblání o nadcházející sezoně bahnění ovcí.
„Tak tedy,“ odhodlal jsem se konečně, „musím už jít.“ Obrátil jsem se k odchodu, když jsem postřehl, že hospodář zmlkl.
Chvíli panovalo ticho a pak se Kettlewell ozval: „Ňák se motá.“ Pohlédl jsem na koně. Svaly údů se mu slabounce chvěly. Téměř neznatelně, ale když jsem koně pozoroval, chvění stoupalo výš a výš, až se roztřásl krk, tělo i zadek. Velmi mírně, ale nepochybně čím dál intezivněji.
„Copak to je?“
Jen taková malá reakce. Brzy to přejde.“ Snažil jsem se o bezstarostný tón, ale necítil jsem se příliš jistě.
Chvění se zoufale vleklo a proměnilo se v třes celého zvířete, třes čím dál prudší, a hospodář a já jsme mlčky přihlíželi. Připadalo mi, že tu stojím celou věčnost, pokoušel jsem se tvářit klidně a ledabyle, ale nevěřil jsem svým očím. Ta náhlá nevysvětlitelná proměna – nebyl pro ni přece žádný důvod! Srdce se mi rozbušilo a v ústech mi vyschlo, když třes přešel v prudké křeče trýznící celé tělo zvířete a jeho oči – před chvílí tak mírumilovné – se v hrůze vytřeštily a z pysků začaly odkapávat sliny. V hlavě jsem měl hotový kolotoč. Asi jsem neměl míchat ty injekce, ale to přece nemohlo mít tenhle strašlivý účinek. Vyloučeno!
Vteřiny plynuly a já jsem cítil, že to už nevydržím. V uších mi duněla krev. Kůň se musí určitě co nevidět zlepšit – horší to být nemohlo.

Mýlil jsem se. Mohutné zvíře se začalo potácet. Nejdřív jen trochu, pak víc a víc, až se kolébalo ze strany na stranu jako dub ve vichřici. Dobrý Bože – položí se, a bude konec. A stane se to co chvíli. Pod mýma nohama jako by se zachvěla i kamenná dlažba, když se kůň zhroutil. Chvíli ležel na boku, hrabal nohama v křeči a pak zůstal bez hnutí.
Tak to bychom měli. Toho nádherného koně jsem zabil. Bylo to absurdní, neuvěřitelné: před pár minutami tu stálo zvíře v plné síle a kráse a pak jsem přijel já, se svými chytrými medikamenty, a zabil jsem ho.
Co řeknu? Hrozně mě to mrzí, pane Kettlewelle, prostě nechápu, jak se to stalo. Otevřel jsem ústa, ale nevyšla z nich ani hláska, ani pípnutí. A jako bych se na celou scénu díval odněkud zvenčí – uvědomoval jsem si čtverec hospodářských budov, za nimiž se pod nízkou oblohou zvedaly tmavé, sněhem šrafované skály, štiplavě studený vítr, hospodáře, sebe a nehybné tělo koně.
Mrazilo mě až v kostech a bylo mi mizerně a musel jsem promluvit, pronést pár nezbytných slov. Dlouze, nejistě jsem se nadechl a už jsem málem začal, když kůň mírně zvedl hlavu. Neřekl jsem nic, mlčel jsem spolu s panem Kettlewellem, když se mohutný kůň obrátil na hrudník, pár vteřin se rozhlížel, a pak se postavil. Zatřásl hlavou, pak přešel ke svému pánovi. Zotavil se právě tak rychle a neuvěřitelně, jako se předtím zhroutil, a nebylo vidět žádné následky prudkého pádu na dlažbu dvora.
Hospodář mu pohladil šíji. „Víte, pane Herriote, že ta vyrážka skoro zmizela?“
Přistoupil jsem k němu: „Ano, máte pravdu. Už není málem vidět.“
Pan Kettlewell zavrtěl uvážlivě hlavou: „Jo, vopravdu je to moc dobrej, novej lék. Ale něco vám povím. Snad vám to nebude vadit,“ položil ruku na moji paži a zahleděl se mi do očí. „Připadá mi to krapet prudký.“
Odjížděl jsem z hospodářství a přibrzdil jsem v závětří kamenné zídky. Padla na mě hluboká únava. Tyhle věci mi nesvědčily. Měl jsem svá léta – třicítka mi dávno minula – a už jsem nevydržel tolik co dřív. Naklonil jsem zpáteční zrcátko a podíval jsem se na sebe. Byl jsem trochu pobledlý, ale ne na smrt bledý, jak jsem se cítil. Přetrvával ve mně pocit viny a šoku a znovu se mi vracela myšlenka, že existují určitě snadnější způsoby obživy než praxe veterináře na vesnici. Čtyřiadvacet hodin denně, sedm dní v týdnu, těžká, špinavá práce, okořeněná traumatizujícími příhodami jako ta katastrofa před chvílí. Položil jsem hlavu na opěradlo a zavřel jsem oči.
Když jsem je za pár minut otevřel, prorazilo slunce mraky, prozářilo zelené stráně lemované jiskřícím sněhem a ozlatilo skalnaté výběžky. Stočil jsem okno vozu a vdechl čistý studený vzduch, čerstvý a ostře kořeněný, snášející se z vřesoviště vysoko nade mnou. Výkřik kolihy protrhl závoj ticha a v trávě silničního úvozu jsem zahlédl první petrklíče.
Zvolna mě překonával pocit klidu a míru. Možná, že jsem se u koně pana Kettlewella nedopustil žádné chyby. Možná že antihistaminy někdy vyvolávají takové reakce. Nastartoval jsem, a když jsem se rozjížděl, zalévalo mě nejdřív slabounce a pak v silném, životodárném přílivu přesvědčení, že je dobré, že mohu pracovat se zvířaty v tomhle nádherném kraji, že mám štěstí, že jsem veterinář v yorkshirské vysočině.

## 2. KAPITOLA

Šok docela určitě umocní schopnost vnímání. Odjížděl jsem od pana Kettlewella za svými dopoledními návštěvami se srdcem stále ještě rozechvělým a připadalo mi, že všechno vidím poprvé. Při své každodenní práci jsem si neustále uvědomoval krásu kolem sebe a nikdy jsem neztratil pocit úžasu, který mě naplnil, když jsem Yorkshire zahlédl ten první den, ale dnes ráno bylo kouzlo vrchoviny silnější než jindy.
Můj zrak bloudil znovu a znovu po vznosných stráních skal, po vzorkovnici zídek na zelených polích vydobytých ze žlutých vřesovišť a civěl jsem na vrcholky kopců, věčně vzrušený nedotčeností té země. Nedokázal jsem odolat, zastavil jsem po straně cesty neohraničené zídkou a šplhal jsem se svým bíglem Dinah vzhůru, kam mě vysočina lákala. Sníh zmizel téměř přes noc a zbyly po něm jen bílé stružky za zídkami, pod sněhem jako by byly uvězněny všechny vůně země a rostlin a slunce je teď osvobozovalo a stoupaly ve vlnách pronikavé sladkosti. Když jsem vyšplhal až nahoru, byl jsem bez dechu a hltavě jsem

polykal křišťálový vzduch, jehož jsem se nemohl nikdy nasytit.
Tady nebyla ani stopa člověčího doteku a procházel jsem se svým psem po rozprostírající se rozloze vřesu, rašeliny a močálů a nikdy neutuchající vánek čeřil černou vodu a ohýbal a kolébal trsy rákosu. Stíny mraků štvaných větrem přese mne přebíhaly a mihotaly se po nekonečnosti hnědi a zeleně a ve mně stoupalo opojné štěstí z toho, že jsem tady, na střeše Yorkshiru. Byla to pustá krajina, bez jediného živáčka, tichá a mlčenlivá, jen v dálce křikl nějaký pták, a přesto mě i tato osamocenost vzrušovala blízkostí veškerého stvoření.
Opuštěná vysočina mě vždycky jako píseň svůdných sirén vábila abych zůstal, ale dopoledne plynulo, a já jsem musel navštívit ještě několik hospodářství.
S přetrvávajícím pocitem naplnění jsem dokončil svou poslední návštěvu a zamířil do Darrowby, města, v němž jsem žil. Čtverhranná kostelní věž se prodírala nad změtí střech městečka a já sjížděl dolů a brzy jsem kodrcal po kamenném dláždění tržiště s pletivem střech a stříšek nad krámky a hospůdkami, sloužícími třem tisícovkám obyvatel.
Docela vzadu jsem zabočil do Trengateské ulice, v níž sídlila moje ordinace, a zastavil před třemi patry omšelého cihloví a břečťanu Skeldalu, mého pracoviště a domova, v němž jsem se svou ženou Helenou vychovával naše děti.
Nikdy nemohu zapomenout na heroickou dobu, kdy tam se mnou bydlel můj společník Siegfried Farnon a jeho nenapodobitelný bratr Tristan, za našich mládeneckých dnů plných smíchu a veselí. Oba se už oženili a bydleli se svými rodinami ve vlastních domech. Tristan byl zaměstnancem ministerstva zemědělství, ale Siegfried zůstal mým společníkem a potisící jsem děkoval nebesům, že oba bratři zůstali mými kamarády.
Mému synovi Jimmymu bylo teď deset a dcerce Rosie šest a byli ve škole, ale ze schodů sestupoval Siegfried a cpal si do kapes ampule. „Jamesi," volal. „Zrovna jsem pro tebe převzal vzkaz. Od jednoho z tvých nejváženějších klientů – paní Bartramové. Puppy si žádá tvých služeb." Siegfried se šklebil, když mi vzkaz vyřizoval. Mírumilovně jsem se usmál: „Prima. Nemáš chuť zajet tam sám?" „Kdepak, chlapče. Ve snu by mě nenapadlo připravit tě o to potěšení." Vesele mi zamával a nastoupil do vozu.
Podíval jsem se na hodinky. Do oběda zbývala půlhodina a Puppy byl jen kousek cesty odtud. Sebral jsem kufřík a vyrazil jsem. Letním vzduchem se linula božská vůně smažených ryb a brambůrek a sevřela mi útroby prudkým pocitem hladu, když jsem nakukoval do skla výlohy, za níž bíle oděné postavy nabíraly drátěnými lopatkami chřupavě opečené tresky a pokládaly je vedle zlatavých kopečků brambůrek.
Bylo poledne, jídlo šlo na odbyt a fronta vinoucí se kolem místnosti rychle postupovala. Zákazníci si brali papírové kornouty, někteří s nimi spěchali domů, jiní si rybu ochutili solí a octem a pustili se do pochoutky na ulici.
Pokaždé, když jsem navštívil psa paní Bartramové v bytě nad rybí restaurací, bouřily se mi žaludeční šťávy, ještě jednou jsem si zhluboka a s povzdechem lokl pachů uličky, vstoupil jsem do domu a vyšplhal do schodů.
Paní Bartramová seděla ve svém obvyklém křesle v kuchyni, tlustá, mohutná, s kamennou tváří, s neodmyslitelnou cigaretou visící jí ze rtů. Na klíně měla kornout brambůrek a házela je svému psovi Puppymu, který dřepěl proti ní a odborně je chytal.
Puppy nebyl žádný drobeček. Bylo to obrovské, chlupaté stvoření pochybného původu a prchlivé povahy. Vždycky jsem k němu přistupoval s respektem.
„Pořád ještě je tlustý, paní Bartramová," řekl jsem. „Proč se nesnažíte dodržovat dietu tak, jak jsem vám radil? Přece se pamatujete, že jsem vám vysvětloval, že by Puppy neměl dostávat jen ryby a brambůrky."
Pokrčila rameny a na blůzku se snesla sprška popele z cigarety. „Ale jo, zkusila sem to. Dávala sem mu každý den míň brambůrek a víc ryb, ale nebavilo ho to. Dyž von má rád brambůrky."
„Chápu." Nemohl jsem problém diety příliš rozvádět, protože jsem měl pocit, že paní Bartramová se stravovala podobně, a bylo by netaktní, kdybych zdůrazňoval, že velké kusy obalované opečené ryby nejsou to nejlepší na zhubnutí. Důkazem byla její postava, právě tak jako postava jejího psa.
Popravdě řečeno, když jsem je tak pozoroval, měli oba stejný posez – vzpřímeni proti sobě, velcí a

nehybní a člověk měl dojem, že je v nich ukrytá značná síla.
Tlustí psi bývají líní a dobromyslní, ale plejáda listonošů, doručovatelů novin a podomních obchodníků byla dohnána k zoufalému úprku kvůli Puppymu, který se náhle proměnil v příšeru řvoucí jim v patách. Měl jsem v živé paměti prodavače kartáčů projíždějícího beze spěchu na kole ulicí se zbožím zavěšeným a kolébajícím se na držátkách, který zvolnil a zastavoval před domem, a potom, když na ulici katapultoval Puppy, odfrčel jako vítěz Tour de France.
„Tak copak nás trápí, paní Bartramová?“ zeptal jsem se, abych změnil téma rozhovoru.
„Voko. Pořád mu z něj teče.
„Ano, ano, už to vidím.“ Levé oko mohutného psa bylo skoro zavřené a čůrek hlenu rýsoval cestičku na chlupaté tlamě. Pes tím vypadal ještě zlověstněji. „Něco oko dráždí, pravděpodobně infekce.“
Bylo by příjemné stanovit příčinu. Mohlo to být cizí tělísko nebo jen drobný zánět spojivek. Napřáhl jsem ruku, abych odtáhl víčko, ale Puppy – stále nehybný – na mne upřel zdravé oko a vycenil respekt vzbuzující zuby.
Ucukl jsem „Ano… ano… dám vám nějaké antibiotikum, mastičku, kterou mu třikrát denně vmáčknete do oka. To zvládnete, viďte?“
„Samosebou. Je mírnej jako ovečka.“ S kamennou tváří si připálila další cigaretu od té předchozí a zhluboka zadýmala. „Můžu s nim dělat co chci.“
„Dobře, dobře.“ S vědomím porážky jsem se hrabal v kufříku , abych našel mastičku, ale nebylo pomoci. Puppyho jsem léčil vždycky na dálku. Nikdy mě nenapadlo nic tak pošetilého, jako třeba abych mu změřil teplotu, poctivě přiznávám, že jsem se toho psa v životě ani nedotkl.
Za dva týdny se paní Bartramová ozvala znovu. Puppyho oko se nezlepšilo. Naopak, bylo horší. Spěchal jsem k ní úzkou ulicí a vdechoval delikátní vůni. Puppy seděl ve stejné pozici jako předtím, vzpřímeně, čelem ke své paní a výtok z oka byl zřejmě a nepochybně intezivnější. Tentokrát mi připadalo, že tam něco vidím, a naklonil jsem se, abych se na psa podíval zblízka, když mě výhrůžné zavrčení varovalo, že si nemám moc dovolovat. Ale zahlédl jsem ten zdroj potíží. Z okraje víčka vyrůstala drobounká bradavička a dřela rohovku.
Obrátil jsem se k paní Bartramové. „Má tam malý výrůstek, který dráždí oko a vyvolává výtok.“
„Výrůstek?“ V tváři té dámy se zřídkakdy zračily emoce, ale jedno obočí se prudce zdvihlo a cigareta v ústech se mírně zachvěla. „To se mi ňák nechce líbit.“
Není to nic zhoubného,“ ujistil jsem ji. „Nemusíte se ničeho obávat. Snadno to odstraním a Puppy bude zas v naprostém pořádku.
Hovořil jsem bezstarostně, protože to byla skutečně zcela běžná záležitost, a k nápravě stačila malá injekce místního umrtvení a rychlé střihnutí zatočenými nůžkami. Ale když jsem se podíval na velkého psa, a ten si mě studeně změřil svým jedním okem, bodlo mě u srdce. S Puppym to nemusela být tak úplně jednoduchá záležitost.
Moje podezření se ukázalo jako opodstatněné, když paní Bartramová nazítří dopoledne přivedla psa a nechala nám ho v naší malé ordinaci. Bylo nutné ho uspat a v záplavě nejnovějších léků byly výborné uspávací prostředky jako například acetylpromazin. Jeden z nás ale musel uchopit tu lví hlavu, zatímco druhý by přidržel kůži a vpíchl jehlu. Puppy nám dal jasně najevo, že s ničím podobným nepočítá. Ocitl se v neznámém prostředí a cítil se ohrožený, a jakmile jsme se jen pokusili vkročit do místnosti, vyrazil s řevem a otevřenou tlamou proti Siegfriedovi i mně. Spěšně jsme se dali na ústup a zamkli jsme dveře.
„Smyčku?“ navrhl nepřesvědčivě Siegfried.
Zavrtěl jsem hlavou. Smyčka z měkké šňůry na konci dlouhé tyče byl znamenitý instrument, který se přehodil méně slušnému psu přes hlavu a přidržel ho, když jsme mu píchali injekci. Ale s Puppym by to bylo, jako bychom chytali do lasa medvěda grizzlyho. I kdybychom mu dokázali navléknout smyčku na hlavu, byla by to jen předehra strašlivého zápolení.
Zažili jsme už ale pár prevítských psů a měli jsme v zásobě trik. „Vypadá to na nembutal,“ zabručel Siegfried a já jsem přikývl. Pro úplně nepřístupné psy jsme chovali v lednici zásobu šťavnatého mletého masa. Byla to lahůdka, jíž nedokázal žádný pes odolat, do masa se jednoduše a prostě rozmáčklo pár tablet nembutalu a pak jsme čekali, až pes upadne do blaženého spánku. Vždycky to bezpečně zabralo. Bylo to ale časově náročné. Odstranit drobný výrůstek by nemělo trvat víc než pár minut, ale museli jsme

čekat zhruba dvacet minut, než začal uspávací prostředek působit. Míchal jsem uspávadlo do mletého masa a snažil jsem se nemyslet na naléhavé případy, jež na nás čekají v terénu.
Ordinace měla vyhlídku do zahrady a stahovací okno bylo dole pootevřené na pár centimetrů. Prohodil jsem maso skulinou a oba jsme odešli do kanceláře, abychom si připravili program návštěv.
Když jsme se vrátili, předpokládali jsme, že bude Puppy mírumilovně podřimovat. Nakoukli jsme oknem – a pes se proti nám vyřítil a cenil zuby jako hladový vlk. Maso leželo nedotčené na podlaze.
„Sakra," zařval jsem. „To snad není pravda! Tomu masu ještě žádný pes neodolal."
Siegfried se pleskl do čela. „Zatracený pitomec! Myslíš, že ten nembutal ucítil? Zkus mu přidat víc masa."
Připravil jsem další dávku a znovu jsem ji vhodil skulinou do pokoje. Vycouvali jsme, abychom nevzbudili psí podezření, ale když jsme se za deset minut připlížili nazpátek, obraz se nezměnil. Puppy nepozřel ani sousto.
Co ksakru uděláme?" vybuchl Siegfried. „Nemůžeme tu tvrdnout až do oběda!"
Dopoledne už skutečně pokročilo a něžný vánek k nám přinášel první závany vůně z rybí restaurace.
„Vydrž ještě chvíli," řekl jsem. „Myslím, že jsem na to přišel." Přecválal jsem ulici a vrátil jsem se s pytlíkem smažených brambůrek. Ve vteřině jsem vmáčkl tabletu do brambůrky a mrskl brambůrku do okna. Puppy po ní skočil a bez zaváhání ji slupl. Další brambůrka, další tableta a tak dále, dokud nespolykal žádanou dávku.
Před našima dychtivýma očima se psí zuřivost zvolna proměnila v přátelskou zpitomělost, pak několikrát nejistě ukročil a plácl sebou na bok a věděli jsme, že máme vyhráno. Konečně jsme mohli odemknout a vstoupit do místnosti. Puppy byl ve slastném bezvědomí a v několika minutách jsme výrůstek odoperovali.
Pes byl ještě zmámený a neobvykle mírný, když se pro něj zastavila jeho paní. Velikánská psí hlava byla v úrovni mého psacího stolu, když ho později toho dne jeho paní přivedla ke mně do kanceláře a Puppy se na mne málem usmíval.
„Odstranili jsme ten drobný výrůstek, paní Bartramová," oznámil jsem jí. „Oko bude v pořádku, ale předepíšu vám kůru Lincolnových tablet, abychom předešli případné infekci."
Natahoval jsem se pro pero a zrak mi padl na různé, už připravené jmenovky. Tehdy – než se začaly šmahem používat injekce – se mnoho léků podávalo orálně. Označení bývalo nejrůznější: „Směs pro býka. Podávat v půl litru sladké vody". „Léčivý nápoj pro tele. Podávat v půl litru ovesného vývaru".
Chvíli jsem držel pero a pak jsem poprvé v životě napsal: „Tablety pro psa. Podávat po jedné třikrát denně ve smažených brambůrkách".

## 3. KAPITOLA

Příšerně mě bolelo v krku. Tři noci po sobě jsem v košili s krátkými rukávy pomáhal bahnit ovce ve větru fučícím po stráních kopců, a teď šla na mne chřipka a cítil jsem, že nutně potřebuji pastilky proti kašli pana Geoffa Hatfielda. Asi to byl nevědecký léčebný postup, ale dětinsky jsem věřil síle těch malých bonbonků, které člověku explodovaly v ústech a zaplavily průdušky smrští léčivých par.
Krámek byl zastrčený na konci postranní uličky a byl tak malinký zhruba jako větší holubník –, že se tam málem nevešel ani nápis nad ! okny GEOFFREY HATFIELD, CUKRÁŘ. Ale bylo v něm plno.
Vždycky v něm bylo plno a dnes, kdy se konal trh, byl krámek narvaný.
Drobný zvoneček zacinkal, když jsem vešel a vmáčkl se do shluku místních dam a manželek farmářů. Musel jsem chvíli čekat, ale nevadilo mi to, protože pozorovat pana Hatfielda patřilo k rozkoším mého života.
A přišel jsem ve správnou chvíli, protože majitel byl vpůli svého obchodního maratonu. Stál ke mně otočený zády, s hřívou stříbrných vlasů mírně povlávající nad rozložitými rameny, a přehlížel kolem zdi vyrovnané řady vysokých skleněných dóz s cukrovinkami. Ruce složené za zády se mu svíraly a uvolňovaly, vyjadřujíce jeho vnitřní boj, pak několikrát ukročil podél řady a soustředěně zazíral na každou skleněnou nádobu. Napadlo mě, že majestátněji si nemohl vykračovat ani lord Nelson po horní palubě válečné lodi Victorie, když přemítal, jak nejlépe potřít nepřítele.
Pocítil jsem, jak stouplo napětí v krámku, když pan Hatfield zvedl ruku a pak ji zas nechal klesnout, aby

zavrtěl hlavou, až konečně a vážně pokývl, napřímil ramena, napřáhl obě paže, popadl jednu sklenici a obrátil se čelem k pultu. Z houfu shromážděných dam se vznesl vzdech a Hatfieldova široká tvář římského senátora se svraštila do dobrotivého úsměvu.
„Tak tedy paní Moffatová," zaburácel na statnou matronu, postavil před ni skleněnou nádobu a nepatrně ji naklonil s elegantní uctivostí zlatníka firmy Cartier, jenž nabízí diamantový náhrdelník.
„Jakpak by vám vyhovovalo tohle?"
Paní Moffatová svírala pevně košík na nákup a zblízka se zahleděla na cukrovinky ve sklenici zabalené v papírcích. „No, já nevím…" „Jestliže se správně pamatuju, madam, naznačila jste, že hledáte něco na způsob ruských karamel, a ze srdce vám mohu doporučit tohle malé cukroví. Není sice úplně ruské, ale je to velmi příjemné, měkounké cukrle." Jeho výraz byl vážný, vyčkávající.
Jeho barvité vylíčení mě nutkalo, abych popadl cukrátka a na místě je spolykal, a zřejmě nejinak to zapůsobilo na onu dámu. „Dobře, pane Hatfielde," pravila rozdychtěně. „Dejte mi čtvrt kila."
Majitel krámku se lehce uklonil. „Uctivě děkuju, madam. Určitě nebudete litovat." Jeho rysy zvláčněly půvabným úsměvem, když láskyplně sypat cukrlata na váhu. Pak je odbornickým hmatem hodil do kornoutu a já jsem znovu zaprahl zmocnit se těch pochoutek.
Pan Hatfield se v předklonu opíral oběma rukama o pult a upíral zrak na zákaznici, dokud ji se zdvořilými úklonami a se slovy: „Přeji vám hezký den, madam," nevyprovodil z krámku. Pak se obrátil ke shromážděným: „To je milé, paní Dawsonová, že vás zase vidím. A copak byste si dneska přála?"
Dáma, očividně potěšená, na něj zazářila úsměvem. „Chtěla bych trochu toho fondánu v čokoládě, co jsem měla minulej tejden, pane Hatfielde. Moc mi ty bonbony chutnaly. Máte ještě nějaký?"
„Samozřejmě, madam, a těší mě, že se vám osvědčilo mé doporučení. Mají delikátní krémovou náplň. Náhodou jsem právě obdržel zásilku reprezentačních krabiček na Velikonoce." Vzal jednu z police a položil si ji na dlaň. „Skutečně hezounké, nezdá se vám?"
Paní Dawsonová rychle přikývla. „Jémine, to je vopravdu hezounký! Vemu si jednu škatulku a ještě bych chtěla něco jinýho. Pěknej velkej pytlíček tvrdejch cucavejch bonbonů pro celou rodinu. Různý barvy. Jakýpak máte?"
Pan Hatfield sevřel prsty do štipce, upřeně se na ni zahleděl a dlouze, uvážlivě se nadechl. V této póze setrval několik minut, pak se otočil na obrtlíku, složil ruce za zády a znovu započal přehlížet skleněné baňky.
Tohle byla má oblíbená scénka a vychutnával jsem ji – znal jsem ji tak dobře! Malinký krámek s hustým zástupem zákazníků, majitel zápolící se svým posláním a Alfred, usazený na konci pultu.
Alfred byl Geoffův kocour a byl tu vždycky přítomný, vzpřímeně a majestátně vysedával na lesklých prknech pultu poblíž závěsu na dveřích vedoucích do obývacího pokoje pana Hatfielda. Vypadal, že se živě zajímá o dění, oči mu bloudily z tváře jeho pána na tvář zákaznice, a ačkoliv jsem si to asi jen představoval, měl jsem pocit, že se v jeho výrazu zračilo vážné zaujetí obchodním jednáním a hluboké zadostiučinění s výsledkem. Nikdy neopustil své místo ani neobsadil jiný kus pultu. Občas ho některá zákaznice pohladila a on se jí odvděčil hlasitým předením a ladným pohybem hlavy.
Typické bylo, že se zdržel jakéhokoli nevhodného projevu emocí. To by bylo nedůstojné, a důstojnost byla integrální součástí jeho osobnosti. Ani jako kotě si nepotrpěl na neuměřenou hravost. Před třemi roky jsem ho kastroval – nezdálo se, že by mi to měl za zlé a on dospěl ve statného, laskavého kocoura. Podíval jsem se na něj. Seděl tam, obrovský, vyrovnaně nevzrušitelný, mírumilovný. Nepochybně to byla velká kočičí osobnost.
A znovu mě napadlo, že v tomto ohledu se podobá svému pánovi, že jsou stejného živočišného druhu, proto nemohlo nikoho překvapit, že si byli vzájemně tak oddaní.
Když na mne přišla řada, ocitl jsem se poblíž Alfreda a podrbal jsem ho pod bradou. Měl to rád, zdvihl hlavičku, z hloubi chlupaté hrudi to zavrnělo a předení sílilo, až se rozléhalo po celém krámku.
I zakoupení mých pastilek proti kašli mělo slavnostní příchuť. Majestátní muž za pultem vážně přičichl k balíčku a pak si několikrát zabušil do prsou. „Ta dobrota, ta léčivá vůně je přímo cítit. Uzdraví vás coby dup!" Uklonil se, usmál se a přísahal bych, že se Alfred usmál s ním.
Protlačil jsem se houfcem dam, a když jsem kráčel úzkou uličkou, přemítal jsem – jako už tolikrát – o fenoménu Geoffreye Hatfielda. V Darrowby bylo několik dalších cukrářství, velikých obchodů s

výkladními skříněmi, v nichž bylo úhledně vyrovnané zboží. Žádný z nich ale neprospíval tak úspěšně jako tenhle titěrný krámeček, z něhož jsem právě odešel. Nepochybně to byla zásluha Geoffreyovy jedinečné obchodnické techniky, přičemž z jeho strany nešlo o žádnou teatrálnost, byla to vrozená oddanost povolání, radost z práce.
Geoffreyovy uctivé způsoby a „nóbl“ dikce vyvolávaly četné neslušné komentáře jeho vrstevníků, kteří spolu s ním opustili školu ve čtrnácti letech. V hospodách o něm často mluvili jako o „biskupovi“, ale vždycky v dobrém, protože ho měli všichni rádi. A dámy ho samosebou zbožňovaly a houfovaly se před jeho pultem v blaženém potěšení z jeho přízně.
Asi za měsíc jsem se znovu dostavil do krámku pro Rosiinu oblíbenou směs lékořicových bonbonů a scenérie byla stejná – usmívající se halasný Geoffrey a Alfred, sledující ze svého místa každičký pohyb: dvojice vyzařující důstojnost a pohodu. Když jsem si bral bonbony, šeptl mi majitel obchůdku do ucha: „Ve dvanáct v poledne zavřu na oběd, pane Herriote. Mohl byste se tu laskavě zastavit a podívat se na Alfreda?“
„Ano, samozřejmě.“ Podíval jsem se přes pult na velkého kocoura. Je mu něco?“
Ale ne, ne… jenom mám pocit, jako by nebyl úplně v pořádku.“ O něco později jsem zaťukal na zavřené dveře a Geoffrey mě pustil do krámku tentokrát prázdného – a dveřmi se závěsem do obývacího pokoje. Paní Hatfieldová seděla u stolu a pila čaj. Byla o mnoho zemitější než její manžel.
„Tak jste se, pane Herriote, přišel podívat na toho našeho malýho kocourka?“
Není až tak malý,“ zasmál jsem se. Alfred vypadal dokonce ještě mohutněji – usazený před krbem pozoroval plameny. Když si mě všiml, překráčel beze spěchu přes koberec a nahrbil se u mých nohou. Cítil jsem se zvláštním způsobem poctěný.
„Je to opravdu krásné zvíře,“ zabručel jsem. Takhle zblízka jsem ho už delší dobu neviděl a přátelská pruhovaná hlava s inteligentníma očima se mi líbila jako nikdy předtím. „Ano,“ hladil jsem kožich přepychově zářící v pableskujícím světle plamenů. „Jsi ohromný krasavec!
Obrátil jsem se k panu Hatfieldovi: „Podle mého názoru vypadá báječně. Co vás trápí?“
„Ale možná, že to nic není. Na tom, jak vypadá, se určitě nic nezměnilo, ale asi týden už pozoruji, že nemá moc velkou chuť k jídlu, a jako by byl trochu malátný. Ne že by byl nemocný… jen je nějak jiný.“
„Rozumím. Tak se na něj podíváme…“ Pečlivě jsem kocoura prohlédl. Teplota byla normální, sliznice zdravě růžové. Vytáhl jsem stetoskop a poslechl jsem si srdce a plíce – nenašel jsem nic abnormálního. Ani prohmatání podbřišku k ničemu nevedlo.
„Pane Hatfielde,“ řekl jsem. „Nevypadá to, že by s ním něco bylo v nepořádku. Možná že je trochu unavený, ale nezdá se mi. Dám mu vitaminovou injekci. To by ho mělo posilnit. Kdyby se za pár dní nezlepšil, zavolejte.“
Moc děkuji, pane doktore. Děkuji vám. Uklidnil jste mě.“ Mohutný cukrář natáhl ruku ke svému miláčkovi. Starostlivý pohled ale prozrazoval, že důvěra bohatě rezonujícího hlasu není tak docela upřímná. Pozoroval jsem je oba – kocoura a jeho pána – a znovu jsem si uvědomil, že si jsou podobní: – člověk a zvíře, totožní ve své impozantnosti.
Týden jsem o Alfredovi nezaslechl a domníval jsem se, že je všechno v pořádku, ale pak zatelefonoval jeho pán. „Nic se nezměnilo, pane Herriote. Upřímně řečeno, spíš to šlo trochu k horšímu. Byl bych vám vděčný, kdybyste se na nj znovu podíval.“
Bylo to stejné jako posledně. Nezjistil jsem nic konkrétního ani při podrobné prohlídce. Předepsal jsem mu kúru minerálních látek a vitamínů. Nemělo smysl podávat mu naše nová antibiotika – neměl zvýšenou teplotu, ani příznaky nějaké infekce.
Procházel jsem tou uličkou každý den – byla jen asi třicet metrů od našeho domu – a zvykl jsem si zastavit se. a nakouknout malým okénkem do krámku. Každý den se mi nabízela stejná scéna. Usmívající se Geoff se ukláněl zákazníkům a Alfred vysedával na konci pultu. Všechno zdánlivě jak mělo být, ale… ten kocour byl opravdu jiný
Zastavil jsem se tak jednou navečer a znovu jsem ho vyšetřil. „Zhubl,“ řekl jsem.
Geoffrey přikývl. „Ano, taky mám ten dojem. Jí sice pořád dost dobře, ale ne tak jako dřív.“
„Dávejte mu ty tabletky ještě pár dní,“ řekl jsem. „Jestli se to nezlepší, odvezu si ho do ordinace a vyšetřím ho zevrubněji.“

Měl jsem ošklivý pocit, že se to nezlepší, a skutečně se to nezlepšilo a jednou večer jsem přinesl do krámku přenosný košík. Alfred byl tak obrovský, že jsem ho jen s velkou námahou do koše vtěsnal, ale nekladl odpor, když jsem ho tam něžně cpal.
V ordinaci jsem mu odebral vzorek krve a zrentgenoval jsem ho. Snímek byl bez jakýchkoli změn a zpráva z laboratoře byla také negativní.
Svým způsobem mě to uklidnilo, ale v podstatě to nebylo k ničemu, protože kocour chátral dál.
Následujících několik týdnů mi připadalo jaký zlý sen. Každodenní nakouknutí do krámku se mi stalo mukou. Kocour setrvával na svém místě, ale hubl a hubl, až byl téměř k nepoznání. Předepisoval jsem mu nejrozmanitější léky, na jaké jsem přišel, a léčil jsem ho na všechny způsoby, ale nebylo to k ničemu.
Požádal jsem Siegfrieda, aby ho prohlédl, ale měl stejný názor jako já. Postupující hubnutí by naznačovalo, že jde o zhoubný nádor, ale ani další rentgenové snímky nic neukázaly. Alfred musel být ze všeho toho strkání a mačkání úplně otrávený, nedával však najevo, že by se zlobil. Přijímal to celé lhostejně, jako zvláštní zvyk.
A ještě z dalšího důvodu bylo to celé tak úděsné. Geoffa to napětí ničilo. Přívětivá kulatost jeho postavy byla tatam, obvykle kvetoucí tváře pobledly, a co hůř, opouštěl ho dramatický styl prodeje. Jednoho dne jsem vyrazil se svého stanoviště u okna a prodral se zástupem dam do krámu. Scéna byla skličující. Geoff, nahrbený a scvrklý, obsluhoval bez úsměvu, lhostejně sypal cukrovinky do sáčku a jen občas něco zahuhlal. Burácející hlas vymizel právě tak jako radostné žvatlání zákazníků a na sešlost před pultem padal příkrov podivného ticha. Vypadalo to tu jako v každém jiném cukrářství.
Ze všeho nejsmutnější byl pohled na Alfreda, stále statečně vysedávajícího na obvyklém místě. Byl neuvěřitelně vychrtlý, jeho kožich ztratil lesk a kocour civěl netečně před sebe, jako by ho už vůbec nic nezajímalo. Vypadal jako kočičí strašidlo.
Bylo to nesnesitelné. Večer jsem zašel za Geoffem Hatfieldem. Dneska jsem viděl toho vašeho kocoura," řekl jsem. „A vypadá čím dál tím hůř. Má nějaké nové příznaky?"
Velikán tupě přikývl. „Ano. Vlastně jsem vám chtěl zatelefonovat. Trochu zvracel."
Zaryl jsem nehty do dlaně. Zase totéž. Všechno naznačovalo, že je v útrobách kocoura něco v nepořádku, a přesto jsem nedokázal vůbec nic najít. Sklonil jsem se a pohladil jsem Alfreda. „Je na něj hrozný pohled. Podívejte se na tu srst. Bývala tak lesklá!" „Ano, bývala," odpověděl Geoff. „Už na sebe nedbá. Ani se nemyje. Jako by mu nestála ta námaha za to. A dřív se myl v jednom kuse – celé hodiny se olizoval."
Zíral jsem na něj. Jeho slova ze mne vykřesala jiskru. „Celé hodiny se olizoval." Zamyslel jsem se. „Ano… když o tom přemýšlím, žádná kočka, kterou znám, se neolizovala tolik jako Alfred . „ Jiskra se rozhořela v plamen a já jsem vyletěl z křesla.
„Pane Hatfielde," řekl jsem. Provedu laparotomii!"
„Co to znamená?"
„Myslím si, že v sobě má zmotek chlupů, a jestli mám pravdu, tak ho budu operovat."
Myslíte, jako že ho otevřete?" Přesně tak."
Položil si dlaň na oči a brada mu klesla na hruď.
Dlouho tak seděl, pak se na mě podíval očima štvance. „Já nevím. Nikdy mě nic takového nepřišlo na mysl."
„Musíme něco udělat, nebo ten kocour umře."
Sklonil se a znovu a znovu hladil Alfredovu hlavu a pak, aniž vzhlédl, chraptivě promluvil: „Dobře, tak kdy?"
„Zítra dopoledne."
Nazítří jsem se skláněl se Siegfriedem nad spící kočkou a měl jsem v hlavě chaos. V poslední době jsme často operovali malá zvířata, ale vždycky jsem věděl, co mohu čekat. Tentokrát jako bych se pouštěl do neznáma.
Nařízl jsem kůži, břišní svaly a peritoneum, a když jsem sáhl směrem k bránici, nahmatal jsem v žaludku těstovitou hmotu. Prořízl jsem stěnu žaludku a srdce mi zaplesalo. Byl tam – velký, zšedlý zmotek chlupů, příčina všech potíží, která nemohla být viditelná na rentgenovém snímku.
Siegfried se zasmál: „Tak už to víme!"

„Ano," přitakal jsem a zalila mě velká vlna úlevy. „Už to víme."
A našli jsme ještě víc. Když jsem vyčistil a zašil žaludek, zjistil jsem další, menší zmotky nadouvající střeva. Všechny jsme odstranili a stěnu střeva jsme na několika místech zašili. Moc se mi to nelíbilo. Pro mého pacienta to znamenalo velké trauma a šok, ale konečně to bylo hotové a byla vidět jen úhledná řada stehů.
Odvezl jsem Alfreda domů, ale jeho pán se na něj nedokázal ani podívat. Konečně po něm bázlivě mrkl – kocour ještě spal v narkóze. „Přežije to?" zašeptal Geoff.
„Má dobrou šanci," odpověděl jsem. „Podstoupil velkou operaci a může trvat dlouho, než se vzpamatuje, ale je mladý a silný. Měl by být v pořádku."
Pozoroval jsem, že Geoff není přesvědčený, a tak to trvalo pár příštích dní. Chodil jsem do malé místnosti za krámkem a píchal jsem kocourovi penicilin a bylo mi jasné, že se Geoff rozhodl, že Alfred zemře.
Paní Hatfieldová se kvůli manželovi trápila.
„Úplně to vzdal," řekla. „Jenom kvůli tomu, že Alfred celej den jenom leží u něj na posteli. Vysvětluju mu, že to bude ňákou chvíli trvat, než bude zas Alfred běhat, ale neposlouchá mě."
Úzkostně na mě hleděla. „A víte, pane Herriote, hrozně ho to sebralo. Je z něj úplně jinej člověk. Někdy se bojím, že už takovej zůstane."
Šel jsem ke dveřím a přes záclonu jsem nahlédl do krámku. Geoff se tam pohyboval jako automat. Vyhublý, bez úsměvu, mlčky podával cukrlata. Když promluvil, znělo to lhostejně a monotónně a já jsem s hrůzou zjistil, že jeho hlas ztratil ten starý znělý timbre. Paní Hatfieldová měla pravdu. Byl to jiný člověk.
A – pomyslel jsem si kdyby mu to zůstalo, co by se stalo s jeho zákazníky? Zatím mu zůstali věrní, ale tušil jsem, že by se za chvíli začali vytrácet.
Uplynul týden, než se neutěšený obraz začal měnit k lepšímu. Vstoupil jsem do obývacího pokoje, ale Alfred tam nebyl.
Paní Hatfieldová vyskočila z křesla: „Je o moc lepší, pane Herriote," oznamovala horlivě. „Dobře jí a jako by byl chtěl do krámu. Teda je tam s Geoffem."
Znovu jsem tajně nakoukl za záclonu. Alfred seděl na svém místě, kostnatý, ale vzpřímený. Jeho pán však nevypadal o nic líp.
Obrátil jsem se zpátky do pokoje. „Už sem nebudu chodit, paní Hatfieldová. Váš kocour se zotavuje. Za chvíli bude jako nový." Pevně jsem tomu věřil, ale nebyl jsem si jist Geoffem.
Pak mě překonal nápor jarních jehňat a potíže po bahnění, tak jako každý rok a neměl jsem čas myslet na nic jiného. Uplynuly asi tři týdny, než jsem zase navštívil cukrářství, chtěl jsem koupit Heleně čokoládu. V krámku byla hlava na hlavě, a když jsem se tlačil k pultu, přepadla mě znovu úzkost a se strachem jsem pátral očima po kocourovi a jeho pánovi.
Alfred, mohutný a důstojný, trůnil docela vzadu jako král. Geoff se opíral oběma rukama o pult a zblízka patřil do tváře nějaké dámy. „Rozumím, paní Hirdová, přejete si něco měkčího, jako pralinky." Znělý hlas vibroval krámkem: „Co třebas Turecké potěšení?"
„Ne, pane Hatfielde, to není ono."
Sklonil hlavu na hruď a s usebraným soustředěním studoval prkno pultu. Pak zvedl hlavu a ještě o něco víc ji přiblížil k tváři oné dámy. „A co pastilky?"
„Ne… ne…"
„A čokoládové lanýže? Měkkou karamelu? Peprmintový krém?" „Ne, nic takovýho."
Napřímil se. Tohle byl tvrdý oříšek. Zkřížil paže na hrudi, zíral do prázdna a dlouze se nadechl, tak jak jsem ho měl v paměti, a bylo mi jasné, že pan Hatfield je zase velký muž. Široká ramena měl vzpřímená, tváře ruměné a zaoblené.
Hluboké úvahy ho nedovedly ke kýženému cíli, a tak vysunul čelist. a obrátil zrak ke stropu, odkud měla vzejít další inspirace. Všiml jsem si, že Alfred také zvrátil hlavu vzhůru.
Nastalo napjaté ticho – Geoff setrval ve své póze a pak jeho vznešené rysy roztály pomalým úsměvem. Vztyčil ukazovák. „Madam," řekl. „Jsem přesvědčený, že to mám. Říkala jste spíš bílé… někdy růžové… měkké. Mohl bych vám doporučit… žužu?"
Paní Hirdová bouchla do pultu. „Jo, to je ono, pane Hatfielde! Jenom jsem si nemohla vzpomenout, jak

se to jmenuje.“
„Ha-ha, napadlo mě to,“ halasil majitel krámku hlasem stoupajícím nad střechy domů. Zasmál se, i dámy se zasmály a Alfred se docela určitě také smál.
Všechno bylo zas dobré. Všichni tu byli šťastní – Geoff, Alfred, dámy – a v neposlední řadě i James Herriot.

## 4. KAPITOLA

„Říkáte si veterinář zvěrolékař, ale nejste nic jinýho než loupežník!“
Pichlavé malé černé oči paní Sidlowové zuřivě žhnuly, když na mě plivala nadávky, a jak jsem pozoroval její zplihlé černé vlasy rámující vychrtlý obličej se špičatou bradou, znovu mě jako už tolikrát předtím napadlo, že takhle nějak vypadá čarodějnice. Přímo jsem viděl, jak sedí obkročmo na koštěti a frčí na projížďku kolem měsíce.
„V celym okrese mluvěj vo vás a vo těch vašich mastnejch účtech „ , pokračovala. „Nevim, jak vám to může projít. Je to loupež za bílýho dne – vokrádáte ubohý farmáře a eště máte tu drzost, že si sem přijedete v takovým nóbl auťáku.“
Tím to začalo. Starý vůz se mi doslova rozpadl a musel jsem narychlo koupit ojetý Austin 10. Měl ujeto čtyřicet tisíc kilometrů, ale byl udržovaný a vypadal jako nový. Černá karoserie ve slunci zářila, a ten pohled paní Sidlowovou rozzuřil.
Koupě vozu inspirovala všechny farmáře bez výjimky k drobnému špičkování. „Živnost vynáší, co!“ křenili se. Ale špičkovali přátelsky, bez zášti, která patřila do arzenálu Sidlowových.
Sidlowovi nenáviděli veterináře. Nejen mne, nenáviděli všechny veterináře a těch, které znali, bylo dost, protože vyzkoušeli všechny veterinární praxe v kraji a žádná jim nebyla vhod. Problém byl v tom, že pan Sidlow byl zkrátka a dobře jediný člověk v okrese, který věděl, jak se mají léčit nemocná zvířata – což bylo pro jeho manželku a dorostlé děti něco na způsob článku víry. Kdykoli tedy některé jeho zvíře onemocnělo, bylo jen přirozené, že se léčby ujal otec. Teprve když vyčerpal zásobu svých záhadných léčebných prostředků, zavolal veterináře. Já osobně jsem na tom hospodářství viděl jen umírající zvířata, která jsem už nedokázal přivést k životu, čímž jsem rodinu Sidlowových utvrdil v jejich názoru na mne a mé kolegy.
Dnes jsem se starým známým pocitem beznaděje hleděl na vyhublé malé dobytče skrčené v tmavém koutě ohrady pro ovce a s námahou dodýchávající po týdnu zápalu plic. Rodina, postávající kolem mne v půlkruhu, dštila nepřátelství a jednotliví členové po mně střídavě vystřelovali zpod zamračených tváří nenávistné pohledy. Unaveně jsem se vlekl zpátky ke svému vozu, když mě z okna kuchyně zahlédla paní Sidlowová a vyletěla na dvůr.
„Jo, takhle se vám to líbí,“ pustila se do mne. „My se tu dřeme, abysme měli co do huby, a pak si přídou takoví jako vy, vokradou nás vo peníze a žádnou pořádnou práci nevodvedou. Nejde vám vo nic jinýho, než abyste rychle zbohatli!“
Jen moje dlouholetá drezura, že zákazník má vždycky pravdu, zabránila, že jsem na ni nezařval. Místo toho jsem na tváři vynutil úsměv.
„Paní Sidlowová,“ řekl jsem, „ujišťuji vás, že jsem všechno, jen ne bohatý. Kdybyste nahlédla do výpisu z mého bankovního konta, mohla byste se o tom přesvědčit.“
„Povídáte, že nemáte moc peněz?“ To tedy nemám.“
„Mávla rukou směrem k austinu a znovu mě zuřivě probodla očima. A tendle nóbl auťák – to je jen hromada hnoje?“
Nedokázal jsem odpovědět. Neměl jsem na vybranou – buď jsem byl zazobanec, anebo náfuka.
Odjížděl jsem vzhůru po cestě a ohlédl jsem se zpátky k farmě s jejím rozložitým obytným domem a rozesetými hospodářskými budovami. Tam dole, v nížině, na úpatí vrchoviny, leželo jejich pět set akrů bohaté půdy. Sidlowovi byli majetní a prosperující farmáři na rozdíl od zemědělců v horách, kteří zápasili o holou existenci v zapadlých malých hospodářstvích, a nechápal jsem, proč právě je rozčiloval blahobyt, který mi mylně přisuzovali.
Také mě napadlo, že tenhle poslední útok se konal ve chvíli, kdy mé finance byly téměř na dně. Když

jsem měnil rychlost, všiml jsem si svého růžového kolena, prosvítajícího chatrnou látkou odřených manšestráků. K čertu, tyhle kalhoty už dosloužily stejně jako většina mého oblečení, ale potřeby obou dorůstajících dětí byly mnohem důležitější než moje. Ne že bych snad chtěl obcházet farmy vyfešákovaný jako ze žurnálu: moje povolání patřilo k těm nejšpinavějším a nejhrubším na světě a mohl jsem usilovat jen o rozumně slušný zevnějšek, ale vždycky mě utěšovalo pomyšlení, že mám jeden sváteční oblek – a to už pár let – jednoduše a prostě proto, že jsem ho skoro nenosil.
Bylo to skutečně zvláštní, že jsem byl tak setrvale bez peněz. Dospěli jsme přece se Siegfriedem k dobré, úspěšné praxi. Pracoval jsem vlastně v jednom kuse, sedm dní v týdnu, po večerech a často i v noci, a byla to těžká práce. Válel jsem se po tvrdém kamení podlah a zápolil jsem s komplikovanými případy telení až do úplného vyčerpání. Býval jsem pokopán, pomačkán, pošlapán a pokálen. Často jsem musel zůstat několik dní ležet s každičkým svalem bolavým. A přes to všechno mi na kontě věčně chybělo tisíc liber.
Většinu času jsem trávil v autě, a za to člověk peníze nedostane, možná že to byla příčina mé situace. Ale v autě a při práci a celém rozkošatělém dění jsem byl v nádherné krajině. Upřímně jsem ji miloval, a jen když jsem byl obviněn z toho, že jsem něco na způsob zemědělského podvodníka, jsem si uvědomoval ironii své existence.
Úzká cesta se protáčela vzhůru a já zahlédl kostelní věž a střechy Darrowby i hranice města a bránu krásného a pohostinného domu paní Pumphreyové. Podíval jsem se na hodinky – bylo poledne. Dlouholetá zkušenost mě naučila načasovat si návštěvy paní Pumphreyové těsně před obědem, kdy j sem mohl uniknout příkořím venkovní praxe a chvíli si pohovět v laskavém přátelství staré ovdovělé dámy, která už tak dlouho zjasňovala můj život.
Pneumatiky zaskřípaly na štěrku příjezdové cesty a já jsem se usmál na Trickiho Woo, který se objevil v okně, aby mě uvítal. Byl už starý, ale pořád ještě dokázal vyskočit na své oblíbené místo, odkud pěkně viděl, a jeho pekinéská tlamička se na mě udýchaně culila.
Stoupal jsem po schodech mezi dvěma sloupy vchodu – Tricki z okna zmizel – a slyšel jsem, jak radostně štěká na chodbě. Na zazvonění mi otevřela Ruth, dlouholetá služebná, přívětivě mě vítala a Tricki mi hopsal na kolena.
„Koukněte, jak je rád, že vás vidí, pane Herriot," popleskala Ruth můj rukáv. „Všichni vás rádi vidíme."
Uvedla mě do půvabného salonu, kde v křesle u krbu seděla paní Pumphreyová. Zvedla hlavu od knihy: „Ale pane Herriote, to je od vás milé! Tricki, to je báječné, že nás přišel navštívit strýček Herriot!"
Odmávla mě do křesla proti sobě. „Čekala jsem, že přijedete prohlédnout Trickiho, ale než se do toho dáte, musíte se posadit a ohřát. Je hrozná zima. Ruth, drahoušku, přines panu Herriotovi skleničku sherry. Neodmítnete, pane Herriote, viďte že ne."
Zahuhlal jsem své díky. Nikdy jsem neodmítl báječné sherry podávané v obrovských sklenicích, které člověku zvedlo náladu, zejména když byla zima. Padl jsem do polštářů, natáhl nohy k plamenům třepotajícím se v krbu, a když jsem se poprvé napil a Ruth položila na stolek vedle mne talíř malých sušenek a pes se mi vyšplhal na klín, spadly ze mne veškeré připomínky sidlowovského nepřátelství.
„Trickimu se vedlo výborně od vaší poslední návštěvy, pane Herriote," oznámila mi paní Pumphreyová. „Vím, že nožičkám ztuhlým artritidou už nic nepomůže, ale běhá dobře a kašel od srdíčka se mu taky nezhoršil. Ze všeho nejlepší ale je," stiskla ruce a oči se jí rozšířily, „že nemá ani trochu zalepený zadeček. Ani trochu. Snad byste ho ani nemusel trápit."
„Ne, nebudu. Určitě ne. Nepotřebuje to, proč bych ho trápil." Zadečku Trickiho Woo jsem se věnoval už pár let kvůli potížím s análními žlázkami, které jeho paní tak pitoreskně pojmenovala, a malý pejsek mi to nikdy neměl za zlé. Hladil jsem mu hlavu a paní Pumphreyová pokračovala.
„Musím vám povědět něco moc zajímavého. Jak víte, Tricki se vždycky výborně vyznal v koňských dostizích. Moc tomu rozumí a skoro vždycky vyhraje. Ale teď," zvedla ukazováček a pokračovala důvěrným šepotem, „a není to tak dávno, se začal zajímat o závody chrtů!"
Opravdu?" „Ano, doopravdy. Chodí na schůze na závodišti chrtů v Midlesbrough a nařídil mi, abych za něj sázela, a už vyhrál hromadu peněz!" Pánové!"
„Ano. Dneska ráno přivezl můj šofér Crowther dvanáct liber od bookmakera – Tricki je vyhrál včera večer."

To je vynikající!“ Srdce mi krvácelo pro Honesta Joa Prenderga“ sta, účetního místního závodiště. Trpěl celá léta, kdy musel proplácet psovi výhry z dostihů koní, a teď má platit ještě za chrty. „Pozoruhodné!“
„Viďte, že ano!“ Paní Pumphreyová mě zalila zářivým úsměvem, ale pak zvážněla. „Ale já jsem přemýšlela, pane Herriote, co asi vzbudilo tenhle jeho poslední zájem. Co byste řekl?“
Vážně jsem potřásl hlavou. „Těžko soudit. Velmi těžko.“
Mám svou teorii,“ pravila. „Nebylo by možné, že jak stárne, přitahuje ho víc jeho vlastní krev, a proto dává přednost dostihům psů před koňskými dostihy?“
„Možná… může být“
„Koneckonců mu jsou chrti bližší, víc je chápe a má větší šanci, že vyhraje.“
Ano, ano, to by mohl být další důvod.“
Tricki, vědom si toho, že mluvím o něm, zavrtěl hezkým ocáskem a podíval se na mě rozesmátý a s vyplazeným jazykem.
Zavrtal jsem se hlouběji do polštářů – sherry vysílalo teplá tykadélka do celé mé bytosti. Tuhle situaci jsem dobře znal a měl jsem ji rád. Rád jsem naslouchal recitálu paní Pumphereyové o podnikání Trickiho Woo. Paní Pumphreyová byla laskavá, velmi inteligentní a kultivovaná dáma, všemi obdivovaná podpůrkyně nesčetných dobročinných akcí. Zasedala. ve výborech a žádali ji o názor v mnoha významných záležitostech, ale když přišlo na jejího psa, pozbývala její konverzace na vážnosti, neboť se zabývala prapodivnými jevy.
Paní Pumphreyová se předklonila v křesle. „Ještě o něčem jsem si s vámi chtěla promluvit, pane Herriote. Víte, že v Darrowby otevřeli čínskou restauraci?“
„Ano, a moc příjemnou.“
Zasmála se. „Ale koho by to bylo napadlo! Čínská restaurace v takovém hnízdě, jako je Darrowby – úžasné!“
„Ano, člověk by to nečekal, souhlasím. Ale před rokem nebo dvěma se začaly čínské restaurace objevovat po celé Británii.“ „Ano, ale já s vámi chci hovořit o tom, jak to zapůsobilo na Trickiho!“
Cože?“ „Ano, celá ta záležitost ho velmi rozrušila.“ „Jak, proboha?“
„Víte, pane Herriote,“ zamračila se a hleděla na mne s vážnou tváří, „před mnoha lety jsem vám říkala – a vy jste to vždycky věděl –, že Tricki je potomek prastaré větve čínských císařů.“
„Ano, ano, samozřejmě.“
Raději začnu od začátku, abych celý problém osvětlila.“
Dlouze jsem se napil sherry, s příjemným pocitem, že se vznáším ve snovém světě. „Buďte tak laskavá.“
Když tu restauraci otevřeli,“ pokračovala, „místní lidé nebyli vůbec spokojeni. Kritizovali jídlo i toho roztomilého Číňánka a jeho manželku a tvrdili, že pro takovou restauraci není v Darrowby místo, a že by se neměla podporovat. A stalo se, že Tricki tyhle řeči náhodou zaslechl, když jsme byli na procházce, a rozzuřil se.“
„Skutečně?“
„Ano, moc ho to urazilo. Vždycky poznám, co cítí. Chodí sem a tam a tváří se uraženě a velmi těžko ho mohu uklidnit.“
„Bože, to mě mrzí.“
„Koneckonců člověk chápe, jak mu je, když jsou ponižováni ti, k nimž patří.“
„Ovšem, ovšem, je to přirozené.“
„Ale… ale, pane Herriote,“ znovu vztyčila ukazováček a vědoucně se na mne usmála. „Ten malý chytráček vymyslel, jak to napravit!“
To že udělal?“
Ano. Řekl mi, že začneme tu restauraci navštěvovat, abychom ochutnali jejich jídlo.“
„Ale!“
„Tak jsem se do toho pustila. Crowther nás tam odvezl na oběd a moc se nám tam líbilo. Taky jsme zjistili, že si můžeme teplé jídlo odvézt domů v malých .krabicích – taková legrace! Když jsme s tím teď začali, Crowther tam velmi často zajede a přiveze nám večeři, a abyste věděl, restaurace bývá plná. Myslím, že jsme jim pomohli.“
„Docela určitě,“ řekl jsem upřímně. Restaurace Zahrada lotosů zastrčená v koutku tržiště, nebyla nic víc

než krámek se čtyřmi malými stolky a pohled na lesklou, velkou černou limuzínu s olivrejovaným šoférem, parkující často před vchodem, musel restauraci dodat ohromného lesku. Bez úspěchu jsem se pokoušel představit si místní obyvatele, okukující paní Pumphreyovou a Trickiho, jak hodují u malého stolku, a paní Pumphreyová pokračovala:
„Jsem tak ráda, že se mnou souhlasíte! Nám se tam opravdu líbilo. Tricky zbožňuje char sui a moje oblíbené je chow mein. Ten malý Číňánek nás učí jíst tyčinkami.“
Odložil jsem prázdnou sklenici a smetl jsem ze saka drobečky lahodných sušenek. Hrozně nerad jsem přerušoval tahle sezení a vracel se do reality, ale podíval jsem se na hodinky. „Moc mě těší, paní Pumphreyová, že to všechno tak pěkně dopadlo, ale myslím, že bych se teď měl podívat na toho našeho zlatouška.“
Zvedl jsem Trickiho na kanapátko a důkladně jsem mu prohmatal podbřišek. Všechno bylo v pořádku. Pak jsem vylovil stetoskop a poslouchal jsem mu srdce a plíce. Věděl jsem, že má šelest na srdíčku a lehkou bronchitidu. Popravdě řečeno jsem důvěrně znal všechny interní funkce svého malého kamaráda – léčil jsem ho léta.
Ještě zuby, možná, že bychom příště mohli odstranit zubní kámen. Oči začínaly matovět zákalem starého psa, ale nebylo to zatím nijak zlé.
Obrátil jsem se k paní Pumphreyové. Tricki užíval prednoleucotropin proti artróze a oxytet na bronchitidu, ale nikdy jsem s ní neprobíral jeho neduhy. Lékařská terminologie ji znervózňovala. „Na svůj věk je skutečně výborný, paní Pumphreyová. Máte tablety, které byste mu dala, kdyby to bylo nutné, a víte kde jsem, pokud byste cokoli potřebovala. Ještě něco. V poslední době jste vzorně dodržovala jeho dietu, tak mu nedávejte žádné dobroty – ani dvojitou porci char sui!“
Zachichotala se a rozverně se na mne podívala: „Nehubujte mě, pane Herriote, slibuji, že budu hodná.“ Odmlčela se. „Ještě o něčem se musím zmínit v souvislosti s Trickiho artritidou. Víte přece, že mu Hodgkin už léta hází kroužky.“
„Ano, to vím.“ Její slova mi vyvolala obraz mrzutého starého zahradníka, nuceného házet psíkovi na trávníku gumové kroužky, které mu Tricki se šťastným štěkotem nosil nazpátek. Hodgkin očividně neměl psy v lásce, vypadal pokaždé otráveně a jeho rty se pohybovaly, jako by něco huhlal buď sám k sobě, nebo k Trickimu.
„S ohledem na Trickiho stav mě napadlo, že Hodgkin hází kroužky moc daleko, a řekla jsem mu, aby je házel jen na pár metrů. Drahoušek Tricki by se bavil stejně dobře, ale méně by se namáhal.“ Chápu.“
„Bohužel,“ její výraz teď byl odmítavý, „Hodgkin se zachoval dost špatně.“
Jak to?“
Nebyla bych se nic dozvěděla,“ vysvětlila tlumeným hlasem, „ale Tricki se mi svěřil.“
Opravdu?“ „Pověděl mi, že mu Hodgkin hrozně vyčítal, že se musí častěji shýbat, aby zvedal kroužky, a že má taky artritidu. To by mi nebylo vadilo,“ její hlas se ztišil v šepot, „ale Trickim otřáslo, že Hodgkin opakoval několikrát po sobě ‚zatracenej pitomec`!“
„Panebože – ano, ano – chápu, to je problém!“
„Celá ta záležitost je pro Trickiho krajně trapná. Co myslíte, jak bych to měla vyřešit?“
Moudře a rozvážně jsem pokýval hlavou a po krátké úvaze jsem vyslovil svůj názor: „Víte, paní Pumphreyová, upřímně bych doporučoval, aby Tricki běhal za těmi kroužky méně často a kratší dobu. Koneckonců, Hodgkin ani Tricki už nejsou žádní mladíci.“
Pár vteřin na mne hleděla a pak se přívětivě usmála. „Děkuji, pane Herriote, máte pravdu, jako vždycky. Poslechnu vás.“
Chystal jsem se odporoučet, když paní položila ruku na moji paži. „Chtěla bych, abyste se na něco podíval, než odejdete, pane Herriote.“
Zavedla mě do pokoje vzadu za chodbou a otevřela dveře masivní skříně. Ve skříni visela řada luxusních obleků. Tolik jsem jich viděl pohromadě jen v obchodě.
„Tyhle obleky,“ řekla a pomalu přejela dlaní po sakách všeho druhu, tmavých večerních, světlých a tvídových, „patřily mému zemřelému manželovi.“ Chvíli mlčela a dotýkala se jednoho rukávu za druhým, pak náhle zenergičtěla a s úsměvem se znovu ke mně obrátila. „Můj manžel si potrpěl na oblékání, měl rád pěkné šaty a jezdil si pro ně do Londýna. Třeba tenhle oblek,“ zvedla ramínko se sakem a kalhotami

z tvídu Lovat. „Tenhle oblek šil jeden z nejlepších krejčích v Savile Row. Je hrozně těžký, podržel byste ho, prosím vás?“ Zadýchaně přehodila oblek přes moji paži a i mne překvapila jeho váha.
„Ano,“ pokračovala. „Je to nádherný sportovní oblek, oblek na venkov – a víte, že ho neměl ani jednou na sobě?“ Zavrtěla hlavou a oči jí změkly, když hladila klopy obleku. „Ani jednou. Zemřel pár dní po tom, co mu oblek ušili. Tolik se na něj těšil! Chodil rád do společnosti a potrpěl si na to, aby dobře vypadal.“ A pak dodala trochu příkře a energicky ke mně vzhlížela: „Tak, pane Herriote, vzal byste si ten oblek?“
„Eh?“
„Přála bych si, abyste si ten oblek vzal. Určitě by vám byl k užitku a tady visí zbytečně ve skříni.“
Nevěděl jsem, co odpovědět, ale v duchu jsem si vzpomněl na pomlky v naší konverzaci, kdy jsem postřehl, jak krátce zavadila očima na roztřepených manžetách mého saka a na prořídlé látce kalhot na kolenou.
Stál jsem mlčky a paní Pumphreyová se náhle zatvářila ustaraně: Snad vás nepřivádím do rozpaků?“
„Ne, ne, ne, naprosto ne. Jste velmi laskavá. Hrozně rád si ten oblek vezmu.“
„To mě opravdu těší.“ Tleskla rukama. „Je to přesně to, co potřebujete – oblek pro veterináře na venkově. Pomyšlení na to, že ho budete nosit, mi působí upřímnou radost.“
„Ano… ano…“ koktal jsem stále ještě omámeně. „Moc vám děkuji.“ Zasmál jsem se. „Je to takové překvapení!“
„Dobře, dobře,“ řekla a také se zasmála. Pak zavolala přes chodbu: „Ruth, Ruth, přines, prosím tě, ten velký arch hnědého papíru, zabalíme do něj oblek, buď tak hodná.“
Služebná odspěchala a paní Pumphreyová naklonila hlavu k rameni. „Ještě něco, pane Herriote, můj manžel byl hodně veliký. Oblek si budete muset upravit.“
„To je v pořádku,“ řekl jsem. „Zařídím si to.“
Kráčel jsem po štěrkové cestě k vozu, obtěžkán balíkem a uvažoval jsem o zvratech dnešního dne. Před několika hodinami jsem se odplížil z farmy zahrnut výtkami a odporem, potupen posledním šlehnutím jazyka, který po mně mrštil zlovolnou slinou, a podívejte se teď! Paní Pumphreyová a Ruth se usmívaly a mávaly mi ze dveří. Tricki seděl na svém místě u okna, chechtal se a štěkal mi své Na shledanou a záclona za ním se zmítala na vrtícím se ocásku. V žaludku mě hřálo sherry a lahodné sušenky a nesl jsem si pěkný oblek, který jsem dostal zadarmo.
Ne poprvé jsem děkoval osudu za nekonečnou různorodost veterinární praxe!

## 5. KAPITOLA

„Heleno, pojď se podívat!“ volal jsem doma ve Skeldalu a stahoval jsem hnědý obal. „Paní Pumphreyová mi dala oblek!“
Vytáhli jsme tu moji akvizici a žena zalapala po dechu: „Ten je nádherný, Jime. Vypadá tak draze!“
„Nejenže vypadá, něco takového bych si nemohl nikdy dovolit.“
Prohlíželi jsme si přepychový tvíd se sotva viditelnou hnědou nitkou na zeleném podkladě a Helena zvedla sak.o, aby se na ně podívala zblízka.
„Bože, je to tak silná a těžká látka, ani to neunesu – takovou látku jsem ještě neviděla. V té ti určitě nebude zima. Nezkusíš si ho? Oběd bude až za chvíli – jenom si skočím do kuchyně, aby se mi nic nespálilo.“
Běžel jsem do ložnice v rozdychtěném šťastném očekávání, shodil jsem kalhoty a natáhl nové, potom sako a podíval jsem se do zrcadla. Vlastně jsem se ani nemusel dívat – hned jsem si uvědomil, že je po všem. Kalhoty se mi vlnily kolem kotníků jako harmonika a rukávy saka visely desítky centimetrů pod dlaněmi. Nebožtík pan Pumphrey nebyl jen veliký, musel to být přímo obr.
Smutně jsem pozoroval svůj obraz, když jsem zaslechl tlumené zvuky ode dveří. Helena se opírala v křečích smíchu bezmocně o zeď a mířila na mne rozechvělým prstem: „Pane bože,“ hekala. „Promiň, ale hahaha!“
„No dobře,“ řekl jsem. „Já vím. Je to průšvih.“ Znovu jsem se zahlédl v zrcadle a nemohl jsem potlačit krátký úsměv. „Máš pravdu, vypadám legračně, ale mrzí mě to. Je to tak krásný oblek – myslel jsem, že

budu nejlépe oblečený muž v Darrowby. Co s tím sakra provedeme?
Helena si usušila oči a přešla ke mně. „Ano, je to škoda, ale počkej." Zahrnula rukávy, tak že se objevily moje ruce, pak si klekla a vyrolovala kalhoty. Couvla, aby posoudila výsledek. „Víš, myslím si, že by se to dalo upravit, aby ti padl."
„Ale jdi, to je nepředstavitelné. Jsem v tom jako utopenec," zamrzoutil jsem se na svůj odraz v zrcadle.
Moje žena horlivě vrtěla hlavou. „Možná, že by to šlo. Když se na tebe dívám, dovedu si představit jaký by to byl nádherný oblek. Odnesu ho k panu Bendelowovi a zkusím ho umluvit, aby se do toho rychle pustil."
Ušklíbl jsem se při představě našeho místního krejčího, který by se měl ohnout. „To by byl zázrak."
„Člověk nikdy neví," řekla Helena. „Alespoň to zkusím."
Později toho dne za mnou přišla a sdělila mi, že pan Bendelow byl tak okouzlen kvalitou látky a dokonalým střihem, že slíbil, že mi ten oblek rychle přešije.
Po obědě jsem měl naléhavý telefonát a na vzrušení nad oblekem jsem rychle zapomněl.
Hlas Teda Newcomba zněl z telefonu napjatě a rozechvěle. „Je to Clover – telí se, a vyšla jen hlava a nic jinýho. Snažil jsem se, ale nemůžu dosáhnout na nohy – je to klacek. A já to tele potřebuju pamatujete se?"
„Ano, samozřejmě, pamatuji se."
„Můžete sem rychle přiject, pane Herriot?" Jedu okamžitě."
„Clover byla jeho nejlepší jalovice a byla oplodněna vynikajícím býkem. Pro farmáře z vrchoviny jako Teď by byla katastrofa, kdyby o tele přišel. Křikl jsem na Helenu a běžel do vozu.
Tedovo malé hospodářství byla šedivá čmouha vysoko na kopci, skoro až na vrcholu. Nevedla k němu cesta, auto se prohopsávalo po travnatém svahu a nástroje a léky chrastily a cinkaly v kufru za mnou.
Kamenný dvůr a budovy s tlustými stěnami byly staré stovky let, a když se vzal v úvahu obtížný přístup, bylo to místo, ve kterém by se odvážili žít a vydělávat si na živobytí jen lidi jako Teď. Nájem byl malý, větší si ani nemohl dovolit.
Když jsem dorazil, vycházel z chléva. Vysoký a hubený, asi tak starý jako já, otec chlapce a děvčátka, kteří z toho kopce slézali každý den a pak ještě putovali tři kilometry do školy v městečku. Vypadal ustaraně, ale dokázal se usmát.
„Pěkné auto, pane Herriote?" Žertem přejel rukávem po zářící kapotě, jako by ji leštil. Tím ale legrace končila.
Šel jsem za ním do malého chléva a hned jsem pochopil, proč mu nebylo do smíchu. I z mé tváře zmizel úsměv, když jsem se podíval na krásnou jalovici, která sténala a namáhavě tlačila. Když zatlačila, vykoukla z vulvy veliká tlama.
Tohle nevidí rád žádný veterinář. Nešlo jen o to zjistit, jaká je nesprávná poloha, znamenalo to, že velké tele se nemůže dostat ven. Zkoušel jsem to," řekl Teď, když jsem se svlékal a začal si mýt paže v horké vodě. „Ale nemá tam nohy – má je někde hrozně vzadu. Jednou jste mi říkal, že se má zvrátit hlava, aby se dosáhlo na nohy, ale na mne je Clover moc silná."
Přikývl jsem. Farmář neměl na kostech moc masa, zato paže měl pružné a jako z oceli. Chápal jsem jeho zklamání. „Nikdo nemá takovou sílu jako statné zvíře, Tede."
„A celou tu dobu přemejšlím, jestli je to tele ještě živý. Je tam už strašně dlouho takhle uskřípnutý."
To byla i má starost. Namydlil jsem si paži a vsunul jsem ruku do vulvy podél masivní hlavy, ale když jsem se natahoval po rameni, Clover znovu zatlačila a ruka mi na pár bolestných vteřin uvázla.
„To nemá cenu," hekl jsem. „Není tu ani centimetr místa. Zkusím to s hlavou."
Položil jsem ruku na tlamu a opíral jsem se a vytrvale jsem strkal hlavu o pár centimetrů dozadu. Víc jsem nedokázal. Další mocné zatlačení jalovice mě šouplo zpátky, kde jsem začal.
Znovu jsem si myl paže a ruce. „Nejde to, Tede. To tele se nedostane ven, dokud neotočíme nohy a na ty se nedosáhne. Je to silná jalovice a nic s ní nezmůžem."
„K čertu!" Hleděl na mne široce rozevřenýma očima. „Co teda uděláme? Císařský řez? To je velká operace!"
„Možná že ne," řekl jsem. „Mám v zásobě ještě jeden trik."
V pár vteřinách jsem vyběhl k autu a vrátil jsem se s injekční stříkačkou a s místním umrtvením.

„Popadněte ocas, Tede," nařídil jsem, a pohybujte s ním nahoru a dolů jako s pumpou. Správně."
Nahmatal jsem epidurální prostor mezi obratli a aplikoval jsem deset kubíků, pak jsem ustoupil a pozoroval.
Nemusel jsem čekat dlouho. Ani ne za minutu se Clover uvolnila, jako by se jí ulevilo. Teď na ni ukázal: „Podívejte, přestala tlačit."
„Nemůžu tlačit," vysvětlil jsem mu. „Dostala místní anestetikum a necítí vůbec nic. Vůbec neví, co se děje."
„A když netlačí, mohli bysme dostat tu hlavu zpátky?"
O to jde." Znovu jsem si namydlil paži a přitiskl jsem dlaň na širokou tlamu a byl to báječný pocit, když se ode mne začala bez odporu vzdalovat hlava a krk a celé tele. Teď tam bylo dost místa na smyčku, která zachytila nohu a pak druhou, až se ve vulvě objevily oba paznehty. Popadl jsem každou rukou jednu, a když jsem se zapřel, objevila se znovu tlama telete a ke své obrovské úlevě jsem viděl, že svírá nozdry.
Zasmál jsem se. „To tele je živé, Tede."
„Díky bohu," řekl farmář a zhluboka si oddechl. „Teď se do toho pustíme, co?"
„Ano, ale je v tom háček. Protože nemůže tlačit, nemůže nám ani pomáhat. Musíme to dokázat sami."
Bylo to pořád ještě na vážkách a půl hodiny jsme opatrně tahali nohy a hlavu a neustále jsme aplikovali lubrikační želé. Brzy jsme se začali potit, ale Clover byla naprosto lhostejná, nevšímala si nás a spokojeně uždibovala sena ze žebřin. Bál jsem se, že tele uvázne za boky, ale když jsme naposledy napnuli všechny síly, malý tvoreček vyhupl na svět a já jsem to kluzké tělíčko zachytil do náruče.
Teď mu zvedl zadní nohu. „Je to býček! Proto to bylo tak velký."
Šťastně se usmál. „Většinou chci jalovice, ale tendle se dobře prodá na chov. .Má z vobou stran dobrej rodokmen."
Začal mu třít hrudníček a hlavu slámou a tele zvedlo hlavu a posmrkávalo. Clover se rychle ohlédla, když ho uslyšela, a tiše a potěšeně zabučela. Připadalo nám, že je trochu překvapená, protože o celé akci nic nevěděla a očividně si lámala hlavu, jak se sem to půvabné stvoření dostalo. Odtáhli jsme jí ho k hlavě a Clover ho začala nadšeně olizovat.
Usmál jsem se. Toho jsem se nemohl nikdy nabažit – byla to největší odměna mého veterinárního života.
„Pěkný pohled, viďte, Tede. Kéž by to vždycky dopadlo takhle dobře!"
„Máte pravdu, pane Herriote, a nevím, jak bych vám poděkoval. Tentokrát jsem byl přesvědčenej, že bude tele mrtvý." Sklonil jsem se nad vědrem a Teď mě přátelsky plácl po zadku.
Když jsem si utíral ruce, rozhlížel jsem se po chlévě s řadou pečlivě ošetřovaných krav. Teď upravoval chlév několik měsíců. Odsekal staré dřevěné přepážky, místo nich instaloval kovové tyčky, omítl zdi, vykopal kamennou dlažbu a nahradil ji betonem. Všechno úplně sám.
Sledoval můj pohled. „Jak se vám teďka líbí to moje malý hospodářství?"
„Ohromně. Dokázal jste zázraky, Tede. A postavil jste si i malou sběrnu mléka."
„Jo, potřebuju dostat tu licenci." Mnul si bradu. „Ale je tu ještě pár věcí, který nejsou v normě. Není tu například dost místa mezi žlábkem a zadní zdí. Na tom nemůžu nic změnit, a pak chybí ještě jedna nebo dvě věcičky. Ale kdyby mi ministerstvo dalo licenci, dostal bych na každým galonu víc o čtyři pence, a to by pro mě byl velikej rozdíl."
Zasmál se, jako by četl moje myšlenky. „Možná že si myslíte, že čtyři pence jsou málo, ale víte, my moc peněz nepotřebujem. Nikam večer nechodíme – jsme spokojený, když si s dětma zahrajem karty a Ludo a domino. Třistapětašedesát dní v roce musím dvakrát denně podojit, nakrmit a pohlídat všechny krávy, a to znamená, že se odtud nehnu." Znovu se zasmál. „Ani se nepamatuju, kdy jsem byl naposled v Darrowby. Ne, nepotřebujem moc peněz, ale zrovna teď jsem v úzkejch – sotva držim hlavu nad vodou. Každopádně se to dozvím po příštím čtvrtku. Budou mít schůzi, a tam to rozhodnou."
Mlčel jsem. Nemohl jsem mu říct, že právě já mám Výboru pro výrobu mléka podat o něm a jeho farmě důvěrnou zprávu, a všechno záleželo na tom, jestli je dokážu přesvědčit. Tedovy čtyři pence na galonu byly v mých rukou a trochu mě děsily. Jestli totiž Teď tu licenci nedostane, netroufl jsem si odhadnout, jak dlouho bude schopný pokračovat ve svém boji o tu farmu na větrné hůrce s jejími skrovnými pastvinami.

Sebral jsem si nádobíčko a vyšel ven. Vdechl jsem studený, čistý vzduch, pozoroval jsem stíny mraků ženoucích se nad rozlehlou změtí zelených kopců a rozhlédl jsem se po těch pár akrech, které byly Tedovým světem. Tvořily malý, zídkami ohraničený ostrůvek obklopený tvrdými trsy trávy vřesoviště, neustále se snažícími přelézt ty zídky a pohltit kultivovanou půdu. Teď musel svoje pole vyživovat a hnojit, aby znovu nezdivočela, a zídky, zkřivené a zešikmené staletími, sem shazovaly kameny – další práce pro hospodáře na samotě. Vzpomněl jsem si, jak mi Teď vyprávěl, že jedna z rozkoší jeho života je probudit se uprostřed noci, protože se může obrátit na druhý bok a zase usnout.
Nastartoval jsem a Teď mi zamával velkou, mozolnatou rukou. Kodrcal jsem dolů ze svahu a ještě jednou jsem se ohlédl po té hubené, mírně nahrbené postavě u domu zkrášleného třepením zakrnělých stromů a stejně jako tolikrát předtím jsem se nedokázal vymanit z bezbřehé tíže Tedova postavení. Ve srovnání s jeho životem byl můj život učiněný piknik.

## 6. KAPITOLA

Když jsem se příští čtvrtek probudil, měl jsem v hlavě kolotoč slov, jimiž budu orodovat za Teda, a při svých objížďkách jsem si v autě trénoval nejrůznější výroky. Na ministerstvu jsem měl být v jedenáct hodin a v deset jsem se vrátil domů, abych se převlékl.
Chystal jsem se jít nahoru, když vstoupila Helena.
„Nevěřil bys tomu," oznamovala udýchaně, „ale pan Bendelow mě zahlédl z okna, když jsem šla kolem jejich domu, a dal mi tvůj oblek." Oblek od paní Pumphreyové?"
„Ano, přešil ho a můžeš ho nosit." Hleděla na mne vzrušenýma očima.
Užasle jsem civěl na balík. „Něco takového nepamatuji. Volali jsme po zázraku, a zázrak se stal."
„Přesně tak, „ souhlasila Helena. „A víš co, určitě to je dobré znamení!"
„Jak to myslíš?"
„Můžeš si ho vzít na sebe na ministerstvo. V takovém obleku na ně uděláš dojem."
Pochopil jsem. Jako řečník jsem nebyl žádný Winston Churchill a potřeboval jsem veškerou pomoc a podporu. V ložnici jsem ze sebe strhal šaty a nasoukal se do opravených kalhot. Délka byla perfektní, ale naskytlo se něco jiného, čeho jsem si minule nevšiml. Pas kalhot mi sahal jaksi až na prsa, skoro do podpaždí. Tehdy se nosily široké pasy, pohodlně spočívající na bocích, a postava pana Pumphreye ten pas nadhodnotila. Znovu jsem byl poražen. Obrátil jsem se k Heleně, jejíž ústa se zase začala pocukávat. Pak sklonila hlavu a celé tělo se jí rozechvělo potlačovaným smíchem.
„Nezačínej s tím zas!" křikl jsem. „Je to zrovna tak směšné jako minule. To vím. Nemusíš mi to říkat. Zkrátka ten zatracenej oblek nemůžu nosit, a dost! Vypadám v tom jako kalhoty na pochodu, kouká mi jen hlava a ramena."
Začal jsem svlékat proklatý kus oděvu, když Helena zvedla ruku: Počkej… počkej…," řekla. „Oblékni si to sako."
„A k čemu by to bylo?"
„Klopy jsou hodně vysoko, oblékni si ho."
S pocitem úplné beznaděje jsem se nasoukal do saka a obrátil se k ní.
Helena na mne hleděla s něčím, co se blížilo úctě. „Je to báječné," zašeptala. „Neuvěřitelné!"
„A co?"
„Podívej se do zrcadla."
Podíval jsem se a spatřil jsem Lorda Herriota z Darrowby. Pas nebylo vidět a oblek se skvěl v celé své slávě skvostné látky a dokonalého střihu. Zahaloval mě elegancí – byl pro mě jako stvořený.
„Bože," vydechl jsem. „Nikdy jsem netušil, co z člověka můžou udělat šaty. Jsem úplně někdo jiný."
„Ano, ano, jsi," přitakávala Helena horlivě. „Vypadáš důležitě, významně. Musíš si ho do toho Výboru vzít – všichni padnou."
Myl jsem se a česal s příjemným pocitem, že je všechno zase tak jak má být, poté co se zdálo, že je všechno v háji. Před odchodem jsem vrhl poslední obdivný pohled do zrcadla a nesl jsem se na perutích sebevědomí.
Venku foukal ze strnišť krutě studený vítr, ale já jsem ho necítil. Mým oděvem neproniklo nic. Byl jsem

přesvědčený, že v tomhle obleku bych směle dorazil až k Severnímu pólu.
Ve voze jsem se rychle zahřál natolik, že jsem musel otevřít okno. Byl jsem rád, když jsem dorazil k cíli a nadechl se chladivého vzduchu. Úleva ale neměla dlouhého trvání – jakmile se za mnou zavřely létací dveře ministerstva, zahltilo mě dusivé horko. Při předchozích návštěvách jsem se divil, jak tu mohou lidé pracovat v horku z naplno rozpálených radiátorů ústředního topení, a když jsem procházel chodbou, nevěřícně jsem pozoroval písařky a technický personál, očividně spokojeně plnící své úkoly. Dnes jsem se znovu podivoval. Jenomže tentokrát to bylo horší. Mnohem, mnohem horší, protože jsem byl zakuklen do dvou vrstev kobercoviny.
Potíž byla samosebou s pasem obtáčejícím mi hrudník jako široký korzet a měl jsem pitomý pocit, že mě ten oblek sám pronáší dvojitými dveřmi do zasedacího sálu. Tam bylo ještě větší horko než kdekoli jinde a na vteřinu jsem propadl panice, že nedokážu vydechnout, ale členové výboru se začali scházet a vítali mě a já jsem se uklidnil a předseda mě zavedl k mému sedadlu na konci stolu.
Ve Výboru pro výrobu mléka zasedalo asi dvacet lidí – velcí farmáři, úředníci ministerstva, dva velkostatkáři z okresu Lorda Darbrougha, sir Henry Brookly, lékař a jeden praktický veterinář, totiž já. Cítil jsem se poctěn, když mě přizvali do Výboru, a snažil jsem se plnit své povinnosti podle svých nejlepších schopností. Dnes dopoledne to však bylo něco mimořádného.
Předsedal Sir Henry a hned zahájil poradu. Modlil jsem se, aby schůze netrvala dlouho. Věděl jsem, že to v tom horku a oblečení dlouho nevydržím, ale minuty plynuly trýznivě pomalu a já jsem si uvědomil, že se musí projednat spousta věcí. Čekaly nás dlouhé rozpravy o sterilizaci, o výstavbě hospodářských budov a chovu dobytka, o nemocích dobytka, právní problémy – a tak to šlo a pokračovalo a já jsem tam seděl a bylo mi čím dál tím větší horko. Často se mě ptali na můj názor a já jsem odpovídal značně udýchaně a doufal jsem, že si toho nikdo nevšiml. Vypadalo to, že můj příspěvek bude poslední.
Můj stav se trvale horšil, až asi za hodinu jsem si byl jist, že se dusím a že je jen otázka času, kdy omdlím a vynesou mě. Dýchal jsem s námahou a po krku mi stékaly čůrky potu do límce a musel jsem se násilím ovládat, abych si nerozerval sako a nevypustil nastřádané horko. Zabránila mi v tom jen představa, jak by se tahle vznešená společnost válela smíchy při pohledu na kalhoty s pasem ovíjejícím mi hrudník.
Trvalo téměř dvě hodiny, než se Sir Henry rozhlédl kolem stolu a uvedl můj problém. „Vážení pánové," řekl. „ Na závěr dnešního jednání máme rozhodnout ve věci Edwarda Newcomba, farmáře z vrchoviny, který požádal o licenci. Pokud vím, věnoval se jeho případu náš mladý přítel pan Herriot. Pane Herriote…?" usmál se na mne přes stůl.
Někdo začal hovořit o Tedu Newcombovi a mně pár vteřin trvalo, než jsem si uvědomil, že to mluvím já. Slova mi byla povědomá, ale vycházela odněkud jakoby zvenčí, zněla zadýchaně a ochraptěle.
Krůpějemi potu kanoucího mi do očí jsem postřehl, že mě všichni laskavě pozorují. Byli vždycky laskaví, tihle pánové, asi proto, že jsem byl nejmladší, a když jsem koktal svůj projev – „mimořádný chovatel", „skot má v bezvadném stavu", „dříč", „úzkostlivě dbá na hygienu", „muž vysokých mravních zásad" – usmívali se a povzbudivě přikyvovali a po mé poslední větě „Hospodářské budovy Edwarda Newcomba možná nejsou zcela dokonalé. Ale snaží se, a jestliže mu licenci udělíte, nikdy vás nezklame!" jsem viděl, že jsem obklopen veselými, přátelskými tvářemi.
Sir Henry se na mne zářivě usmíval: „Moc vám děkuji, pane Herriote, vaše zpráva nám velmi pomohla a jsme vám vděčni. Myslím, že můžeme předpokládat, že licence bude bez potíží udělena?" Všechny ruce kolem stolu souhlasně vyletěly.
Téměř se nepamatuji, jak jsem se dostal z místnosti, vím jen, že jsem utíkal dolů do pánského záchodu, zamkl jsem se v jedné kabině a s otevřenými ústy jsem se zhroutil na sedátko. Rozepnul jsem si své obrovské kalhoty a košili, opíral jsem se o zeď a horké vlny stoupající z mého trýzněného těla se mísily s úlevou a pocitem triumfu. Dokázal jsem to! Teď má licenci a já jsem to přežil – o fous…
Pomalu jsem se vzpamatovával, když jsem zaslechl, že vešli dva muži. Ze své pozice pololežmo jsem viděl pode dveřmi jejich nohy a poznal jsem hlasy Sira Henryho a Lorda Darbrougha. Nohy zmizely – pánové odstoupili k protější zdi.
„Něco ti povím, Henry," zadunělo pak do ticha Jeho Lordstvo. Líbilo se mi, jak ten mládenec bojoval za toho farmáře z vysočiny." „Moje řeč, Georgi. Vedl si znamenitě."
„Dal do toho všechno, vůbec se nešetřil. Ještě jsem něco takového nezažil – z čela se mu řinul pot."

„Hm. Všiml jsem si. Poslání! Bere to jako svoje poslání, podle mě.“ „Správně, to je ono, poslání. Výjimečné v jeho věku! Člověka to potěší, když se s někým takovým setká.“ Další pomlka – a pak: „Víš, Henry, na tom mládenci bylo ještě něco.“
„A co, Georgi?“
„Umí se obléknout. Měl krásný oblek! Závidím mu jeho krejčího.“

## 7. KAPITOLA

„Koukněte toho kluka!“
Farmáře Dugdala pobavilo, když pozoroval Jimmyho, jak mi baterkou svítí při telení krávy. Můj desetiletý syn bral svou povinnost velmi vážně. V ohrádce byla úplná tma a Jimmy pozorně sledoval paprskem baterky každý můj pohyb: Když jsem pracoval, svítil krávě na zadek, a když jsem si myl paže nebo namáčel porodní provázky do desinfekce, svítil na vědro.
„Ano,“ souhlasil jsem. „Rád mi pomáhá, když pracuju večer.“ Jimmy miloval všechnu veterinařinu, ale když mě zavolali navečer, než přišel jeho čas jít na kutě, doprovázel mě obzvlášť rád, seděl soustředěně vedle mne a sledoval reflektory auta, tápajícího zákrutami polních cest.
Když jsme sem dorazili, otevřel kufr auta dříve než já, vytahoval porodní provázky různých barev – jiná na hlavu a jiná na nohy a horlivě sypal do vědra náležitou dávku dezinfekčního prostředku.
„Dal jsi na hlavu to červené lano, tatínku?“ ptal se mě. Ano.“
„Hodně za uši?“
„Ano.“
Přikývl. Zčásti získával informace, ale také nade mnou bděl, abych se nedopustil nějaké hloupé chyby. Nepřestával jsem žasnout nad tím, že obě moje děti byly fascinované mým povoláním. Vždycky jsem se domníval, že pohled na otce štvaného za povinnostmi v kteroukoli denní i noční dobu, přicházejícího k obědům a k večeřím pozdě nebo vůbec ne, zaměstnaného v sobotu i v neděli, zatímco jeho neveterinářští přátelé hráli golf, že tenhle pohled je musí jednoznačně a navždycky odradit od stejného údělu. Místo toho Jimmy i Rosie pokládali za báječné, když se mnou mohli jezdit k pacientům, a pozorně vstřebávali každou podrobnost mých postupů při stanovení diagnózy i při léčení zvířat.
Myslím, že vysvětlení bylo prosté: stejně jako já a Helena milovali zvířata a možnosti zaobírat se těmi tvory a tvorečky by byli obětovali všechno. Obě moje děti byly pevně rozhodnuté stát se veterináři.
V tuhle chvíli mě napadlo, že desetiletý Jimmy už veterinářem napůl je. Když tele vyklouzlo na podlahu, rychle otřel hlen z nozder a z tlamy zvířete, popadl hrst sena a začal telátko vší silou masírovat.
„Je to jalovička, tatínku,“ oznámil po znaleckém pohledu mezi zadní nohy.
„To je dobře, pane Dugdale, viďte?“
Hospodář se zasmál. „Jo, je to dobře. Potřebujem hodně jalovic. Zrovna z tý, co ji teď otíráš, může bejt jednou dobrá dojnice.“
Nazítří byla sobota, děti neměly školu a po snídani nastoupily, připraveny k akci. Vlastně se do toho už pustily. Otevřely kufr auta, vynesly prázdné lahvičky a krabice a zkontrolovaly, jestli mám všechno, co potřebuji.
„Máš málo kalcia, tatínku,“ upozornila Rosie. Bylo jí šest a od dvou let se mnou jezdila, takže znala přesně obsah dřevěné krabice, v níž byly přihrádky na léky a nástroje a kterou pro mne vyrobil jeden kamarád.
„Dobře, holčičko moje,“ odpověděl jsem. „Tak utíkej a přines mi ho. Bez kalcia se neobejdeme.“
Zarůžovělá pocitem důležitosti, běžela do naší lékárny a já jsem uvažoval – jako už tolikrát – čím to je, že Rosie vždycky pro věci utíkala, a Jimmy pokaždé zvolna kráčel.
Často jsem vpůli nějakého případu požádal: „Přines mi ještě jednu injekční stříkačku, Jimmy,“ a můj syn se vyloudal k vozu, klidně a rozvážně, a občas si přitom pískal. Ať byl sebevíc zaujat tím, co se dělo, nikdy nepospíchal. A nespěchá ani teď, kdy je navýsost zkušený veterinář. Je to pravděpodobně dobrá vlastnost, protože naše povolání s sebou nese stres, a ze všeho nejlepší je zachovat klid.
Když bylo všechno nachystáno, vyjeli jsme do kopců. Nad jasným ránem se černě rýsovaly obrysy skal a sluneční paprsky zlaskavěly chmurné vřesoviště. V noci pršelo a otevřeným oknem se k nám linuly vůně

celého kraje.
K první farmě se přijíždělo po polní cestě s několika brankami a Rosie měla radost, protože tohle byl její úkol.
Když jsme se blížili k první brance, vyskočila z auta jako ještěrka. Zčervenalá a vážná mi otevřela branku a já jsem projel.
„Máš štěstí, že jsem dneska jela s tebou, tatínku," řekla. „Jsou tam ještě dvě branky, vidím je."
„Přikývl jsem. „Ano, zlato. Jestli na světě něco nenávidím, jsou to branky.
Má malá dceruška se spokojeně uvelebila na sedadle. Když měla začít chodit do školy, moc ji to trápilo: „Co si beze mne počneš?" říkávala. „Už brzo začnu chodit do školy a Jimmy už ve škole je. Budeš úplně sám."
Jimmy zřejmě věděl, že to nějak zvládnu, i když budu sám, ale Rosie pochybovala. Soboty a neděle pro ni neznamenaly čas na hraní, byly báječnou příležitostí starat se o tatínka. A pro mě to byly krásné dny a žasl jsem nad tím, jak jsem šťastný. Tolik mužů, kteří mají náročná povolání, tráví jen málo času s rodinou, ale já jsem pracoval se synem a dcerou bok po boku.
Že jsem si nemusel sám otevírat branky, bylo nepochybně blaho. Rosie stála v pozoru, když jsem projížděl poslední brankou. Ruku měla na závoře a v tváři se jí zračilo uspokojení, jak dobře splnila svůj úkol.
Za chvíli jsem se ocitl v chlévě a v rozpacích jsem se škrábal na hlavě. Moje pacientka měla čtyřicítku teplotu a má okamžitá a sebevědomá diagnóza, že se jedná o mastitidu, byla nesprávná, protože jsem zjistil, že mléko je bílé a čisté.
To je divné," řekl jsem hospodáři. „Plíce má v pořádku, žaludek také, a přesto má vysokou horečku a vy říkáte, že nežere?"
„Jo, nežere. Dneska ráno se nedotkla sena ani granulí. A koukněte, jak se třese."
Otočil jsem k sobě hlavu krávy a pátral jsem po příznacích, když za mnou pípl můj syn.
Bude to přece jen mastitida, tatínku."
Dřepěl na bobku pod vemenem a stříkal si do dlaně mléko. „Mléko z téhle čtvrtky je úplně horké."
Vyšetřil jsem znovu všechny struky a skutečně, Jimmy měl pravdu. Mléko z jedné čtvrtky vypadalo dobře, ale bylo zřetelně teplejší než z ostatních struků, a když jsem si vystříkl do dlaně větší množství, ucítil jsem zatím neviditelné vločky.
Podíval jsem se kajícně na hospodáře, který se rozchechtal. „Vypadá to, že učedník ví víc než mistr. Kdopak tě to naučil, synku?" „Taťka. Říkal mi, že se člověk může často takhle zmýlit."
„A zmejlil se sám, viď!" plácal se farmář do stehen.
„No dobře, dobře," mrmlal jsem a šel jsem k autu pro penicilin a uvažoval jsem, kolik dalších triků můj syn získal při tom putování se mnou.
Když jsme se později vraceli znovu zabrankovanou cestou, blahopřál jsem mu.
„Výborně, chlapče. Překvapil jsi mě tím, co všechno víš."
Jimmy se ušklíbl. „A pamatuješ, jak jsem neuměl ani podojit krávu?"
Přikývl jsem. Movitější hospodáři běžně používali elektrické dojičky, ale drobní zemědělci dojili ručně a můj syn je fascinovaně pozoroval. Vzpomněl jsem si, jak tehdy stál vedle starého Tima Suggetta, který dojil jednu ze svých šesti krav. Tim seděl na stoličce, hlavu opřenou o bok krávy, a bez námahy vystřikoval syčící, zpěněné pramínky do vědra, které svíral mezi koleny.
Jak zvedl hlavu, zachytil chlapcův dychtivý pohled. Chtěl by sis to prubnout, mladej?" tázal se. „Ano, prosím, ano!"
„Dobrá, tady máš čistý vědro. Jestlipak bys ho nadojil plný?" Jimmy si dřepl, popadl do každé ruky jeden struk a začal za něj bujaře tahat. Nedělo se nic. Zkusil druhé dva struky se stejným výsledkem.
„Nic z toho neteče," zanaříkal. „Ani kapka."
Tim Suggett se smál. „Jo, nejni to tak lehký, jak to vypadá, viď? Řek bych, že by ti trvalo hodně dlouho, než bys těch šest krav podojil."
Můj syn vypadal zklamaně a starý pán mu položil ruku na hlavu. „Někdy sem zajdi a já tě to naučím. Brzo z tebe udělám dojiče." Za pár týdnů jedno odpoledne jsem se vracel domů a našel jsem Helenu na schodech Skeldalu celou ustaranou.

Jimmy se nevrátil ze školy," řekla. „Zmínil se ti, že by šel k nějakému kamarádovi?"
Chvíli jsem uvažoval. „Ne, nepamatuji se. Ale možná, že si někde hraje."
Helena se zadívala do nadcházejícího soumraku: „Je to ale divné! Obvykle přijde nejdřív domů a řekne nám, kam jde."
Bez výsledku jsme obtelefonovali jeho spolužáky a pak jsem se vydal do Darrowby a pátral jsem v malých dvorcích, dotazoval jsem se známých a setkával se se stále stejnou odpovědí: „Ne, bohužel jsme ho neviděli." Pokaždé jsem se snažil nedávat najevo nervozitu:
Děkuji, promiňte, že jsem obtěžoval," říkal jsem, srdce mi ale svírala studená ruka.
Vrátil jsem se do Skeldalu a Helena měla pláč na krajíčku. „Ještě se nevrátil, Jime. Kam se proboha poděl? Je tam už tma jako v pytli. Teď si už nemůže hrát!"
„Však on se objeví. Určitě v tom je něco docela prostého, neboj se." Doufal jsem, že mluvím lehkým tónem, a neprozradil jsem jí, že jsem se šťoural v korytě dole na zahradě.
Cítil jsem, že se mě zmocňuje panika, když vtom mě něco napadlo: „Počkej, neříkal, že se někdy po škole zastaví u Tima Suggetta, aby se naučil dojit?"
Hospodářství bylo dokonce v samotném Darrowby a v několika minutách jsem tam vletěl. Nad nízkými dvířky malého chléva zářilo tlumené světlo, a když jsem nahlédl dovnitř, spatřil jsem svého syna rozdřeplého na stoličce, vědro mezi koleny, hlavu opřenou o trpělivou krávu.
„Ahoj tatínku," volal vesele. „Koukni!" Předvedl vědro s pár litry mléka. „Už to umím! Pan Suggett mi to ukázal. Za struky nesmíš vůbec tahat. Děláš jen takhle prsty."
Zaplavila mě blažená úleva. Chtělo se mi chytit Jimmyho a políbit ho, políbit pana Suggetta, políbit krávu, ale několikrát jsem se zhluboka nadechl a ovládl jsem se.
„Jste moc hodný, že jste se ho ujal, Time. Doufám, že vás moc nezdržoval."
Starý pán se uchechtl. „Kdepak, chlapče, kdepak! Měli jsme tu legraci a ten malej se do toho pustil plnou parou. Povídal jsem mu, že jestli chce bejt veterinář, musí umět vydojit krávu."
Ten večer mám před očima, jako by to bylo dnes – jak se Jimmy učil dojit krávu, aby uměl diagnostikovat mastitidu, a převezl svého otce. Dodnes si nejsem jist, jestli jsem si počínal správně, když jsem
Rosie odradil od cíle, který si předsevzala. Možná že jsem se mýlil, ale tenkrát ve čtyřicátých a padesátých letech byl život veterináře úplně jiný než dnes. Naše praxe byla z devadesáti procent ošetřování velkých zvířat, a ačkoliv jsem své povolání miloval, byl jsem neustále kopán, otloukán a pokálen nejrůznějším svinstvem. Přes veškeré kouzlo a zadostiučinění to byla práce špinavá a často nebezpečná. Při několika příležitostech mě zavolali, abych vypomohl v sousední praxi, kde veterinář utržil zlomeninu nohy, a já sám jsem pak byl týdny chromý, když mě velký tažný kůň praštil okovanou nohou do stehna.
Často jsem nevábně páchl, protože žádná koupel v dezinfekci nedokázala úplně spláchnout zápach rozkládajících se telat, která jsme dostali z krávy, a zápach očistků. Zvykl jsem si, že lidé vraštili nos, když jsem se k nim přiblížil.
Někdy, když telení nebo hřebení trvalo několik hodin, mě pak bolel celé dny každičký sval, jako by mě zmlátili tlustou holí.
Teď je všechno jiné. Máme dlouhé plastikové rukavice, když pracujeme na něčem páchnoucím, máme poutací klece, jimiž velká zvířata držíme, místo, abychom se mezi ně vrhali, když byla zahnána někam stranou, a císařský řez vyřešil komplikace při porodech. Kromě toho se nadmíru nečekaně rozšířila jemnější práce s malými zvířaty – polovina našich pacientů jsou teď malá zvířata.
Když jsem nastupoval na veterinární fakultu, měli jsme v ročníku jen jednu dívku – tehdy to bylo vcelku nevídané –, teď tam studuje padesát procent děvčat a musím přiznat, že v naší praxi vyniklo několik výborných žen veterinářek.
To všechno jsem před čtyřiceti lety nevěděl, a i když jsem si dovedl představit, že otužilý malý Jimmy půjde v mých stopách a bude žít můj život, nesnesl jsem pomyšlení, že by to potkalo i Rosie. Uchýlil jsem se ke všem úskokům, které jsem dokázal vymyslet, možná až neférovým, jen abych ji od veterinařiny odradil a přemluvil ji, aby raději léčila lidi.
Ovšemže je spokojená, ale stále ještě si nejsem jist…

## 8. KAPITOLA

„Nebudu si brát servítky, pane Herriote, podle mého názoru se chováte nečestně a neslušně.“
„Cože?“ V životě už jsem vyslechl leccos, ale něco takového ještě nikdy a velice se mě to dotklo, zejména proto, že to vyslovil vysoký, patricijský veterinář, shlížeje na mne přes svůj dlouhý nos. „Jak to sakra myslíte? Jak můžete něco takového tvrdit?“
Imperátorské modré oči Huga Mottrama si mě měřily se zjevným odporem. „Tvrdím to proto, že jsem byl nucen dospět k takovému závěru. Neetické chování pokládám za určitý druh nečestnosti a vy jste se dozajista neetického chování dopustil. Vaše pokusy ospravedlnit takové chování jsou podle mne pouze vytáčky.“
Tohle se tedy povedlo, pomyslel jsem si, a ještě ke všemu tady, v Brawtonu, kde jsem si chtěl užít svůj cenný, volný půlden. Blaženě jsem se přehraboval ve Smithově knihkupectví a zahlédl jsem Mottrama. Byl sám a procházel se mezi regály a popravdě řečeno jsem ho pozoroval dost závistivě a přál jsem si, abych vypadal alespoň trochu jako on. Byl dokonalým zosobněním mé představy, jak má vypadat venkovský veterinář: kostkovaná čepice, jezdecké sako bez poskvrnky, pumpky, podkolenky a mokasíny. Jeho vystupování bylo suverénní a měl ostré, vzhledné rysy. Táhla mu padesátka, ale jak tu kráčel mezi knihami se vztyčenou hlavou a vysunutou bradou, vypadal jako zdatný mladík.
Zhluboka jsem se nadechl a snažil jsem se hovořit klidně. „Pane Mottrame, to co říkáte, je urážlivé a myslím, že byste se měl omluvit. Jistě si uvědomujete, že ani můj partner, ani já neusilujeme o vaše zákazníky – byla to jen nešťastná shoda náhod. Za těch okolností jsme nemohli udělat nic jiného a kdybyste to celé uvážil…“
Velikán vysunul bradu ještě výbojněji: „Uvážil jsem to a trvám na tom, co říkám. Nehodlám dál ztrácet čas v debatách s vámi a doufám, že se v budoucnu nebudu nucen s vámi setkávat.“
Rychle se otočil a odešel z obchodu a nechal mě tam pod jednou pěnou. Stál jsem a čučel na své boty. Každou chvíli přijde Helena byla u kadeřníka –, a potom jsme měli začít se svým programem: nákupy, čaj, biograf a v podvečer dobré jídlo se spoustou povídání, všechno společně s mým kolegou Gordonem Raeem, veterinářem z Boroughbridge, a jeho manželkou Jean. Nebylo to nic světoborného, ale požehnaný únik od těžké práce, na který jsme se celý týden těšili. A teď bylo všechno v háji.
Ta záležitost s Mottramem začala před pár týdny. Prohlížel jsem u nás v ordinaci kokršpaněla s kožní vyrážkou a jeho majitelka náhle prohlásila: „Mého psa léčil nějaký čas pan Mottram ze Scantonu, ale nelepší se to. Proto chci znát názor dalšího lékaře.“
Podíval jsem se na tu paní: „To jste mi ovšem měla říct hned. Protože potřebuji svolení pana Mottrama, a to dřív, než se vůbec na psa podívám.“
„Nevěděla jsem to.“
„Ano, tak to je a obávám se, že si s ním musím promluvit – jinak bych nemohl pokračovat.“
Omluvil jsem se a šel jsem k telefonu, který byl v kanceláři. Mottram.“ Stejný hlas, jak jsem ho znal. Hluboký, sebejistý, chladný. Setkal jsem se s ním několikrát, byli jsme svou profesí sousedé, ale zjistil jsem, že se s ním nedokážu sblížit. Jeho aristokratická nadutost mě odrazovala. Musel jsem se však snažit o přátelský tón.
„Haló, tady Herriot, Darrowby. Jak se vám daří?“
„Docela dobře, Herriote. Doufám, že vám také.“ Sakra, mluvil se mnou velkopansky, jako s pitomcem.
„Tedy – mám tady jednu vaši klientku, nějakou paní Hicksonovou. Přivedla svého psa – má něco s kůží. Žádá mě o konzultaci.“
Hlas okamžitě zledověl. „Vy jste to zvíře vyšetřoval? Měl jste se přece nejprve poradit se mnou.“
„Lituji, nemohl jsem. Paní Hicksonová mě informovala teprve, když jsem měl psa na stole. Velice se omlouvám a chci se vás zeptat, jestli mohu pokračovat.“
Dlouhá pomlka, pak zase ten ledový tón: „Pravděpodobně musíte jak tvrdíte.“ A praštil s telefonem.
Zrudl jsem, bylo to mimořádně trapné. Co se s tím chlapem dělo? Takovéhle věci byly ve veterinární praxi běžné. Já jsem musel své kolegy žádat o souhlas ošetřovat pacienty sousedních veterinářů, a oni žádali o totéž mne. Odpověď vždycky zněla: „Samozřejmě, vyšetřete to zvíře. S radostí si vyslechnu váš

názor," a následovalo vysvětlení dosavadního léčebného postupu.
Mottram nic takového neřekl a znovu mu volat nebudu. Léčebný postup si ověřím u majitelky, bude-li to možné.
Později jsem to pověděl Siegfriedovi.
„Starý náfuka," zabručel. „Pamatuješ, že jsem ho kdysi dávno zval na večeři? Prohlásil, že veterináři ze sousedství by měli podle jeho názoru žít v respektuplné pospolitosti, ale že si nemyslí, že by se měli společensky stýkat."
„Ano, pamatuji se."
„Fajn, beru to – je to jeho názor, ale nemusí být tak hloupě nafrněný."
O pár týdnů později na mne padla chmurná předtucha, když jsem prohmatával zadní nohu ochrnutého psa a jeho majitel, milý starý pán, zacvrlikal: „Abych nezapomněl, měl jsem vám to povědět rovnou, léčil ho pan Mottram vedle ze Scantonu, ale vůbec se to nelepší a chtěl bych vědět, co si o tom myslíte vy."
Naskočila mi husí kůže, ale nedalo se nic dělat. Zatelefonoval jsem našemu sousedovi.
„Mottram." Zase ten odstrašující tón.
Pověděl jsem mu, co se stalo, a požádal jsem ho o souhlas.
A znovu dlouhá pomlka, po níž následovalo opovržlivé: „Tak vy jste mi to provedl zas?"
„Provedl? Jak to myslíte? Neprovedl jsem nic. Žádám vás o souhlas, abych mohl vyhovět klientovi."
„Dělejte, co ksakru chcete." Zaslechl jsem známé prásknutí sluchátka.
Když za pár dní vstoupil do kanceláře Siegfried s velice zahloubaným výrazem, pochopil jsem, že se kola osudu roztočila zlovolným směrem, neboť pravil:
„Nevěřil bys tomu, Jamesi, ale dnes ráno mě zavolali k jednomu Mottramovu klientovi. Jmenuje se Bolland a byl úplně bez sebe. Jeho kůň si zlomil nohu a on marně hledal Mottrama. V zoufalství zavolal mne. Zatelefonoval jsem do Scantonu, ale Mottram byl v terénu, a tak jsem musel rychle zajet k Bollandovi sám. Byl to moc ošklivý případ zlá, komplikovaná zlomenina a zvíře hrozně trpělo. Nedalo se vůbec nic dělat – jen to ubohé stvoření zastřelit. Nemohl jsem ho nechat trpět. Ale jde o Mottrama – pokoušel jsem se s ním spojit, ale ještě se nevrátil z návštěv pacientů."
Pomáhal jsem Siegfriedovi čistit zanícené uši nějakého psa a už jsme končili, když se k našemu úžasu Mottram objevil ve dveřích operačního sálu. Jako obvykle bezvadně oblečený, očividně vzteklý, ale chladně se ovládající.
„Vidím, že jsem vás zastihl oba." Povědomý nadřazený tón. „To se mi hodí, protože co vám chci říct, se týká vás obou. To, čeho jste se teď naposledy dopustil u Bollanda, přesahuje už skutečně všechny meze, Farnone. Jsem nucen dospět k názoru, že vedete kampaň, jejímž cílem je krást mi pacienty."
Siegfried zrudl: „Podívejte, Mottrame, to je směšné. Rozhodně nemáme žádný zájem přetahovat vaše klienty. Co se týče Bollandova koně, snažil jsem se vás zastihnout, ale marně, protože…"
Mottram zvedl ruku. „Nehodlám vás poslouchat. Můžete říkat co chcete – já jsem stoupencem korektní slušnosti. Po tom, co se stalo, mě těší, že jsem se držel svých zásad a nepřistoupil na ten nesmysl, že si vyjdeme společně na večeři." Krátce každému z nás ze své výše pokývl a odešel.
Siegfried se ke mně smutně obrátil. „Tak, a je to definitivně a na tvrdo. Chtěl bych žít v přátelství se svými sousedy, ale tohle je konec."
Teď, v knihkupectví v Brawtonu, jsem si připomněl všechny ty děje, jak následovaly za sebou, a cítil jsem, že bez téhle poslední rány od Mottrama bych se byl docela dobře obešel. Stál jsem tam v troskách svého volného půldne a hleděl jsem za jeho vzdalujícími se zády s vědomím, že mě Mottram zkrátka spláchl.
Byl jsem z celé situace otrávený právě tak jako můj společník, ale úplně jsem ji už pustil z hlavy, když o měsíc později v jednu hodinu po půlnoci zazvonil telefon. Ospale jsem sáhl po sluchátku.
Hlas na druhém konci byl rozrušený: „Tady je Lumsden, Scanton. Jsem asistent pana Mottrama. Ošetřuji jeho koně, který má strašnou koliku, ale nevím si už rady. Potřebuji pomoc."
Rázem jsem se úplně probudil. „Kde je Mottram?"
„Na dovolené, někde v severním Skotsku." Hlas mládence se roztřásl. „Bože, tohle se musí stát, když tu není. On toho koně zbožňuje – je to jeho nejmilejší kůň, každý den na něm jezdí! Vyzkoušel jsem už všechno, ale vypadá to, že ten kůň umírá. Nedovedu si představit, jak to Mottramovi povím, až se vrátí."

Odmlčel se. „Vlastně jsem chtěl mluvit s panem Farnonem. Je to odborník na koně, viďte?“
„Ano, je.“ Přitiskl jsem sluchátko na prsa a zíral jsem do černé noci. Helena vedle mne se nespokojené zavrtěla. Pak jsem řekl: „Promluvím si se svým společníkem, Lumsdene. Nemá sice službu, ale uvidím, co řekne. Slibuji vám, že jeden z nás určitě přijede a pomůže vám.“
Začal děkovat, ale já jsem ho přerušil a vytočil jsem číslo Siegfrieda. Pověděl jsem mu, co se stalo, a poznal jsem, jak se v blesku probudil. „Panebože! Mottram!“
„Ano. Co myslíš?“
Zaslechl jsem dlouhý vzdech a pak: „Musím tam jet, Jamesi.“ „Pojedu s tebou.“
„Vážně? Doopravdy?“
„Samozřejmě. Jednak mám službu a jednak si myslím, že bych tě třeba mohl podpořit.“
Cestou do Scantonu jsme toho moc nenamluvili, ale Siegfried vyslovil, co jsme cítili oba. „Víš, tohle je přímo ďábelské. Vypadá to, jako bychom si s ním hráli na schovávanou, a až se Mottram dozví, že jsme byli přítomni smrti jeho oblíbeného koně, bude nás milovat o něco víc než doposavad. Kolika je vždycky zlá, vždycky nebezpečná, i když je bez dalších komplikací, a vsadil bych se, že tahle bude komplikovaná.“
Mottramův dům byl hned za Scantonem a reflektory našeho vozu ozářily alej kaštanů vedoucí k impozantně rozlehlé budově se sloupovím vchodu. Objeli jsme dům a našli jsme Lumsdena – stál na kameny dlážděném dvoře a mával na nás rozsvícenou baterkou. Když jsme se přiblížili, obrátil se a zaběhl do osvětleného boxu, vzadu ve dvoře. Následovali jsme ho a okamžitě nám bylo jasné, proč tak utíkal. Byl to děsivý pohled. Sevřel se mi žaludek a vzápětí jsem zaslechl Siegfriedovo Panebože! Kolem boxu klopýtal velký hnědák, hlavu svěšenou, oči vytřeštěné, pokrytý potem. Kolena se mu podlamovala a pokoušel se padnout na zem a převalovat se, což – jak každý veterinář ví – může způsobit natržení střev a nevyhnutelnou smrt. Mládenec visel zoufale na ohlávce a nutil zvíře, aby chodilo.
Lumsden vypadal na šestnáct, ale jako kvalifikovaný veterinář musel být alespoň o deset let starší. Měl drobnou, útlou postavu a jeho chlapecká tvář byla bledá a vyčerpaná.
„Jste hrozně hodní, že jste přijeli,“ vydechl. „Strašně nerad jsem vás tahal z postele, ale rvu se s touhle kolikou už celý včerejšek a dnešek a k ničemu to nevede. Kůň je na tom čím dál hůř a já jsem vyřízený.“
„V pořádku, chlapče,“ uklidňoval ho Siegfried. „James podrží na chvíli koně a vy mi povězte, co všechno jste dělal.“
„Podával jsem mu istin a projímadlo a chloralhydrat, abych zmírnil bolest. Largactil a malé dávky arecolinu, ale ten se mu bojím přidat, protože má úplně ucpaná střeva a nechci, aby se mu roztrhla. Kdyby vyšlo alespoň trochu stolice – ale už osmačtyřicet hodin nevyšlo nic!“
„Nevadí, chlapče, postupoval jste správně, tak se netrapte,“ Siegfried položil dlaň za loket zvířete a nahmatal mu pulz. Pak zvedl klopýtajícímu koni víčko a prohlédl spojivky. Zamyšleně je pozoroval, než změřil teplotu. ano… ano…“ mumlal bezvýrazně. Znovu se obrátil k mladíkovi. „Skočil byste do domu a přinesl nám vědro horké vody, mýdlo a ručník? Vyšetříme ho rektálně.“
Lumsden odběhl a Siegfried se prudce otočil. „Panebože, tohle se mi vůbec nelíbí, Jamesi. Vypadá to špatně – slabý pulz, skoro ho necítíš, cihlově červené spojivky a teplota čtyřicet. Nechci toho mládence poplašit, ale tohle jsme asi prohráli.“ Oči se mu rozšířily děsem. „A zase Mottram! Ten člověk nám nosí smůlu.“
Já jsem neříkal nic, protože jsem visel na ohlávce zmítajícího se zvířete. Slabý pulz je u koně špatné znamení a další z příznaků komplikovaného zánětu střev.
Když se mládenec vrátil, vyhrnul si Siegfried rukáv a ponořil paži hluboko do rekta. „Ano… ano… těžké ucpání, jak říkáte.“ Pár vteřin tichounce pískal. „Tak nejdřív ho musíme zbavit bolesti.“
Píchl zvířeti sedativum do juguláry a neustále ke zvířeti hovořil. „Po tomhle ti bude líp, starouchu. Chudáku stará,“ pak následovala dlouhá infuze fyziologického roztoku introvenózně proti šoku a antibiotikum proti enteritidě. „A teď do něj nalejeme galon tekutého parafínu, abychom promazali tu ucpávku.“ Rychle zasunul žaludeční sondu do chřípí a do žaludku a držel ji, zatímco já jsem pumpoval olej.
„A teď prostředek na uvolnění svalů,“ znovu píchl introvenózní injekci.
Když Siegfried vyčistil a složil žaludeční sondu, vypadal kůň o moc líp. Kolika je strašná bolest a mně

vždycky připadalo, že koně trpí mnohem víc než jiná zvířata – pozorovat jejich utrpení je téměř nesnesitelné. Proto byla úleva, když se kůň uklidnil, přestal se znovu a znovu snažit padnout a očividně se mu ulevilo.
„Tak," řekl Siegfried tiše. „Teď musíme čekat."
Lumsden se na něj tázavě podíval. „Opravdu tu chcete zůstat? Cítím se provinile, že jsem vás připravil o spánek. Jsou dvě hodiny pryč – třebas bych to už zvládl."
Můj společník se na něj unaveně usmál: „V žádném případě vás nepodceňuji, ale bude to složitá záležitost. Kůň je teď jen omámený a nemusím vám říkat, že jeho stav je velmi vážný. Jestli mu nerozhýbáme střeva, obávám se, že zemře. Bude nutné to celé opakovat, včetně žaludeční sondy. Zůstaneme tu do konce, ať už to dopadne tak, nebo tak."
Mládenec se posadil na hromadu sena a tupě zíral na své boty.
„Bože, doufám, že to nevezme ten zlý konec. Poslední, co mi pan Mottram řekl, bylo – Dávej pozor na Matche." „ Matche?" „Match Box. Tak se ten kůň jmenuje. Můj šéf ho má strašně rád." „Je mi to líto," řekl Siegfried. „Jste v nepříjemné situaci. Mottram .. asi nepatří k těm, komu se dají věci snadno vysvětlit." Lumsden si prohrábl vlasy. „Ne… ne…" Pak k nám vzhlédl. „Ale víte, není to zlý člověk. Ke mně se vždycky choval dobře. Jen ta jeho povaha! Když se na mne podívá tím svým pohledem, připadám si jako dvaceticentimetrový trpaslík." „Ano, to znám." Siegfried mládence chvíli pozoroval: „Jak se jmenujete? Jak vám říká maminka?" Harry." „Tedy – Harry, asi máte pravdu. A líbí se mi vaše loajálnost. Možná že to je jen jeho vystupování, ale James a já jsme se s ním setkali při nevhodných příležitostech. To ale nevadí – co takhle kdy- byste nám přinesl konev kávy? Bude to možná dlouhá noc." A byla to dlouhá noc. Střídali jsme se v provádění koně, kdykoli se zdálo, že upadne. Siegfried opakoval injekce, střídal sedativa a pro- středky k uvolnění svalstva s opatrnou dávkou arecolinu a v pět ráno do něj žaludeční sondou nalil síran hořečnatý. Podřimovali jsme a zívali, polehávajíce na seně, a nepřestávali jsme čekat, jestli se zvířeti uleví, jestli přestane být v depresi, a ze všeho nejvíc jsme čekali, jestli se mu pohnou střeva. Co se mne týkalo, ze všeho nejvíc mě trápilo – když jsem pozoroval svěšenou hlavu zvířete a jeho vlekoucí se nohy – vědomí, že koně umírají tak snadno. Skot a další druhy zvířat přežívaly mnohem lépe a staré farmářské moudro o tom, že „koně moc nevydržej", bylo pravdivé. Noc se táhla, můj metabolismus se zpomaloval, právě tak jako klesala moje nálada. Každou chvíli jsem čekal, že se kůň zastaví ve svém bolestném kroužení po boxu, padne na bok a vydechne naposledy. A pak se zbídačele vrátíme do Darrowby. Přes branku boxu jsem viděl, jak se pomalu ztrácejí hvězdy a jak se obloha na východě prosvětluje. Kolem šesté začali zpívat ptáci v kaštanech a box zešedl úsvitem. Siegfried vstal a protáhl se. „Venku začíná život, chlapci, tak co si počnem? Musíme se postarat o své ordinace. Kdo zůstane s Match Boxem? Nemůžeme ho tu nechat samotného."
Vyčerpanýma očima jsme zírali jeden na druhého, když tu náhle kůň zvedl ocas a vyhodil na zem hromádku kouřících koblihů.
Bože, to je krása!" zvolal Siegfried a naše unavené tváře se rozusmívaly. „Spadl mi kámen ze srdce, ale nesmíme zpychnout, ještě není vyhráno! Přetrvává enteritida – než odejdu, píchnu mu znovu antibiotika. Harry, myslím, že vás můžeme bez rizika opustit a vydat se za svými povinnostmi, ale neváhejte a zavolejte, kdyby se mu nevedlo dobře."
Na dvoře jsme se rozloučili. Mládenec sotva držel oči otevřené, jak byl unavený, ale vypadal šťastně. „Nevím, jak vám poděkovat. Jsem vám oběma tolik vděčný! Dostali jste mě ze strašného průšvihu."
„To nic, chlapče," zacvrlikal Siegfried. Jsme rádi, že jsme pomohli. Ozvěte se, když budete něco potřebovat – ale aspoň den nebo dva vynechte koliku, jestli nic nenamítáte."
Všichni jsme se zasmáli a zamávali si na rozloučenou a Siegfried nastartoval a vyjel ze dvora.
Lumsden se ozval až nazítří, když jsem zvedl telefon. „Match Box je úplně zdravý, střeva pracují normálně, okusuje seno, je báječný," řekl. „Díky, znovu děkuji!"
Uplynuly tři týdny a v náporu práce se scantonská epizoda vytrácela z naší paměti, až jednou ráno Siegfried vzhlédl od záznamní knihy návštěv.
„Víš, Jamesi, skutečně si myslím, že Mottram mohl nějak vyjádřit uznání za to, že jsme trochu pomohli jeho koni. Nedychtím po nějakém díkůvzdání, ale něco říct mohl."
Podrážděně čmáral do knihy. „Ten nafrněný mizera se nedokáže polidštit ani kvůli něčemu takovému!"

„Skoro bych pochyboval, Siegfriede. Třeba je ještě na dovolené. Nic nevíme."
„Hmm," můj společník se tvářil znejistěle. „Možná. Třeba mu křivdím. Stejně můžeme být spokojeni, že jsme pomohli zachránit tak krásného koně." Výraz jeho tváře zněžněl. „Krásný kůň!"
Nazítří jsem se vrátil z návštěv pacientů a našel jsem svého partnera skloněného nad otevřenou bednou, z jejíchž hlubin vyčnívala řada lahví se zlatým hrdlem.
Co to je?" tázal jsem se.
Šampaňské. Tucet flašek!" Vytáhl jednu lahev a podíval se na vinětu. „A dokonce Bollinger!"
Pánové! Kde se to tu vzalo?"
„Nemám zdání. Přivezli to dnes ráno, když jsme byli venku, a není u toho žádný vzkaz. Ale neboj se, je to pro nás. Podívej! Pánové Farnon a Herriot, Skeldale."
„To je ohromné, rád bych věděl…"
Přerušilo mě zaklepání a vstoupil Hugo Mottram. Mlčeli jsme – jen jsme na něj zírali.
Mrkl na bednu. „Aha, vidím, že šampaňské už doručiTi." Ozvali jsme se unisono: „To vy jste nám ho poslal?!"
„Ano… ano… jen jako malý výraz díků. Vrátil jsem se z dovolené teprve včera večer a… ehm… Lumsden mi řekl, co jste udělali pro Matche."
„Ale to nebylo nutné, vážně… těšilo nás…" Siegfried dokonce koktal.
Mottram byl také v úzkých. Vysoký a důstojný jako vždycky, ale očividně zdaleka ne ve své kůži, neusmál se, jen zoufale hledal slova: „Musím… musím nezbytně vyjádřit svou vděčnost, která… je hlubší, než dokážu… vyslovit. A také musím… musím se vám, pánové, omluvit za své hloupé a neprominutelné chování, když jsme se naposledy viděli…"
Milý kolego, už ani slovo," vybuchl Siegfried. „Nikdy jsme…" Mottram zvedl ruku: „Nechte mě, prosím vyslovit… že… že mě to hluboce mrzí a stydím se. Nevím, proč takové věci říkám… dopustil jsem se toho už dřív, ale… asi jsem příliš… škrobený. Obávám se, že si nemohu pomoct."
Bradu však měl stále bojovně vysunutou a shlížel na nás přes špičku nosu. Asi nemohl ani za tohle, ale překonával sám sebe a stálo ho to značné úsilí a já cítil, jak v místnosti stoupá napětí.
Siegfried zřejmě pokládal za nutné razantně zachránit situaci. Rozepjal široce paže ve všeobjímající srdečnosti.
„Mottrame, Mottrame, příteli drahý! O čem to vlastně hovoříte? Byla to jen drobná nedorozumění, na která jsme okamžitě zapomněli. Už ani slovo, upřímně vás prosím! Ujišťují vás, že James a já nemáme zájem o nic jiného, než aby se ten krásný kůň úplně zotavil."
Tvář velikána změkla. „Je krásný, viďte?"
„Něco vám povím," řekl Siegfried tiše. „Takového koně bych chtěl mít. Závidím vám ho."
Záblesk hlubokého porozumění mezi dvěma milovníky koní, jak tam stáli proti sobě, byl přímo hmatatelný. Mottram přikývl. „Ano, to mě těší, moc mě to těší," brumlal.
„A abych nezapomněl, mám pro vás něco od Lumsdena. On je vám také moc vděčný." Podal Siegfriedovi malý balíček.
Můj partner ho rychle rozbalil a radostně vykřikl. „Lahev whisky! Dobrák Harry! Dneska máme šťastný den. Myslím, že bychom měli oslavit uzdravení Match Boxe – kromě jiného. Máme tu pro takovou příležitost veškeré náležitosti." Vytáhl z bedny lahev šampaňského.
„Co říkáte, kolego Mottrame? Do oběda nám ještě zbývá pár chvil."
„Jste velmi laskavý, Farnone. Rád přijímám."
„Báječné, báječné! Prosím, posaďte se a udělejte si pohodlí." Siegfried zvedl sklenici a zvážil pohledem jiskřící obsah. „Na zdraví Match Boxe. Ať ho už nikdy nebolí břicho!"
Napili jsme se a Mottram si odkašlal: „Ještě jedno bych rád řekl. Přál bych si, abychom se byli už dřív lépe poznali. Jestlipak byste přišli příští pátek na večeři?"

## 9. KAPITOLA

Když jsem měl na stole problémového psa paní Featherstonové, byl jsem pokaždé nervózní a nejistý, ale tentokrát jsem se cítil uvolněně a sebejistě. Tak mi bylo pokaždé v deliriu.

Delirium bylo jedním z nesčetných podivných příznaků brucelosy. Tahle nemoc, která vyvolává infekční aborty skotu, zruinovala za mé generace tisíce dobrých hospodářů a kromě toho byla setrvalou pohromou pro veterináře, kteří museli přivádět na svět nedonošená mrtvá teleta a odstraňovat porodní očistky.
Díkybohu, že nás výzkum brucelózy téhle choroby zbavil, ale v padesátých letech se nám o ničem podobném ani nesnilo a já a moji současníci jsme se téměř denně bezmocně trápili s tou strašnou infekcí. Vzpomínám, jak jsem stával do půli těla obnažený v chlévech porodní pláště se tehdy nenosily a dlouhé plastické rukavice byly úplně neznámé – a pracoval jsem dlouhé hodiny v nakažené krávě a potom jsem sklíčeně hledíval na smutně známou změněnou placentu a světlé nekrotické ježky, upozorňující mě na to, že jsem v kontaktu s miliony bakterií. A když jsem se pak zaléval dezinfekcí, všude se šířil neomylný pach abortu.
Na mé kolegy veterináře působila brucelóza rozmanitě. Jednoho statného obtloustlého kolegu trýznila tak, že vyhubl na kost a léta byl nemocný, jiné ochromila artritida a někteří se psychicky zhroutili. Jeden veterinář vylíčil ve veterinářském zpravodaji svůj syndrom, pod jehož vlivem se večer vrátil domů a rozhodl se, že by bylo výtečné, kdyby zavraždil svoji manželku. Sice se k tomu nedostal, ale zaznamenal ono nutkání jako zajímavý příklad, co s člověkem dokáže Brucella abortus.
Já jsem si plácal na ramena a děkoval Bohu, že jsem byl imunní. Dlouhé roky jsem se koupal v dezinfekci a nikdy jsem nezažil nejmenší reakci a rozhlížel jsem se po svých trpících kamarádech, vděčný, že jsem byl jejich údělu ušetřen. Byl jsem přesvědčený, že po tak dlouhé době se mi už nic nestane.
To bylo předtím, než jsem dostal své „legrácky“.
Záchvaty legrace nebo také legráckami označovala moje rodina záhadné stavy, které se u mě dostavovaly náhle a zničehonic a stejně rychle mizely. Nejdřív jsem pro ně stanovil jako diagnózu nachlazení: neustále jsem se venku svlékal do půli těla, často uprostřed noci, pak jsem to pokládal za jakési krátké chřipky. Příznaky byly vždycky stejné – deprese, pak pocit chladu a třesavka, která mě zahnala do postele, kde mi do hodiny stoupla teplota na devětatřicet až čtyřicet. A v té vysoké horečce mi bylo báječně – teplo, blaženě, začal jsem se chechtat, povídal jsem si a nakonec jsem se pustil do zpěvu. Nemohl jsem si pomoct – bylo mi skvěle!
Pro mé děti to býval zdroj ohromné švandy. Když jsem dospěl do svého „zpěvného“ stavu, pokaždé jsem slýchal, jak se hihňají za dveřmi, ale bylo mi to fuk – všechno mi bylo fuk.
Nakonec jsem ale musel zjistit, co se vlastně se mnou děje, a krevní zkouška Dr. Allinsona rozptýlila veškeré pochybnosti a prokázala pěkný pozitivní Brucella abortus. Volky nevolky jsem si musel přiznat, že jsem se stal členem klubu.
Ten záchvat, o kterém je řeč a kdy paní Featherstonová přivedla do ordinace svého psa, se přihodil v sobotu. Vracel jsem se s několika kamarády domů z fotbalu. Vyhráli jsme a měli jsme výbornou náladu, smáli jsme se a vtipkovali a já ani nepostřehl, kdy jsem přestal být hybatelem zábavy, a zmlkl jsem. Až ve Skeldalu, když jsem se zbídačele krčil u krbu a třásl se jako nemocný malárií, jsem poznal, že je na cestě další „legrácka“.
Heleně stačil jediný pohled – a hnala mě nahoru a začala plnit gumové ohřívače horkou vodou. Zalezl jsem pod pokrývky a cítil smrt na jazyku, jeden ohřívač jsem si tiskl na prsa, druhý k nohám a celá postel vibrovala pod mou třesavkou. Helena na mne hodila ještě jednu peřinu, zhasla a ponechala mě osudu. Oba jsme věděli, co bude následovat.
Netrvalo dlouho a nadešel normální průběh. Bylo mi líp – tepleji, veseleji – a pak teplo stoupalo a šířilo se do všech koutků mé bytosti, až jsem se vznášel v nádherném nehybném klidu a míru a všechny potíže, problémy a starosti zmizely. Cítil jsem, že tohleto bylo nebe a že by to mohlo trvat celou věčnost. Ale teplo se změnilo ve žhavou horkost, a to bylo ještě lepší než ta blažená lenivost. Byl to mocný, dominantní, bláznivý a šťastný vzdor a rebelantství.
V takové chvíli jsem obvykle napřáhl rozpálenou paži po teploměru na nočním stolku a šoupl ho do podpaží. Ano, ke čtyřicítce, jak jsem předpokládal. Spokojeně jsem se uchechtl. Všechno bylo prima! Ležel jsem pln radosti ze života a začal jsem hlasitě sám se sebou rozprávět, probíral jsem všemožné zajímavosti a pak, abych dal náležitý průchod svému štěstí, jsem se pustil do zpěvu. „Generál Laudon

jede skrz vesnici, generál Laudon jede skrz ves“ – zaznělo z mého lože z plna hrdla a můj hlas se nesl bohatě a lahodně.
Zvenčí bylo slyšet hihňání, Jimmyho šeptání „A už v tom lítá!“ a tlumený smích Rosie. Ti malí darebové tam zase byli, ale co na tom! Zatrylkoval jsem bez jakéhokoli pocitu malověrnosti, ignoruje další výbuch za dveřmi.
Znovu jsem si sám se sebou popovídal, srdečně jsem ve všem sám se sebou souhlasil a rozhodl jsem se, že si zkusím John McCormackovu verzi Růže z Tralee. Zhluboka jsem se nadechl: „Bledý měsíc svítil nad zelenou horou.“
„Hahaha hááá!“ Moje děti se ukrutně bavily. Pak jsem zaslechl zvonek u domovních dveří a za pár vteřin zaklepání na ložnici.
Do pokoje nakoukla Jimmyho hlava: „Ahoj tati!“ Obličej se mu kroutil úsilím potlačit smích. „Dole je paní Feat-herstonová. Přivedla svého psa. Říká, že to je naléhavé, a maminka si někam zrovna odskočila.“
„Tak jo, kamaráde.“ Přehodil jsem nohy z postele. „Hned jsem tam.“ Oči mého syna se rozšířily. „Myslíš to vážně?“
„Úplně vážně. Jsem tam coby dup. Uveď ji do ordinace.“ Jimmy na mě vrhl vyděšený pohled, zavřel dveře a oddusal.
Navlékal jsem si košili a kalhoty, v uších mi hučela krev a tváře mi hořely. Při pouhém zaslechnutí jména paní Featherstonové jsem normálně lezl pod koberec. Byla bohatá, středního věku, suverénně velitelská a celá léta mě trýznila vymyšlenými neduhy svého malého pudla Rollo.
Rollo byl mimořádně zdravý psík. Jako většina pudlů byl tuhé zvířátko, schopné vyskočit ze stoje dva metry vysoko, jako by byl na pérách. Co se jeho týkalo, byla však paní Featherstonová zuřivý hypochondr. Z obchodního hlediska by se mohlo zdát ideální mít bohatého zákazníka, ochotného platit za pravidelná vyšetření psa, kterému nic nechybělo, ale mě to nesmírně unavovalo. Nekonečné přesvědčování: „Skutečně, paní Featherstonová, to, co máte na mysli, je úplně normální,“ nebo „Ujišťuji vás paní Featherstonová, trápíte se úplně zbytečně,“ přičemž se ta dáma napřímila a vysunula bradu: „Chcete snad, pane Herriote, naznačit, že si tyhle věci vymýšlím? Že nemám věřit svým očím? Můj ubohý Rollo trpí a očekávám, že s tím něco uděláte!“
Pokaždé jsem se slabošsky podrobil a uchlácholil ji nějakým placebo, které tomu zvířátku nemohlo ublížit, ale hluboce jsem se styděl. Musel jsem si přiznat, že k té dámě chovám přehnaný respekt, že se v její přítomnosti měním v rosol a že jí trpím, aby jediným mávnutím ruky zvrtla mé vysvětlování a vytáčky. Proč se jí nedokážu postavit?
Ale teď právě jsem si zavazoval kravatu, spokojeně jsem si broukal veselou melodii, ze zrcadla se na mne třpytily mé oči z purpurové tváře a můj předchozí nedostatek sebevědomí mi připadal naprosto nepochopitelný. Upřímně jsem se těšil na setkání s tou dámou.
Utíkal jsem ze schodů, strhl jsem z věšáku bílý plášť a cválal jsem chodbou k paní Featherstonové, která stála u stolu v ordinaci. Saprlote, že ale nevypadala špatně! Popravdě řečeno, byla velmi, velmi hezká. Jak to, že jsem si toho dosud nevšiml? Nicméně, bylo mi úplně jasné, co musím udělat. Popadnu ji, dám jí velikánskou pusu, pěkně ji zmáčknu – a veškerá naše předchozí nedorozumění se rozplynou jako ranní mlha na slunci.
Blížil jsem se k ní, když jsem postřehl něco podivného. Zmizela. Byl jsem si jist, že tam ještě před vteřinou stála. Užasle mrkaje jsem koukal kolem sebe a uviděl ji, jak se schovává za stůl. Báječné! I ona si chce zaskotačit a zahrát si na schovávanou.
Za chvilku vystrčila hlavu a já jsem na ni vesele křikl: „Hůůů, já vás vidím! „ Ale pak jsem zjistil, že byla skloněna jen proto, že zvedala svého psa, aby ho položila na stůl.“
Divně se na mě podívala: „Vrátil jste se z dovolené, pane Herriote? Máte takovou pěknou barvu!“
„Nenene. jen cítím, že jsem v mimořádně dobré kondici. Víte, já…“
Dáma sevřela rty a zbytek mé věty netrpělivě smetla: „Mám velikou starost o Rolla.“
Pudlík zaslechl své jméno a zdravě a výbojně začal hopsat po stole a skočil mi až k nosu.
„Velikou starost? To je ale škoda. Tak mi to pěkně všechno povězte.“ Opanoval jsem se, abych se neuchichtl.

„Vyšla jsem s Rollem večer na procházku a on najednou zakašlal.“ Jednou?“
„Ne, dvakrát. Takhle. Hap-hap.“
„Hap-hap?“ Strašně jsem se namáhal, abych zachoval vážnou tvář. A co se stalo potom?“
„Pak se nestalo už nic! Copak to nestačí – ošklivě zakašlat?“
„Povězte mi, prosím: myslíte dva hapy, nebo jeden hap-hap?“ Nedokázal jsem se nezahihňat, uchvácen vlastním vtipem.
„Mám na mysli jedno velmi nepříjemné a výstražné zakašlání!“ Oči dámy se nebezpečně zaleskly.
Ach tak!“ Uchopil jsem stetoskop a teploměr a začal jsem pacienta důkladně vyšetřovat. Všechno bylo samosebou normální a mohl bych přísahat, že jsem zaznamenal, jak na mne Rollo omluvně mrkl.
A celou tu dobu ve mně klokotal smích a dral se ven a nakonec vybuchl v hlasitém „Hahaha!“
Obočí paní Featherstonové vystřelilo vzhůru a upřela na mne zrak: Proč se směěě-jete?“ otázala se ledově. Protáhla to poslední slovo, aby zaznělo hluboce významně „směěě-jete.“
„Víte, je to vlastně hrozně legrační.“ Opřel jsem se o stůl a znovu jsem se zachechtal.
Legrační?“ Výraz paní Featherstonové byl směsicí hrůzy a nevěřícnosti. Ústa se jí několikrát neslyšně otevřela. „Nemohu pochopit, co by mohlo být legračního na utrpení psa?!“
Zahalen v plášť vroucí euforie jsem na ni zahrozil ukazovákem: „Ale on netrpí, to je právě ta legrace! Nikdy netrpěl, kdykoli jste ho sem přivedla.“
„Prosím?“
„Je to tak, paní Featherstonová. Všechny Rollovy neduhy jste si vymyslela.“ Stůl se zachvěl pod náporem mého dalšího záchvatu smíchu.
„Jak si dovolujete něco takového tvrdit!“ Dáma si mě vztekle měřila. „Urážíte mne a nedovolím…“
„Ale no tak, moment! Vysvětlím vám to.“ Celý zadýchaný jsem setřel pár slz. „Pamatujete se, jak jste se k smrti soužila kvůli tomu, že Rollo má ve zvyku zvednout každých pár kroků zadní nožičku a pak ji zase postaví na zem? Vysvětlil jsem vám, že to vůbec nic neznamená, že je to prostě jen zvyk, ale vy jste trvala na tom, abych ho léčil na artritidu.“
„Ano, ano, měla jsem starost.“
„Já vím, ale nechtěla jste mi věřit a Rollo to dělá pořád dál. A nic mu není. Spousta malých psíků to dělá.“
„Možná, ale…
„A další případ,“ vypravil jsem ze sebe mezi dvojím zachechtáním. „Jak jste mě tehdy přiměla, abych Rollovi předepsal tablety pro spaní, tvrdila jste, že ho tíží noční můry.°`
„A měla jsem pravdu! Kňučel tak srdceryvně, když spal a mával packami, jako by prchal před něčím strašným.“
„Něco se mu zdálo, paní Featherstonová! Asi něco moc hezkého, třeba jak se honí za míčkem. Všichni psi mají takové sny.“
Uchopil jsem Rollovu hlavu. „A koukněte se na tohle, hahaha! Určitě ještě víte, jak jste naléhala, že Rollovi něco roste nad očima. Odmítala jste mi věřit, že to je normální třetí víčko, hahaha! A vidíte, má to tam pořád! Jen se podívejte, že to tam má, a je šťastný a spokojený, hahaha!“ Úplně jsem se rozparádil a naklonil jsem se, abych ji dloubl do žeber, ale ona couvla.
Položila si ruku na ústa a civěla na mě. Obočí jí zůstalo trčet vysoko na čele: „Tohle… tohle nemůžete myslet vážně.“
„Ale ano, samozřejmě to myslím vážně. A mohl bych pokračovat, pokaždé to bylo stejné.“
„Nevím, co bych vám na to řekla. A co s tím kašlem dneska?“ „Můžete si Rolla odvést,“ řekl jsem. „A jestli se vyskytnou ještě nějaké hap-hapy, přiveďte ho zítra, ale žádné nebudou.“ Otřel jsem si zpocenou a uslzenou tvář a zvedl jsem Rolla ze stolu.
Dáma vypadala zmámeně, když jsem ji doprovázel chodbou k domovním dveřím. Neustále si kladla ruku na ústa a vrhala na mne postranní, nevěřícné pohledy, ale mlčela, úplně konsternovaná.
Když jsem ji vyprovodil, šel jsem si lehnout a usnul jsem spokojený, že jsem šťastně a bez námahy vyřešil problém. Počínal jsem si výtečně!
Druhý den ráno to bylo všechno jinak. Můj poslední „legrační“ záchvat se vyvíjel stereotypně. Po předchozí euforii mě zničila skleslost, letargie, chmura, malomyslnost a v tomto případě strašlivé výčitky

svědomí. Ležel jsem v posteli s přikrývkami přitaženými až k bradě a připomínka předchozího večera byla jediný děs. Vůbec jsem se v tom nedokázal vyznat.
Byl jsem vzhůru teprve pár okamžiků, než mi to všechno došlo. Paní Featherstonová! Panebože! Co jsem jí to vlastně řekl? Co jsem prováděl? Zoufale a bezvýsledně jsem se snažil vybavit si podrobnosti, ale nesporné bylo jen, že jsem se smál, dokonce jsem se jí posmíval, možná jsem ji i obtěžoval, třeba jsem se jí dotkl. Ze bych se ji doopravdy pokusil obejmout? Že bych ji k sobě byl přimáčkl, když jsem ji doprovázel chodbou? Ústa se mi otevřela a zasténal jsem.
Jedním jsem si mohl být jist – choval jsem se nehorázně a určitě to draze zaplatím. Zaručeně už k nám do ordinace nevkročí! Celá ta ostudná historka se rozkřikne. Možná že to ohlásí Královské univerzitě! Už jsem viděl titulky v Darrowby and Houlton Times. Vážné obvinění proti veterináři! Herriot před disciplinární komisí!
Znovu jsem zasténal, zavrtal se hlouběji pod pokrývky a nevidoucíma očima civěl na šálek čaje, který mi Helena postavila na noční stolek. Po mých „legráckách“ jsem vždycky den odpočíval a rychle jsem se zotavoval. Tentokrát ale bude dlouho trvat, než se mé jizvy zacelí. A co ty hrůzné následky?
Nedokázal jsem snášet další sebetrýznění, spolykal jsem čaj, navlékl se do šatů a odloudal jsem se dolů.
Už je ti lépe, Jime?“ otázala se má žena zvesela – myla právě nádobí. „Budeš brzy v pořádku, vždycky to jde rychle. Je to opravdu zvláštní, ale dětem se to opravdu moc líbilo. Prý jsi měl včera večer báječný hlas!“ Zakuckala se smíchy a sáhla po utěrce.
Napadlo mě, že by mi prospěla procházka na čerstvém vzduchu, a tak jsem se vydal do města. Nemohl jsem uvěřit svým očím, když jsem pár metrů od sebe spatřil paní Featherstonovou. Blížila se ke mně. Propadl jsem panice a vrhl jsem se na druhou stranu ulice, ale dáma mě zahlédla a přešla také. A když ke mně ve svém drahém tvídovém kostýmku cílevědomě zamířila, věděl jsem, že není úniku.
Co se dá dělat, pomyslel jsem si. Ať to mám za sebou! „Pane
Herriote,“ slyšel jsem ji v duchu, „myslela jsem si, že by vás zajímalo, že jsem celou záležitost předala svým právníkům. Vaše chování bylo neslýchané a považuji za svou povinnost chránit před vámi další bezbranné ženy! Nemohla jsem uvěřit, že by se akademicky vzdělaný člověk a odborník mohl zachovat jako vy – zneužít situace, prohřešit se vůči důvěře, jež vám byla svěřena! A pokud jde o tu vaši drzost týkající se mého nebohého psa – ta je přímo nehorázná!“
Ale nic takového se nestalo. Když ke mně paní Featherstonová došla, položila ruku na moji paži. „Pane Herriote, včera jste mi prokázal velikou službu!“
„Eh?“
„Ano, měl jste takové porozumění! Uvědomila jsem si, že jsem dělala hlouposti kvůli Rollovi. Musela jsem vás hrozně otravovat.“ Ale kdepak, nenene…“
„Jste laskavý, ale já vím, že jsem se chovala nerozumně, že jsem vás obtěžovala kvůli ničemu, a to i v nevhodnou dobu – třebas jako minulou sobotu večer.“
„Ujišťuji vás.“
„Ale místo abyste se zlobil, smál jste se a předvedl jste mi, jak legrační je moje hloupost! To bylo od vás báječné. Stydím se, že jsem odmítala poslouchat, když jste se mi poctivě snažil vysvětlit, že si dělám zbytečné starosti, a upřímně doufám, že mi to prominete. Rozhodla jsem se, že ode dneška budu rozumná. Rollo je přece zdravý, viďte?“
S nesmírnou úlevou jsem se podíval do jasných očí chechtajícího se psa, který mi vyskakoval skoro až na hlavu, když zaslechl své jméno. „No víte, nebyl bych si tak jist. Moc zdravě se netváří.“
Vy mne zas chcete rozesmát!“ Položila si ruku na ústa v rozpačitém a mě povědomém gestu. A pak se na mne rozveseleně podívala: Připadá mi, že se v budoucnu budu smát mnohem častěji.“
„Třicet let jsem už neměl své „legrácky“. Zvolna se mi jaksi vytratily ze života. Ale když si vzpomenu na ten sobotní večer s paní Featherstonovou, znovu mě rozklepe třesavka.

## 10. KAPITOLA

Nedokázal jsem si představit, že toho chlapce vypustím úplně samotného do džungle veterinární praxe. Mladého Johna Crookse jsme dobře znali, protože s námi trávil několik měsíců praxe během

univerzitních prázdnin – pozoroval nás při práci, získával praktické poznatky a vědomosti a sem tam něco vykonal i sám, ale vždycky pod našimi křídly. Teď stál u mého stolu, veselý a usměvavý jako vždycky, ale – bože rozbože – takový mladý! Vypadal na sedmnáct. Nepřipadalo mi fér vyslat ho do terénu bez ochrany.
Nebylo však pochyb, že zde stojí J. L. Crooks Esq“ MVDr. s kufříkem v ruce a s veselýma očima, rozdychtěný, aby vyrazil – a že se s tím musím smířit.
Odkašlal jsem si: „Milý Johne,“ usmál jsem se na něj. „Blahopřeji k ukončení studia. Jsi teď veterinář se vším všudy, všechny zkoušky máš za sebou a jsem rád, že tě tu vidím. Je to vlastně slavnostní chvíle. Jsi úplně první asistent, který je zaměstnaný v praxi Farnon a Herriot.“
Usmál se: „Vážně? To zní důležitě! Ale když jsem u vás byl jako student, pracovali tu pro vás už nějací lidé!“
„To byl Tristan, samozřejmě, ale to je člen rodiny a nikdy jsme ho za asistenta nepovažovali. A pak tu byl sem tam někdo na výpomoc, ale ty jsi první oficiální asistent.“
„To je prima! A když už jsem tady, měl bych si začít vydělávat na živobytí!“
„Dobře. Nalož si do auta všechnu výzbroj a pak by ses měl ohlásit u svých bytných. Bydlíš u paní Barrieové, viď?“
Mládenec si začal ukládat do auta léky a nástroje, které bude potřebovat, a viděl jsem, jak se těší do světa praxe, plného nepředvídaných situací. Uvažoval, jestli a jak moc je nervózní z perspektivy, že stane sám tváří v tvář tvrdým a nesmlouvaným yorkshirským hospodářům. Dokáže to? Někteří nováčkové to prostě neuměli, a když John odjížděl s léky a nástroji rachotícími v kufru auta, přistihl jsem se, že mu držím oba palce, aby se mu to podařilo.
Mám mnoho povahových znaků staré slepice, jak může dosvědčit má rodina, a tak jsem skoro celý den lomil rukama, jak to asi tomu chudákovi chlapci půjde? Měli jsme tolik práce, že jsem se s ním ani neviděl, abych si s ním popovídal, a jen jsem doufal, že se nedostal do nějaké šlamastyky. Naši farmáři sice netolerovali žádné pitominky, byli laskaví a vlídní, jeden však byl dost obtížný.
Vzpomněl jsem si, jak jsem se před několika dny setkal s majorem Sykesem. Jak na mě ten vzteklý mužík štěkal, když jsem ošetřoval jeho koně! „Panebože, Herriote, člověče! Líp to neumíte? Vypadá to, že nemáte ponětí, co byste s tím zatraceným zvířetem měl udělat!“ Pak hulákal na svého podomka: „Ne, pitomče, semhle ten kbelík nenos!“ Bylo vyloučeno jakýmkoli způsobem se mu zavděčit, chrlil ničivou lávu slov a zacházel s každým – evidentně zejména s veterináři –jako se zblblými vojíny základní služby z dob, kdy sloužil v armádě. Musím přiznat, že navzdory sobě samému jsem míval nutkání připažit a přitisknout palce ke švu kalhot, jako kdysi u britského královského letectva.
Bylo pozdě odpoledne, když jsem v ordinaci nahlédl do knihy návštěv, a hned mi padlo do oka „Major Sykes – jezdecký kůň, laminitis.“ Zaškrtl to John – teď tam asi jel.
Oči mi vylézaly z důlků. Jeden z těch zbožňovaných, drahocenných koní a laminitis – onemocnění, ze kterého nic dobrého nekouká! To nebyla práce pro mladého absolventa. Major ho spolkne zaživa! Musel jsem se tam podívat. Rychle jsem zamířil do Roova Grange.
Když jsem vystupoval z auta, zaslechl jsem z boxu majorův hromový hlas a bál jsem se, že John v tom už lítá.
Nakoukl jsem přes branku do boxu. Stála tam pěkná kaštanová klisna, bolestně přidřeplá v typickém postoji laminitidy, zadní nohu přitaženou pod břichem. Těsně po boku měla hříbě, zřejmě pár dní staré. Major s rukama v bok řval Johnovi skoro do tváře.
„Tak koukněte, ry er… er… Jak že se jmenujete? Crooks! Jo, sakra, koukněte se na to. Má zatraceně vysokou teplotu, je celá zkroucená, a vy se mi tu pokoušíte namluvit, že bude v pořádku! Koupil jsem ji březí a v dobrý víře, a co když je na tohle náchylná? Slyšel jsem vo koních, který to maj každou chvíli. Myslíte, že mě podfoukli? Víte vo tom vůbec něco, abyste mi to pověděl, co?“
Mladého muže to ale očividně nevyvedlo z míry. Promluvil konejšivě: „Pane majore, vysvětlil jsem vám, co vyvolalo tyhle potíže. Když se vaše klisna ohřebila, zadržela očistky a dostala metritidu. Laminitis bývá v takovém případě běžná komplikace metritidy. U vaší klisny se vyskytla jako samostatné onemocnění. Dal jsem jí injekci antibiotik a budu ji opakovat ještě asi dva nebo tři dny. Tím se zbavíme metritidy.“

Mužík, stále ještě rozparáděný, vysunul bradu: „A co ta zatracená laminitida, co s tou uděláte, no co?“
„Viděl jste přeci, že dostala injekci i na laminitidu.“ John se na něj mírumilovně usmál. „A když ji budete pár dní držet na otrubách a postavíte ji občas do vašeho rybníčku, aby si ochladila nohy, jak jsem vám doporučil, bude brzy úplně v pořádku.“
„A myslíte, že už to někdy měla?“
„Ne, ne, ne.
Jak to sakra víte?“
„Nemá žádné rýhy kolem podkov a podívejte se,“ zdvihl přední nohu klisny, „má krásnou vydutou spodinu kopyta. Laminitis ještě nikdy neměla.“
„A nevrátí se jí to?“
„Recidiva není pravděpodobná.“
„Doufám, že máte pravdu,“ zabručel major. „Určitě ano, uvidíte. Děláte si příliš velké starosti.“
Zachvěl jsem se a zavřel jsem oči, když John napřáhl ruku a poplácal vzteklého mužíka přátelsky po rameni. Pár vteřin jsem se domníval, že major vybuchne, ale k mému úžasu jeho tvář zrůznilo cosi jako plachý úsměv. „Myslíte?“
„Jsem o tom přesvědčený. Skutečně byste se neměl tolik znervózňovat.“
Tohle byla pro malého majora úplně nová zkušenost – chvíli zíral Johnovi do očí, pak si sundal čepici a poškrabal se na hlavě. „Možná že máte pravdu. Možná že máte, chlapče drahý, pravdu. Hehehehe!“
Nevěřil jsem svým uším. Major se smál! John zaklonil hlavu a rozesmál se také. Vypadalo to, jako by se sešli dva kamarádi ze školy. A náhle jsem pochopil, že tam nestojí náš student, mladinký John Crooks, ale že to je vysoký, urostlý, sebejistý veterinář s pěkným znělým hlasem, který dodával autoritu všemu, co řekl. Odplížil jsem se do auta a odjel s pevným rozhodnutím: s Johnem si už nebudu dělat starosti!
Byl u nás pár týdnů, když jsem jednou ráno zvedl telefon. „Haló, to je pan Herriot?“ tázal se veselý hlas. Poznal jsem jednoho z našich klientů – farmářů.
„Ano, pane Gatesi,“ odpověděl jsem. „Co byste si přál?“
Nic, všechno v pořádku. Chtěl jsem mluvit s vašim mladym.“
Bodlo mě u srdce, překvapivě hluboce a pronikavě. Jakže? ‚Mladej jsem býval vždycky já. Tak mě vždycky nazývali zákazníci, ačkoliv jsem byl jen o šest let mladší než Siegfried. Někde se stala nějaká chyba.
S kým že jste chtěl mluvit?“
„S tim mladym – s panem Crooksem.“
A bylo to! Netušil jsem, jak jsem přilnul ke svému titulu, a když jsem teď šel chodbou pro Johna, cítil jsem se podivně zaražený tváří v tvář skutečnosti, že už nejsem ‚mladej, ačkoliv mi nedávno minula třicítka.
Od té doby jsem se musel smířit se stále narůstajícím přílivem žádostí o služby ‚mladýho, kterým jsem nebyl já. Vadilo mi to jen krátce, protože ta změna byla nesmírně příjemná. Jakmile se John zapracoval, můj život se stal zázračně snadnější. Mít asistenta bylo výborné, zvlášť když byl tak dobrý jako on. Vždycky jsem ho měl rád, ale když mě zavolali ve tři hodiny ráno k telící se jalovici a já jsem mohl případ předat Johnovi, obrátit se na druhý bok a znovu usnout, má náklonnost se proměnila v hluboký cit.
John měl své názory na léčení a nebál se je vyslovit. Jednoho dne nás oba našel Siegfried v operačním sále.
„Přečetl jsem si o tom inductothermu. Je to revoluční léčebná metoda pro namožené šlachy koní: stačí každý den obtočit kolem nohy elektrický kabel, a teplo namožení odstraní.“
Já jsem jen něco zabručel. Málokdy mě napadlo cokoli nového nebyl jsem stoupencem změn a novinek. Tahle moje vlastnost mého společníka vždycky dráždila, a tak jsem mlčel.
John však promluvil: „Také jsem si to přečetl, ale nelíbí se mi to.“ A proč ne?“ Siegfriedovo obočí vyletělo vzhůru.
„Zní to jako čáry a kouzla,“ řekl John.
Nesmysl,“ zamračil se na něj Siegfried. „Mně to připadá velmi rozumné. Už jsem jeden ten přístroj objednal a vsadil bych se, že nám hodně pomůže.“
Siegfried byl specialista na koně, a tak jsem mu neodporoval, tím spíš, že brzy se naskytla příležitost

vyzkoušet si to. Lord z panství v Darrowby, obvykle nazývaný majorátní pán, choval své koně ve stájích dole v naší ulici, pár desítek metrů od nás, a jako na zavolanou nám ohlásil případ namožené šlachy.
Siegfried si mnul ruce: „Přesně, co potřebujeme! Musím zajet do Whitby, podívat se na jednoho hřebce, tak ti tenhle případ nechám,
Johne. Jsem přesvědčený, že zjistíš, že ten inductotherm bude znamenat velký pokrok.“
Věděl jsem, že se můj společník těší, až bude moci Johnovi říct „Vždyť jsem ti to povídal“, ale ani po týdenní kúře nejevil John očekávané nadšení.
„Přikládal jsem tu věc koni na nohu každý den a hlídal jsem to stanovenou dobu, ale nevidím žádný rozdíl. Dnes odpoledne tam jdu, ale jestli se to nezlepší, vrátím se ke staré metodě.“
Kolem páté odpoledne lilo jako z konve a foukal vítr. Zastavil jsem před ordinací a ztuhl jsem na sedadle. Spatřil jsem něco příšerného. Skupina mužů majorátního pána nesla ulicí něčí tělo. Byl to John. Vystoupil jsem z auta a muži odnesli tělo do domu a položili je pod schody John byl v bezvědomí.
„Co se proboha stalo?“ vydechl jsem a v hrůze jsem hleděl na svého nehybného kolegu na schodech.
„Mladej pán do sebe pustil elektriku,“ řekl jeden z mužů. Cože?“
„Jo, je to pravda. Byl celej promoklej, a když šel zapojit ten přístroj do zásuvky, musel asi šáhnout na vodivej kov. Začal křičet, ale nemoh se vodtrhnout. Pořád křičel, ale já sem držel toho koně za hlavu a nemoh sem mu pomoct. Pak se trochu jako zapotácel a nakonec zakop přes zadní nohu koně, a tím se vod tý elektriky vodtrh, jinak by už byl mrtvej.“
Panebože! Co teď?“ Obrátil jsem se k Heleně, která se objevila ve dveřích kuchyně. „Zavolej, prosím tě, doktora!“ křičel jsem. „Počkej, mně se zdá, že John přichází k sobě.“
John, natažený na schodech, se trochu pohnul, a když pootevřel oči a rozhlédl se, začaly se mu z úst linout podivuhodně šťavnaté výrazy. A mluvil a mluvil a mluvil.
Helena na mne zírala, ústa dokořán. „Slyšíš ho? A takový to byl slušný chlapec!“
Chápal jsem její ohromení, protože John byl pořádný a velice korektní mládenec, který na rozdíl od jiných veterinářů neklel a nenadával. Nicméně choval v sobě obdivuhodný slovní poklad, protože některé výrazy jsem neznal ani já, a to bylo překvapivé vzhledem k tomu, že jsem vyrůstal v Glasgowě.
Za chvíli příliv slov zpomalil a přešel v nesrozumitelné mumlání a Siegfried, který se právě vrátil z návštěv, ho začal nalévat čistým džinem, což je myslím v podobných případech kontraindikace.
Je zcela jisté, že John mohl přijít o život, ale naštěstí se s plynoucími minutami zotavoval, až se dokázal posadit. Přemlouvali jsme ho, aby se nerozčiloval a zůstal v klidu ležet, ale on se oklepal, zvedl se, vztyčil se do celé své úctyhodné výšky a čelem k Siegfriedovi.
„Pane Farnone,“ řekl vážně a důstojně, „jestli mě ještě jednou požádáte, abych pracoval s tím zatraceným přístrojem, podám vám svoji rezignaci!“
A tím skončila krátká kariéra inductothermu.
Bylo to o pár dní později a já jako pokaždé zostražitěl, když jsem zahlédl hrůzu nahánějící postavu Sepa Craggse, jak si to ke mně míří po chodbě Skeldalu.
„Hej, Herriote!“ zaštěkal. „Na slovíčko!“
Sep byl hrubián, ale už jsem si zvykl na způsob, jakým mě oslovoval a smířil jsem se s tím, protože to byl stálý zákazník s velkým hospodářstvím, které vedl se čtyřmi dospělými syny. S těmi zacházel neméně příkře a terorizoval je.
„Copak vás trápí, pane Craggsi?“ otázal jsem se mírumilovně. Vztekle po mně blýskl očima ze své mohutné dvoumetrové výše a přisunul obličej až k mému obličeji. „Povím vám, co mě trápí! Vokrad ste mě vo čas!“
„Myslíte? A jakpak to?“
„Pamatujete se, že jste mi slíbil připravit ty prášky na mastitidu?“ Bože, ty sulfonamidové prášky! Zapomněl jsem na ně. „Hrozně mě to mrzí, já…“
„Tak vy ste zapomněl! Povidal ste: Přijeďte si odpoledne, prášky pro vás budou ve schránce u dveří. Přijel sem ve tři, ale ve schránce nic a nikdo vo tom nic nevěděl. Sem sakramentsky rozkacenej, to vám povidám!“
„Ano, už jsem řekl, že mě to moc mrzí.“
„Jo, jo, že vás to mrzí, ale to mi nepomůže. Do Darrowby je to vode mě pěknej kus cesty, a sklízíme

seno a musel sem vod toho vodejít. Pro nic za nic! Já mám plno práce a nemůžu si dovolit takhle ztrácet čas!“
Dával mi do těla, ale měl proč. Vzal jsem prášky z lékárny a podal jsem mu je.
Pořád ještě bručel. „Něco takovýhodle nebudu už nikdá trpět, tak si to dobře rozmyslete. Když řeknete, abych si sem pro něco přijel, tak to mějte v hlavě a koukejte, aby to bylo připravený.“
Tupě jsem přikývl, ale on ještě neskončil.
„Jestli někdo potřebuje ňáký prášky, tak ste to vy,“ vrčel. Naposled po mně mrkl zlobným okem a odešel.
Párkrát jsem se zhluboka nadechl a vášnivě jsem si zapřál, abych se na tomhle teritoriu už nedopustil žádných prohřešků.
Následující týden, kdy jsem na incident se Sepem Craggsem zdaleka ještě nezapomněl, jsem Sepa znovu spatřil: čekal na mě v ordinaci, když jsem se vracel z návštěv pacientů.
Z jeho tváře se nedalo nic vyčíst, ale žaludek se mi sevřel v chmurné předtuše, když se Sep nade mne vztyčil.
„Dneska ráno sem si přijel pro flaštičku mazání, ale ve schránce nic nebylo,“ zabručel.
Bože, to ne! Prosím tě, Bože! Že bych ztrácel paměť? Cožpak jsem zpitoměl? Zaryl jsem nehty do dlaní.
„Lituji… ale… ale opravdu si nevzpomínám, že bychom byli něco podobného dohodli.“
Ale Sep nevybuchl. Byl podivně mírný. „S váma ne. Slíbil to ten váš mladej.“
Takže to byl John, na kterého teď dopadne slovní mrskut. Jak bych od něj mohl tu pohromu odvrátit?
Lehce jsem se zasmál. „Ach tak… víte… pan Crooks je výborný mládenec, ale paměť nemá zrovna nejlepší.“
„Depak, depak – nic tomu mladýmu nevyčítejte. Má dost starostí, než aby se zdržoval takovou maličkostí, jako je flaštička mazání.“ Eh?“
„Jo, nic mu nevyčítejte! To nedovolím!“ Varovně zachrčel. „S tím vším, na co musí myslet, si nemůže pamatovat všecko.“
Otevřel jsem bez hlesu ústa.
Nikdy jsem neviděl pana Craggse se usmát, ale jeho kamenné rysy se mírně uvolnily a do očí se mu vkradl náznak zasněného pohledu. „Panečku, ten chlapec toho ale ví – eště sem nepotkal nikoho tak učenýho. Něco vám povim, Herriote. Přišel k bejkovi se zanícenou nohou a nedloubal se v tom s dehtem a solí celej dlouhej tejden jako vy. Vůbec se tý nohy nedotk. Neudělal nic jinýho, než že dal bejkovi injekci do plece, a do dvou dní bylo to zvíře v pořádku. Co vy na to?“ Poklepal mi na hrudník.
Věděl jsem, že by mi nevěřil, kdybych mu vysvětlil, že i já teď aplikuji nové sulfonamidové injekce, a tak jsem mlčel.
„A eště něco vám povim,“ pokračoval. „Bejk měl ochromlou pravou nohu, a von mu dal injekci do levý plece.“ Oči se mu rozšířil Hotový čáry!“
„Dobře… dobře…“ zaskřehotal jsem. „Přinesu vám to mazání.“
Vzal jsem lahvičku z lékárny a podával jsem mu ji. „Tady je to, pane Craggsi. Promiňte, že jste musel jet na dvakrát.“
Starý muž zavrtěl hlavou. „Na tom vůbec nezáleží, sem tu za pár minut.
Jako ve snách jsem ho doprovodil k domovním dveřím, a když jsem se za ním díval, jak odchází ulicí, převládla ve mně jediná myšlenka: jestliže se John dokázal dotknout srdce Sepa Craggse, pak měl svou budoucnost naprosto jistou.
A domnívám se, že právě tehdy jsem si uvědomil, že John je předurčen k velkým věcem. Od začátku jsem v něm tušil sémě velikosti kvůli jeho neobyčejné schopnosti komunikovat s lidmi všeho druhu a každého věku. Nebylo to jen jeho zjevem, jeho sebejistým vystupováním, jeho znělým hlasem – bylo v tom ještě něco jiného, co jsem neuměl definovat, ale ať to bylo cokoli, všechno nasvědčovalo tomu že John je „mladý muž s budoucností“

## 11. KAPITOLA

John pocházel z Beverley s jeho nádherným Minsterem, bylo to přes sto kilometrů od Darrowby, a když

měl své volné půldny, obvykle jezdíval na pár hodin domů. V průběhu příštího roku se v jeho zmínkách o návštěvách doma čím dál tím častěji vyskytovalo jedno dívčí jméno. Jmenovala se Heather, a když o ní John mluvil, jeho oči jako by se vzdálily a rysy zněžněly nadzemským úsměvem. Příznaky byly stále zřejmější, až se mi konečně svěřil, že se zasnoubil a že s Heather doufají, že se brzy vezmou.
Jednoho zimního dne jsem na zápraží Skeldalu setřásal sníh ze svých vysokých bot, když se ve dveřích objevil John.
„Je tady Heather," oznámil mi udýchaně. „Je v kanceláři – rád bych vás seznámil."
Přál jsem si ji poznat. Popravdě řečeno jsem byl zvědavostí bez sebe, po tom všem, co jsem o ní slyšel. Narovnal jsem si kravatu, pokusil se uhladit si vlasy a čile jsem vstoupil do místnosti. Naneštěstí mi na podpatku uvízl kus sněhu, a když jsem procházel dveřmi, sklouzl jsem po hladkém linoleu, proletěl vzduchem a přistál na druhém konci pokoje, jen to zadunělo. Vteřinu poté jsem otevřel oči a zjistil, že hledím na velice přitažlivou tmavovlasou dívku, usilovně se snažící zachovat vážnou tvář.
Tak jsem se seznámil s Heather – vzhlížeje k ní – a od toho dne k ní vzhlížím a obdivuji ji neustále. Mohl bych vyjmenovat spoustu jejích příznačných vlastností v následujícím manželském partnerství s Johnem – láskyplná životní družka, oddaná pomocnice, výborná společnice, to všechno a navíc matka tří krásných dětí skutečně byla.
Po onom prvním setkání nabralo Johnovo dvoření na rychlosti a já viděl, že blížící se svatba se stává ústředním tématem jeho úvah. Předchozí příznaky zvýrazněly a John přiznával krátké záchvaty amnézie, kdy musel zastavit uprostřed polí a snažil se vzpomenout si, kam jede a co tam má dělat. Občas jsem ho přistihl, jak se pro sebe usmívá a očividně uvažuje o něčem báječném.
Nakolik se zabýval svou budoucností, to se ukázalo jednoho deštivého odpoledne. Zatelefonoval mi tenkrát jakýsi farmář.
„Měl jsem vám vyřídit vzkaz, že snoubenka pana Crookse je nemocná. Pan Crooks zrovna od nás odjel a já jsem myslel, že ho už nezastihnu, ale pak jsem si všim, že uvíz s autem v brodu hned za naší brankou."
„Panebože, hned tam pojedu a pomohu mu!"
„Není třeba. Sjel jsem tam a vyřídil jsem mu ten vzkaz a on vyskočil a požádal, abych ho odvezl na nádraží do Darrowby. Vlak stihl a odjel."
To byla rychlost!"
„Jo, neztratil ani vteřinu." A kde je to auto?" „Pořád tam, ve vodě."
„Dobře. Děkuji za zprávu. Přijedeme si pro vůz s panem Farnonem."
Scéna, která na mne a Siegfrieda čekala, když jsme dorazili k brodu, patří k nejbarvitějším vzpomínkám na Johnův pobyt u nás. V úzké horské cestě byla průrva, kterou vytékal potok a přeléval se přes makadam. Tam stál Johnův malý ford až po osy ponořený ve vodě. Všechny známky svědčily o kvapném Johnově odchodu – dveře na straně řidiče byly dokořán a stěrače, stále ještě v chodu, líně skřípaly po skle. John skutečně neztratil ani vteřinu.
Heatherina nemoc nebyla naštěstí nic vážného a život v naší praxi šel dál, měli jsme plné ruce práce a John plnil svůj příděl případů telení, hřebení, bahnění, kastrací a dennodenně dokazoval, že je správný muž na správném místě.
Mladí měli svatbu za pěkného květnového dne a usadili se v Siegfriedově domě. Heather byla učitelka a celou dobu, co s námi zůstali, učila Siegfriedovy dvě děti.
Bylo to jednou ráno, kdy nastal onen nevyhnutelný den a John se rozhodl, že se osamostatní. Odstěhoval se do Beverley, kde si otevřel ordinaci, a já v něm ztratil nejen asistenta, ale i přítele. Byli jsme si věkem dost blízcí, John byl jen o deset let mladší, a měli jsme proto i blízké zájmy. V následujících letech přicházeli další „mladí", a já jsem se postupně stával stárnoucím kolegou, starším nadřízeným a nakonec výstřední starou fosilií, ale za těch prvních asistentů jsem ještě patřil do jejich světa a s Johnem jsme si užili spoustu legrace.
Na Skeldalu nebyla nikdy o smích nouze a díky bohu, John s sebou přinesl vlastní živý a čerstvý humor. Měl své prohry a pohromy jako my všichni a líčil je s vynikajícím mimickým doprovodem. Byl senzitivní a ani trochu ješitný, navzdory pronikavé síle své osobnosti.
Když John odešel a založil si vlastní praxi v Beverley, vídali jsme se nevyhnutelně stále méně, pohlceni

plností svých životů. Samosebou, že se vyskytly i zvláštní příležitosti, Helena a já jsme byli poctěni coby kmotři Annette, prvorozené dcerky Crooksových, pak nám došlo oznámení o narození Jamese a posléze Elizabeth. Občas se nám podařilo setkat se s Heather a Johnem ve Scarborough a s Johnem samotným jsem se vídal na poradách, ale ta stará kapitola byla uzavřena.
Byl jsem však přesvědčený, že ho čeká velká budoucnost, a sledoval jsem jeho vzestup a úspěšnou a narůstající praxi – zaměstnával už několik asistentů. Stále víc byl uznáván pro svůj elán a organizační schopnosti a uplatnil se ve správních orgánech našeho oboru. Má prognóza byla správná, jediné, co nakonec Johnův postup zastavilo, bylo že už nemohl postoupit výš. V roce 1983, třicet let po svém odchodu z Darrowby, byl zvolen prezidentem Britské veterinární společnosti.
Dojalo mě, že po všech těch letech se ke mně vrátil jako ke svému prvnímu šéfovi a požádal mě, abych při jeho inauguraci pronesl úvodní slovo.
Léta v Darrowby byla nejšťastnější doba života pro Heather a pro mne a přál bych si, abyste s úvodním slovem vystoupil vy „ řekl. Stalo se. Nadešel ten velký den a já jsem seděl v zasedacím sále Lancasterské univerzity, mezi stovkami veterinářů z celého světa. Byli tam samí vynikající lidé – vážená jména, kam se člověk podíval, ale když jsem pohlédl na vznešenou společnost na pódiu, poté, co jsem odříkal svůj úkol, ohromně mě potěšilo, že uprostřed a nejdůležitější z nich byl „ten mladej z Darrowby“.
Řeč jsem pronesl, slavnostní shromáždění pokračovalo a Johnovu postavu už v celé její výši halili do šatu a insignií prezidenta. Tajemník Společnosti mu pomáhal do hezkého černého pláště se zeleným vzorovaným hedvábným lemováním a pak mu prezident z předchozího roku navlékal na krk řetěz. Díval jsem se, jak mu zezadu řetěz zapínají, a celá scéna mi náhle připomněla oblékání veterináře do porodního pláště před telením a farmáře, který mu zezadu zavazuje tkaničky. John zřejmě pocítil totéž, protože v tu slavnostní chvíli pravil: „Mohl bych, prosím, dostat vědro s horkou vodou, mýdlo a ručník?“ Diváci zařvali smíchy – kolikrát jsme všichni tahle slova pronesli!
Konečně, v plné výzbroji, se obrátil čelem ke shromáždění. Byl tělnatější než za časů v Darrowby, ve vlasech se mu leskly stříbrné nitky a vypadal impozantně. Pohlédl jsem k první řadě, odkud na Johna s pýchou upírali zraky Heather s celou rodinou včetně malé Emily, prvního vnoučete, uvelebeného na Jamesově koleně. Inu, léta plynula a John už nebyl „náš mladej“, ale byl slavný a šťastný.
Ve své řeči jsem se snažil zdůraznit Johnovu jedinečnou schopnost zapůsobit na lidi, a když se mi nedostávalo dost důrazných slov, parafrázoval jsem jeden reklamní slogan na pivo ležák – totiž že pronikl do oblastí, do nichž jiní veterináři proniknout nedokázali.
Seděl jsem a patřil na slavnostní dění na pódiu a do mysli se mi vkradla vzpomínka na tu opuštěnou horskou cestu, na auto zabředlé ve vodě, s dveřmi otevřenými dokořán a se stěrači kmitajícími po skle. Napadlo mě, že v tom to vězí. Možná že právě to vystihovalo dvě Johnovy vlastnosti, které ho dovedly až k vrcholu – oddanost manželce a schopnost okamžitě se rozhodnout.

## 12. KAPITOLA

„Tendle dům je pro ženskou mordýrna, pane Herriot.“ Vyprovázel jsem právě jednoho farmáře a ten viděl, jak Helena drhne vstupní schody. Jeho slova mnou projela jako nůž. Vyslovil přímo a bez ubrousku to, co mě už dlouho užíralo.
Jojo,“ opakoval. „Je to krásnej starej dům, ale hotová mordýrna pro ženskou.“
V tu chvíli jsem se rozhodl, že musím nějakým způsobem dostat Helenu ze Skeldalu pryč. Milovali jsme ten dům, ale pro mladou, nepříliš movitou dvojici měl veliké nevýhody. Bylo to kouzelné, půvabné místo a nepochybně tu panovala šťastná atmosféra, ale bylo příliš rozlehlé a za chladného počasí úplná ledárna. Přes průčelí porostlé břečťanem jsem vzhlédl nahoru k oknům ložnice a pak ještě výš, kde bylo pár místností a kdysi, na začátku našeho manželství, jsme tam měli obývací ložnici. Nad nimi bylo ještě jedno podlaží, malé komůrky až pod střechou. Tady visel velikánský zvon, přivolávající ještě na začátku století služebnou dolů do přízemí.
Starý lékař, který bydlel ve Skeldalu před námi, měl šest sloužících včetně stálé hospodyně, kdežto Helena se o všechno starala s pomocí různých dočasných posluhovaček sama. Většinu služebných brzy omrzela těžká práce a nepohodlí.

Než jsem se vrátil do domu, podíval jsem se znovu na svou lopotící se ženu. Bylo to šílenství a na rty se mi dralo: „Prosím tě, přestaň!“ Ale nevyslovil jsem to. Nemělo to cenu. Pokoušel jsem se ji opakovaně přemlouvat, ale bylo to jen mrhání časem. Byla už taková, milovala svou domácnost a nedokázala cokoli zanedbat. Byla naprosto a bez výhrad rozhodnutá udržovat dům zevnitř i zvenčí v čistotě a pořádku.
Mne to trápilo. Oženil jsem se s krásnou, inteligentní, srdečnou dívkou a z celého srdce jsem si přál, aby byla k sobě laskavější a dopřála si trochu odpočinku. Když jsme se vzali, naléhal jsem na ni, aby to nepřeháněla, dělal jsem vzteklé scény, ačkoliv to moc neumím, ale bylo to, jako bych mluvil do zdi – dřela dál. A vaření! Neznám nikoho na světě, kdo by dokázal taková kouzla s jídlem, a protože hrozně rád jím, uvědomoval jsem si, jaké mám štěstí, ale z duše jsem si přál, aby netrávila tolik času u sporáku.
Když tedy bylo veškeré moje přemlouvání marné a ona trvala na svém, utěšoval jsem se, že ji slyším při všem tom luxování a drhnutí alespoň zpívat. Právě teď drhla ten zatracený schod a broukala si nějakou melodii.
I teď, po padesáti letech, když se blížíme k význačnému výročí zlaté svatby a budeme mít fotografii v Darrowby and Houlton Times, Helena nepřestává pobíhat a uklízet a poklízet v jiném, naštěstí mnohem menším domě. Už dávno jsem pochopil, že je přitom šťastná.
Od domovních dveří jsem to vzal po dlaždičkové chodbě – v létě plné slunce a šarmu, ale dnes za studeného jarního dne tu bylo mrazivo a chladno jako venku na ulici – a pak dál a dál kolem jídelny a salonu, doleva k místnosti, kde jsme měli uložené léky, doprava a znovu doleva, zase do jiné chodby kolem ordinace, kolem pokoje, kde jsme snídali a četli noviny, a nakonec do kuchyně, spíže a přípravny, vzadu na konci dlouhého přístavku. Připadalo mi, že jsem odpochodoval nejméně padesát metrů, a kdo by mohl zazlívat Tristanovi, že za starých časů jezdíval k domovním dveřím na kole.
Na chodbě jsem se minul s Rosie, dusající ve vysokých, teplých botách a tlustých dlouhých kalhotách, jako kdysi Jimmy. Občas mě překvapovalo , že jsme je dokázali vypiplat v té neutuchající zimě, a byl jsem neskonale vděčný, že netrpěly kašlem a rýmou častěji než ostatní děti. Hlavní obětí byla Helena, trýzněná omrzlinami kotníků.
Nazítří ráno jsem se probudil – pevně rozhodnut: Musíme odtud! Skeldale by byl vhodný jako ordinace, ale k bydlení si musíme najít něco menšího.
Byl to začátek mé posedlosti. Nedokázal jsem myslet na nic jiného od chvíle, kdy jsem vyskočil z postele, marně jsem se pokoušel vyhlédnout ven zamrzlým oknem a rychle jsem se oblékal v ledovém vzduchu. Rozrazil jsem dveře ložnice a v plném cvalu jsem zahájil každodenní ranní rituál. Dolů po schodech – bral jsem dva najednou, sprint po ledové chodbě – člověk musel pořád utíkat, v tom to vězelo – a hurá do kuchyně postavit vodu na čaj. Pak znovu cvalem do jídelny, kde už zas vyhasla ta zatracená antracitová kamna – jediný zdroj tepla v domě, ale neměl jsem teď čas je uvést do chodu.
Opět chodbou do kuchyně, připravit čaj – šálek jsem odnesl nahoru Heleně. Pak, dýchaje si na prsty u rukou a podupávaje, aby mi neztuhla krev v žilách, jsem podpálil oheň v kuchyňském sporáku. V tomto ohledu jsem nebyl žádný zdatný skaut na rozdíl od Heleny, které se kamna rozhořela ve vteřině, a když se dostavila celá rodina, obvykle na mne zpod uhlí jukal slabounký, nedomrlý plamínek.
Snídaně byla neveselá záležitost – jediná spirála elektrického ohřívače bojovala předem ztracenou bitvu a všichni jsme se snažili necvakat zuby. Já jsem mlčel, zcela soustředěn na své vášnivé rozhodnutí, a vzpomínal jsem na slavnostní příležitosti minulých let, kdy jsme se choulili kolem krbu v saloně a záda nám mrzla a vánoční ozdoby plápolaly v průvanech vanoucích různými směry.
Stále ještě jsem se intenzivně zaobíral tímto problémem, když jsem dorazil do dvojdomku paní Drydenové na předměstí Darrowby. Léčil jsem jejího kocoura, který měl v uších ošklivý ekzém.
Pojď sem, Sooty,“ zdvihl jsem chlupáče na stůl. „Dneska vypadáš o moc líp.“
Jeho paní se usmála: „Ano, je mu líp. Už netřese hlavou a přestal se škrábat. Málem se zbláznil, než jste mu vyčistil uši.“
Vyčistil jsem mu uši a pak jsem mu do nich nastříkl léčivý roztok. „Ano, už mě nebude potřebovat. Pár dní mu ještě kapejte ráno a večer do uší a určitě bude brzy v pořádku.“
Umýval jsem si ruce v kuchyni u dřezu a vyhlédl jsem oknem na upravenou zahradu. „Máte hezký domek, paní Drydenová.“
„Ano, je tu pěkně, ale budu se stěhovat, pane Herriote.“ Vážně? A proč?“

„Potřebuju peníze. Hlavně proto. Robert mi toho moc nenechal, když umřel."
Věřil jsem jí. Byla vdova po bývalém farmáři a věděl jsem, jak se na svém malém hospodářství nadřeli, aby se uživili. S Bobem Drydenem jsme si užili své, tady nahoře, v horách: těžké případy telení a bahnění a ještě jsem měl v paměti to zkázonosné jaro, kdy jim tolik jehňat pomřelo na průjem. Dryden býval správný chlap a já ho považoval za svého přítele.
„Kde ale budete bydlet?"
„Se sestrou v Houltonu. Mám o sebe postaráno, ale lituju, že se musím rozloučit s tímhle domečkem. Měli jsme s Robertem takovou radost, když jsme ho koupili, potom co šel do penze. Ale doufám, že za něj dostanu dva tisíce liber, a to bude na stará kolena dar z nebes."
A vtom na mě sestoupil jeden z mých geniálních nápadů. Tohle bylo přesně to, co jsme potřebovali! Dokonalý domeček, a určitě dokážu získat hypotéku, abych ho mohl koupit.
„Prodala byste mi ho?" zeptal jsem se dychtivě.
Usmála se: „Prodala, kdybych mohla, pane Herriote, ale už je všechno zařízeno. Ve středu bude u Droversů aukce."
Srdce se mi rozbušilo. „Tak se aukce zúčastním, paní Drydenová."
Byl jsem přesvědčený, že ten domek získám, a jak jsem se rozhlížel po kuchyni, všechny mé starosti se začaly rozplývat. Takové štěstí! Už jsem u toho okna viděl Helenu, jak se dívá do malé zahrádky přecházející v zelené pole. Na druhé straně řeky se z korun stromů zvedaly věže kostela. A všechno bylo tak blízko u sebe! Do obývacího pokoje vedlo okénko – žádné donášení jídla přes padesát metrů. Malá chodba a schodiště vedoucí do tří ložnic, všechno skoro na dosah ruky, všechno blízko, jen se toho dotknout – hrozně se mi to líbilo. V mé tehdejší náladě co bylo malé, to bylo hezké. Na ničem jiném mi nezáleželo.
Zašel jsem do Stavební společnosti a uspěl jsem bez problému. Zaručí mi hypotéku. Ten domek by dneska stál pravděpodobně kolem padesáti až šedesáti tisíc liber, ale na začátku padesátých let odpovídal dvěma tisícům.
Vznášel jsem se v oblacích až do středy, kdy jsme se s Helenou vydali do Drovers na aukci. Místnost byla plná, a když jsme se s Helenou posadili, dloubl do mne jeden můj zákazník, farmář: „Támdle je starej Seth Bootland," zabručel. „Chce ten dům pro svýho syna – zrovna se voženil. A řek bych, že ho dostane. Topí se v penězích a je to tvrdej kšeftsman."
Pohlédl jsem na bohatého obchodníka s obilím. Vypadal impozantně – rudolící, s ostrým nosem a ve velbloudím kabátě. Suverénně sebejistý. Píchlo mě u srdce, pak se mi vrátilo neoblomné odhodlání: tenhle dům koupím já.
Začalo se na patnácti stech a nabídky rychle stoupaly – rychleji, než jsem předpokládal, až vyšplhaly k mým dvěma tisícům. Bootland zvýšil na dva tisíce sto. Zřejmě se vyznal a jen mírně pozvedl unuděný ukazovák. Moje ruka dychtivě vystřelila a přidal jsem stovku hypotéka se docela určitě dala přizpůsobit –, ale Bootland zase cvrnkl ukazovákem, a bylo to na mně.
Brzy jsme zbyli jen my dva. Ostatní odpadli a já si připadal jako na pranýři. Zvyšovalo se po padesátkách a cena už vylezla na tři tisíce. Srdce mi tlouklo jako zvon a potily se mi rozrušením ruce. Helena mi tiskla koleno a při každém dalším zvýšení šeptala zoufale Ne Jime ne! Nemáme peníze!" Ale já jako bych zešílel. Peníze neznamenaly nic. Viděl jsem jen Helenu v tom úhledném domečku, jak vyhlíží z hezké kuchyně ven na zahrádku. Téhle vize jsem se nedokázal vzdát a zarputile jsem vytrvával.
Když vyšplhala cena nad tři tisíce, začali přítomní vzrušeně vydechovat v dlouhém Ách! při každém dalším zvýšení. Teď to už stoupalo jen po pětadvaceti.
„Pan Bootland nabízí tři tisíce dvě stě dvacet pět!" V ústech mi vyschlo a dražebník na mne tázavě hleděl. Helena svírala moje koleno jako v kleštích. Třásla mnou a žadonila.
„Ne, Jime, ne." Zvedl jsem ruku.
„A padesát. Děkuji," vrhl jsem pohled na Bootlanda. „A sedmdesát pět!" Oči všech přítomných včetně dražitele ulpěly na mně. Jako ve snu jsem zvedl ruku.
Máme tři tisíce tři sta liber." Bootland zavrtěl ukazovákem. A pětadvacet."
A znovu byly všechny oči v tom rozechvělém tichu upřeny na mne. Cítil jsem se úplně vyčerpaný, zničený. Třásl jsem se a téměř jsem nevnímal, že mě Helena mlátí do nohy a skoro vzlyká: „Přestaň,

prosím tě, přestaň!“ Myslel jsem, že se rozpláče. Zavrtěl jsem hlavou a bylo po všem.
Místnost se vzrušeně rozbzučela, ale já jsem dřepěl na sedadle a matně jsem vnímal, že Bootland vstal a šel k dražiteli a že Helena sedí mlčky a bez hnutí vedle mne. Konečně jsem se zvedl a podíval se na ni.
„Bože, Jime, jsi bílý jako křída!“ vydechla.
Beze slova jsem přikývl. Taky jsem se cítil převelice bledě. Cestou ven jsem zachytil vzteklý pohled pana Bootlanda. Mou vinou musel zaplatit tři tisíce tři sta dvacet pět liber – dnes by to bylo asi třicet tisíc –, víc, než za co ten dům pravděpodobně stál. Asi jsem se mu dvakrát nezavděčil.
Ale mně to bylo jedno. Necítil jsem nic než hroznou prohru. Šťastná představa Heleny hledící z okna do polí vzala krutě za své, byl jsem tam, kde před tím, a nedokázal jsem nic.
Venku na tržišti jsem se zastavil, nadechl se chladného vzduchu, vzal jsem Helenu za loket a chystal se k odchodu, když jsem ucítil dotek na rameni. Otočil jsem se do milé tváře paní Drydenové. Usmívala se.
„Mrzí mě, pane Herriote, že jste ten dům nedostal, ale moc jste mi pomohl – ani nevíte, jak. Díky vám dostanu o tolik peněz víc! Věřte, znamená to pro mne nepředstavitelně mnoho. Nevím, jak vám mohu poděkovat.“
Díval jsem se za její útlou nakloněnou postavou, když odcházela, a na její bílé vlasy. Byla to manželka Boba Drydena a Bob by měl radost. Přece jen se mi něco podařilo!

## 13. KAPITOLA

Stáhl jsem krávě ze struku spirálu Hudsonova přístroje a vystříkl silný pramínek mléka.
„To je báječný,“ vydechl pan Dawson s obdivem. „Nevím, jak to děláte – zase jste mě zachránil. Jste velkej člověk, pane Herriote.“ Ještě stále jsme velmi často operovali struky, protože elektrické dojičky se běžně nepoužívaly, a hospodáři, kteří dojili tvrdýma mozolnatýma rukama, struky často zhmoždili a vyvolali jejich neprůchodnost. Veterináři tuhle léčebnou metodu nijak zvlášť nemilovali, protože to bývala pro krávu vítaná příležitost, aby vám ukopla hlavu, když jste jí dřepěli pod vemenem, ale na druhé straně se vám dostalo satisfakce, když se neužitečný struk vzpamatoval a dával mléko. Kráva totiž ztratila hodně na ceně, když měla jen „tři cecky“.
Operace byla pro farmáře velmi prospěšná, ale málokdy se nám dostalo tak vřelých díků jako od pana Dawsona. S panem Dawsonem to tak bylo pokaždé. Dštil na mne chválu, a ačkoliv jsem po všech těch letech dobře věděl, že mé léčebné zásahy na jeho farmě nebyly vždycky triumfální, on je za triumfální považoval a také je tak líčil. Nikdy by byl nepřipustil, že se mi něco nepovedlo.
Což bylo v přímém rozporu s většinou našich farmářských zákazníků. I když byl náš léčebný zásah brilantní, zřídkakdy se o tom někdo zmínil. Podle Siegfriedovy teorie nemluvili farmáři o našich úspěších pro jistotu, abychom si nepřirazili na účtu, a asi na tom něco bylo, protože nikdy neopomněli komentovat naše pochybení. Často nás uváděli do rozpaků, když hulákali přes zástupy lidí na tržišti: „Hej, tomu zvířeti, co ste ho vošetřoval, je pořád zle!“
Ať to bylo jak chtělo, pan Dawson byl vždy balzámem pro moji duši. Teď na mne zíral, jak ukládám přístroj zpátky do lahve s lihem, drobnou hnědou tvář svraštělou do dobráckého úsměvu. Sundal si čapku z hlavy a uhladil si ježaté bílé vlasy.
„Já teda nevim, ale tý vaší šikovnosti nejni nikdy konec. Zrovna sem myslel na tu mojí krávu, co měla nedostatek magnézia. Ležela tam jako mrtvá – byl sem si jistej, že už nedejchá –, ale vy ste jí dal injekci do žíly a pak ste se kouk na hodinky. ‚Pane Dawson,` řek ste, „tohle zvíře se přesně za dvanáct a půl minuty postaví na nohy!“
„To že jsem řekl?“
„Přesně tak, věřte nebo nevěřte, přesně todle ste řek, a když ručičky na vašich hodinkách ukázaly na vteřinu dvanáct a půl minuty, ta kráva vyskočila a vodešla.“
„Pane na nebesích! Vážně odešla?“
Dovopravdy. A povim vám ještě něco. Vod tý doby se jí to už nikdá nevopakovalo. Je jako by se znovu narodila.“
To je skutečně pozoruhodné!“ Znovu jsem žasl, jako pokaždé, nad chvalořečením pana Dawsona. Nikdy jsem si nevzpomněl na kouzla, která jsem údajně dokázal, ale stejně to bylo příjemné. Byl jsem

opravdu tak brilantní, nebo si to všechno vymyslel? Jeho obvyklé Věřte nebo nevěřte! naznačovalo, že možná choval sám k sobě pochybnosti, což ovšem neměnilo nic na skutečnosti, že svůj obdiv přednášel s maximální jistotou a důrazem.
I okolí hospodářství pana Dawsona bylo idylické, a když jsem šel k autu a ovíval mě něžný vánek plný vůní léta, otočil jsem se znovu na obytný dům jeho hospodářství, zasazený do zelené stráně spadající dolů k řece, která jiskřila v slunečním svitu.
Odjížděl jsem jako vždycky v růžovém oparu a pan Dawson mi mával, dokud jsem mu nezmizel z dohledu.
Do týdne jsem se tam ocitl znovu u telící se jalovice. Pan Dawson měl starosti, protože to přišlo později než mělo, ale porod byl normální a za chvíli jsem měl na slámě chléva pěkného velkého býčka, funícího a frkajícího.
„Je to v pořádku," řekl jsem. „Tahle velká telata se občas opozdí. Bylo tam pěkně zmáčklé, ale dobře to dopadlo."
„Jo, jo," přitakal hospodář, „Zbytečně sem měl nahnáno, měl sem to vědět. Už dýl než před měsícem jste mi povídal, že se tadle jalovice vopozdí přesně vo pět dní, a jako obyčejně ste měl pravdu."
„Že jsem to říkal? Nevím, jak bych to byl mohl vědět."
Pokrčil rameny. „Pane Herriote, tak ste to řek. Měl sem si to pamatovat." Odcházeli jsme z chléva a pan Dawson se zastavil, aby pohladil malého poníka, spokojeně chrupajícího trávu vedle domu. „Jestlipak se pamatujete na tohodle mrňouse? Jak měl tu zlou zácpu?"
„Ano, ovšemže se pamatuji. Teď vypadá prima."
„Vypadá, ale tenkrát byl tak nemocnej! Myslel sem, že vo něho přídu. Úplně zacpanej byl a naříkal bolestí. Dával sem mu všecky možný medicíny, aby se mu rozhejbaly střeva, ale nebylo to k ničemu – celý dva dny z něho nic nevyšlo. Potom sem vás zavolal a nikdy nezapomenu, co ste udělal."
„A co jsem udělal?"
„Povídám vám, byl to hotovej zázrak. Přijel ste ráno, dal ste mu dvě injekce a řek ste mi: ‚Pane Dawsone, ve dvě hodiny odpoledne se mu rozhýbají střeva.'`
„To že jsem řekl?"
„Přesně tak a pak ste eště řek: ‚Nejdřív z něj vyjde jen hrstička, takováhle,'` sepnul dlaň, aby to předvedl. „A přesně ve dvě hodiny se to stalo tak, jak ste povidal. Vo nic víc, vo nic míň."
„Jo a pak ste eště řek: ‚V půl třetí z něj vyjde asi tak na lopatku.'` Pan Dawson spěšně doběhl k domu, zvedl malou lopatku, která ležela u kůlny na uhlí, a napřáhl ji ke mně. „Tohle je ta samá lopatka! A na vteřinu podle mejch hodinek z něj vyšlo tolik, jak ste povidal. Změřil sem to."
To není možné! Víte to jistě?"
„Věřte nebo nevěřte. Pak ste řek: ‚A ve tři hodiny se pořádně vyčistí,` a přesně to se stalo. Koukal sem se na hodinky, když zvednul vocas a zbavil se všeho, co ho vobtěžovalo. A vod tý doby je jak křepelka."
To je úžasné, pane Dawsone. Moc mě to potěšilo!" Zatřásl jsem hlavou, abych rozptýlil pohádkový opar, který mě začal mámit. Jsem průměrný, tvrdě pracující a svědomitý veterinář, to je všechno, a být považován za génia mě vyvádí z míry, ale řeč pana Dawsona byla vždycky hojivá mast na mé často těžce zkoušené ego. Přiznávám, že mě to bavilo, a nezdráhal jsem se, když pokračoval.
Když už ste tady, moh byste se mi kouknout na todle prase." Popadl mě za loket a odkormidloval mě ven do chlívku na dvoře. Todle to," naklonil se přes ohrádku a ukázal na pěknou velkou prasnici, nataženou na slámě. Houf selátek se měl čile k životu kolem jejích struků. „Měla vošklivě voteklou nohu. Úplně vochromla a měl sem s ní velký trápení. Vy ste jí dal injekci a nechal ste mi tu mastičku, abych jí ten votok s ní natíral, a druhej den to bylo pryč!
„Myslíte… že to zmizelo přes noc? Celé?"
„Jo, přesně tak. Věřte nebo nevěřte, ztratilo se to." „To je… skutečně neuvěřitelné!"
„Pro mne ne, pane Herriot. Na co tady u mě šáhnete, všechno dopadne dobře. Nevím, co bych si bez vás počal."
Ačkoliv mě pan Dawson svými zkazkami značně popletl, jeho důvěra dojímala. Doufal jsem, že nenadejde chvíle, kdy by zjistil, že nejsem zdaleka tak dokonalý a úspěšný.

Za pár týdnů, když mě pan Dawson zavolal na svou farmu, jsem nabyl dojmu, že už ta chvíle přišla.
„Copak vás trápí?“ zeptal jsem se.
Starý pán si mnul bradu. „Je to takový divný, pane Herriot. Todle tele. Ukázal na statné, asi jednoměsíční zvíře. „Nechce pít mlíko. Koukněte. Já vám to ukážu.“ Nalil trochu mléka do velkého vědra postavil ho před mládě, ale tele, místo aby se napilo, sklonilo hlavu prudce trklo do nádoby, až odletěla, a mléko se rozlilo.
To dělá pokaždé?“
„Jo, pokaždý to převrhne. Je to zatracená pitomost. A tak škoda dobrýho mlíka.“ y Vyšetřil jsem tele a obrátil jsem se k farmáři. „Nezdá se, že by mu něco chybělo.
„Jo, jo. Je zdravý. Jako řípa a plný života. Jenom todle s tím vědrem. Myslel jsem, že byste mu moh dát ňákou tu svou zázračnou injekci, aby přestalo.“
„Víte, pane Dawsone,“ rozesmál jsem se. „Tohle není medicinský problém, je to psychologický problém. Prostě se mu to vědro nelíbí. Obávám se, že vám tentokrát nepomohu. Nemůžete mu to vědro přidržet, když pije?“
„Jo, zkoušel sem to, ale stejně do toho jen drcá hlavou.“ Vrazil ruce do kapes a smutně se na mne podíval. „Určitě byste to moh spravit. Říkáte, že to nejni medicinskej problém, ale je to problém se zvířetem a všechno, co ste u mě se zvířatama dělal, se vám povedlo. Jenom to zkuste. No tak – dejte mu ňákou injekci!“
Podíval jsem se do žalostné tváře starého pána. Bylo mi jasné, že jestli odtud odejdu a vůbec nic nepodniknu, bude hluboce zklamaný. Jak bych ho potěšil a nepřipadal si jako absolutní šarlatán? Jestli teleti nedám injekci, zlomí to panu Dawsonovi srdce. Ale jakou… jakou injekci…? V duchu jsem pátral po lécích v kufru auta a začínal jsem si zoufat, když jsem si vzpomněl, že mám lahvičku thiaminu injekci vitaminu B. Aplikovali jsme ho na onemocnění mozku, při nekróze kůry mozku, a ačkoliv tele netrpělo touhle nemocí ani ničím podobným, s hlavou to mělo co do činění. Svědomí jsem uklidnil tím, že za to nebudu nic počítat.
Běžel jsem k vozu. „Píchnu mu tohle,“ řekl jsem a odměnil mě rozzářený úsměv pana Dawsona. Píchl jsem teleti pár kubíků s vědomím, že mu to nemůže ublížit. Injekce byla k ničemu, ale splní svůj účel. Starý hospodář bude šťastný a vlastně, když jsem to uvážil, nemusí být na škodu, když se léčba mine s účinkem. Spadne mi z ramen plášť neomylnosti a pan Dawson ode mne přestane očekávat zázraky.
Uplynul víc než měsíc, když jsem pana Dawsona potkal. Opíral se o zábradlí na dobytčím trhu, zamával mi a pak přišel ke mně. Tentokrát, poprvé, mi tedy ohlásí, že jsem neuspěl. Jakými slovy mi to sdělí? Ještě nikdy to neměl zapotřebí. Určitě z toho bude nešťastný.
Vzhlédl ke mně široce rozevřenýma očima. „Tak ste to zase dokázal, pane Herriot!“
„Zase dokázal?“ tupě jsem na něj civěl.
„To tele, přece. Ta injekce mu pomohla.“ Cože?“
„Úplně ho uzdravila.“ Šťastný úsměv mu plynul po tváři. „Vod toho dne ten kýbl nenabralo!“

## 14. KAPITOLA

Když někteří z našich psích a kočičích pacientů uhynuli, jejich majitelé je k nám přinesli, abychom se o ně postarali. Vždycky to bývalo smutné, a když jsem uviděl tvář Dicka Fawcetta, věděl jsem, že to nevěstí nic dobrého.
Položil na stůl v ordinaci krabici s kočkou a podíval se na mne nešťastnýma očima.
Frisk , „ řekl. Rty se mu třásly tak, že sotva mluvil.“
Na nic jsem se neptal, začal jsem rozvazovat provázek na lepenkové krabici. Dick si nemohl dovolit pořádnou přenosku, ale s tímhle si vystačil. Sám krabici upravil a po stranách do ní propíchal otvory. Rozvazoval jsem poslední uzel a nahlédl jsem dovnitř, na nehybné tělo Friska. Na to hedvábně lesklé, černé hravé stvořeníčko, které jsem tak dobře znal. Frisk – Dickův společník a přítel, vždycky předl, když jsem přišel. Byl to milý kocourek.
Kdy zemřel, Dicku?“ zeptal jsem se tiše.
Přejel dlaní vyhublou tvář a rozcuchané šedé vlasy. „Ráno jsem ho našel`G ležel na mé posteli. Ale… já

nevím jestli umřel, pane Herriote.
Znovu jsem se podíval do krabice. Žádný náznak dýchání. Odnesl jsem bezvládné tělo na stůl a dotkl jsem se rohovky nevidomého oka. Bez reflexu. Sáhl jsem po stetoskopu a položil ho kocourovi na hrudník.
„Srdce tluče, Dicku, ale slabounce.“ „Každou chvílí se může zastavit?“
Zaváhal jsem. „Ano, tak to vypadá. Je mi líto.“
Když jsem mluvil, hrudník kočky se lehce zvedl a znovu znehybněl. „Ještě dýchá,“ řekl jsem. „Ale jen taktak.“ Pečlivě jsem kocoura vyšetřil a nenašel jsem nic neobvyklého. Spojivka v oku měla dobrou barvu. Vlastně bylo všechno úplně normální.
Přejel jsem rukou po hladkém tělíčku. „To je zvláštní, Dicku. Býval vždycky tak plný života – a teď tu leží a já nedokážu vůbec zjistit, co se mu vlastně stalo.
„Nemohla ho ranit mrtvice?“
„Bylo by to možné, ale nepředpokládal bych, že bude úplně v bezvědomí. Uvažuju, jestli se nemohl udeřit do hlavy.“
„To sotva. Když jsem si večer šel lehnout, byl čilej jak rybička a v noci ven nešel.“ Starý pán pokrčil rameny. „Tak nemá moc naděje?“
„Bojím se, že ne, Dicku. Je jen napůl živý. Píchnu mu něco na povzbuzení a pak si ho odneste domů, do tepla. Kdyby žil ještě zítra ráno, přineste ho a uvidíme, co s ním.“
Snažil jsem se o optimistický tón, ale byl jsem přesvědčený, že Friska už nespatřím, a věděl jsem, že starý pán cítí totéž.
Ruce se mu třásly, když mlčky zavazoval krabici. Promluvil až u dveří. Krátce se ke mně obrátil a uklonil se: „Děkuju, pane Herriot.
Díval jsem se za ním, jak se šoural ulicí. Vracel se s umírajícím kamarádem do prázdného domku. Před lety ztratil manželku – paní Fawcettovou jsem já už nepoznal –, a žil sám ze starobní penze. Spíš živořil. Byl to tichý, laskavý člověk, téměř nevycházel a neměl moc přátel, ale měl Friska. Malý kocourek k němu přišel před šesti lety a proměnil mu život – vnesl do tichého domu veselé dovádění a šťastnou pohodu a starý pán se smál jeho šprýmům a hravosti. Kocourek za ním všude chodil a třel se mu o nohy. Dick už nebyl opuštěný a já jsem sledoval jejich přátelství – s přibývajícími léty čím dál pevnější. Vlastně to bylo mnohem víc – starý pán na Friskovi visel. A teď tohle.
Inu, pomyslel jsem si, když jsem se vracel chodbou, tyhle věci se v veterinární praxi dějí. Naše milovaná zvířátka nežijí pro nás dost dlouho. Ale tentokrát mi bylo mizerně, protože jsem neměl ponětí, co se mému pacientovi přihodilo. Byl jsem úplně vedle.

Nazítří ráno jsem s překvapením spatřil Dicka Fawcetta v čekárně s lepenkovou krabicí na klíně.
Civěl jsem na něj. „Co se stalo?“
Neodpověděl a s nepohnutou tváří se mnou kráčel do ordinace a rozvázal uzly. Otevřel krabici a já jsem se připravil na nejhorší, ale k mému úžasu z krabice vyskočil kocour, třel se mi o ruce a vrněl jako motocykl.
Starý pán se zasmál, výraz tváře byl celý proměněný. „Tak co tomu říkáte?“
Vůbec nevím, co si mám myslet.“ Pečlivě jsem malé tělíčko vyšetřil. Kocour byl úplně normální. „Vím jen, že jsem moc rád. Je to zázrak!“
„Ne, není,“ řekl. „Byla to ta injekce, co jste mu dal. Tolik vám děkuji!“
Jeho uznání mě těšilo, i když jsem věděl, že takhle jednoduché to nebylo. Něco v tom vězelo – něco, čemu jsem nerozuměl, ale na tom nezáleželo. Díky bohu to dobře dopadlo.
Na celou příhodu jsem poklidně zapomněl, když se za tři dny Dick Fawcett znovu objevil v čekárně a zase s krabicí. V krabici ležel Frisk, nehybný, v bezvědomí, právě tak jako minule.
Byl jsem jako v Jiříkově vidění, vyšetřil jsem ho, dal jsem mu injekci a druhý den byl kocour normální. A od té chvíle jsem se ocitl v situaci, kterou dobře zná každý veterinář – v situaci, kterou jsem nechápal, ale cítil jsem, že je neblahá a že každou chvíli hrozí tragédie.
Celý týden se nestalo nic. Pak zatelefonovala paní Dugganová, Dickova sousedka.
Volám místo pana Fawcetta. Má nemocnýho kocoura.“ Co mu je?“

„Jenom leží nataženej a neví vo sobě.“
Ovládl jsem se, abych nezaječel. „Kdy se to stalo?“
„Našel ho ráno. A pan Fawcett ho nemůže přinýst –je na tom sám špatně.“
Bylo to přesně jako předtím. Malé stvoření spočívalo téměř bez života na Dickově posteli. Dick sám vypadal strašně – byl příšerně bledý a ještě vyhublejší, ale dokázal se usmát.
„Vypadá to, že už zas potřebuje tu vaši zázračnou injekci, pane Herriote.“
Natahoval jsem stříkačku, a v hlavě jsem měl jako v úle a pohrával jsem si s myšlenkou, že v tom má skutečně prsty nějaká čarodějná moc – moje injekce určitě ne.
„Zaskočím sem zase zítra, Dicku,“ slíbil jsem. „A doufám, že bude lépe i vám.“
Mně bude dobře, když se uzdraví tendle malej.“ Starý pán napřáhl ruku a pohladil lesklý kočičí kožich. Jeho paže byla vychrtlá a oči v lebce potažené kůží byly zoufale ustarané.
Rozhlédl jsem se po nuzném pokojíku a doufal v další zázrak. Ani mě moc nepřekvapilo, když jsem se druhý den ráno vrátil a našel jsem Friska poskakujícího na posteli a pošťuchujícího packou kousek provázku, který mu starý pán přidržoval. Spadl mi balvan ze srdce, ale vysloveně jsem se zalykal vlastní nevědomostí. Co to k čertu bylo? Nedávalo to vůbec žádný smysl. Choroba s těmito příznaky neexistovala. Byl jsem přesvědčený, že by mi nepomohlo, ani kdybych prostudoval celou veterinářskou knihovnu.
Kocourek, předoucí a lísající se k mé ruce, mi byl dostatečnou odměnou a pro Dicka znamenal celý svět. Byl spokojený a usmíval se. „Pokaždý ho uzdravíte, pane Herriote. Nevím, jak vám mám poděkovat.“
Pak mu oči znovu zúskostlivěly. „A to se mu to bude pořád vracet? Bojím se, že se jednou už nevzpamatuje!“
Ano, toho jsem se bál také, ale musel jsem se tvářit vesele. „Možná že to celé je jen přechodné, Dicku. Doufejme, že nás to přestane trápit.“ Ale nemohl jsem nic slíbit a křehký muž na posteli to věděl.
Paní Dugganová mě vyprovázela ven, když jsem zahlédl, že před domem vystupuje z auta naše okresní sestra.
„Dobrý den, sestři, přijela jste se podívat na pana Fawcetta? Je mi líto, že je nemocný.“
Přikývla. „Ano, chudák. Je to takové neštěstí.“ „Jak to myslíte? Copak to je vážné?“
„Obávám se, že ano.“ Ústa se jí sevřela a odvrátila se. „Umírá. Má rakovinu. Rychle se to horší.“
Bože! Chudák Dick. Ještě před pár dny přinesl ke mně do ordinace kocoura. Neřekl mi ani slovo. Ví to?“
„Ano, ano. Ví to, ale to je celý on, pane Herriote. Je ohromně statečný. Vlastně by vůbec neměl vycházet.“
A má… má… bolesti?“
Pokrčila rameny. „Teď už trochu ano, my se mu ovšem snažíme pomáhat, jak jen můžeme. Když to je nutné, dávám mu injekce a má léky, které bere sám, když tu nejsem. Třese se mu ruka a neudrží lék na lžičce. Paní Dugganová by mu ráda pomohla, ale je příliš nezávislý.“ Usmála se. „Nalévá si sedativum na talířek a pak to jí lžičkou.“
„Na talířek…?“ V mlhách mé nevědomosti jako by svítalo. „Co je to za sedativum?“
Heroin a pethidene. Obvyklý předpis Dr. Allisona.“ Chytil jsem ji za paži. „Jdu tam s vámi, sestro.“
Starý pán byl překvapený, když jsem se zase objevil. „Copak, pane Herriote? Něco jste tu zapomněl?“
„Ne, Dicku. Chci se vás na něco zeptat. Jak chutná ten váš lék?“ Moc dobře. Je sladký. Užívá se to příjemně.“
A dáváte ho na talířek?“
„Ano. Třese se mi trochu ruka.“
„A když ho užíváte před spaním, zbude něco na talířku?“
„Ale jo. Proč?“
Protože necháváte talířek na nočním stolku, viďte? A Frisk spí u vás na posteli…“
Starý pán ležel nehybně a upřeně na mě hleděl. „Myslíte, že to ten malej nezbeda olizuje?“
Sním svůj klobouk, jestli to není pravda.“
Dick zaklonil hlavu a rozesmál se. Smál se dlouho a z plna hrdla. A to ho uspí! Není divu! Vždyť i já po tom dřímám.“

Smál jsem se s ním. „Ale hlavně, že to víme, Dicku. Uklidíte talířek do kredence, až si vezmete lék, viďte!“
„Samozřejmě. A Frisk už nikdy neztratí vědomí?“
„Ne, už nikdy“
„To je báječné!“ Posadil se na posteli, zvedl kocourka a přidržel si ho u obličeje. Vydechl úlevou a usmál se na mne. „Pane Herriote,“ řekl. „Konečně mám po starosti.“
Venku na ulici jsem se znovu rozloučil s paní Dugganovou a ohlédl jsem se zpátky na ten malý domek.
„Že má po starosti? Není to podivuhodné, když to říká právě on?“
„Je. A myslí to upřímně. Kvůli sobě si žádné starosti nedělá.“
Neviděl jsem Dicka dva týdny. Pak jsem jel navštívit jednoho přítele do malé nemocnice v Darrowby a v rohu nemocničního sálu jsem zahlédl starého pána.
Šel jsem k němu a posadil se u jeho postele. Jeho tvář byla strašlivě vyhublá, ale klidná.
„Dobrý den, Dicku, „ řekl jsem.
Ospale se na mě podíval a zašeptal. „Á, to je pan Herriot.“ Na okamžik zavřel oči, pak je zase otevřel a s náznakem úsměvu řekl: „Jsem rád, že jsme přišli na to, co bylo s tím kocourkem.“
„Já jsem taky rád, Dicku.“
Znovu se odmlčel. „Má ho paní Dugganová.“ „Ano, já vím. Je v dobrých rukách.“
„Ano… ano…“ Hlas mu zeslábl. „Ale často si přeju, abych ho měl tady, u sebe.“ Kostnatá ruka přejela po pokrývce a rty se znovu pohnuly. Naklonil jsem se k němu.
„Frisku…“ řekl. „Frisku…“ Oči se zavřely a usnul.
Druhý den jsem se dozvěděl, že Dick Fawcett zemřel, a možná že jsem byl poslední, s kým mluvil. Jeho poslední slova patřila kocourkovi.
Frisku… Frisku…

## 15. KAPITOLA

Musím se vrátit k době, kdy od nás odešel John Crooks a já jsem nemohl přivyknout myšlence, že odešel nadobro. Že už neuslyším na druhém konci telefonu ten znělý hlas, jak říká, že to je v pořádku, abych zůstal ležet, že vyjede sám do studené noci k případu telení. A nejen to. Jak jsem se už zmínil, byl jsem tehdy ještě dost mladý, takže jsem se mohl s asistentem spřátelit, a ztratil jsem v něm pak kamaráda – vlastně dva, když se John a Heather odstěhovali do Beverley, aby tam založili vlastní domov – a mě zanechali s pocitem prázdnoty.
Nemělo ale smysl naříkat. Museli jsme získat náhradu, a protože inzerát ve veterinářském zpravodaji měl úspěch, byl už na cestě k nám nový asistent. Podíval jsem se na hodinky. Bylo skoro půl třetí. Za pár minut přistane v Darrowby vlak Caluma Buchanana. Vyběhl jsem k autu a jel na nádraží.
Z vlaku vystoupil jediný cestující. Vysoký mladík, po jehož boku tlapal obrovský lovecký pes. Mladík kráčel po nástupišti směrem ke mně a já jsem postřehl otlučený kufr, černý splývavý knír a velmi tmavé oči, ale nejpozoruhodnější bylo veliké chlupaté zvíře, které měl přehozené přes levé rameno.
Napřáhl ke mně ruku a široce se usmál: „Pan Herriot?“
„Ano… ano…“ potřásl jsem mu rukou. „A vy jste zřejmě Calum Buchanan.“
„Přesně tak.“
„Tak fajn… prima… ale co to máte na rameni?“ To je Marylin.“
„Marylin?“
„Ano, můj jezevec.“ Jezevec!“
Zasmál se bezstarostným smíchem. „Promiňte, možná, že jsem vás na to měl v dopise upozornit. Je to mé domácí zvířátko. Všude mne doprovází.“
„Všude?“
„Úplně všude.“
Měl jsem z toho v hlavě pořádný kolotoč. Jak mohl veterinární asistent plnit své úkoly, když mu z ramene viselo divoké zvíře? A co to je za člověka, který nastoupí do nového zaměstnání nejen s jezevcem, ale navíc s obrovským psem?

Co naplat, jistě se to brzy dozvím, a tak jsem odložil své pochybnosti a odvedl nováčka k vozu, sledován vykulenýma očima pokladníka za okénkem, dvou dam v čekárně a nosiče zavazadel, který tím pádem narazil s vozíkem plným zavazadel do zdi.
„Vidím, že máte taky psa," řekl jsem.
„Ano, to je Storm. Moc pěkný – a dobrák!" Pes zamával ocasem a vzhlédl ke mně laskavým zrakem. Pohladil jsem mu chlupatou hlavu. „Vypadá na to."
„Vlastně," řekl jsem, „jsem s vaším jménem čekal někoho se skotským přízvukem, ale vy ho nemáte." Usmál se. „Ne, vyrostl jsem v Yorkshiru, ale moji předkové byli Skoti. Oči se mu zaleskly a napřímil bradu.
„Jste na ně hrdý, viďte."
Vážně přikývl. „Ano, jsem. velmi hrdý."
Ve Skeldalu jsem mu ukázal jeho auto a pomohl jsem mu naložit základní výzbroj, kterou jsme s sebou všichni vozili – léky, přístroje, porodnický plášť a ochranné oblečení –, a pak jsem ho odvedl nahoru do bytu, kde se jeho zájem očividně soustředil na ptáky a květiny za oknem nad zahradou – o interiér valně nedbal.
„Mimochodem," řekl jsem. „Měl jsem se vás zeptat hned – obědval jste?"
„Obědval?"
„Jestli jste něco jedl?"
„Jedl… jedl…?" Černé, jiskrné oči se zadumaly. „Ano, včera jsem určitě něco jedl."
Včera! bože, vždyť jsou málem čtyři odpoledne. Musíte být hlady bez sebe!"
„Ale kdepak, vůbec ne."
„Že nemáte hlad?"
Otázka mu zřejmě připadala neobvyklá, dokonce bezvýznamná a odpověděl jen pokrčením ramen.
„Každopádně," řekl jsem, „skočím dolů a uvidím, co tam pro vás najdu.
V kanceláři ve skříni byl velký ovocný koláč, který Helena právě upekla k čaji, jímž jsme se v přestávkách při práci občerstvovali. Dal jsem ho na talíř i s nožem a odnesl ho nahoru.
Tady to je," položil jsem koláč na stůl. „Vezměte si, pořádné jídlo dostanete později."
Zatímco jsem mu to říkal, zaslechl jsem kroky na schodech a vzápětí do pokoje vletěl Siegfried.
„Calum Buchanan, Siegfried Farnon," představil jsem je.
Podali si ruce a pak namířil Siegfried rozechvělý ukazovák na rameno mladého muže. „Co je, k čertu, tohle?"
Calum se líbezně usmál. „Marylin, můj jezevec."
A tohle zvíře chcete mít tady?" Ano."
Siegfried se dlouze nadechl a pak zvolna vypouštěl vzduch nosem, ale neříkal nic. Jen upřeně zíral na našeho asistenta.
Mládenec klidně hovořil o svých zkušenostech z praxe, jak je rád, že se dostal do půvabného Darrowby, a o tom, co zahlédl v naší zahradě.
Pustil se do koláče, ale neobtěžoval se s nožem – zkrátka jen roztržitě odlamoval kousky koláče prsty.
„Taková krásná visterie! Nejhezčí, co jsem kdy viděl. A hezký malý hýl obecný a to, ca je na vaší jabloni, je určitě šoupálek dlouhoprstý = už se jich moc nevidí!" Naložil si do úst veliký kus plný sultánek.
„Na mou duši, tamhle vidím kosa – albína! No to je nádhera!"
Siegfried miloval přírodu, byl dokonce zanícený ornitolog a normálně by mu tahle konverzace ohromně vyhovovala, ale mlčel, oči mu nevěřícně přelétaly z jezevce na psa a na spolehlivě mizící koláč.
Konečně smetl Calum prsty poslední drobečky – měl jsem dojem, že ho naprosto nezajímalo, co jedl – a odvrátil se od okna.
Tak vám pěkně děkuji. Teď si vybalím, když dovolíte." Polkl jsem. „Dobře. Tak se pak uvidíme."
Sešli jsme dolů a Siegfried mě rychle zatáhl do prázdné kanceláře. „Co jsme to sem k čertu dostali, Jamesi? Asistenta se zatraceným jezevcem kolem krku! A se psem jako tele!"
„Ano, ale… vypadá sympaticky."
„Možná. Až na to, že je moc divný. Všiml sis? Sněd ksakru úplně celý koláč!"
„Ano, všiml jsem si. Ale byl strašně vyhládlý – od včerejška neměl v ústech."

Siegfried zíral. „Od včerejška? Víš to určitě?“
„Tak určitě, jak jen mohu vědět – on to totiž nevěděl sám.“
Můj společník zasténal a plácl se do čela. „Panebože! Měli jsme si ho pozvat na osobní pohovor, než jsme ho přijali. Napsali mu ale báječné doporučení z univerzity. Že prý je vynikající. Domníval jsem se, že nemůžeme nic zkazit.“
„Člověk nikdy neví. Třeba bude velmi dobře pracovat, a to je jediné, na čem záleží.“
„Musíme doufat, ale je to zatraceně divný chlápek, už cítím v kostech maléry.“
Neříkal jsem nic, ale sám jsem také nečekal nic dobrého. John
Crooks byl – přes všechny své výtečné vlastnosti a schopnosti normální, milý chlapec. Na tomhle černookém mládenci toho moc normálního nebylo.
Mé úvahy přerušil telefon. Zvedl jsem sluchátko a obrátil se na Siegfrieda. „To je Miles Horsley. Telí se mu jalovice.“
Můj společník přikývl a pak zamyšleně sešpulil rty. Za pár vteřin zvedl rozhodně ukazovák: „Prima! Pošleme tam toho nového. Uvažovali jsme, jestli bude umět pracovat. Máme příležitost to zjistit.“
„Počkej, Siegfriede,“ řekl.jsem. „Ten chlapec je čerstvý absolvent, a tohle je Miles Horsley! Miles je odborník – nevolal by nás k jednoduchému porodu a jde o jalovici. Mohl by to být velmi obtížný případ. Zajedu tam raději sám.“
Siegfried zavrtěl mocně hlavou. „Ne, potřebuji zjistit, co to je za člověka, a čím dřív to zjistím, tím líp. Zavolej ho dolů.“
Calum přijal instrukce s klidem a tiše si pískal, když jsme mu farmu ukázali na mapě. Pak se obrátil k odchodu a Siegfried na něj vypálil: „Možná, že to bude obtížný případ, ale nevracejte se, dokud se ta jalovice neotelí. Rozuměl jste?“
Krev mi ztuhla v žilách, ale Caluma se to zřejmě ani netklo. Přikývl, ledabyle nám pokynul a vyšel k autu. Když odešel, Siegfried se ke mně obrátil s trpkým úsměvem. „Určitě si myslíš, Jamesi, že jsem tvrdý, ale nepřeji si, aby se vrátil za půl hodiny a zvěstoval nám, že to je nesprávná poloha, a že to vzdal. Ne, nejlepší je hodit ho do vody, aby plaval.“
Pokrčil jsem rameny. Jen jsem doufal, že ten chlapec plavat umí. To bylo asi v půl šesté a v půl osmé jsem umíral nesnesitelným napětím. V duchu jsem viděl nešťastného novopečence válejícího se na podlaze chléva v krvi a svinstvu a přistihl jsem se, že se každých pět minut dívám na hodinky. Už už jsem začal přecházet sem tam po pokoji, když vstoupil Siegfried. Nesl malého psíka, který si potrhal krk a potřeboval zašít. „Jak pochodil Buchanan?“ zeptal se.
„Nevím. Ještě se nevrátil.“
„Ještě se nevrátil?“ Můj společník si mě významně změřil. „Něco se muselo stát. Zašijeme tohohle psa a pak tam jeden z nás zajede zjistit, co se děje.“
Oba jsme mlčeli, když jsem malé zvířátko uspával a Siegfried začal čistit ránu. Věděl jsem, že myslíme na totéž – byla chyba poslat toho nováčka na Horsleyovu farmu. Siegfried začal šít a já jsem si všiml, že se také dívá na hodinky.
Pár minut po osmé se otevřely dveře operačního sálu a vkročil Calum Buchanan.
Mému společníkovi ztuhla ruka s namířenou jehlou a podíval se na Buchanana: „Tak co…?“
„Bohužel to byla nemožná poloha,“ odpověděl Calum. „Malá jalovice, velké tele s hlavou stočenou na bok. Úplně vzadu, nedalo se tam dosáhnout. Vůbec jsem ji nemohl otelit.“
Siegfried zrudl a v jeho očích se nebezpečně zablesklo. Takže?“
„Takže jsem udělal císaře.“ „Cože jste udělal?“
Calum se klidně usmál. „Císařský řez. Nic jiného se dělat nedalo. Tele bylo živé, takže embryotomie nepřicházela v úvahu.“
Siegfried na něj civěl s otevřenými ústy. „A povězte mi… co… co se stalo?“
„Šlo to dost dobře. Když jsem odcházel, jalovice už stála, vypadala dobře a tele bylo čilé a bezvadné.“
„To… tedy…“ Mému společníkovi se jaksi nedostávalo slov v padesátých letech byl císařský řez u skotu mimořádná operace –, ale konečně se v něm probudil jemu vlastní smysl pro spravedlnost. „Chlapče, zřejmě jste odvedl dokonalou práci! Blahopřeji vám, byl to váš první případ coby veterináře. Opravdu vynikající práce!“

Mládenec blýskl svým tmavookým úsměvem: „Děkuji," a podíval se na své ruce. „Docela bych se šel vykoupat, jestli dovolíte." Samozřejmě, milý chlapče. A vezměte si něco k jídlu."
Za naším novým asistentem se zavřely dveře a Siegfried na mne upřel užaslý pohled: „Tak vyznáš se v tom, prosím tě?"
Je úplně fantastický," řekl jsem. „Ten, kdo dokáže odvést takovouhle práci pár minut po nástupu do prvního zaměstnání, musí být dobrý. Vždyť on sakra neměl ani čas na to, aby si prohlédl a utřídil přístroje v autě!"
„Ano… ano…," Siegfried vypadal zahloubaně, když končil šití, a mlčel i po tom, co odložil jehlu a šel k umývadlu u zdi, aby si umyl ruce. Pak se náhle obrátil: „Víš co, já tomu pořád nemohu uvěřit, Jamesi. Co když nás tahá za fusekli?"
Zasmál jsem se. „Ale ne, ovšemže ne. To by se neodvážil."
Já nevím," mručel Siegfried. „Na tom člověku je něco moc divného. Nějak se v něm nevyznám." Utřel si ruce a obličej mu rozpraskl v úsměvu. „Něco ti povím. Až to tu uklidíme, zaskočíme k Milesi Horsleyovi. Jsme tam za deset minut a pak si zajdeme na pivo do hospody ve vesnici. Je přímo proti Milesovu statku. Nebudu mít klid, dokud se na to sám nepodívám."
Miles Horsley byl štíhlý dvoumetrový farmář z Dalesu – slušný člověk, ale nebylo radno ho rozhněvat. Měl moderní farmu specializovanou na výrobu mléka a byl perfekcionista. Jeho tvrdé rysy změkly, když nám přišel otevřít.
„Vítám vás, pánové! Dneska se u nás netrhnou dveře s veterináři. Copak mi nesete?"
„Ále Milesi," pronesl Siegfried lehce konverzačním tónem. „Zašli jsme si s Jamesem na pivo naproti k Blacksmithům a napadlo nás, že bychom se podívali na tu vaši jalovici."
Hospodář přikývl: „Dobrá, tak pojďte a podívejte se." Vedl nás přes tmavý dvůr, otevřel stání vzadu u chléva a rozsvítil.
Hezká grošovaná mladá jalovice ukusovala nonšalantně seno z žebřin a u vemene se živilo pěkné velké tele. Na levém boku jalovice byl vyholený téměř dokonalý čtverec, v jehož středu se táhla ta nejúhlednější řada stehů, jakou jsem kdy viděl.
„Máte tam šikovného chlapce," řekl farmář. „Ale povím vám, že jsem byl na rozpacích, co to jde za člověka, s tím jezevcem přes rameno."
Siegfried stále ještě zamyšleně civěl na operované místo. „Ano… ano… skutečně."
„A je tak sebejistý," pokračoval farmář. „Taky se mi líbilo, jak si při práci počínal. Pečlivě a velmi čistě. Přinesl si do domu všechny nástroje a řádně je vyvařil, než začal. Zaručeně tu nehrozí žádná infekce. A já mám pěkné telátko!"
Siegfried přejel dlaní přes záda jalovice a podrbal tele na hlavě. „Dobře to dopadlo –jsem rád! Děkujeme, Milesi, že jste nám dovolil, abychom si to prohlédli."
U Blacksmithů se můj společník dlouze a zadumaně napil. „Nádherně čistá práce, Jamesi, ale to ti je zvláštní – nemohu se zbavit pocitu, že v tom je nějaký háček."
„Proč, jak to proboha myslíš? Získali jsme prvotřídního veterináře, to je úplně jasné."
„Ano, ano, zdá se. Ale je hrozně divný – a pořád mám v hlavě toho zatraceného jezevce. A ten mroží knír. A koláč! V životě jsem neviděl, aby někdo zbaštil velikánský koláč na jediné posezení – přitom jako by vůbec nevěděl, co dělá."
Zasmál jsem se. „Ano, ano. Je to určitě neobvyklý mládenec. Ale mně se líbí – má v sobě něco milého – a pracuje výborně. To je hlavní."
„Souhlasím, souhlasím," Siegfried si prohrábl vlasy a chvíli si j e cuchal. „Asi si dělám zbytečné starosti… ale… čas nám to ukáže…"

## 16. KAPITOLA

„Pěkný pes," řekl jsem, když jsem vyprazdňoval análni žlázy velkého zvířete na stole. Zepředu se ozývalo vrčení, ale přátelsky mávající ocas mě uklidňoval, i když to mačkání zadku nemohlo být nikterak příjemné. „Jsem rád, že vrtí ocasem."
„Ano, ale…" chystala se mě varovat stará paní Coatesová, bohužel pozdě. Když jsem nakročil dopředu,

abych vyšetřil oči, pes k mému ohromení na mě vyrazil, zuby vyceněné, pysky stažené a vztekle se mi vrhl do obličeje. Zachránila mě léty vytříbená technika ústupu, ale jen o fous – mohl jsem být ošklivě pokousaný.
„Přestaň, Wolfíku! Nebuď ošklivý pes!“ zaječela stará paní. „Chovej se slušně, nebo tě zmlátím, uvidíš!“
Zvíře couvlo, poté co mu jeho paní vyhubovala, a já jsem ustoupil do bezpečné vzdálenosti. „Řeknu vám, že Wolfík je zajímavý pes,“ prohlásil jsem, ještě značně otřesen. „Vrtí ocasem jako blázen a vrčí a cení zuby a snad by mě rozsápal na kusy.“
„V tom je to trápení, pane Herriote. Dycinky takhle lidi zmejlí. Vidějí, že vrtí ocasem, a pomyslejí si, že to je hodnej pejsek, a pak se leknou.“
„Mne tedy docela určitě převezl, paní Coatesová. Neznám jiného psa, který současně vrčí a vrtí ocasem. Záleží na tom, na který konec se člověk kouká!“
Paní Coatesová bydlela v řadových domcích pro staré lidi. Krátce po její návštěvě mě zavolali k panu a paní Hartovým, manželské dvojici bydlící ve stejné zástavbě.
Jejich kocour – také starý – ztrácel chlupy a místy byl celý vylysalý. Rozhrnul jsem mu chlupy, prohlížel jeho kůži a zjistil jsem neklamné příznaky miliárního ekzému.
„Tohle se často stává kastrovaným kocourům, jako je váš Peter. Vyčistím to hormonálními injekcemi a kúrou tablet.“
Peter nepřestával příst, ani když jsem mu píchl podkožní injekci vážil si přátelské pozornosti, kterou jsem mu věnoval –, ale postřehl jsem, že jeho majitelé trochu znervózněli a ještě nešťastnější se tvářili když jsem odsypal do krabičky hrst tablet a začal jsem psát návod.
„Něco nás trápí, pane Herriote,“ promluvil náhle starý pán. „Tohle léčení bude stát nějaký peníze a my nemáme na zaplacení. Aspoň ne dneska.“
„Ano, je to tak,“ přidala se jeho manželka. „Vždycky chceme hned zaplatit, ale teďka nemáme peníze. Okradli nás.“
Okradli?“ „Bohužel. Můj manžel byl nedávno trochu nemocný a zahrada nám zarostla. Zastavili se tu dva mužští a nabídli se, že nám zahradu vyčistí, ale když jsme si s tím jedním povídali tady v pokoji, ten druhý nám v kuchyni ukradl penzi a peníze, které jsme měli v hotovosti na krbové římse.“
„To je ale hanebnost!“ pohoršil jsem se. „S placením si ale nedělejte starosti. Zaplatíte, až budete moci. Upřímně mě to mrzí – musel to pro vás být šok.“
Odcházel jsem a nepřestával jsem žasnout, že mohl někdo takový existovat – někdo, kdo přišel do bytu ke starým lidem a okradl je o pár liber, pro ně ovšem tak vzácných. Tuhle historku jsem už slyšel. Dva muži obcházeli v poslední době Darrowby, pod různými záminkami se dostávali do bytů a pak se dopouštěli této odsouzeníhodné činnosti. Specializovali se na okrádání starých lidí. Nebyli moc stateční.
Pár dní nato jsem náhodou šel kolem domku paní Coatesové a napadlo mě, že bych se mohl podívat na Wolfíka. Stará paní mi otevřela a já jsem pohlédl na velkého psa, jak mrskal horlivě ocasem a zároveň na mě cenil zuby.
„Je to pašák,“ chválila ho paní Coatesová. „Už se nešoupe po zadku.“
„To jsem rád,“ řekl jsem. Bývá to pro ně nepříjemné.“
Chytla mě za paži: „Musím vám něco povědět. Měla jsem tu zloděje!“
„Snad ne ty dva!? Vy taky? To je mi líto.“
„Jen poslouchejte!“ vysvětlovala rozčileně. „Jeden ten chlápek se mnou mluvil a ten druhý byl v kuchyni s Wolfíkem. Slyšela jsem, jak mu říká: ‚Hodnej pejsek, hodnej pejsek!` A pak strašně vykřikl a ozvalo se dupání a ten chlap proletěl kolem dveří pokoje a ječel a Wolfík ho držel vzadu za gatě. Ten první se dal taky na útěk, ale Wolfík ho chytil zrovna mezi dveřma a ten panečku zaječel! Utíkali, jako by jim šlo o život, hnali se dolů ulicí a Wolfík za nima.“ Sáhla dozadu do krbu a podala mi potrhaný kus zakrvácené látky, zřejmě ze sedací části pánských kalhot. „Tohle Wolfík přines.“
Rozchechtal jsem se tak, že jsem se musel opřít o krbovou římsu. „To je nádherná historka! Vsadil bych se, že ti dva se tu už neukážou.“
„Kdepak, určitě ne.“ Stará paní si položila hlavu do dlaní a chichotala se. „Já se musím smát, když si vzpomenu, jak ten chlápek říkal: „Hodnej pejsek, hodnej pejsek!“
„Ano, je to legrace,“ přitakal jsem. „Určitě se díval na nesprávný konec.“

## 17. KAPITOLA

Většinou se tvrdilo, že devadesát procent parézy mají koně od nohou a já jsem jasně viděl, že v tomto případě to platí.
Velký clydesdalan zvedal zadní nohu, držel třesoucí se kopyto pár centimetrů nad zemí a pak ho zas opatrně položil. Tohle jsem viděl už stokrát a pro diagnózu to byl jasný příznak.
Má zátlap, „ řekl jsem farmáři. To bylo místní označení pro infekci kopyta. Stalo se to, když si kůň odřel spodinu kopyta anebo mu spodina praskla a do rány vnikly bakterie. Vytvořil se absces a jediný léčebný postup byl ořezat rohovinu a odstranit hnis.“ To znamenalo zvednout koni nohu a buď si ji položit na koleno, pokud to byla zadní, nebo ji sevřít mezi koleny, pokud to byla přední noha, a pak prořízнout spodinu kopyta kopytním nožem. Někdy byla rohovina tvrdá jako mramor a přesné místo se velmi obtížně vypátralo, takže mnohokrát mě dlouhé hodiny drtil kůň vahou spočívající mi na zádech, zatímco já jsem se dloubal a dloubal a čůrky potu mi stékaly z čela po noze na kopyto.
Tak se do toho pustíme!“ řekl jsem. Přejel jsem dlaní po noze koně a sahal jsem po kopytu, když vtom kůň vztekle zaržál, rychle se otočil, vyrazil na mne a perfektním nakopnutím mne zasáhl do stehna.
„Ta nemocná noha mu ještě slouží,“ zabručel jsem.
„Jo, tohle je potvora falešná! Dejte si na něho pozor, mě už párkrát praštil.“ p Zkusil jsem to znovu, se stejným výsledkem, a při třetím pokusu mě sice noha minula, ale kůň se obrátil a mrskl mnou na pažení boxu. Když jsem se zvedl a pevně rozhodnut jsem znovu hmátl po noze, kůň se nade mnou vzepjal, seknul mě přední nohou do ramene a pak se mě pokusil kousnout.
Hospodář byl muž v letech, měl drobnou postavu a netvářil se nadšeně, když ho zmítající se zvíře vláčelo po boxu.
„Tohle,“ řekl jsem a třel si zhmožděné rameno, „vypadá na problém. Dneska odpoledne musím přivézt Dennyho Boyntona k jinému, také ochromlému koni, nedaleko odtud. Zastavíme se tu kolem druhé a pustíme se do tohohle ďábla. Stejně je okovaný a s kovářem to bude jednodušší.“
Hospodáři Hicksonovi se očividně ulevilo. „Jo, to bude nejlepší. Koukal jsem, že to vypadá na ňáký rodeo!“
Odjížděl jsem a uvažoval o svém vztahu k Dennymu. Byli jsme staří přátelé. Denny – o něco mladší než já – mě pravidelně doprovázel na mých koňských návštěvách. V padesátých letech se více méně prosadil na farmách traktor, ale někteří hospodáři si ještě drželi tažné koně a byli na ně pyšní. Bývala to velká, poslušná zvířata a já s těmi tahouny vždycky velice cítil, když se trpělivě plahočili za svými každodenními povinnostmi, tenhle kůň však byl výjimka.
Normálně bych bez potíží sundal podkovu před tím, než bych prohlížel kopyto. Všichni veterináři absolvovali hned v prvních letech na univerzitě kurzy v okování koní a nosil jsem s sebou příslušné náčiní, ale kdybych se o to pokusil s tím Hicksonovým zvířetem, určitě bych si užil velkou legraci. Byla to práce pro Dennyho.
Boyntonova kovárna stála až na konci vesnice Rolford, a když jsme se blížili k rozesedlé budově zastíněné stromy a zarámované v zelených stráních, uvědomil jsem si jako vždy, že hledím na jednu z posledních památek minulosti. Když jsem poprvé přijel do Yorkshiru, měla kovárnu každá vesnice a v Darrowby samotném jich bylo hned několik. Ale když zmizel tažný kůň, zmizely i kovárny. Muži, kteří v nich trávili své životy po generace, odešli a jejich dílny, kdysi znějící klapotem kopyt a cinkáním podkov, osaměly a utichly.
Tahle kovárna byla jedna z mála přežívajících, hlavně proto, že Denny byl zkušený podkovář, odborník na speciální podkování jezdeckých koní. Když jsem k němu vstoupil, byl skloněný nad kopytem urostlého loveckého koně a smál se a žertoval s jeho mladou a přitažlivou majitelkou stojící opodál.
„Á, pan Herriot!“ křikl, když mě spatřil. „Hned jsem u vás momentíček.“ Přidržoval u kopyta rozpálenou podkovu a zápach kouře stoupajícího ze spálené rohoviny, sálající kovářský měch, bušení pořád ještě čilého Dennyho otce do rozpáleného kovu na kovadlině – to všechno vyvolávalo tisíce vzpomínek na bohatou minulost.
Denny nebyl moc velký, ale zato šlachovitý a pevný – svaly na předloktí se mu při práci nadouvaly a

napínaly. Měl silná, široká záda, nezbytná pro jeho povolání, ale kromě toho byl ztělesněním stejně houževnaté vytrvalosti jako farmáři z vrchoviny, jejichž práce jsem se každodenně účastnil.
Teď natloukal hřebíky do podkovy a po pár minutách se napřímil a plácl koně po zadku. „Hotovo, Angelo, můžeš si ho vzít a odcválat," řekl a blýskl po děvčeti úsměvem bílých zubů.
Zachichotala se a mě napadlo, jaká to je typická scéna. Denny s rošťáckýma očima a s určitou bezstarostností v chlapáckých rysech přitahoval nepochybně mnoho mladých venkovských děvčat, která k němu vodila své koně, a nikdy jsem ho nezastihl, aby pracoval bez společnosti. Návštěva v Boyntonově kovárně patřila svým způsobem k místním událostem.
Když kůň i jezdkyně zmizeli, sáhl po brašně s nářadím. „A je to, pane Herriote. K službám!"
Měl bys cestou čas ještě na jeden případ zátlapu, Denny?" zeptal jsem se.
Zasmál se. „Čas si udělám. Pro džentlmena vždycky!"
Vydali jsme se na cestu a já jsem pokládal za nutné objasnit mu situaci s Hicksonovým koněm. Věděl jsem, že už od dětství měl co dělat s bujnými a často nebezpečnými koňmi a vídal jsem ho znovu a znovu bez námahy a bez problémů odstrkovat a postrkovat velká, výbojná zvířata, jako by to byla koťata, ale slušelo se, abych ho varoval.
Denny," řekl jsem. „S tím koněm Hicksonových to nebude jednoduché. Je to divoch, nedokázal jsem se k němu vůbec přiblížit." Jo?" S brašnou na koleně a s cigaretou přilepenou na rtu hleděl mládenec na krajinu, již jsme míjeli. Zřejmě mě neposlouchal.
Zkusil jsem to znovu. „Párkrát mě chtěl nakopnout zadní nohou, pak nade mnou mával přední nohou. Neochotně odpoutal oči od okna. „To bude dobrý, pane Herriot, to bude dobrý," zabručel roztržitě a potlačil zívnutí.
„A taky kouše. Skoro mě rafnul do ramene, zrovna když jsem se pokoušel dostat se.
„Hej, počkejte moment!" křikl Denny, když jsme míjeli hospodářství u silnice. „Támhle na dvoře je George Herrison. Zpomalte na minutku, pane Herriote, buďte tak laskav." Rychle stočil okno. „Tak co, Georgi, jak se vede?" zaječel na mladého farmáře nesoucího na rameni otýpku sena. „Jestlipak jsi už vystřízlivěl, co? Hahaha!"
Oba mladí muži si vyměnili pár přátelských vět a jeli jsme dál. Denny se ke mně obrátil. „Panečku, George se včera na plese hostinských pořádně namet. Ještě teď byl trochu do zelena – hahaha!"
Rozhodl jsem se, že to vzdám a nebudu se pokoušet varovat ho. Očividně ho to nezajímalo.
Žvatlal a líčil mi bouřlivé podrobnosti předchozího večera, ale když jsme se přiblížili k Hicksonovu hospodářství, ztichl. Tvář se mu sevřela, zvážněl a nervózně těkal očima sem tam. Věděl jsem, co bude následovat.
„Nemaj tam žádnýho zlýho psa, pane Herriote?"
Potlačil jsem úsměv. Takhle se ptával vždycky, celá ta léta, co jsem ho znal.
„Ne, nemají žádného zlého psa, Denny," ujistil jsem ho. Podezřívavě se zahleděl na starého ovčáckého psa, který pil mléko u dveří do kuchyně. „A co tendle?"
„To je starý Zak. Je mu dvanáct. Mírný jako ovce."
„No možná, ale to neznamená, že by mu člověk moh věřit. Každopádně ho zavřete dovnitř."
Přešel jsem dvůr, počkal jsem až starý pes vylíže misku, a pak jsem ho zahnal do kuchyně. Potěšeně ke mně zdvihal čenich a vrtěl ocasem – měl radost, že mu věnuji pozornost. Opakoval jsem to tolikrát předtím, ale Dennymu se stále ještě nechtělo z vozu. Naposledy se obezřetně rozhlédl na všechny strany, vystoupil, pár minut stál opatrně na kamenném dvoře – a pak téměř běžel ke stání, kde nás čekal farmář Hickson a jeho kůň.
Hospodář sevřel pevněji ohlávku a nejisté se na Dennyho usmál: „Dej si na něj pozor, chlapče. Je to potvora."
„Ze by potvora?" Mládenec s kladivem v ruce se uchechtl, při stoupil ke koni a zvíře, jako by chtělo potvrdit, že je pravda, co se o něm říká, položilo uši a vyrazilo.
Denny se lehce vyhnul letícímu kopytu – naučila ho to léta praxe –, zaklonil hlavu a ďábelsky se rozchechtal: „Aha! Tak ty takhle! Počkej, prevíte, uvidíme!" A znovu k němu přistoupil. Nevím, jak dokázal vyhýbat se opakovaným útokům koně, který se ze všech sil snažil poranit ho, ale za pár minut zachytil vzduchem se míhající železnou podkovu kladivem a přitáhl ji k sobě. „Tak co, ty mizero. Dostal

jsem tě!“
Třínohý kůň se několikrát – ale jen tak napůl – pokusil vyškubnout nohu, kterou Denny svíral, a ržál, ale bylo jasné, že pochopil, že tenhle nově příchozí je z úplně jiného těsta. Denny, s koňovou nohou na koleně, hmátl pro nářadí – nepřestával ale do zvířete výhrůžně hučet –, a zatímco jsem nevěřícně přihlížel, vyrazil nýty a odstranil podkovu. Kůň, zcela nehybný kromě rozechvělých boků, se podrobil.“
Denny mi nastavil kopyto. „Tak kde mám začít, pane Herriot?“ tázal se.
Proklepal jsem kopyto, až jsem našel místo, které mi připadalo citlivé. Abych se přesvědčil, zmáčkl jsem ho kleštěmi a kůň sebou cukl.
„Tady to je, Denny,“ řekl jsem. „Je tu prasklina.“
Mladý podkovář začal odkrajovat rohovinu odbornými tahy ostrého nože. Tuhle práci jsem dělával často sám, ale byla radost pozorovat odborníka. Za okamžik otevřel prasklinu a z místa infekce začal vytékat hnis. Tohle bývala operace, která skýtala veterináři pocit velké satisfakce, protože zvíře nesmírně trpělo, když se absces neuvolnil. Někdy se hnis sbíhá pod podkovou, až posléze, po dlouhotrvající bolesti, prorazí korunku. Zažil jsem i případy, kdy bylo nutné koně utratit, protože selhaly všechny pokusy zabránit infekci, a ubohé sténající zvíře padlo s obrovsky oteklou nohou. Tyhle vzpomínky z dob tažných koní byly mou trvalou noční můrou.
Tentokrát se nic podobného nestane a já jsem jako vždycky cítil úlevu. „Díky, Denny, je to výborné!“ Dal jsem zvířeti antibiotika a protitetanovou injekci a ujistil jsem farmáře: „Teď už bude v pořádku, pane Hicksone.“
Vydali jsme se s Dennym na další návštěvu. Když jsme vyjížděli ze dvora, podíval jsem se na mladého kováře. „S tím divochem sis poradil perfektně! Žasl jsem, jak jsi ho zklidnil.“
Opřel se pohodlně v sedadle, zapálil si další cigaretu a řekl líně:
„Byl jenom trochu zpitomělej. To nic. Takovejch jako von . . Chudák prevítská.“
Znovu se podjal líčení předchozího večera, občas se zakuckal tichým smíchem, a když jsem na něj pohlédl, vypadal, že ho nic na světě nemůže vyvést z míry – seděl úplně uvolněně, čepici sesunutou v týle a bezstarostně se usmíval. Ale když jsme zastavili před farmou, kde jsme se měli podívat na dalšího koně, nonšalance z něj spadla, jako by ji strhla neviditelná ruka. Pevně svíral brašnu a úzkostlivě pátral v každém koutu dvora. S důvěrou jsem očekával jeho příští slova:
„Nemaj tu žádnýho zlýho psa, pane Herriot?“

## 18. KAPITOLA

„Co je to?“ „Co to k čertu je?“ „Jezevec? To se mi snad jen zdá!“
U Droversů vypuklo pravé peklo. Vrátili jsme se s Calumem ze společné návštěvy u pacienta, a když jsem navrhl, abychom zašli na pivo, Calum vystoupil, hodil si Marylin přes rameno a napochodoval do restaurace. Pravidelným návštěvníkům vylézaly oči z důlků a my se ve vteřině ocitli uprostřed vzrušeného davu. Zatímco já se uklidil stranou, tiše jsem seděl a popíjel pivo, Calum byl podroben výslechu a klidně a velmi spokojeně odpovídal na otázky, které na něj jen pršely. Zřejmě si potrpěl na obdiv ke svému miláčkovi a vystavil ho chvále každého, kdo se o něj zajímal, a většinou to nebyl jen pouhý zájem – kamkoli vstoupil, vzbudil senzaci.
Bylo tomu stejně, když jsem ho představil své rodině doma, v jídelně Skeldalu. Moje děti právě hrály – Rosie na klavír a Jimmy na harmoniku, když vešla postava s mrožím knírem. Zvykl jsem si s požitkem sledovat pozdvižená obočí a otevřená ústa a Helena reagovala typicky, ale Jimmy a Rosie byly nadšením bez sebe.
„Ten je krásný!“ „Mohu si ho pohladit?“ „Kde jste ho vzal?“ „Jak se jmenuje?“ Otázky nebraly konce a Calum, rozesmátý a žertující, měl u dětí právě takový úspěch jako jeho chlupatý společník.
Byli jsme samá legrace, když do pokoje vběhla ze zahrady Dinah, náš druhý bígl – následovník Sama.
„Hohó, malá, tlustá Dinah!“ zabasoval Calum. Nebyla to zrovna lichotka, moje fenička byla nepochybně tlustá a uváděla mě do rozpaků coby veterináře neustále napomínajícího své klienty, že musí dbát na to, aby jejich psi neztloustli, ale jí to zřejmě nevadilo. Vrtěla celým zadkem – čekal jsem, že se zamotá do uzlu, ten nový hlas jí učaroval. Calum se sklonil a Dinah se v extázi převrátila na záda, kdy ji drbal na

bříšku.
Helena se smála. „Bože, té se opravdu líbíte!“
Tenkrát jsme to ještě nevěděli, ale její slova předznamenala scény, které pak v budoucnu byly běžné, ale vždycky znovu nás zaujaly. Zjistil jsem totiž, že všechna zvířata Caluma milovala a že mezi nimi navzájem panoval mimořádný a ojedinělý vztah. Milovali jeho vzezření, jeho hlas, jeho pach – pro veterináře to je dar z nebes.
Když se všichni vespolek seznámili a Marylin rozverně pobíhala po pokoji a blaženě se mazlila s dětmi, sedl si Calum ke klavíru a začal hrát. Nebyl žádný Rubinstein, ale zapreludoval veselou melodii a děti mu tleskaly a rozjařeně podupávaly.
Jimmy mu podal harmoniku: „Na tohle umíte taky hrát?“
Calum přijal nástroj, přidržel ho u úst á la Larry Adler a po prvních tónech bylo jasné, že je z jiné třídy než můj syn, jehož koncertní výkon byl God Save the Queen. Můj asistent hrál chvíli Mozarta, pak vrátil Jimmymu harmoniku a hurónsky se rozchechtal.
Děti byly okouzlené. „Já přinesu tahací harmoniku!“ volal Jimmy.
Vyběhl z pokoje a vrátil se s jednou připomínkou mých návštěv aukcí hned po tom, co jsme se s Helenou vzali. Helena mě tenkrát , vysílala do výprodejů a bazarů, abych zakoupil základní zařízení jako stoly a židle, a já se vracíval s předměty zcela nepotřebnými jako například s velice ozdobným kalamářem a podobně. V tomto případě to byla tahací harmonika. Byl to starodávný malý nástroj, šestihranný, s vyřezávanými dřevěnými držadly a koženým řemenem, věkem celým roztřepeným. Vyvolával ve mně představu námořníka hrajícího námořní písně na palubě plachetnice a já té iluzi nedokázal odolat. Smůla byla, že z milé harmoniky nikdo nedokázal vyloudit žádný tón, a tak léta odpočívala na půdě spolu s dalšími neužitečnostmi, které jsem vyzískal.
Calum ji vytáhl z dřevěného pouzdra a láskyplně ji převracel v rukou. „Pěkná, moc pěkná!“ Pak si navlékl kožená poutka na ruce, prsty prohmatal drobné slonovinové knoflíky – a ve vteřině zaplavila místnost přesladká melodie. Byla to Shenandoah a my jen naslouchali, náhle ztichlí nečekanou bohatostí tónů vyluzovaných tím nástrojem a já jsem se v duchu ocitl na palubě plachetnice, jak jsem o tom celá léta snil.
Na Caluma mám mnoho vzpomínek, ale věčně přítomná v mém srdci zůstane právě tahleta – jak sedí uprostřed mé rodiny, bezedné černé oči upřené kamsi vysoko na zeď a prsty vyluzující lkavé melodie z malé harmoniky.
Když skončil, byl odměněn bouřlivým a spontánním aplausem, děti hopsaly a tleskaly. Calum se pro ně navždycky stal všemocným čarodějem. Měl jezevce, dokázal zahrát na cokoli, uměl všechno.
V tu chvíli jsme se začali shánět po Marylin. Procházela se tiše po pokoji, ale teď po ní nebylo ani vidu, ani slechu. Hledali jsme pod pohovkou, obrátili křesla, všechno marně. Užasle jsme hleděli jeden na druhého, když něco zachrastilo v krbu, a jezevec, hojně obalený sazemi, vypadl z komína. Nechtěl se nechat chytit a párkrát oběhl pokoj, než ho Calum popadl a vynesl ven.
Jimmy a Rosie byli téměř bez sebe. Takovou legraci si neužili už hodně dlouho, ale já s Helenou jsme hleděli na poničený koberec a nábytek s poněkud menším nadšením.
Rázem jsme se snesli z inspirativních výšin do zmateného chaosu reality a mimoděk jsem zatušil: tak tohle nás čeká s Calumem?

## 19. KAPITOLA

Slýchal jsem, že krejčí při své práci sedávají na tabuli s nohama křížem, ale jediného, kterého jsem v této pozici viděl, byl pan Bendelow.
Dveře domku se otvíraly z ulice rovnou do kuchyně, znal jsem to tak důvěrně: malý pokojík tonoucí v tisících ústřižků rozesetých po podlaze a v koutě šicí stroj. Blanco, velikánský bílý pes uvelebený u krbu, zavrtěl ocasem mně na uvítanou a pan Bendelow, usazený se zkříženýma nohama na tabuli, konverzoval se zákazníky a jeho jehla se vznášela nad nějakým svrškem.
Nikoli poprvé mě napadlo, že se jeho jehla vždycky jen tak vznášela, ale že jsem ji snad nikdy neviděl píchnout do látky. Krejčí byl vždycky příliš zaměstnán konverzováním – jako právě teď, když vesele

klábosil se ženou nějakého farmáře.
„Že byste tomu nevěřila, paní Hawová?“
„Opravdu ne, pane Bendelowe, ale ráda bych věděla, jestli už náhodou nemáte hotovou tu vestu pro mého muže. Slíbil jste…“ „Ale vopravdu se jim to před těma pár rokama stalo –jakože tady sedim. I když by člověk nevěřil…“
„Moc ráda bych si ji hned odnesla, jestli jste ji došil. Potřebuje ji na…
Pan Bendelow se zakuckal. „Nejsem eště tak starej, dyt mi je ani ne padesát, ale co se tenkrát dělo… Já se pamatuju…
„Máte tady tu vestu už tři měsíce, vždyť to víte, a.slíbil jste…“ „Jo, jo, já vím. Jenže já toho mám tolik, nevím, kam dřív skočit. Ale přijďte za čtrnáct dní, má drahá, určitě bude hotová.“
„Ale on ji potřebuje na…“
„Dřív to nejde, moje drahá, pa pa pá!“
Paní Hawová, zasmušilá a s prázdnýma rukama, mě ve dveřích minula, když vycházela, a já jsem nasadil svůj nejlíbeznější úsměv a zaujal jsem její místo.
„Tak copak, mladej pane?“ hubená, jakoby cikánská tvář pana Bendelowa nezměnila svůj výraz, ale jeho oči vystřelily postranní pohled plný nenávisti na kalhoty, které jsem hýčkal v náručí.
„Copak vode mě chcete?“ zabručel.
„Tady, pane Bendelowe, tady tyhle kalhoty. Jsou trochu dole roztřepené, a tak jsem myslel…“
„Jo, dyť já bych byl sám rád, kdybyste je zas měl jako nový. Nedá to ! moc práce. Ale tohle bude moje smrt, zabije mě to. Za chvíli sou tu Vánoce a já dřu ve dne v noci, ani na minutu si nevodpočinu.“
„Vždyť jsou to jenom nohavice, pane Bendelowe…“
„A pak ta moje bolavá noha. Jak dlouho už mě bolí? Celý léta. Šel jsem k doktorovi Allinsonovi. Povídá: ‚Už jste to někdy měl?` Povídám: ‚Měl.` A von: ‚No, tak to máte znova.` Dal mi šedesát tablet, a když jsem jich sněd polovičku, bylo mi vo moc líp. Když jsem je sněd všecky, byl jsem skoro vyléčenej. Ale ten doktor s tím počítal. ‚Pane Bendelowe,` povídá, ‚až sníte polovičku těch tablet, bude vám vo moc líp, a až sníte tu druhou, budete si myslet, že ste vyléčenej! Ale vyléčenej nebudete, abyste věděl, nebudete vyléčenej ! Já vás znám a vím, že ke mně pak už nebudete chtít přijít. Ale až sníte šedesát tablet, chci vás vidět. Ten samej den.` A tak sem k němu šel ten samej den a von povídá: ‚Tak jste tady, pane Bendelowe!` A já na to: ‚Jo doktore, ten samej den, jak jste řek.` ‚A sněd ste už těch šedesát tablet?` povídá von. A já na to: ‚Jo, sněd jsem je všechny.` A von mi jich dal eště sto.“
„To je výborné, pane Bendelowe. Manželka říkala, že kdybyste se podíval na ty roztřepené nohavice…“
„A von povídá: ‚Musíte přestat běhat sem tam po těch schodech.` A já povídám: ‚Nemůžu přestat běhat po těch schodech, doktore, nemůžu přestat. Já porád pracuju, nikdy se nezastavím.` Ale poslechněte si todle, pane Herriot, já vám teďka něco řeknu. Já si nevydělám ani penny. A eště něco. Dyž člověk nezbohatne do čtyřicítky, tak už nezbohatne nikdá.“
„Ty nohavice jsou jen trochu roztřepené, vidíte…“
„Jo, moh byste si myslet, že by moh člověk zbohatnout tím, že sází sportku, pane Herriot. Já bych vám moh vyprávět vo Littlewodsovejch. Jen si to poslechněte.“
Předklonil se na stole zcela zaujat svým vyprávěním, když se otevřely dveře a vstoupil statný muž. Poznal jsem Jeremyho Boothbyho, syna jednoho z velkých statkářů a osobu značně váženou.
„Promiňte, prosím.“ zaduněl, když kolem mne procházel. „Jdu si pro ten oblek, Bendelowe. Byl jsem tu minulý týden.“
Krejčík se na něj ani nepodíval. „Víte, že jsem u Littlewoodse dycky vyhrál? Ale pokaždý jenom čtvrtou a nejvíc to dělalo šest šilinků. A tak si myslím, že když jde člověk po velkejch penězích, tak taky velký peníze vydělá.“
„Slyšíte, Bendelowe?“ Mohutný hlas zahřímal po malé místnosti. Chodím sem od října každý týden a… Tak sem si vyplnil tři tikety a rovnou sem měl čtyryadvacet bodů. Čekal sem, že vyhraju hlavní za pětasedumdesát tisíc, ale nevyšlo to. Ale napsal mi ředitel vod Littlewoodsů.“
„Koukněte, Bendelowe!“ Pan Boothby zařval tak, že se zatřásla okna. „Mám tu ten oblek už rok a…“
Zarazil se vpůli řeči. Blanco se přiloudal zpoza krbu, postavil se u stolu a zakoukal se na něj. Nemusel se dívat daleko, protože to musel být ten největší pes, kterého jsem kdy viděl. Pan Bendelow mi ho vylíčil

jako švédského horského psa a pamatoval jsem si na jeho nadřazený úsměv, když jsem mu řekl, že takovou rasu neznám. Byl jsem přesvědčený, že Blanco je podvraťák, ale ať byl co byl, byl skvělý – sněhobílý a obrovský. A teď stál blizounko u pana Boothbyho, nehybný, lví hlavu vzpřímenou, oči výhrůžně upřené a v hloubi hrudi mu hučelo tlumené zavrčení.
Muž a pes se navzájem měřili pohledy, vrčení nabralo na síle a Blancovy pysky se na vteřinu ohrnuly a obnažily řadu krokodýlích zubů.
Boothby couvl a pravil mírnějším hlasem: „Dáte mi ten oblek…? Já…“
Pan Bendelow, očividně podrážděn tím, že byl přerušen, mávl jehlou. „Ešte nejni hotovej. Zastavte se za tejden.“
Statný muž se podíval na Blanca, obrátil se a odešel.
„Byl to moc hezkej, vomluvnej dopis,“ pokračoval krejčík. Napsal mi, že mám čtyryadvacet bodů, to jo, ale že mi nemůže dát těch pětasedumdesát tisíc liber kvůli jednomu malýmu detailu. Slyšíte dobře, kvůli jednomu malýmu detailu. Označil sem totiž sedumnáct zápasů místo vosmi. Moc pěknej dopis – a toho ředitele to určitě moc mrzelo, to bylo jasný, ale nemoh s tím nic dělat.“
„Opravdu velká škoda! Jestlipak byste mi mohl ty kalhoty opravit do příštího týdne? Byl bych moc…“
„Ale ty peníze by mi stejně nebyly k ničemu dobrý. Moh bych vám vyprávět o lidech s penězma…“
Hodil jsem svoje kalhoty na stůl, mávl jsem krejčímu na rozloučenou a uprchl.
Kráčel jsem zvolna ulicí a hlava se mi točila ze zmateného vodopádu slov, který jsem si tehdy poznamenal, takže je cituji téměř doslovně. Přemítal jsem o panu Bendelowovi jako o jevu. Postupně odbavoval, co mu lidi nanosili, většinu šití a stříhání zřejmě zvládl v noci. Byl totiž doopravdy dobrý krejčí, viděl jsem jím dokonce ušité a vypracované obleky a pochopil jsem, proč na něj lidé jako Boothby nedají dopustit. Byla to zkrátka otázka štěstí – občas mě překvapil tím, že mi něco opravil a přešil v celkem rozumné době.
Věřil svým schopnostem a byl hrdý i na svou intelektuální potenci. Upřímně řečeno byl přesvědčený, že ví všechno o všem, zejména v oblasti domácího financování, a považoval za svou povinnost podělit se o své vědomosti s každým, kdo překročil jeho práh, a protože se nikdy neoženil, nemohly jeho výlevy směřovat k nikomu jinému než právě k jeho zákazníkům.
Jen jednou jsem ho zastihl bezradného a v rozpacích. Bylo to před několika lety – vzal Heleně míru na sukni, ale uplynulo pěkných pár měsíců, než ji pozval na zkoušku. Když se na ni Helena dostavila, sukně jí byla v pase značně malá. Nevěřícně na ni zíral a tahal a popotahoval, leč marně. Honem se chopil centimetru, změřil Helenin pas, nahlédl do svého zápisníku a měřil znovu. Pak k ní z kleku užasle vzhlédl. Helena se usmála a vysvobodila ho z útrap: „Měla jsem vás na to upozornit,“ řekla. „Jsem v jiném stavu.“
Podrážděně se na ni podíval, ale protože všechno zavinil svými průtahy, nemohl jí nic vyčítat. Ona by taková neslýchaná impertinence mohla také pošramotit naše vztahy, ovšem Blanco, kterého krejčík bezmezně miloval, mi byl oddán a byl mým starým a osvědčeným zákazníkem.
Blancovi bylo asi pět let, a ačkoliv byl zdravý, občas mě potřeboval – obvykle, abych mu vytáhl z tlap špendlíky. Neznal jsem žádného jiného krejčovského psa a často mě napadlo, že to byl profesionální harazd, když denně ležel ve zbytcích sypajících se z krejčovského pracovního stolu. Špendlíky mu pronikly často dost hluboko a musel jsem je úporně lovit pinzetou. Blanco se tvářil vždycky vděčně, dalo se říct, že to byl jeden z těch psů, kteří k nám do ordinace chodili rádi. Někteří psi přecházeli v Trengateské ulici na druhý chodník a plížili se kolem Skeldalu se svěšenými ocasy, ale Blanco pana Bendelowa málem porazil, jak se dral k nám do dveří a vlekl ho za sebou.
Týden před tím u nás byl na každoroční injekci proti psince a hopsal chodbou, horlivě vrtěl ocasem a cestou do ordinace společensky nakukoval do kanceláře, na rozdíl od velké žluté labradorské feny, kterou museli táhnout po dlaždicích chodby po zadku a která vypadala jako zoufalství samo, ačkoliv potřebovala jen ovázat tlapu.
Blanco měl duši laskavou a dobrotivou, hněvivě zajiskřil jen tehdy, když se domníval, že je v ohrožení jeho pán. Pro krejčíka byla Blancova ochrana nedocenitelná vzhledem k tomu, že jeho „zdatnost“ lidi převelice dráždila, a slyšel jsem o několika ryčných pánech a skučících dámách, které věčné odklady pana Bendelowa dovedly k šílenství. Ale velká bílá hlava se studenýma očima, která se objevovala u krejčíkovy tabule, mívala pozoruhodně uklidňující účinky. Někdy bylo zapotřebí, aby Blanco mírně

zavrčel nebo přičichnul zákazníkovi ke kotníkům, ale nezažil jsem, že by to nezabralo.
Když jsem o tom bádal, nejednou mě napadlo, že Blanco potvrzuje moji dávnou teorii o tom, že velcí psi pocházejí z malých domků a malí psi z velkých. Skutečně to vypadalo jako naprosto nesporný fakt, protože v těch největších mnohoakrových sídlech s cimbuřím se člověk musel sklánět k skotskému teriérovi, zatímco v domečcích s jednou místností dole a druhou v poschodí jste se setkali s něčím takovým, jako byl Blanco.
Za týden jsem se v optimistické náladě znovu odebral do příbytku pana Bendelowa. Seděl na svém obvyklém místě se zkříženýma nohama jako skřítek.
Jiný zákazník, rozladěně se tvářící farmář, byl právě na odchodu, ale pronesl ještě pár slov na rozloučenou.
„Už mě to nebaví, chodit sem každej tejden na ty vaše těšínský jablíčka!“ Jeho hlas zavibroval hněvem. „Vám to je asi fuk, ale nejni to vod vás hezký.“
Pan Bendelow se familiárně rozmáchl jehlou „Příští týden… příští týden…“
To říkáte porád,“ vybuchl farmář. A já jsem se podíval po Blancovi, nataženém u krbu. Přesně tohle ho vždycky postavilo na nohy, ale teď kupodivu neprojevil žádný zájem. Farmář ještě jednou zafuněl a při odchodu práskl dveřmi.
„Dobré ráno, pane Bendelowe,“ pravil jsem rozdychtěně. „Jenom jsem se tu zastavil pro…“
„Jo, pane Herriote!“ Krejčík propíchl jehlou vzduch směrem ke mně. „Minule jsem vám chtěl něco povědít vo takovejch, co maj fůru peněz. Třeba starej Crowther, dole v Applegate. Zůstalo po něm vosumdesát tisíc, a když jsem mu spravoval kalhoty, tak musel zůstat ležet v posteli. Ať se propadnu, jestli to nejni pravda, musel zůstat v posteli!“
Když je řeč o kalhotách, pane Bendelowe . „ .. „Měl hospodyni – Maud a ňáký další méno – ta mu dělala všecko.
Pomáhala mu do postele a z postele, vařila mu, votročila mu celejch třicet let. A víte, že jí nenechal ani penny? Napadla poslední vůli, ale dostala jen pět set liber. Ostatní peníze si rozebrali ňáky vzdálený příbuzný.“
Mám ty kalhoty hotové? Potřebuji je na…“
„A moh bych vám vyprávět ještě vo horších.pádech, pane Herriot. To sem byl eště kluk a pracoval sem u jednoho statkáře. Ten člověk měl tisícovej majetek, ale ani jednou si nezašel do hospody! Nevěděl, co je to biograf, nikdy nikam nešel. Nevím, co s tím vším dělal. Možná, že to jenom měl doma. Jo, to mi připomnělo ještě jeden příběh.“
Chystal jsem se zrovna zaškemrat, když do místnosti vrazila jakási podsaditá dáma. „Tak koukněte! Nechci vás rušit, ale pospíchám a chci ty svý šaty – s líbil jste mi je na dnešek!“
Krejčík zamával jehlou: „Nejsou hotový! Moc práce…… Přijďte za tejden.“
Moc práce! Moc řečiček, to spíš!“ Měla vysoký, pronikavý hlas a pustila do se krejčíka z plna hrdla.
Pohlédl jsem na Blanca, stále ještě nehybně ležel u krbu. Jeho nezájem byl neobvyklý.
Zdálo se, že i pan Bendelow postrádá podporu svého psa, protože vypadal, jako by byl vyveden z míry útokem oné dámy, a to pro něj bylo netypické.
„No jo,“ zabručel. „Určitě to příští tejden dodělám.“ Mrskl po mně okem. „Vám taky, pane Herriot.“
Když jsem za týden vstoupil do krejčovské dílny, omráčil mě naprosto nečekaný a nevídaný obrázek: pan Bendelow doopravdy šil! Nahoře na tabuli, hlavu skloněnou nad sakem, ruka mu jen obdivuhodnou rychlostí kmitala nad klopami. A byl zticha.
Zato mluvil nějaký pán a jeho manželka a vehementně se do nebohého krejčíka pouštěli. Bendelow, tichý a nešťastný, mlčel. A Blanco spal před krbem.
Žádostiv svých kalhot jsem se u Bendelowa několikrát zastavil, ale pokaždé tam stála fronta a já jsem neměl čas čekat. Ale všiml jsem si, že pan Bendelow vždycky seděl na tabuli a pracoval. mlčenlivý a pokorný, zatímco jeho pes ležel bez hnutí u krbu. Rozesmutnilo mě to. Řečnit znamenalo pro pana Bendelowa život, byla to jeho záliba a útočiště v staromládenecké opuštěnosti. Něco tu nebylo v pořádku.
Zašel jsem k němu jednou večer a našel jsem ho samotného. Šil. Nezmínil jsem se o kalhotách. „Copak je s Blancem?“ zeptal jsem se.

Překvapeně se na mne podíval. „Nic, ničeho sem si nevšim.“ Žere?“
„Jo, žere.“
„Má dost pohybu?“
„Jo, chodíme ven každý ráno i večír. Přece víte, že se vo svýho psa starám, pane Herriot.“
„Ano, samozřejmě, to vím. Ale… vůbec ho nevidím u vás u tabule, jak míval ve zvyku. Nezajímá se… ehm… o zákazníky.“ Zbědovaně přikývl: „Jo, jo, to jediný trochu vadí. Ale nejni nemocnej.“
Podívám se na něj,“ řekl jsem, šel jsem ke krbu a sklonil se nad psem. „Pojď sem, Blanco, postav se, ať na tebe vidím.“
Plácl jsem ho po zadku a on se pomalu zvedl. Pohlédl jsem na krejčíka: „Jde mu to nějak ztuha.“
„Možná že jo, ale když ho vemu ven, tak to brzo rozběhá.“ „Chodí dobře? Žádné špendlíky?“
„Ne, kdepak! To já poznám, když ňákej sebere.“ „Hmm. Raději mu ale tlapy vyšetřím.“
Zvedal jsem Blancovy nohy se stejnými pocity, jako když jsem vyšetřoval kopyta koně a musel jsem se ovládat, abych neřekl: „To je hodný koníček,“ a nezasunul si Blancovu tlapu mezi kolena.
Pečlivě jsem mu prohlédl všechny čtyři, promačkal mu prstové polštářky, do nichž se nebezpečné špendlíky obvykle zapichovaly, ale všechno vypadalo normálně. Změřil jsem mu teplotu, poslechl si hrudník a prohmatal podbřišek – bezvýsledně. Když jsem však to velké zvíře pozoroval, nemohl jsem se zbavit přesvědčení, že mu něco chybí.
Blanca má pozornost otrávila a sedl si. Sedal si velmi opatrně, zvolna klesal na koberec před krbem. Vůbec se mi to nelíbilo. „Vstaň, brachu!“ zavelel jsem.
Určitě má nějaké potíže se zadkem. Že by análí žlázy? Ne, ty byly v pořádku. Přejel jsem mu dlaní po masivních kyčlích, a když jsem se dotkl svalstva na levé straně, pes sebou náhle trhl. Měl tam bolestivý otok. Odstřihal jsem chlupy a všechno bylo jasné: hluboko v mase měl vražený zase jeden zlolajný špendlík!
Trvalo jen okamžik, než jsem ho pinzetou vytáhl a obrátil jsem se k panu Bendelowovi. „Tak tady ho máte! Špendlík byl v koberci před krbem a Blanco si na něj musel sednout. Je to div, že nezchroml, ale má tam malý absces, který ho dráždí. Absces umí potrápit.“
No jo, no jo… ale co s tím?“ Upřel na mě usoužené oči. „Musím ho vzít do ordinace a vyčistit mu hnis. Pak bude v pořádku.“
Blancova návštěva ve Skeldalu měla hladký průběh. Vyčistil jsem absces a do otvoru jsem vmáčkl všeuzdravující penicilin.
Pana Bendelowa jsem navštívil až za týden. Kochal jsem se nadějí, že mi třebas spravil kalhoty, které jsem nosil do práce. Můj šatník byl skrovný a já ty kalhoty bolestně postrádal.
Scenérie byla stejná: krejčík nahoře na tabuli a Blanco natažený před krbem. A kupodivu tam byla i paní Hawová, žena toho farmáře, co jsem se s ní setkal při své první návštěvě.
Zřejmě sváděla boj o vestu svého manžela, kterou pan Bendelow sice spravil, ale neměl se k tomu, aby ji vydal. Pusa mu jen jela, brebentil, jako by hořelo: „A ten chlápek mi to dovopravdy řek. Že byste tomu nevěřila…?“
Prudkým trhnutím se dáma konečně zmocnila vesty. „Moc vám děkuju, pane Bendelowe. Musím už jít.“ Kývla, mávla rukou a proběhla kolem mne s vyčerpaným, ale vítězným výrazem.
Krejčík se ke mně obrátil: „Jo, to jste vy, pane Herriot.“ „Ano, pane Bendelowe, myslel jsem, jestli…“
„Jo už si vzpomínám, chtěl sem vám zrovna povědít vo tom bohatým člověku.“
„Jestli ty moje kalhoty…“
„Byl to starej hospodář a skovával ty svý peníze doma v kýblech. Jeho manželka jeden přinesla a povidá: ‚V tomdle je patnáct set liber,` a von na to: ‚Něco mi neštymuje, musej tam bejt dva tisíce.` A víte, že ty dva si platili každej za svý jídlo? Je to svatá pravda, co vám říkám – vona šla a nakoupila si pro sebe, a von to samý. A eště něco, pane Herriot…“
„Jestlipak jste náhodou… Jen si to poslechněte…“
„Hej, Bendy!“ Do místnosti vtrhl nějaký tlouštík a hulákal na krejčíka přes moje rameno. „Neslyším, co říkáš, a nechci to slyšet. Chci to svoje zatracený sako!“
Byl to Gobber Newhouse – tlusťoch, opilec a hulvát. Táhlo z něho zkyslé pivo, když znovu zahulákal: „Nechci slyšet žádný tvý zasraný vejmluvy, mám tě prokouknutýho, Bendy!“

Jako bílá velryba stoupající z hlubin moře se Blanco zvedl od krbu a připlul k tabuli. Vypadal, že ví, s kým má tu čest, a neztrácel čas zbytečným okolkováním. Vztyčil obrovskou hlavu, otevřel širokou tlamu a převelikým hafnutím zařval do rudé, zpocené tváře: „Hááf, hááf!“
Gobber couvl. „Zasranej pes… sedneš`?! Odežeň ho, Bendy…“ „Haaf, háaf, háaf!“ vedl si Blanco svou. Tlusťoch byl ze dveří napůl venku, když mu pan Bendelow pokynul jehlou: „Přijď za tejden!“ A pak ke mně obrátil celou svou pozornost: Jak jsem povídal. pane Herriot…,“ pokračoval.
„Já doopravdy potřebuji… Příští tejden určitě! Ale eště vám povim… Musím jít, bohužel,“ pokynul jsem mu a unikl na ulici. „Měl jsem smíšené pocity, ale vcelku jsem byl spokojený. Neměl jsem sice kalhoty, zato Blanco byl už zas ve formě.

## 20. KAPITOLA

Pět hodin ráno, a telefon mi zadrnčel u ucha. Bahnění u Waltonů, na osamocené farmě nahoře na vřesovišti, a když jsem lezl z blaženosti postele do ledového vzduchu ložnice a začal jsem na sebe navlékat šaty, snažil jsem s nemyslet na strasti, jež mě čekaly v příští hodině či dvou.
Vsunul jsem paže do rukávů košile a skřípal jsem zuby, protože ztuhlá látka řezala jako nůž. V šeru svítání jsem mohl rozeznat drobné červené prasklinky, pokrývající mé ruce až k loktům. V době bahnění jsem nemíval ani čas navléknout si sako a ustavičné omývání v otevřených ohradách na větrných polích proměnilo moji pokožku v živé maso. Cítil jsem slabou vůni Helenina glycerinu a růžové vodičky, kterou mi každý večer natírala paže, aby bolest polevila.
Helena se zavrtěla pod přikrývkami a já jsem ji políbil na tvář. „Jedu k Waltonům,“ zašeptal jsem.
Kývla do polštáře, oči zavřené, a slyšel jsem, jak ospale zašeptala: Ano… já vím.“
„Vycházel jsem ze dveří a ohlédl jsem se na svou zachumlanou ženu. Kdykoli se něco takovéhoto přihodilo, i ona byla vržena do světa práce a povinností. Telefon mohl každou chvíli zařinčet znovu, a pak musela vstát a nějak mě dostihnout. A kromě toho musela zažehnout oheň v kamnech a v krbu, připravit snídani, dohlédnout na děti, aby se najedly – drobné povinnosti, s nimiž jsem se jí snažil pomáhat, a které nebyly v našem velkém, krásném, ledovém domě vůbec snadné.
Pak jsem to vzal přes vylidněné, spící městečko na úzkou polní cestu, stáčející se mezi zídkami a stromy, kterých bylo čím dál tím méně, až úplně zmizely a kolem se rozprostíraly jen rozlehlé, vichřicí bičované holé a nevlídné skály.
Přemítal jsem, jestli je nějaká naděje, že by bahnice mohla být pod nějakým přístřeškem. Začátkem padesátých let většinu hospodářů ani nenapadlo, že by mohli odvést bahnice do hospodářských budov, a obvykle jsem je ošetřoval pod širým nebem. Potkaly mě i šťastné chvíle, kdy jsem se málem zalykal blažeností a úlevou při pohledu na řadu proutěných přepážek v teplém stání. Někdy také hospodáři postavili přístřešky z otýpek slámy, ale v tomto případě poklesla má nálada k bodu mrazu, když jsem dorazil na farmu a potkal jsem pana Waltona, jak vychází z domu s vědrem vody a míří k brance.
„Je venku?“ zeptal jsem se jako by nic.
„Jo, jenom támdle,“ ukázal přes dlouhou, kapradím porostlou pastvinu s trsy kapradí na ležící chundelatou siluetu. Farmářovo „jenom támdle“ bylo setsakra daleko. Vlekl jsem se přes zmrzlou trávu, v ruce se mi klimbal lékařský kufřík a porodnický plášť a nelítostný vítr se do mne opíral mrazivým náporem na dlouhých sněhových závějích ležících za zídkami ještě nyní, v čase pozdního yorkshirského jara.
Strhl jsem ze sebe košili, klekl jsem si za ovci a rozhlédl jsem se. Byli jsme přímo na vrcholu světa – panorama hor a údolí se šedými hospodářskými staveními a oblázkovými říčkami hluboko pod námi bylo překrásné a bylo by bývalo lákavé za letního odpoledne, kdybych se chystal se svou rodinou na piknik.
Napřáhl jsem ruku a hospodář mi vtiskl do dlaně kousíček mýdla. Vždycky jsem si myslel, že farmáři si pro veterináře schovávají zvláštní kousky mýdla – miniaturní zbytky mýdla na praní – příliš malé a příliš tvrdé, než aby k něčemu byly. Horečnatě jsem ten ždibec třel a namáčel jsem ho do vody, ale vydoloval jsem z něj jen tenounkou vrstvu pěny, která nedokázala ochránit mé bolavé paže, když jsem sáhl do ovce. Farmář se na mne tázavě podíval, když jsem se s tichým sténáním a hekáním prohmatával ke krčku.

Našel jsem to, po čem jsem netoužil: jediné veliké jehně, které tam bylo úplně vecpané. Dvě jehňata jsou normální a tři běžná, ale s jedním jehnětem bývají problémy. K příjemným stránkám mého povolání patřilo rozmotávat spletence dvojčat a trojčat, ale jedno jehně mívalo málo místa a velké jehně se muselo uvolňovat tak jemně, jak jen to šlo – trvalo to dlouho a bylo to únavné a namáhavé. Jediné jehně bývalo často mrtvé, protože bylo moc stísněné a muselo se odstranit embryotomií nebo císařským řezem.
Rezignoval jsem k poznání, že strávím dlouhou dobu v podřepu na té hůrce. Hmátl jsem tak daleko, jak jsem dosáhl, až jsem strčil prst do tlamičky jehněte – a pocítil jsem úlevu, když se pod mým dotekem zavrtěl jazýček. Jehně tedy bylo živé, a tak jsem se už s větší vervou pustil do známého rituálu: aplikoval jsem želé, nahmatal drobné nožičky a chytil je do smyček a nakonec, když jsem se na chvilku posadil na paty, abych si oddechl, mě čekalo už jen protáhnout hlavičku přes pánev. S tím bývala potíž. Když hlavička prošla, byl jsem v suchu, když ne, měl jsem průšvih. Pan Walton přidržoval vlnu, aby nevnikala do vulvy, a mlčky mě pozoroval. Navzdory celoživotním zkušenostem byl v takovýchto případech bezmocný, protože měl jako všichni farmáři veliké, prací zhrublé ruce s prsty jako banány, které se do bahnice naprosto nemohly dostat. Moje drobná, „dámská“ ruka, jak mi říkali, byla pravým požehnáním. Zachytil jsem ukazováčkem oční důlek – můj oblíbený trik –, za nic jiného jsem totiž nemohl chytit kromě dolní čelisti, a ta byla velmi křehká, a s nekonečnou obezřetností jsem táhl. Bahnice zatlačila a bolestivě mi přimáčkla ruku na pánevní kost, nebylo to tak zlé jako u krávy, a tak jsem se nadechl ústy, když jsem tahal a kroutil, dokud v požehnaném vzedmutí hlava neproklouzla kostnatou pánví.
Pak už netrvalo dlouho a objevily se paznehty, nožičky a celé jehně, které jsem položil do trávy. Chvilku leželo pokojně a čichalo ten studený svět, do něhož vpadlo, a pak mocně zatřáslo hlavou. Usmál jsem se. To bylo to nejlepší znamení!
Ještě jednou jsem si to rozdal s mrzáckým zlomkem mýdla a pak mi hospodář beze slova podal kus pytle, abych si otřel paže. Tenkrát se to tak dělávalo. Ručníků bývalo na hospodářství málo a nemohl jsem ženám farmářů zazlívat, že váhaly podat čistý ručník člověku, který právě vytáhl ruce zvířeti ze zadku. Běžný byl starý, špinavý ručník, a když ne, pak byl vždycky po ruce hesenský pytel. Bolavé ruce nesnesly otírání hrubou látkou, a tak jsem je jen opatrně poplácal, než jsem je ještě vlhké zasunul do rukávů saka.
Ovce zaslechla zapištění jehněte a odpověděla tichým hlubokým zabečením, které jsem tak dobře znal, a když se zvedla a pustila se do intenzivního olizování malého tvorečka, stál jsem jen, úplně zapomněl na zimu a naslouchal tiše jejich rozmluvě, jako vždy okouzlen zázrakem zrození. Jehně si zřejmě uvědomilo, že ztrácí čas, vyškrábalo se na nohy a nejistě překlopýtalo k mléčnému baru, já jsem se spokojeně zašklebil a obrátil se zpátky k autu.
Má příští návštěva po snídani byla „čištění“ – odstranění očistků po otelení, a znovu jsem měl co dělat s mýdlem tvrdým jako kámen a znovu mi byl nabídnut na utření pytel, jenomže tentokrát v něm zřejmě ještě do nedávna byly brambory a já zjistil, že zasypávám rozpraskané paže hlínou. A ještě později dopoledne, po rektálním vyšetření, zda je jalovice zabřezlá, jsem si mohl vybrat mezi opravdu špinavým „chlévským utěrákem“, který musel v sobě mít astronomické množství bakterií, a tak jsem ho odmítl, a mezi dalším pytlem.
Paže v rukávech mě pálily, když jsem jel na Birellovu farmu, ale věděl jsem, co mě tam čeká: báječné věci!
Nevěděl jsem, jaký je vztah George Birella a jeho ženy k ručníkům, ale stanovisko Birellovy matky, babičky Birellové, bylo naprosto jasné. Když jsem došil trhlinu na vemeni krávy, zůstal jsem stát na kamenné dlažbě, špinavý od krve, a čekal jsem na starou paní. Vešla v pravý okamžik, ruku v ruce se čtyřletou Lucy, nejmladší z jejích vnoučat. Přisunula stoličku na dojení a položila na ni dokonale složený, čerstvě vyžehlený sněhobílý ručník a nahoru na něj umístila drahé levandulové mýdlo, ještě zabalené, panenské a neotevřené. Leskle vycíděné hliníkové vědro plné vroucí vody doplňovalo převábný obraz.
S úctou jsem sloupl papír z mýdla – bylo pokaždé nové –, a když jsem si namočil paže a namydlil je štědře pěnou a vdechl vůni levandule, málem jsem blaženě zavrněl. Hospodář lhostejně přihlížel s mírným úsměškem kolem úst, ale babička Birellová a Lucy uchváceně sledovaly moje obřadné umývání.
U Birellů to vždycky takhle dopadlo a já jsem to miloval, ale nikdy jsem nepochopil, proč tomu tak bylo. Možná že měl pravdu Siegfried, když tvrdil, že mě mají staré ženy rády, a vždycky si ze mne utahoval

kvůli mému harému více než sedmdesátnic, které se dožadovaly mé péče o jejich psy. Nicméně, ať už to bylo z jakýchkoli důvodů, lebedil jsem si pod ochrannými křídly babičky Birellové. Dohlížela, abych měl vždycky všechno dokonale připravené. Pro pana Herriota nebylo nic dost dobré.
Jednou v sobotu ráno v kanceláři ke mně přisunul Siegfried přes psací stůl noviny Darrowby and Houlton Times.
Špatné zprávy, Jamesi. Asi tě to zarmoutí," zabručel a ukázal na jeden odstaveček.
Bylo to oznámení úmrtí: „Paní Marjorie Birellová, 78 let, milovaná manželka zemřelého Herberta Birella…" přečetl jsem si s pocitem velké ztráty a zahltila mě melancholie, že skončilo něco nesmírně hezkého.
Siegfried se na mne usmál svým šišatým úsměvem: „Tvoje stará přítelkyně s čistým ručníkem, viď?"
Ano." Čistý ručník byl výrazem jejího přátelství a vždycky na ni budu vzpomínat jako na přítelkyni. V duchu jsem ji jasně viděl, jak v květované zástěře stojí s Lucy vedle dojačky. Byla z generace zemědělců, kteří prošli těžkými časy před válkou, a její hubená, mírně nahrbená postava a vrásčitá tvář byly svědectvím oněch zlých let. Ta tvář byla příznačná pro staré Yorkshiřany – strohá, ale laskavá.
Věděl jsem, že ji budu postrádat, že mi bude chybět.
Jak moc mi bude chybět, jsem s palčivou naléhavostí pocítil při své příští návštěvě na farmě u Birellů.
Skončil jsem práci, podíval jsem se na své špinavé ruce a bodlo mě u srdce poznání, že se stará paní už ve dveřích neobjeví. George Birell mi pravděpodobně nenabídne pytel, ale co tedy?
Jak jsem tak přemítal, otevřela se branka chléva a vstoupila malá Lucy. Trochu klopýtala pod vahou povědomého vycíděného vědra s horkou vodou. Pak vytáhla z podpaží ručník a mýdlo a položila to na dojačku. A byl to stejně čisťounký, dokonale složený ručník a stejně nedotčené toaletní mýdlo jako dřív.
Zrůžovělé děvčátko se na mne podívalo: „Babička říkala, že se o vás mám starat," pravila trochu zadýchaně. „Nařídila mi to." Hrdlo se mi stáhlo: „Lucinko… to je moc pěkné! A připravila jsi všechno úplně správně."
Potěšeně přikývla a úkradkem se podívala na otce, který tam stál a opíral se o krávu. Ale Georgova tvář byla bez výrazu.
Rozbalil jsem mýdlo a začal jsem se mýt a opar levandulové vůně stoupající z vody mě přenesl o pár týdnů nazpět.
Mydlil jsem si paže v tichu a pak znovu promluvilo děvčátko: „Pane Herriote… víte, je mi pět let a brzy půjdu do školy, a tak nevím, kdo se o vás pak bude starat."
Zaplavila mě vlna déjá vu. Když byla takhle stará moje dcerka Rosie, trápil ji ten samý problém – jak zvládnu život bez její péče? A pak mě utěšovala, že se o mne postará o víkendech.
Nevěděl jsem, co odpovědět, až mé rozpaky přerušil Rosiin otec. „Neboj se, miláčku," řekl. „Naučíš mě to a já se o pana Herriota postarám, a kromě toho k nám budeme pana Herriota zvát pokud možno jen v sobotu."

## 21. KAPITOLA

Trochu dýchavičně jsem zvedl telefon.
„Omlouvám se, lorde Hultone," řekl jsem. „Obávám se, že k vám přijedu ošetřit koně o něco později. Včera v noci mi spadl dům." Na druhém konci nastalo ticho a tušil jsem, že přelaskavý šlechtic má potíže, aby pochopil mou zprávu. Musel jsem se vyjádřit přesněji.
Víte přece, že v noci byla vichřice – prý sto padesát kilometrů za hodinu – a dům, který stavím, se zrovna dostal pod střechu. Zajel jsem se tam podívat jako každé ráno, a jak jsem řekl, dům spadl. Všude jsou hromady cihel a zborceného lešení. „Musím si zařídit pár věcí."
Další pomlka, hodně dlouhá, a pak jen dvě slova: „Do hajzlu!" Byla to traumatizující chvíle v mém životě, ale nikdy nezapomenu na. tu stručnou repliku výstředního, ale rozmilého markýze z Hultonu. Ta dvě slova, vyřčená dokonale modulovaným hlasem, mi sdělila jeho šok i soucítění, které ten drobný človíček upřímně cítil.
Tato událost byla další etapou v mém úsilí přestěhovat rodinu do vhodnějšího příbytku. Začal jsem s tím brzy po nezdařeném pokusu koupit dům paní Drydenové.

Nějaký čas mi trvalo, než jsem se zotavil z aukční bitky u Droversů. Mé naděje byly tehdy nebetyčné, a proto mě drtil pocit prohry, navíc jsem musel dál přihlížet, jak se má žena v rozlehlém Skeldalu dře. Helena, nepochybně mnohem adaptabilnější a vyrovnanější než já, se tomu jen zasmála.
„Však něco najdeme," řekla a dál pokojně drhla a leštila. A přesně to mi drásalo nervy – jí to nevadilo. Jenže mně ano a má posedlost přetrvávala. Musím ji dostat ze Skeldalu děj se co děj!
Paprsek naděje mi svitl, když jsem si všiml zprávy v Darrowby and Houlton Times.
„Podívej, Heleno," rozdychtěně jsem jí ukazoval inzerát s fotografií na titulní straně: „Tenhle dům znám! Je to moc pěkné místo."
Nahlédla mi přes rameno: „Ano, u Dennaby Road. Všimla jsem si ho – je moc hezký." Pak se na mne tázavě podívala. „Ale je to samostatný dům, sice ne veliký, ale také ne řadový, jako byl ten paní Drydenové. Bude stát moc peněz."
„Cena domku paní Drydenové se vyšplhala tak vysoko, protože jsme soupeřili s panem Bootlandem. Jinak by byl stál jen kolem dvou tisíc. Tenhle má cenu asi tři tisíce a za tu půjde do prodeje. Stavební společnost mi tři tisíce určitě půjčí!"
K obědu jsem přišel zrudlý úspěchem. Úředník společnosti se choval velmi vstřícně – hypotéka byla možná.
„Začíná se to obracet k lepšímu, Heleno," prohlásil jsem. „Vlastně je výhoda, že jsme tamten dům nezískali. Tenhle je bezvadný. Trochu větší, ale chytře řešený a má pěknou zahradu s ovocnými stromy a krásný výhled do údolí. Aukce se koná příští pátek, nemusíme tedy dlouho čekat. Tohle je to pravé, Heleno – určitě!"
Má choť se na mě zadumaně zahleděla. „Jime, souhlasím jen pod podmínkou, že při aukci zůstaneš klidný."
„Klidný? Jak to myslíš?
„Víš moc dobře, jak ses rozčílil a že jsi nabízel mnohem víc, než jsme si mohli dovolit. Chci jen, abys zůstal klidný a nepřestal se ovládat, jako tehdy."
„Klidný… ovládat se…? Vůbec ti nerozumím," nafoukl jsem se. Trpělivě se usmála. „Ale přece si to pamatuješ! Byl jsi bílý jako stěna a celý jsi se třásl. Nevěděla jsem, jestli se dokážeš vůbec zvednout a odejít."
„Přeháníš," odvětil jsem důstojně. „Byl jsem vystaven určitému tlaku, to je všechno."
Helena se přestala mírně usmívat a rozchechtala se. „Ano, ano, ovšem, ale nepůjdu s tebou, dokud mi neslíbíš, že nezvýšíš nabídku nad tři tisíce, ani o penny víc. A myslím to vážně, Jime."
„Dobře… dobře… samosebou, že ti to slibuji. Beztak bych takovou hloupost neudělal."
Ta drobná výměna názorů se mi rychle vytratila z paměti a zanedlouho jsem se znovu oddal svým fantaziím – viděl jsem Helenu, vznášející se lehce a neúnavně po našem novém obydlí, děti šplhající po stromech a trhající ovoce v sadě… Když jsem objížděl pacienty, volil jsem cestu vždycky tak, abych míjel ulici Dennaby a pokochal se pohledem na dům. Obešli jsme ho i s Helenou – byl naprosto dokonalý. A brzy, brzy bude můj !
V oblacích jsem se vznášel až do pátku odpoledne, kdy jsme kráčeli přes tržiště k Droversům. Vstoupili jsme do přeplněné místnosti, kde se měla konat dražba, a mně se náhle sevřel žaludek. Hrozné to připomínalo tu předchozí aukci. Stejný sál, řady hlav a na pódiu ten samý dražebník bubnoval prsty na stůl a potěšeně přehlížel hlučící dav.
Když jsme se konečně vmáčkli na sedadla, tlouklo mi srdce jako zvon.
Za chvíli dražebník zahájil úvodním projevem, v němž nám pověděl všechno pěkné, co jsem o domě už věděl. Během jeho proslovu se ke mně Helena přitiskla – pravděpodobně vnímala mé rozechvění –, pevně mě uchopila za ruku a propletla své prsty mými.
„Klid, Jime, klid!"
Odfrkl jsem: „Ujišťuji tě, že jsem dokonale klidný!" a snažil jsem se nedbat na to, jak se mi rozhučelo v uších, jakmile se začalo dražit. Ale napadlo mě, že by nebylo na škodu párkrát se zhluboka nadechnout. Asi při třetím nadechnutí jsem zaslechl oznámení: „A teď tu máme nabídku dva tisíce devět set." K téhle částce dospěl překvapivě rychle a má ruka vyletěla jako blesk. Spolu se mnou se zvedla spousta dalších rukou a ozvalo se: „Tři tisíce!"

V tu chvíli sevřela Helena moji ruku pevněji. Helena byla statná, měla sílu a mně bylo jasné, že je schopná mi zmrzačit prsty, kdybych hodlal pokračovat.
Stejně by to nebývalo k ničemu, protože se mi to celé vymklo z rukou. „Tři tisíce sto, dvě stě, tři sta, tři tisíce čtyři sta . „ V pár minutách – zatímco jsem seděl nehybný a němý – překročila.nabídka čtyři tisíce a stále se zdvihal les rukou. Ve druhé polovině čtyř tisíc se tempo poněkud zvolnilo, ale než jsem dokončil své dýchací cvičení, prásklo kladívko do stolu – a dům byl přiklepnut jakémusi člověku za pět tisíc.
Konec – a já jsem si ani neškrtl.
Vstali jsme, šourali jsme se davem k východu a já jsem zahlédl šedovlasého pána – potřásal si rukou s dražebníkem a smál se podle mého názoru nevhodně, až nesnesitelně samolibě. A pak jsme byli venku a kráčeli jsme přes kočičí hlavy tržiště.
Padla na mne deprese stejně jako minule. Helena mě stále držela za ruku a já jsem se s velikým úsilím donutil k úsměvu.
„Tak jsem to zase prošvihl," zamumlal jsem. „Ale možná, že tentokrát nejsem tak bledý?"
Má žena si mě zahloubaně prostudovala. „Ne, trochu sice pobledlý jsi, ale zdaleka ne tolik jako minule," ujišťovala mě.
Pak se zasmála: „Vždyť ty jsi, chudáku stará, ani neměl čas zblednout! Ve chvíli bylo po všem. Nic si z toho ale nedělej – vždycky si říkám, že člověk neví, co je k čemu dobré – možná, že to tak je lepší."
„Přesto je to zklamání," řekl jsem. „Minule nás alespoň utěšila paní Drydenová, ale dnes tu nemáme nikoho."
Vtom mě někdo zatahal za rukáv. Otočil jsem se a spatřil jsem Berta Rawlingse – polnosti jeho malého hospodářství sousedily s domem, který se právě prodával.
„Dobrý den, Berte," řekl jsem. „Byl jste na dražbě?"
„Jo, jo, pane Herriot, a jsem moc rád, že jste ten dům nekoupil." Eh?"
„Povídám, že jste měl štěstí, že jste ho nedostal, protože to tam znám. Byl jsem tam mockrát a vím, že to nejni takový, jak to vypadá." Vážně?"
„Jo, jo. Ten dům vypadá pěkně, ale střecha je špatná. Zatejká tam." Není možná!"
„Nelžu vám. Vylez sem až na půdu a tam měli nastavenejch sedum řad kýblů a hrnců a velkejch květníků na chytání vody. Kolik let už chtěli tu střechu spravit, ale nikdá se k tomu nedostali."
„Bože!" „A trámy sou vod tý vlhkosti celý nahnilý." „Propána!"
Popleskal mě po paži a zasmál se: „Tak vidíte, čemu ste ušel. Řek sem si, že vám to musím povědít."
„Děkuju, Berte. Přiznávám, že se mi ulevilo." Bert odspěchal přes tržiště, já jsem mu zamával a pak jsem se obrátil k Heleně.
„Viď, že je to zvláštní? Přece jen nás někdo potěšil. Možná že do třetice budeme mít štěstí!"
Přes náš poslední debakl jsme ve svém rozhodnutí nepolevili, vlastně já jsem nepolevil, protože – jak jsem řekl – Helena jako by se ani moc netrápila. Ovšem já tomu propadl dokonale. Pročítal jsem všechny inzeráty v místních novinách, zastavoval jsem se před každou tabulí NA PRODEJ vyvěšenou porůznu v zahradách na našem obvodě, ale nepohnul jsem se z místa. Až jsme se na jednom večírku seznámili s Bobem a Elizabeth Mollisonovými. Byli to mladí architekti našeho věku a otevřeli si kancelář na náměstí v blízkém městečku.
„Víte," pravila Elizabeth, „trápíte se, abyste našli vhodný dům, ale my bychom vám mohli postavit nový a opravdu pěkný za tři tisíce liber – přesně podle vašich plánů a představ. To by vám určitě líp vyhovovalo a pravděpodobně by to bylo i levnější."
Podívali jsme se s Helenou na sebe. Tohle nás nikdy nenapadlo!
„Kdybyste si našli pozemek, postavili bychom vám s Bobem dům za pár měsíců," pokračovala Elizabeth. „Každopádně o tom uvažujte."
Vůbec jsem nepotřeboval uvažovat. Přede mnou se rozzářily oslepující obzory. „To je báječný nápad!" řekl jsem dychtivě a Helena přikývla. „Jak to, že nás to nikdy nenapadlo? Samozřejmě souhlasíme!"
Mollisonovi na nás hleděli nerozhodně. „Jste si tím jisti? Počkejte pár dní a rozmyslete si to!"
Horlivě jsem vrtěl hlavou. „Ne, ne, pustíme se do toho. Vypracujte plány a já při svých objížďkách najdu parcelu."
Bob se usmál. „Prima – ale ještě zadržte, musíme se jaksepatří poradit, abychom věděli, co vlastně

chcete. Potřebujeme znát spousty podrobností.“
Chceme okénko z kuchyně do jídelny,“ řekl jsem. Okénko? Nic víc? A co vy, Heleno?“
„Okénko,“ pravila má žena pevným hlasem. Oba jsme v duchu viděli bájný obraz pokrmů podávaných malým okénkem z kuchyně do jídelny. Po dlouhých letech pochodování přes dlouhé chodby Skeldalu to byl náš požadavek číslo jedna.
Mollisonovi se ze srdce rozesmáli, ale jen proto, že neznali skeldalské chodby.
„Dobře,“ kuckala se Elizabeth. „Takže navrhneme dům, jehož centrem bude okénko z kuchyně do jídelny.“
„Přesně tak.“ Další smích, ale pro Helenu i pro mne byla druhou stranou mince téhleté švandy tvrdá realita.
Pak jsme přece jen uspořádali poradu a propracovali jsme méně podstatné náležitosti, jako byly ložnice a koupelny, a netrvalo dlouho a mladí manželé nám předložili nanejvýš půvabný projekt.
„To je krásný dům,“ mručela si Helena spokojeně, když si plánek prohlížela. „Taková pěkná malá hala a schodiště – a ty vestavěné příborníky a skříně – ohromně užitečné! Mysleli jste na všechno.“
Hlavně na okénko!“ pronesli Mollisonovi jednohlasně a znovu vypukl chechot…
Mezitím jsem pátral po parcele, nebylo to vůbec snadné. Vzniklo totiž něco, co se nazývalo Městská a krajská plánovací komise, a nemělo smysl požádat některého z mých přátel farmářů, aby mi prodali kousek půdy na některém poli, odkud byla pěkná vyhlídka.
Byli hrozně milí a ochotní, ale nemohli mi pomoci.
Moc rád bych ti to nechal, Jime,“ ujišťoval mě jeden z nich. „Ale nesmí se to. Nesmím si postavit na vlastním poli dům ani pro svého syna!“
Všude jsem slýchal totéž a konečně jsem pochopil, že musím najít kousek půdy někde uvnitř přísně vymezeného prostoru kolem Darrowby. Pátral jsem čím dál tím zoufaleji, až jsem se konečně dopídil k parcele mezi dvěma domy na okraji města. Místečko sice přívětivé, ale moc úzké.
„Má to jeden háček,“ řekl Bob Mollison. „Jestli tuhle parcelu koupíte, musíme posunout dům hodně dozadu.“
To se nám nelíbilo. „Škoda,“ řekla Helena. „Je to tak hezký projekt! Zamilovala jsem se do toho průčelí.“
Bob pokrčil rameny: „Obávám se, že nemáme na vybranou. Spousta lidí hledá parcely. Mohli byste čekat celou věčnost, než byste našli něco jiného. A můžeme to nějak upravit. Tak, aby dům vypadal hezky z opačné strany.“
Když nám Elizabeth přinesla upravený projekt, vypadal kompromis přijatelně. Parcelu jsme koupili a připravili se k akci.
A téměř vzápětí jsme narazili na nečekané překážky. V první polovině padesátých let se Británie stále ještě vymaňovala z úsporných válečných opatření. Mnohého se nedostávalo – včetně stavařů. Ať jsme se snažili jak jsme se snažili, nedokázali jsme získat společnost, která by se ujala naší zakázky postavení domu. Nakonec jsme se rozhodli, že jediná možnost je brát si různé řemeslníky – tesaře, zedníky, instalatéry a další. Pustili jsme se do toho a brzy jsme měli hotové základy.
Pak už to bylo ohromně vzrušující – ale i frustrující, protože čas od času jsem zajel na staveniště a našel zedníky posedávat, pokuřovat a popíjet čaj. Vysvětlení bylo vždycky totéž: „Nemůžem dál. Nepřijeli tesaři.“ Nebo pili čaj tesaři, protože se nedostavili zedníci. „Nemůžem dál“ – to byla věta, která mi naháněla hrůzu.
Však také kvůli tomu postupovala práce pomalu: Po několika týdnech nám sahaly zdi po kolena. Odjeli jsme na čtrnáct dní na letní dovolenou, a když jsme při návratu míjeli staveniště v očekávání ohromného pokroku, byly naše naděje tytam – dům nepoporostl ani o píď.
Konečně ale začalo svítat na lepší časy – pár týdnů se na parcele pracovalo jako o závod a dům rostl téměř zázračně. Pak nadešel ten velký den, kdy zedníci, poctiví chlapi, kteří mi chtěli udělat radost, měli štítovou zeď skoro pod střechou.
Zejtra budem mít střechu, pane Herriot,“ oznámil mi jeden z nich vesele. „Akorát že tu dneska měli bejt tesaři, aby postavili hřeben a poslední vaznice, ale my vyženem štítovou zeď až nahoru a tesaři přijdou odpoledne, aby to podepřeli. A pak to oslavíme – postavíme glajchu. To budete rád, co?“

Pravda pravdoucí! Byl bych víc než rád, byl bych štěstím bez sebe, až bych uviděl střechu našeho nového domu s tradiční glajchou. Nemohl jsem se dočkat příštího rána.
Noc byla větrná, vichřice se hnala rychlostí sto padesáti kilometrů za hodinu, jak hlásilo rádio, ale nevěnoval jsem tomu valnou pozornost, dokud jsem nezastavil před staveništěm a nespatřil tu zkázu. Tesaři nedodrželi slib a nepřijeli a štítová zeď směrem do ulice se bez podpory a opory zhroutila a ležela v hromadě cihel a suti a zkrouceného kovu lešení. Svoje pocity nedokážu popsat.
Ano, za oné osudné noci přišla vichřice a všechno zbořila. Byla to smůla, nikdo to nezavinil a musel jsem se omluvit lordu Hultonovi, že přijedu ošetřit jeho koně o něco později.
Člověk vždycky překoná drobné životní prohry či pohromy a my překonali i tuhle katastrofu. Zeď se postavila znovu a dům byl během několika týdnů triumfálně dokončen. A byl to pěkný dům, brilantní úspěch a trvalý důkaz odbornosti Boba a Elizabeth, kteří měli příležitost uplatnit mnoho nových a moderních představ.
Celý nápad postavit si vlastní dům se osvědčil a nakonec jsme získali to, co jsme si přáli – šťastný domov pro naši rodinu na mnoho let. Občas se ale ve vzpomínkách vrátím zpátky k onomu ránu a k okamžiku, kdy jsem přijížděl po brawtonské silnici a z okna vozu jsem spatřil hromadu cihel a změti lešení.
Byla to skutečně zlá chvíle. Do hajzlu zlá chvíle.

## 22. KAPITOLA

Jednou za doby Calumova pobytu u nás jsem si vážně myslel, že mám halucinace. Vstoupil jsem ráno domovními dveřmi do Skeldalu a chodbou se ke mně beze spěchu šoural Calumův jezevec Marylin. Jezevčí samice se probíhala po celém domě a já jsem tomu přátelskému malému stvoření přivykl a měl jsem ho rád.
„Ahoj holka," pohladil jsem půvabnou, pruhovanou hlavičku. „Jsi prima kamarádka, viď! Začínám chápat, proč tě tvůj pán tak miluje."
Obrátil jsem se ke kanceláři a v šoku jsem strnul. Za stolem seděl Calum s Marylin přes rameno.
„Co… jak…" koktal jsem.
Calum vzhlédl a chystal se odpovědět, když do místnosti vrazil Siegfried. Pár vteřin zíral nevěřícně na mládence. „Co je zas ksakru tohleto?! Málem jsem se venku přerazil o toho vašeho zatraceného jezevce, a teď je ten jezevec tady."
Calum se usmál. „Ano, ano," pravil klidně. „Tam na chodbě – to není Marylin, to je Kelly."
„Kelly?" Ano, můj druhý jezevec."
Siegfried zrudl. „Druhý jezevec… Nevěděl jsem, že máte ještě jednoho jezevce!"
„Neměl jsem, ale prostě jsem si ho musel obstarat. Marylin se stýskalo, byla smutná, to já poznám. Víte," vysvětloval vážně, „samozřejmě že má jako společníka mne, ale když je zvíře smutné, nic mu nemůže nahradit partnera jeho vlastního druhu."
„Ano, to je všechno výborné," Siegfriedův hlas nabíral na gradaci. Nebyl jsem tím nijak zvlášť nadšenej mít tady jednoho jezevce, a teď tu jsou dva. Co si vlastně myslíte? Že tenhle dům je útulek pro opuštěné jezevce?!"
„Ale ne, kdepak! Musíte přece přiznat, že to jsou milí, přátelští tvorové – vůbec neobtěžují."
To není podstatné – já…" Mého společníka přerušil vpůli slova telefon. Zvedl sluchátko, a zatímco naslouchal, všoural se do místnosti Kelly. Po pár vteřinách Siegfried telefon položil a vyskočil. „Sakra, tomu bezvadnému koni není líp, vlastně je mu hůř. Musím tam zajet." S posledním nevěřícím pohledem na oba jezevce hrající si na podlaze vyrazil z kanceláře.
Snad se nezlobí?" tázal se Calum.
„Asi trochu ano, ale zapomene na to. Na vašem místě bych sem ovšem pár dní Kellyho nevodil."
Přikývl a pak ukázal z okna: „Tamhle zrovna přijel Rod Milburn s dodávkou. Přivezl ovci. Myslím, že to je rigidita děložního krčku." Sezona bahnění vrcholila. Byl to rok, kdy se začal i u ovcí častěji uplatňovat císařský řez, dřív zcela neobvyklý. Důvodů bylo hned několik. Hospodáři i veterináři byli zajedno, že při obtížných, déle trvajících porodech bylo lepší operovat a „vyndat to z nich," jak se říkávalo. Pro bahnice

mohl být osudový i sebeméně násilný či hrubší zásah – při násilném otevření krčku, aby se vytáhlo statnější jehně, se velmi snadno narušilo vazivo – a z nějakého důvodu se rozšířila rigidita děložního krčku. Ta nastala, když se krček neuvolnil, a to ani po injekci. V takových případech bylo lépe bez odkladu operovat, aby bahnice netrpěla a aby se jehňata narodila živá.
Veterináři přistupovali k císařským řezům také při gravidních toxikózách, protože bahnice měla lepší šanci na uzdravení, když porodila. V důsledku toho jsme operovali tak často, že nám farmáři nosívali bahnice do ordinace, aby nám ušetřili cestu.
Roda Milburna jsme odvedli na dvůr, kde si Calum vydrhl paži a bahnici vyšetřil.
„Typická rigidita děložního krčku, Rode," prohlásil. „Radši se nebudeme zdržovat a pustíme se do toho. My vysterilizujeme nástroje a vy ji ostříhejte."
Farmář přinesl z dodávky nůžky, obrátil bahnici na záda a odborně ostříhal hustý ovčí kožich na boku. Já jsem operační pole vyholil, vydezinfikoval a aplikoval místní umrtvení dřív, než se objevil Calum se sterilními nástroji na podnose. V životě jsem nepoznal veterináře tak úzkostného. Kdykoli vyjížděl na návštěvy pacientů, vozil a nosil s sebou sterilní nože, pinzety a jehly a krátce poté, co u nás nastoupil, byly výsledky jeho vzorné péče o čistotu evidentní. Když operoval Calum, jeho pacienti přežili.
Nechal jsem teď ten případ jemu, abych se mohl kochat prací jeho velkých rukou se silnými prsty. Calum rozřízl rychle kůži, svalovinu a peritoneum, pak otevřel dělohu a vytáhl dvě kroutící se jehňata s černými hlavičkami. Ve vteřině už šil a široce se usmíval na oba drobounké tvorečky, cílevědomě klopýtající k vemeni.
Rod byl nadšený: „To je ohromné! Dobře, že jsem hned přijel. Mám živá dvojčata a zdravou matku."
Položil jehňata na slámu vzadu v dodávce a ovce hupla za nimi jako by nic.
Nesčíslněkrát jsem bahnice operoval a nikdy jsem nepřestal žasnout, že ovce zákrok téměř nevnímaly. Na jednom hospodářství jsem došil bahnici po císařském řezu – a ovce vyškubla hlavu z farmářova sevření, seskočila z otýpek slámy nahrazujících operační stůl, mocně se odrazila, přehupla branku a odcválala na pastvinu.
Za pár dní jsem se na ni farmáře zeptal a on řekl: „Jo, vrátila se ke svejm jehňatům, jinak bych ji uviděl bůhví kdy!"
Rod Milburn si odvezl novopečenou rodinku a my jsme začali ordinovat. Já jsem se pustil do laparotomie psa, který spolkl svůj oblíbený míček, a Calum se sobě vlastní sebejistotou odstranil tumor z hrudníku špringeršpaněla.
Uklízeli jsme, když Calum ukázal na tři kočičí klece u dveří. „Co je s těmi kočkami?"
„Ále – to jsou kočky na kastrování. Vezu je ke Granville Bennettovi."
„Cožpak to nikdy neděláš sám?"
„Ne, všechny kočky a fenky vozíme ke Granvillovi." Calum na mě zíral. „A proč proboha?"
„Granville je brilantní operatér. Pracuje perfektně a zvířata jsou vždycky v dobré kondici."
„Samozřejmě. Slyšel jsem o Bennettovi, ale Jime, ty bys to dokázal také."
„Ano, ano, ale máme to už takhle zavedené. Máme rozsáhlou veterinární praxi a tohle jsou zanedbatelné případy."
Zasmál se. „Co jsem tu, viděl jsem vás operovat laparotomie, enterotomie, pyometritidy. Jaký je v tom rozdíl?"
„Vlastně ani nevím, Calume. Ale to všechno jsou akutní případy. Možná je to tím, že kastrace člověk dělá na zdravých zvířatech. Asi to je hloupost.
„Je mi to jasné. Nedokázal by ses vyrovnat s představou, že operuješ zdravé zvíře a něco třeba pokazíš."
Tak nějak. Možná, že to je v podstatě nedostatek sebedůvěry. i Nedokážu si odmyslit, že jsem venkovský veterinář a že bych takovéhle věci neměl dělat."
Calum vztyčil ukazovák: „Ve vší úctě, Jime, musíš své názory změnit. Práce s malými zvířaty má budoucnost a minuly časy, kdy se mohl venkovský veterinář točit zády k rutinním případům jako kastrace jenom proto, že si myslí, že na to nemá čas."
Možná máš pravdu. Asi bych měl někdy začít." A proč ne hned?"
„Eh?" „Dáme se to těch tří. Kastrace nejsou nic obtížného – na univerzitní klinice jsem jich dělal

spoustu.“
Začal jsem protestovat, ale Calum zvedl klec na stůl a vytáhl hezké dvanáctitýdenní koťátko. „A jedem,“ zavelel. „Kastrace číslo jedna začátek nové éry na Skeldalu!“
Nechal jsem se unést jeho nadšením a to malé stvoření ve chvíli spalo a operační pole bylo připravené. Calum namířil skalpel a nepatrně rozřízl kůži na boku. „V těchto případech je nezbytný jen malý otvor – jako klíčová dírka. Je to totiž tak snadné, že nepotřebuješ mnoho prostoru. Jenom takhle vylovíš uterus,“ sáhl do otvoru pinzetou. „Bez problémů!“
Špičkou pinzety vylovil uzounký proužek tkáně. „Vidíš? Tady to je. Úplná hračka!“ Pak se odmlčel. „Ne, to není ona.“ Zasunul to zpátky a pátral dál. Když ale pinzetu vytáhl, pořád ještě nedržel uterus znovu to bylo to záhadné světlerůžové vlákno.
„Sakra! Tohle se mi ještě nestalo,“ zavrčel a jal se dál prozkoumávat podbřišek. Znovu vytáhl onu nesprávnou věc, když zazvonil telefon.
„Mléčná horečka. Bezvědomí. Naléhavé. Musím tam jít Calume. Zvládneš to sám?“
„Samosebou. Mám to v ruce. Kde je ale ksakru ten uterus?“ Zanechal jsem ho zoufale civějícího do útrob malé kočičky.
Když jsme se později toho dne znovu setkali, kajícně se na mne usmál: „Mrzí mě, že jsem zkaňhal tu svou demonstraci, Jime. Sotva jsi vyšel ze dveří, uterus jsem našel a za pár minut jsem s tím byl hotov. Ty druhé dvě byly také bez problému.“
Věřil jsem mu. Jestli existoval od přírody nadaný chirurg, byl to Calum. Tím ten příběh ale nekončil. Za několik dní jsme přijali čtyři další kastrace a vzhledem k tomu, že nebyl přítomen nikdo kromě Caluma, uspal je nembutalem a pak je sám operoval. Když jsem vkročil do operačního sálu, kastroval poslední.
„To jsem rád, že jsi přišel, Jime,“ řekl. „Zrovna jsem skončil tyhle tři,“ ukázal na spící kočky. „Byl jsem s nimi hotov za pár minut. Krájelo se to jako máslo. Předvedu ti to.“
Vsunul pinzetu do otvoru a vytáhl – nikoli uterus, ale zas ten samý kousek provázku jako předtím. Chvíli na to civěl, pak to zkusil znovu a ještě po třetí – pořád se stejným výsledkem.
„To není možné!“ vybuchl. „To jsou hotové čáry máry!“
Zasmál jsem se a poplácal jsem ho po rameni. „Je mi líto, že nemám čas, Calume. Jen jsem sem zaskočil mezi dvěma návštěvami, abych viděl, jak ti to jde.“
„Šlo mi to dobře, dokud jsi nepřišel!“ křikl, když jsem vycházel. Když o tom uvažuji, byla to jedna z nejpodivnějších a nejnevypočitatelnějších drobných epizod v mém životě, protože když jsem o týden později při třetí příležitosti vstoupil do operačního sálu, našel jsem tam svého kolegu skloněného nad spící kočkou.
Vzhlédl a radostně se usmál. „Tady jsi, Jime. Odoperoval jsem několik kastrátů –jel jsem jako namazaný blesk a zrovna se pouštím do téhle. Tak se dívej, ukážu ti to.“
Rychle a sebevědomě hmátl pinzetou, ale místo předpokládaného uteru se opět objevilo ono jemné vlákno neznámého původu. Zasunul ho zpátky a hmátl znovu a znovu a znovu bez úspěchu.
„Kruci!“ zařval. „Co se to jen děje? Když se to stalo předtím , myslel jsem, že se moc naparuju, ale teď to vím. Je to tvoje vina!“ Rozdivočele na mne hleděl. „Jsi šaman. Pokaždé mě uhraneš!“
„Panebože, je mi to moc líto, Calume,“ řekl jsem a snažil jsem se nerozchechtat. „Je to zkrátka smůla – ale pověz mi, co je to, co pokaždé vytáhneš? Má to nějaký název?“
„Teď už ano,“ zavrčel můj kolega. „Jmenuje se to Herriotova troubel.“
Tento název se vžil do jazyka naší praxe a ještě dlouho potom, když už kastrace ztratila půvab novosti a stala se běžnou, bezproblémovou rutinou, kdykoli se objevila ta pochybná tkáň, vzkřikli jsme unisono: „A hele ji – zase tu máme Herriotovu troubel!“

## 23. KAPITOLA

Když jsem se probudil první ráno poté, co jsme se přestěhovali do Rowan Garth, byl jsem ve svém obvyklém stavu akutní akceschopnosti jako sprinter na startu – nachystaný naházet na sebe šaty a rozcválat se po desítkách metrů ledového Skeldalu. Byl jsem tak zajetý, že se mi při zadrnčení budíku rozechvěly nohy připravené vyrazit. Trvalo mi minutu nebo dvě, než jsem pochopil, že takové věci jako

podpalování v kamnech, zápolení s antracitovým sporákem a úprk, jehož cílem bylo zahřát se, že to celé patří minulosti.
Všechno bylo po ruce. Bez námahy jsem si oblékl župan a sestoupil po několika schodech do malé haly a odtud do kuchyně – do požehnaného tepla, sálajícího ze stáložárného Aga sporáku. V košíčku vrtěla ocasem fenka – bígl Dinah. Pohladil jsem ji, vyměnil jsem si s ní obvyklé ranní lichotky a vyčetl jsem jí z očí „tady je to báječné".
Bylo to blaho. Jako v tranzu jsem přisunul konvici s vodou na horký plát, vhodil jsem čaj do konvice a ani jsem nevnímal, že stoupám do schodů, a už jsem vplul s šálkem čaje k Heleně.
Vrátil jsem se do kuchyně, nalil jsem si čaj a pár chvil jsem stál, nasával vonnou tekutinu, přitisknutý ke sporáku, a jako sultán jsem se rozhlížel po zelených polích a kopcích. Co víc mi ještě může. život nabídnout?
Všechno bylo teď jasné. Mé neúspěšné pokusy zakoupit ty dva. domy mi tehdy připadaly jako naprostý konec všech nadějí, ale ve skutečnosti to bylo pravé požehnání a velké štěstí. Měl jsem teď mnohem lepší dům než oba předchozí – moderní, úměrný, pohodlný… a teplý. Dlouze jsem se díval na vytoužené okénko z kuchyně do jídelny. Ano, byl to uskutečněný sen!
Ukolébán těmito úvahami jsem vděčně padl do křesla, ale okamžitě jsem zas vyletěl, když pode mnou explodoval rachot. Sladký mír se roztříštil. Zvedl jsem polštář – a našel chechtací pytlík. Shora ze schodů se rozezněl vřískavý smích – rozrazil jsem dveře: Jimmy a Rosie viseli přes zábradlí, rozjařeni úspěchem.
„Vy rošťáci!" zařval jsem a vyběhl nahoru. „Hned první ráno! Počkejte, až vás chytím!" Ale zamkli se ve svých ložnicích, takže jsem byl nucen celý případ uzavřít.
Znovu jsem se usadil a přemítal, že budu muset být obezřetnější. Tropit si šprýmy z tatínka byla ohromná záliba mých dítek – napodobeniny rozlitého inkoustu, housky, které kvičely, když se do nich kouslo. Obálky, které se při otevření děsivě rozbzučely – a všechno se odehrávalo většinou ráno, když jsem byl nejbezbrannější. Vždycky, když jsme navštívili mé rodiče v Glasgowě, mé děti bez meškání odfrčely do Queen Street, do obchodu Tama Shepherda, kde byly k dostání rozmanité triky, jimiž se zásobily. A v tomto malém domku jsem byl lépe postižitelný a zranitelnější.
Stačilo ovšem pár lahodných doušků čaje, a vklouzl jsem znovu do blažené euforie. Nemohl jsem uvěřit. tomu teplu a pohodlí a vědomí, že všechno bylo na dosah. Helena bude mít o tolik lehčí život!
Klid a mír ale netrval dlouho. Děti seběhly dolů a v několika minutách se kuchyň otřásala ohlušujícím kraválem. Jimmy zavěsil na poličku amplion, aby mohl poslouchat desky z našeho milovaného gramorádia Murphy, umístěného vedle v jídelně, a v tu ránu mi řval do uší Elvis Presley.
Odnesl jsem Heleně další šálek čaje, čímž jsem na chvíli unikl. Ve
Skeldalu to byl za celá léta jediný ústupek, který učinila mému škemrání, aby si dopřála trochu odpočinku, a já byl pevně rozhodnutý, že tento zvyk zachovám i v našem novém domě. Když jsem sešel dolů, zvedl jsem u domovních dveří noviny a zasedl ke stolu s dalším šálkem čaje.
Rosie, sedící vedle mne, se houpala na židli v rytmu hudby a nechala se jí unést natolik, že se překotila a noha židle dopadla na můj opantoflený palec. Rosie byla tehdy malá, tlustá holčička, hodně těžká, a já jsem zaječel bolestí, čaj vyletěl do vzduchu a snesl se v teplé sprše na noviny. Vyskočil jsem a trýzněn bolestí hopsal po místnosti a můj syn a dcera řičeli smíchem a Dinah se ke vší té švandě připojila radostným štěkáním.
Usouženě jsem konstatoval, že už podruhé během pár minut se moje děti náramně pobavily na můj účet. Na dnešní den budou rády vzpomínat!
Hudba se stala pravidelným ranním předškolním obřadem a zprvu pro mne byla trýzní –jako celoživotní ctitel klasické hudby jsem nad popem žasl. Znělo to jako nepříjemný řvavý hluk. Ale když jsem s měsíci plynoucími v Rowan Garth byl denně vystaven Blue Suede Shoes, Don't Be Cruel, Jailhouse Rock a dalším, vyvinula se ve mně jakási náklonnost ke starému Elvisovi, a teď po čtyřiceti letech mě každá jeho píseň, která zazní z rádia, přenese zpátky k oněm jitrům v kuchyni v Rowan Garth, k dětem a jejich ovesným vločkám, psu sedícímu po mém boku a k celému tomu mladému, bezstarostnému světu.
Přesto však… mé tehdejší pocity nebyly tak jednoznačné. Loučení se Skeldalem bylo mnohem bolestnější, než jsem si dokázal představit. Když dodávka odvezla zbytek věcí, prošel jsem prázdnými místnostmi, v nichž halasíval smích mých dětí. Velký salon, kde jsem čítával pohádky na dobrou noc a

kde jsme se kdysi se Siegfriedem a Tristanem blaženě rozvalovali coby spokojení svobodní mládenci, ten salon mě znovu vzal za srdce svým nestárnoucím šarmem a půvabem. Krásný krb, nad ním malý skleník a cínový korbel, do něhož jsme házeli peníze, francouzské okno otevírající se do dlouhé, vysokou zdí obehnané zahrady s trávníkem, ovocnými stromy, se záhony růžičkové kapusty a jahod – všechno to mě zaplavilo oceánem vzpomínek.
Nahoře jsem se zastavil ve velkém pokoji s alkovnou, kde jsme spávali s Helenou a kam jsme přinesli své děti jako mimina v postýlkách. Moje kroky zněly dutě po holých prknech šatny – o tu se dělil Jimmy a Rosie – a jako bych slyšel jejich chichotání a šarvátky, ohlašující rozbřesk nového dne.
A vyšplhal jsem ještě výš, do pokojíků v podkroví, tam jsme zahájili své manželství – na vaření jsme neměli nic než lavici u zdi a plynový vařič. Přistoupil jsem k oknu a zahleděl jsem se na změť střech městečka, na zelené stráně a hrdlo se mi stáhlo. Drahý, starý Skeldale. Byl jsem tak rád, že v něm zůstane naše ordinace a že do něj každý den znovu vstoupím! Moje rodina odtud ale odcházela a já jsem přemítal, jestli můžeme být někde tak šťastni, jako jsme byli tady.

## 24. KAPITOLA

Potřeboval bych mluvit s tím doktorem, co má jezevce . „ Předával jsem telefon našemu novému asistentovi a napadlo mne, že se podobné žádosti opakovaly stále častěji, a těšilo mě to. Znamenaly, že farmáři Caluma přijali. Naprosto mi nevadilo, když někteří chtěli jeho a ne mne. Čeho jsem se děsil, bylo: „Neposílejte mi sem toho mladýho budižkničemu!“ – což byly údajně zkušenosti kolegů veterinářů s některými novými asistenty.
Měli jsme ohromné štěstí s Johnem Crooksem, který byl mimořádným přínosem pro naši praxi, a zdálo se příliš neskromné žádat od osudu dalšího výtečného pomocníka. Všichni noví absolventi měli kvalitnější vzdělání, než jsem míval já, ale někteří fakultu nedokončili, a to z různých důvodů. Někteří nezvládli dlouhou dobu těžké a nejrůznorodější všeobecné praxe s asociální pracovní dobou, jiní se nenaučili komunikovat se zákazníky a jeden nebo dva byli sice akademicky na výši, ale velmi nepraktičtí.
K mé velké. úlevě Calum zřejmě prorazil bez valné námahy, ale právě tak, jako se John lišil od Tristana, byl i on zcela jiný. Velmi jiný. Jeho věčně všudypřítomný jezevec lidi fascinoval, jeho vysoká postava, mroží knír, srdečné přátelství a neobvyklý životní postoj zaujaly farmáře i majitele malých zvířat. Ze všeho nejdůležitější ale bylo, že uměl. Byl to dobrý veterinář.
Phin Calvert, výrazná osobnost v našem obvodě, který mi při mých návštěvách na farmě vždycky říkával Šťastný Harry, mi sdělil svůj názor na Caluma bez okolků, jak mu bylo vlastní.
„Ten chlapec,“ prohlásil, „je ŇÁKEJ veterinář!“
Onoho dne můj kolega položil telefon a obrátil se ke mně: „To byl Eddie Coates. Má prý ‚divný zvíře`, začíná ze mne být odborník na divný zvířata.“
Zasmál jsem se. „Bezvadné. Tak raději jeďte.“
Chvilku se tvářil zamyšleně a pak pravil: „Chtěl jsem vás o něco požádat, Jime. Nemohl bych si trochu změnit pracovní dobu:“ „Jak? Jiný volný půlden?“
„Ne. Chtěl bych začít ráno v šest a končit ve dvě odpoledne.“ Užasle jsem na něj zíral. „A jaký by to mělo smysl?“
„Měl bych víc příležitostí objíždět krajinu – zkoumat život ve volné přírodě a květenu.“
„Je mi líto, Calume. Vím, že to je váš koníček, ale taková pracovní doba by nebyla praktická. To by nešlo.“ a Pokrčil rameny v gestu filozofa. „Oukej,“ a chystal se odejít.
„Ještě moment, Calume,“ řekl jsem. „Když už spolu mluvíme, rád bych se vám o něčem zmínil. Jste tak trochu nepolapitelný.“
„Eh?“
„Ano. Nemůžeme vás sehnat, když vás potřebujeme. Jak víte, mnoho malých hospodářství nemá telefon a jediná doba, kdy mohu zastihnout asistenta, bývá čas kolem jídla. Ale vy jíte velmi nepravidelně a často přicházíte a odcházíte, aniž o tom vím, ačkoliv vás potřebuji k nějakému naléhavému případu. Tak mi, prosím, zavolejte, kdykoli přijdete.“
Calum zasalutoval: „Rozkaz, sire. Zaručeně se pokaždé ohlásím!“ Šli jsme spolu do dispensáře a na

chodbě mě zarazil hrozný zápach. Strašný zápach, ze kterého se zvedal žaludek, šel odněkud shora a já zahlédl kotouče páry, valící se z Calumova bytu.
„Sakra, Calume, to je příšerný smrad! Co se to tam u vás děje?“ Mírně překvapený Calum zvedl hlavu: „Vařím trošku vnitřností pro moje zvířata.“
Vnitřnosti! Jaké vnitřnosti?“
„Normální hovězí žaludky. Zbytky od řezníka. Slíbil, že mi nechá všechny možné vnitřnosti, když se mu trochu zkazí.“
Přitiskl jsem si na obličej kapesník a skrze jeho záhyby jsem zařval: „Zkažené vnitřnosti! Děláte si srandu?! Proboha, běžte tam a sundejte ten hrnec. A okamžitě zrušte objednávku u řezníka!“
Unikl jsem dozadu do zahrady za domem a zhluboka jsem vydechl. Stál jsem opřený o zeď a do mysli se mi vkrádala drobná pochybnost. Byl jsem přesvědčený, že budu s Calumem vycházet výborně, ale nic na světě není úplně dokonalé.
Později toho dne jsem přišel k obědu a přesvědčil jsem se, že Calum respektuje mé přání. Zazvonil telefon a ozval se Calum: Žádám o povolení najíst se, sire!“
„Povolení uděleno, mladý muži,“ odvětil jsem stejně rozverným tónem.
Tehdy jsem ještě nevěděl, že po celou dobu, kdy u nás Calum zůstane, budu tato slova slýchat den co den. Nikdy už nepřišel k jídlu bez ohlášení, a když se dnes dívám zpátky přes všechna ta léta a vzpomínám na Caluma, slyším v duchu ta známá slova:
Žádám o povolení najíst se, sire!“

## 25. KAPITOLA

Když jsme založili svou novou domácnost ve Skeldalu, často jsem chodíval na různé bazary a výprodeje, abych získal cokoli, co jsme nutně potřebovali, ale z nějakých důvodů jsem opakovaně nosil domů naprosté zbytečnosti. Byl by jich dlouhý seznam – plachetnice v lahvi, mosazné svícny, malá tahací harmonika a při jedné pamětihodné příležitosti jsem zakoupil Zeměpis světa ve čtyřiadvaceti svazcích.
Na počátku našeho života v Rowan Garth jsem znovu dychtil pomáhat. Jedna z mých stěžejních představ byla, že zřídím v zahradě za domem travnatý tenisový kurt, hlavně pro děti, ale také pro Helenu a pro mne – oba jsme rádi hráli tenis, pokud jsme si dokázali najít čas.
Vyznačil jsem prostor, kde měl kurt být, a pochopil jsem, že problém bude, jak zabránit míčkům, aby nelétaly daleko ven ze zahrady. Zřejmě bude zapotřebí ohradit prostor vysokou sítí. Domníval jsem se, že se naskytlo řešení. když u nás zazvonil rybář a nabízel k prodeji spoustu metrů síťoviny. Říkal, že nechal rybolovu, a že ty mimořádně kvalitní sítě dává skoro zadarmo. Zakoupil jsem obrovský balík, pevně zavázaný dehtovým lanem, to celé za dvacet liber, a pyšně jsem ukázal koupi Heleně.
Nenadchla se. „Víš určitě, že jsi zase neprovedl nějakou hloupost, Jime? Víš přece, jak snadno se necháš obalamutit!“
Urazil jsem se. „Obalamutit? Vyloučeno! Ten rybář byl slušný člověk – to bylo nad slunce jasnější. Pocházel z Fraserburghu a měl modrý námořnický svetr. Veselý, ruměný, srdečný. Cítil jsem z něho dehet a sůl. Povídal, že to jsou už jeho poslední sítě a že je dává mimořádně levně, aby se jich zbavil a mohl se vrátit domů.“
„Hmm, moc se mi to nezdá,“ bručela Helena. „Podíval ses mu do vozu, jestli tam ještě nějaké měl?“
„Ne, ne… to nebylo vůbec nutné. Ujišťuji tě, že tentokrát jsem koupil výtečně. Pojď, přesvědčím tě.“
Šli jsme na trávník a já jsem začal rozvazovat balíky sítí. A když jsem je roztáhl, ztrácel jsem pomalu, ale jistě náladu. Byla to hromada děr, některé i víc než metr v průměru. Helena se začala chechtat, a když jsem kladl jednu děravou síť vedle druhé, potácela se v bezmocných křečích smíchu.
„Panebože,“ utírala si uslzené oči. „Praktický člen v rodině je vždycky terno. Díkybohu, že já tyhle pitomosti nedělám!“ Znechucen a poražen jsem tupě hleděl na hromadu, která byla k ničemu. „Třeba bych mohl ty díry spravit provázkem,“ navrhl jsem. „Prosím tě, přestaň, nebo se mi něco stane,“ řekla Helena a znovu se začala svíjet smíchy. „Jsem z toho už celá zeslábl.“
Ty sítě byly moje slabina a příštích několik týdnů jsem se tomuto tématu vyhýbal, ale několikrát jsem se tajně, když se nikdo nedíval, vplížil na trávník a bez úspěchu jsem se pokoušel díry spravit.

Po téhle pohromě jsem usiloval získat zpět důvěryhodnost tím, že jsem se snažil vymyslet několik zlepšení v zahradě. Všiml jsem si inzerátu v jedněch nedělních novinách. Nabízel ochranné návleky pro citlivé rostliny a mě napadlo, že by to byla výtečná věc pro tvrdé yorkshirské podnebí. Obrázky ukazovaly úhledné a funkční řady poklopů stojících v dlouhých, vyrovnaných řadách, a mně připadaly mimořádně levné.
Heleně sem se o ničem nezmínil a objednal jsem jich hned větší množství. Cekal jsem, že je přivezou v nějakých obrovských bednách, a byl jsem překvapený, když mi pošťák doručil skrovný plochý balíček. Jak to mohlo být to, co jsem viděl na obrázcích?
Záhada se hned objasnila: ukázalo se, že to, co jsem pokládal za tvrdou umělou hmotu, byly ve skutečnosti obyčejné polyetylenové plachty. A nejen to – další součástí výstroje byla změť tenkých drátů se zlověstnými instrukcemi, jako že se má tyč A provléknout poutkem B a připevnit k okraji C. Na tyhle věci jsem nikdy nebyl a dlouhé hodiny jsem frustrovaně zápolil s drátovím. Helena mě zvědavě pozorovala.
Byl jsem donucen přiznat se ke svému projektu a podráždila mě její okamžitá skeptická reakce. Prohlédla si pochybovačně propletence mé koupě a v koutcích úst jí zacukalo, jako by potlačovala uchechtnutí. Zatvrzele jsem bojoval dál, až konečně jsem sestavil dráty a začal přes ně přetahovat polyetylenové plachty.
Výsledek byl dojemný. Helena přišla znovu nakouknout ve chvíli, kdy jsem kriticky přehlížel něco, co vypadalo jako dlouhá, pokleslá šňůra na prádlo, na níž se neutěšeně plácaly ve větru polyetylenové plachty, zčásti připevněné k drátům.
Má žena to nevydržela. Zhroutila se u zdi a teprve po minutě či dvou neovladatelného smíchu se dokázala zvednout a jít do domu. Zůstal jsem na zahradě a snažil jsem se zachránit trosky ztracené důstojnosti, ale pohled na ty plachty jsem nesnesl. Sbalil jsem je tak rychle, jak jen to šlo a schoval jsem to do garáže. Byla to další katastrofa a mé akcie poklesly ještě níž.
Týden poté jsem se vrátil z objížděk a zastihl jsem Helenu v neobvyklé náladě oči rozšířené vzrušením, celá zadýchaná.
„Pojď a podívej se na tohle, Jime," řekla a odvedla mě do obývacího pokoje. Nábytek byl odsunut stranou a na podlaze ležel obrovský, křiklavý koberec, tlustý a uzlíčkový.
Co to kčertu je?"
„Víš," odpověděla rozdychtěně, „dnes odpoledne tu zazvonil nějaký člověk s tímhle krásným kobercem. Je to pravý kasbah."
„Cože to je?"
„Kasbah. Velmi vzácný orientální druh koberců." Orientální?"
„Ano. Ten člověk zrovna přijel z Indie a koberec získal na hranicích od příslušníka nějakého kmene."
„Od příslušníka kmene? A na hranicích?" Šla mi z toho hlava kolem. „Co mi to tu vykládáš?"
Helena se napřímila: „Je to přece docela prosté! Mám příležitost koupit tenhle krásný koberec. Potřebujeme nějaký a tohle je výhodná nabídka."
„Kolik?"
„Dvacet liber." Cože 2!"
„To je velmi levné," odvětila Helena a začervenala se. „Je to pravý kasbah. Ten člověk říkal, že by normálně přišel na stovky liber, jenomže on měl štěstí, že se setkal s tím příslušníkem kočovného kmene na…"
„Nezačínej s tím znova," přerušil jsem ji. „Nevěřím svým uším. Kde je ten člověk?"
„Vrátí se každou chvíli. Řekla jsem mu, že s ním budeš chtít mluvit."
„To tedy chci."
Sklonil jsem se a sáhl na kasbah. Vypadal, že je z jakéhosi pichlavého materiálu, a čouhaly z něj štětiny, o které jsem se poškrabal. Řvavě zbarvený podklad se každých pár centimetrů shlukoval do hrbolků dost vysokých, aby člověk o ně zakopl. V životě jsem zdaleka nic podobného neviděl. Na jazyku mě svrbělo pár ostrých slov, ale ovládl jsem se. Měl jsem dost vroubků, co se takovýchto pitomostí týkalo, a musel jsem postupovat uvážlivě. Nesměl jsem prohlásit, že to je něco příšerného. Držel jsem se hesla Opatrnost a obezřetnost nade vše!

„Heleno," řekl jsem mírným hlasem. „Jseš si jistá, že tenhle koberec chceš? Podívej, je tak tlustý, že nejdou zavřít dveře," což jsem jí předvedl. „A nepřipadá ti, že má příliš jasné barvy?"
Má žena poněkud znejistěla. „No… možná jsem se trochu ukvapila… ale myslím, že ten člověk už přišel."
To už uváděla kobercového odborníka, příjemně vyhlížejícího chlapíka kolem čtyřicítky. Vyzařovala z něj obchodní zdatnost. Přátelsky se usmíval, potřásl mi rukou a předložil mi vizitku prokazující, že je námořník. Pak – blýskaje bílým chrupem – spustil vodopád slov, pěl na koberec úplné ódy a hypnotizoval mne pohledem. Když ale začal o kočovném kmeni na hranicích, vymanil jsem se z hypnózy, vzal rozum do hrsti a zarazil jsem ho.
„Děkujeme, ale my ten koberec nechceme."
Byl ohromený, nedokázal uvěřit, že bychom dokázali odmítnout z nebes seslanou příležitost, ale trval jsem na svém mírumilovném NE. Hovořil a hovořil a přemlouval a znovu a znovu snižoval cenu a do jeho přednesu se začaly vkrádat obvyklé fráze typu „Povím vám, že tohle dělám jen pro vás" a „Řekněme si to na rovinu" a „Budu upřímný", až se mi přece jen podařilo přerušit ten slovní příval.
Pomohu vám ho vynést."
Bylo očividné, že se ve mně hluboce zklamal, když konečně zachmuřeně přikývl. Ta věc byla neskutečně těžká, klopýtali jsme s ní ven ve sklíčeném tichu a cestou z nás padaly tisíce mnohobarevných štětin. Když zmizel, držel jsem jazyk za zuby a popravdě řečeno o tom moc nemluvím dodnes. Prohřešky minulosti mi nedovolí mít navrch. Helena je nepochybně z nás dvou ta rozumnější a praktičtější a koberec byla její jediná zmýlená. V průběhu let se mi ale vcelku příjemně hodilo, kdykoli jsem zabředl do poněkud závažnějšího průšvihu, že jsem měl v rukávu nějaké eso. Pravý kasbah býval mým posledním útočištěm.

## 26. KAPITOLA

Bouncer byl jediný sportuznalý pes, s nímž jsem se kdy setkal. Pojď sem, chlapče," zavolal jeho pán, Arnold Braithwaite. „Ukaž nám slavný servis Lewa Hoada."
Pes, pěkná kolie, se postavil na zadní nohy, zamával pravou přední tlapou nad hlavou a švihl s ní v typickém oblouku.
Potěšeně jsem se zasmál. „To je ohromné, Arnie. Nevěděl jsem, že hraje taky tenis."
„Jo, hraje." Mohutný muž se sklonil a s nesmírným uspokojením se díval na svého mazlíčka, pak pohladil chlupatou hlavu. „V tomdle ohledu nejni nic, co by nedokázal. Jako jeho pán! – odborník na všechny sporty. Ten servis sem s ním moh natrénovat jen proto, že sem Lewa Hoada znal tak dobře."
Ty ses s ním setkal?"
„Setkal? Je to můj starej přítel. On a já sme kamarádi. Moc si mě váží, fakt si mě váží muj starej dobrej Lew."
Pohlédl jsem. na Arnieho a cítil jsem, jak ve mně stoupá obdiv k němu jako vždy, když jsem s ním mluvil. Arnie byl bývalý zedník, teď na odpočinku, alespoň to tvrdil, ale nikdo nepamatoval, že by toho byl moc postavil. Mohutný, zdravě vyhlížející starý mládenec, kterému táhla sedmdesátka, byl fanatickým obdivovatelem všech sportů. Věděl o sportu všechno – hotová chodící encyklopedie a zdálo se, že znal kdekoho. Jak to bylo možné, jsme netušili, protože se z Darrowby téměř nevzdálil, přesto ale většina nejlepších sportovců zřejmě patřila k jeho přátelům.
„A teď, chlapče," oslovil psa, „co takhle krapet kriketu?" Vyšli jsme ven, na trávník za domem. „Postav se do pole a čekej na míč!" Zvedl pálku a míček, a když se Bouncer v očekávání přikrčil, rychle odpálil, těsně vedle psa. Ten vyskočil, chytil míček do tlamy a přinesl ho zpátky, pak zaujal znovu své postavení. Arnie celou akci opakoval nejdřív z jedné strany, pak z druhé a pes pokaždé míček perfektně chytil.
„Nikdy žádnej nepustí," spokojeně se zasmál Arnie. „Todle je ta pálka, o který sem vám vyprávěl. Jednou nebo dvakrát si ji vypučil Len Hutton. Pamatuju si přesně jeho slova: ‚Príma kus dřeva, Arnie,` povídal.
Tuhle zkazku jsem už slyšel. Legendární Len Hutton, později Sir Leonard, byl tehdy kapitánem anglického reprezentačního družstva, světový šampion, jednoduše a prostě – pro Yorkshire posedlý

kriketem úplný Bůh.
„A tydle boty," zvedl pár kriketových bot, „ty si Len taky pučil. Pučuje si je často. Prej mu nosej štěstí."
„Ano, pamatuji si, že jsi to říkal, Arnie."
„Jo, moc sme si užili!" Jeho oči se zasnily a já věděl, že se propadl do svých sportovních vzpomínek z první světové války. Zaskočil jsem k němu, abych ostříhal Bouncerovi drápy, ale věděl jsem, že to bude muset počkat.
„Jo, to bylo tenkrát, dyž náš batalion hrál ve Francii proti dělostřelcům. Naše nadhozy lítaly po celým hřišti a skóre rychle narůstalo v náš neprospěch. Plukovník mi hodil míč. ‚Spoléhám na tebe, Braithwaite,` řek mi. ‚Vypadá to bledě, musíš nastoupit.` A mně se hned poved hattrick!"
„Vážně?"
„Jo, rovnou jsem srazil kolík třikrát za sebou. A plukovník hned ke mně a prý: ‚Radši tě vodvedu, Braithwaite,` povidá, ‚potřebujem snížit skóre, ale nechcem je zničit.` A celý se to vopakovalo. Jejich vodpalovači bodovali pětky a šestky a plukovník za mnou přišel znova. ‚Promiň, Braithwaite,` povidá. ‚Musim tě zas nasadit.'`
Arnie se odmlčel a vážně se na mě podíval. „Tak sem to předved eště jednou."
„Jako co – další hattrick?"
„Přesně tak."
„Úžasné. Neuvěřitelné!" Zvedl jsem kleště a párkrát jsem jimi cvakl, ale Arnie to zřejmě nepostřehl.
A teď si zkusíme Toma Finneye," křikl, vytasil se s fotbalovým míčem a vykopl ho na trávu. Tohle byl trik, který Bouncer předváděl ve společnosti, už jsem ho znal, ale přesto jsem se spolu s Arniem bavil tím, jak pes dribloval přes trávník, kontroloval míč tlapami a kličkoval s ním. „A teď dej gól!" zvolal Arnie. To už Bouncer zamířil ke dvěma malým tyčkám na okraji palouku a čenichem mezi ně strčil míč. Oba jsme se smáli a tleskali a velký pes na nás skákal a zuřivě vrtěl ocasem. Rád jsem viděl, že je takový čilý – táhl mu už desátý rok, nebyl žádný mladík.
Hrozně ho to baví, viďte, Arnie," řekl jsem.
Baví. Nic na světě nemá radši než sport. Sport je jeho potěšení." Zamyšleně vzdychl. „Už je to dávno, co sem naposled viděl Toma." Tom Finney byl tehdy na vrcholu své slavné kariéry: anglický internacionál a možná největší anglický fotbalista všech dob. Vy ho znáte?" tázal jsem se.
„Jo, jo, znám. Sme dobrý kamarádi. Musim se za nim kouknout. Hej, Bouncere," zamával znovu na psa. „Ještě si dáme golf. Předveď Tonyho Locka!"
Zvedl jsem ruku. „Až jindy, Arnie. Musím se dát do práce." Oukej, Jime. Nechci vás zdržovat." Uvážlivě se usmál. „Ale golf mi připomněl ty zlatý časy s Tonym."
Taky kamarád?" A jakej!"
Stříhal jsem Bouncerovi drápy a uvažoval jsem, jestli existují slavní sportovci, které by Arnie neznal. Locke býval tehdy velikán sportovního světa a taky jeden z mnoha Arnieho přátel.
Jako většině psů ani Bouncerovi se stříhání drápů nijak zvlášť nelíbilo, a když jsem ho držel za tlapu, funěl s tlamou otevřenou a s vyplazeným jazykem. Byl to ale dobromyslný tvor a nevrčel, neoháněl se – odevzdal se osudu.
Tyhle černé drápy jsou záludné," řekl jsem. „Člověk nevidí, kam až sahá nerv, a musím stříhat velmi opatrně. Neodpustil bys mi, kdybych ti ublížil, viď, Bouncere?"
Velký pes švihnul ocasem, když zaslechl své jméno, ačkoliv měl strach. Operace skončila, já jsem mu pohladil hlavu a on seskočil a v úlevě se rozběhl po trávníku.
„Zajdi ke mně ještě na šálek čaje, Jime," zval mě Arnie. Váhal jsem, neměl jsem moc času, ale věděl jsem, jak rád si Arnie popovídal, i že vždycky vyprávěl zajímavě. „Děkuju, Arnie," řekl jsem. „Rád si šálek vypiju, ale rychle."
Kuchyň byla staromládenecká, funkční, ale nepříliš útulná, a když jsem pozoroval Bouncera, jak krok za krokem sleduje svého pána, který postavil na čaj a chystal šálky, chápal jsem, jakým požehnáním je pro Arnieho ta jeho psí oddanost. Kuchyň by bez té jeho chlupaté huňatosti byla ještě studenější a neútulnější. Však si s ním Arnie taky pořád povídal. Nezaznamenal jsem tu žádné známky chudoby – Arnie míval vždycky dost peněz.
S požitkem teď upíjel kouřící čaj. „Není nad hrneček dobrýho čaje, viď, Jime?"

„Člověka to osvěží, Arnie. Ovšem ty sis vždycky uměl pochutnat na čaji! Musel ti za války hodně chybět.“
Horlivě vrtěl hlavou. „Ne, mně ne. Mně tam nic nechybělo. Celou dobu mi posílali zásoby čaje dva indický rádžové.“
„Rádžové?“
„No jo. Za první světový války sem byl ňákou dobu v Indii a skamarádil se s plno rádžama. A když vypukla ta druhá válka, tak si na mě vzpomněli a posílali mi hromadu čaje.“
„To je úžasné!“ Služba v armádě zanesla Arnieho do neuvěřitelně mnoha zemí. Slyšel jsem o Francii, Belgii, Itálii, Mezopotámii, Africe, Egyptě a teď k tomu přibyla ještě Indie.
Dopil jsem čaj a odjel na další návštěvy a Arnie rozehrál znovu partii golfu se svým psem.
S Arniem jsem se vídal velmi často i mimo svou profesi – sedával totiž večer co večer na stejné židli na konci barového pultu u Droversů. Jednou večer jsem se vracel od případu telení, při kterém jsem se dost zapotil, a zastavil jsem se tam, abych uhasil žízeň. Velký Arnie trůnil na svém obvyklém místě – s Bouncerem pod židlí. Posadil jsem se vedle něj.
„Užil sem si krásnej den v Headingley,“ oznámil mi. „A viděl sem pěknej kriket.“
To ti závidím. Lituju, že jsem se tam nemohl podívat.“ Poslouchal jsem zápas v rádiu, když jsem objížděl farmy, a zaobíral jsem se myšlenkou, že bychom mohli s Helenou vyrazit v sobotu do Leedsu.
„Jo, byl to vopravdu napínavej zápas a já seděl v přední řadě a Denis Compton ke mně přišel a povídá: ‚Rád tě vidím, Arnie! Doufal jsem, že tu budeš, chlapci říkali, že bys tu moh bejt. Chtěl jsem tě pozvat na oběd a všude jsem tě hledal.‘“
„No to je krásné,“ řekl jsem. „Tak tys obědval s mužstvem?“
„Jo, bylo to bezvadný. Byl tam Bill Edrich a Cyril Washbrook a ty ohromný Australani, Keith Miller, Neil Harvey, Ray Lindwall a všichni ostatní. Moc rádi mě viděli – se všema se samosebou znám.“
Samozřejmě.“
„A v tu chvíli padl do židle po druhém boku mého přítele Kenny Ditchburn, rudolící mladý hromotluk. Ahoj, Arnie,“ culil se. „Vedeš řeč o kriketu, co? Kdypak ‚jsi naposledy půjčoval Lenovi Huttonovi ty svý boty?“
Arnie se k němu bez úsměvu obrátil a oči se mu zúžily. „Ahoj, Kenny,“ pozdravil stroze a otočil se zpátky ke mně.
Jeho vzpomínání bylo v městečku pověstné a mladí si z něj neustále utahovali, ale on byl na neomalené narážky velmi citlivý a okamžitě je usadil. Kdykoli jsem se s ním sešel, nikdy jsem nezačínal rozprávět o jeho sportovních zážitcích, nikdy jsem neprojevil žádný zvláštní zájem, a právě proto se Arnie uvolnil a pouštěl se do svých fascinujících historek.
Chudák Arnie se stal nejen obětí šprťouchlat, ale neprávem se mu na vrub připisovaly i vymyšlené vtipy a tradovaly se mezi místním obyvatelstvem. Podle jednoho Arnie líčil, jak sloužil za první světové války ve Francii a získal tam jako fotbalový brankář takovou pověst, že na něj nakonec stála fronta slavných fotbalistů a každý mu chtěl střelit desítku. Strašně dlouho se snažili strefit, ale marně. Arnie byl neprůstřelný. Nakonec v zoufalství naládovali merunu do kanonu a vypálili ji. Arnieho lakonický závěr prý byl: „No, chyt sem ji, to jo. Ale zlomilo mi to pár žeber.“
Také se dávalo k lepšímu, že za zimních manévrů v Rusku, kterých se zúčastnil, uspořádali vojáci závody ve výkopu míče. Vyhrál Arnie a vykopl prý míč tak vysoko, že byl celý zasněžený, když padl zpátky na zem. Tyhle a další fantastické historky vkládali místní výrostci do úst Arniemu, ale já osobně jsem je od něj nikdy neslyšel, a proto jsem na ně nedbal, právě tak jako jsem nepřikládal váhu údajnému Arnieho líčení, jak – když se za egyptského tažení dostala armáda do úzkých – osobně přenesl generála Allenbyho přes Nil.
Tyhle báchorky vešly do pokladnice místního folklóru a pravděpodobně v ní zůstanou navždy. Pamatuji si na jeden dobročinný koncert v darrowbyské radnici, kdy žertéřský houslista vystoupil na pódium a ohlásil: „A nyní vám zahraji druhou větu Fantazie Arnieho Braithwaita,“ za což byl odměněn neutuchajícím potleskem.
Přes to všechno jsem měl starého pána rád. Byl jsem také sportovní fanoušek, a když Arnie vzpomínal, mluvil o různých stránkách sportovní scény velice zasvěceně. Výborně jsem se s ním bavil. Kromě toho

Arnie miloval zvířata, zejména svého psa, a to bylo mezi námi další silné pouto.
Jednoho slunného odpoledne, pár týdnů po ostříhání Bouncerových drápů, jsem se procházel se svou malou fenkou po polích kolem řeky, když jsem zahlédl Arnieho. Jako obvykle s Bouncerem sportovali a pes skákal a prohánělmíč pod vrbovými větvemi, sklánějícími se k vodě.
„Trochu ti zhubl, Arnie," řekl jsem, když jsem si všiml propadlin na Bouncerových bocích a rýsujících se žeber. „Je v pořádku?"
„Jo, je veselej a žere jako kůň. Je ve formě a trénuje naplno na fotbalovou sezónu, proto zhubnul. Pojď sem, bráško, předveď nám Stanleyho Matthewse!"
Bouncer skákal za míčem, honil ho sem tam a dribloval způsobem, který skutečně připomínal onoho fotbalového velikána.
„Už dlouho sem Stana neviděl," pravil Arnie zadumaně. „Určitě si láme hlavu, kde se schovávám."
Uplynul měsíc, než jsem znovu zaslechl o starém pánovi. Jeho hlas v telefonu byl napjatý. „Jime, prosím tě, přijďse podívat na mýho psa. Je na tom ňák špatně."
„A co je s ním, Arnie?"
„Vlastně nic. Ale je jako bez života."
Nerozlučnou dvojici jsem zastihl v zahradě. Zhrozil jsem se, jak Bouncer najednou vypadal. Byl vychrtlý, seděl na trávníku nehybně, ani se nepokusil přivítat mě jako obvykle.
„Bože můj, Arnie," řekl jsem. „Proč jsi mě nezavolal dřív? Vypadá strašně." „Já sem si všim, že hubne, ale jed ohromně dobře, jako kůň. Myslel sem, že hubne z toho, jak moc běhá. Až před pár dnama se takhle zhoršil. Nejsem přece z těch, co nedbaj na svýho psa!"
„Ovšemže ne. A pořád ještě dobře žere?"
Moc dobře. To mi je právě divný."
„A pije hodně?"
„Pije – v jednom kuse."
Začal jsem Bouncera vyšetřovat, ale vcelku mi to už bylo jasné. Ztráta váhy, žravost, velká žízeň, malátnost. To mohlo znamenat jediné.
„Arnie," řekl jsem. „Myslím, že má cukrovku." „Propána! A je to zlý?"
„Obávám se že ano, když je v tomhle stavu. Může to být osudné." Velký Arnie na mě zíral úplně šokovaný. „To mi neříkej… Že by moh umřít?"
„Doufám, že ne. Máme dost možností, jak mu pomoct."
„A můžeš s tím hned začít, Jime?" Roztržitě si přejel rukou vlasy. Nesmím ho ztratit."
„Začnu hned, Arnie. Nejdřív si ale musíme být jistí. Musím vyloučit jednu nebo dvě věci, jako například potíže s ledvinami. Zítra ráno mi musíš přinést vzorek jeho moče. Až zvedne nožičku, strč pod něj čistý polévkový talíř, nalej to do lahvičky a přines mi to do ordinace. A Bouncera přiveď také."
Přikývl. „Dobře… přivedu… ale třeba to s ním není tak zlý." Zvedl míč a odkutálel ho k psovi. „Tak bráško," volal dychtivě. „Předveď nám Toma Finneye!"
Bouncer se nepohnul. Lhostejně se dotkl čumákem míče a pak k nám vzhlédl mdlýma očima. Jeho pán k němu šel a pohladil ho po hlavě. „Bouncere, Bouncere." šeptal.
Nazítří ráno jsem vzorek moče vyšetřil. Byl pozitivní na glukózu. „Teď to víme určitě, Arnie. Je to cukrovka. Takže podnikneme následující. Dám mu malou injekci inzulinu a ty musíš přinést každé ráno vzorek moče, který vyšetřím. Když bude pozitivní, zvýším mírně dávku, dokud se Bouncerův stav nestabilizuje – to znamená, že by měl být negativní na glukózu."
„Jo, budu sem chodit každý ráno, dokud to bude nutný… to je… jestli mi neumře." Jeho stará tvář byla maskou žalu. Přikývl jsem. „Jestli neumře, Arnie."
První injekce inzulinu někdy vyvolá při cukrovce pozoruhodné zlepšení, ale v Bouncerově případě se to nestalo. Jeho stav byl příliš vážný. Několik dní přicházel Arnie každé ráno se psem do ordinace a já jsem marně pátral po sebemenším náznaku zlepšení. Velký pes byl smutné stvoření bez života, strašný rozdíl proti tomu všestrannému atletovi z minulých dnů. Arnie, zachmuřený a vážný, se dostavil pokaždé na vteřinu přesně v devět hodin a po deseti dnech jsem si s ním promluvil.
Arnie, je to pro tebe obtížné, chodit sem den co den."
Vysunul bradu: „Polezu sem na rukou a na kolenou až do soudnýho dne, jestli mi to zachrání mýho psa!"

V té době jsem začal pozorovat v Bouncerovi trochu změny. Pořád ještě byl vychrtlý, apatický, ale v očích jako bych vytušil jakýsi záblesk – ztratily něco z toho mrtvého pohledu. Od té chvíle ve mně narůstala naděje: starému psovi se začaly vracet náznaky vitality a po třech týdnech léčení byl vzorek negativní. Zas na mne hledělo šťastné ocasem mávající zvíře, skoro ochotné zasportovat si.
„Arnie!“ řekl jsem. „Konečně jsme ho stabilizovali. Bude v pořádku. Ale záleží to teď na tobě. Do konce života musíš Bouncerovi píchat každé ráno injekci inzulinu.“
„Já? Já mu mám píchat injekci?“ Nevypadal potěšeně.
„To přece dokážeš! Vždycky po snídani. Brzy si na to zvykneš jako na součást každodenních povinností.“
Nevěřícně se na mne podíval, ale mlčel a já jsem ho zásobil vším, co bylo zapotřebí.
Jakmile byl Bouncer z nejhoršího venku, zotavil se ohromně rychle a Arnie po několika dnech vyvrátil jakékoli mé pochybnosti, zda bude schopný aplikovat mu ty injekce. Dokonce vyšlo najevo, že kdysi býval pomocníkem lékaře v bojích na Balkáně, a injekce proto nebyly problém.
Má poslední šťastná vzpomínka na cukrovku byla, jak jsem jednou nahlédl přes živý plot Arnieho zahrady a spatřil jsem, jak zápasí s Bouncerem na trávě.
„Copak to podnikáš, Arnie?“ volal jsem. „Učím Bouncera ragby,“ zněla odpověď.
Podzim přešel v zimu a v Darrowby zavládlo vzrušení, když jsme se dozvěděli, že se na místním hřišti bude konat významný hokejový zápas mezi dvěma hrabstvími, Yorkshirem a Lancashirem. Byly to dva vrcholové týmy, jejichž členy bylo několik mezinárodních hráčů. Kdekdo se těšil, že spatří ty slavné muže v akci, a tak jsem se v sobotu vydal na hřiště jak jsem předpokládal víc než včas, ale lidé se už tísnili po celém okruhu – takové zástupy jsem tu ještě nezažil. Uvažoval jsem, kde najdu místečko, odkud bych viděl, když jsem zaslechl něčí hlas.
„Hej, Jime, tady vedle mne je eště volno!“
Byl to Arnie, pohodlně usazený na sedadle před klubovní budovou.
„Vážně, Arnie?“
„Jo, držel sem to pro tebe. Pojď si sednout.“
Byl jsem moc rád. Zápas už měl začít a měl jsem výborný rozhled. Ucítil jsem, že se mi něco otírá o nohavice a objevil jsem Bouncerův čenich. Byl na svém obvyklém místě už zase ve skvělé kondici. Škrábal jsem ho za ušima a pozorně sledoval zápas. Jak se předpokládalo, úroveň byla vysoká a čtyři internacionálové se skvěli v plném lesku.
Arnie nepřetržitě komentoval: „To je Pip Chapman, kapitán yorkshirskýho družstva a střední útočník v národňáku, můj starej kamarád. A Greg Holroyd, kapitán Lancashiru a anglický křídlo a taky starej kamarád. A tamty dva internacionálové – Tim Mowbray a Johnie Hart – ty taky dobře znám, už celý leta!“
V poločase, když se hráči shromáždili uprostřed hřiště, byl Arnie ohromně naložený. „Je to príma, že už zas začíná zimní sezóna, ale porád myslim na ten poslední zápas na kriketovým festivalu ve Scarborough. Seděl sem si tam spokojeně na jarním sluníčku, když mě zahlíd Fred Trueman. ‚Arnie, povidá. ‚Všude tě hledám.“‘
Arnieho poslední poznámka, vztahující se k historkám z rodu těch kriketových nesmrtelných, zřejmě pobavila skupinu mládenců na sedadlech za námi. Ozval se tlumený chechtot a pak jeden z nich promluvil:
„Fred Trueman, Arnie? Vopravdovskej Fred Trueman? Že tě všude hledal?“ Arnie vážně a mírně přikývl, s důstojností vštípenou dlouhou zkušeností, což vyvolalo další výbuch posměšků a opakované šeptání: „Prej ho všude hledal!“ To je nadmíru rozveselilo.
Můj přítel je ignoroval, seděl strnule nehybný, oči upřené před sebe, dokud znovu nezaútočil další mládenec. „Prej máš taky ňáký starý kamarády tady na hřišti, Arnie? Ty čtyři nejlepší – znáš je celý léta, viď?“ Arnie znovu krátce přikývl a mně se sevřel žaludek zlou předtuchou. Zabředli jsme do hlubokých vln hmatatelných důkazů, nabízejících se přímo před námi. Arnie seděl na posledním sedadle u uličky, kterou musí členové družstva nezbytně projít zpátky do klubovny. Budou na dosah ruky od Arnieho. Není možné, aby ho přehlédli.
Ozvalo se poslední zapískání, hráči zamířili naším směrem a mně se stáhlo hrdlo. Teď se stane něco

strašného, úděsného! Z celého srdce jsem si přál být někde jinde.
První zadusal po schodech Holroyd, mohutný Lancastřan s černým knírkem, s tváří zalitou potem a koleny zablácenými. Pohlédl na Arnieho a minul ho – a pak, když se mi znovu sevřel žaludek, se zastavil a vrátil se o krok zpátky. Pár vteřin ticha, jak shlížel dolů na Arnieho. Vtom náhle: „Ale to je přece Arnie Braithwaite!“ zahalasil. „Ahoj! Jak se máš, kamaráde?“ Zapumpoval pravicí mého přítele a křikl na spoluhráče: „Hej, Pipe, Johnie, Time! Koukněte, kdo tu je. Náš starej Arnie!“ Čtyři muži se seskupili kolem Arnieho tísníce se v uličce, plácali ho do zad, smáli se a hulákali. Bouncer vyskočil zpod sedadla a po psím způsobu se přidal k všeobecnému veselí radostným štěkáním.
Pip Chapman se na Arnieho upřímně přátelsky zahleděl. „Víš, Arnie, napadlo nás, že bys tu mohl být, a celý zápas jsme se dívali za pomezní čáru. Všude jsme tě hledali!“

## 27. KAPITOLA

Názory mých klientů na mě byly nejrůznější. Jeden nebo dva si sice mysleli, že jsem brilantní, ale většina mě považovala za vyrovnaného, spolehlivého veterináře a pár mě mělo za omezence. Jedna rodina si ale byla jista – dle mého upřímného přesvědčení –, že to nemám v hlavě v pořádku.
Jmenovali se Hardwickovi a byla to škoda, protože patřili k těm, které jsem měl rád.
Zavinila to řada drobných nehod a za onoho ledového, ale slunečného lednového rána jsem měl neblahé tušení, že přesně dnes sklidím sémě svého image Budižkničemy. Přes noc napadl sníh, celý svět zbělal a cesta na farmu Hardwickových se rýsovala v jiskřící mrazivosti pod modrou bezoblačnou oblohou jako klikatá nit.
Byla to předlouhá cesta, nic víc než polní vozovka, a táhla se téměř dva kilometry vzhůru do kopce, občas se ztrácela za příkrou výspou nebo skalnatými převisy, až jsem konečně dorazil k hospodářství, jehož omšele červené střechy jsem zahlédl od první branky.
Tyhle farmy s mnoha brankami byly postrachem za dní, kdy měl člověk plno práce a spěchal, protože jejich otevírání a zavírání zabralo spousty času. Ale toho rána, když jsem vystoupil z auta, slunce mi teple ovanulo obličej a křehký vzduch mě zalechtal v chřípí. Odsunul jsem první branku a rozhlédl jsem se po širošíré krajině, tiché a poklidné pod bílým příkrovem a žehnal jsem svému šťastnému údělu. Vrátka tam byla šestera, ke každým jsem vesele vyskočil a pod nohama mi chřupal sníh.
Seb a Josh Hardwickovi zápolili s hromadou tuřínu na dvorku. Nabírali ho vidlemi a házeli na vůz. Ačkoli byla zima, tváře se jim leskly potem, když se ke mně s úsměvem obrátili.
„Dobrejtro, pane Herriote!“ Byli typičtí farmáři z Dalesu – klidní zdvořilí, vyrovnaní – vždycky jsem s nimi vycházel dobře.
„Jak se dneska daří telatům?“ tázal jsem se.
„O moc líp,“ řekl Seb. „Díky Pánubohu! Už jsme si dělali starosti.“ I mně se ulevilo. Salmonela byla nebezpečná – smrtelná pro mladá zvířata a nebezpečná pro lidi –, a když jsem tu před pár dny byl, vypadala situace hrozivě.
Oba bratři mě doprovodili do stáje k velké ohradě, v níž stálo dvacet mých pacientů, a mě zahřálo uspokojení. Všechno bylo jiné. Před dvěma dny se tu chmuřila atmosféra zkázy – drobní tvorové, lhostejní a sklíčení, stáli se svěšenými hlavami, zpod ocasů jim tekl průjem. Teď byli veselejší a živější a se zájmem si mě prohlíželi, když jsme se opřeli o přepážku.
V duchu jsem se plácal po zádech, protože jsem si připadal chytře a úspěšně. Docela snadno jsem je mohl léčit na normální koliku, ale zobezřetněl jsem, protože měli vysokou teplotu a příznačný měkký kašel. Výtěr z rekta potvrdil moji diagnózu. Dal jsem jim obvyklou kombinaci chloramfenikolových injekcí a furazolidon aplikovaný orálně. Očividně to zabralo.
Je to prima,“ řekl jsem a přelezl přepážku. „Zatím se nám daří. Zopakuji injekce, vy budete pokračovat s prášky asi tak pět dní a tím to myslím skončí. A nezapomeňte si pokaždé umýt ruce!“
Josh smekl čepici a otřel si zpocený obličej. „To rádi slyšíme, pane Herriot. Ještě že jsme vás zavolali včas, jinak jsme o ně přišli.“
Po injekcích mě Seb pozval domů. „Potřebujeme se všichni opláchnout a stejně je deset a musíme se nasvačit.“

Později jsem v kuchyni upíjel čaj a ukusoval domácí buchty a obě mladé manželky, jedna tmavá, druhá ohnivá rudovláska, se mnou o překot štěbetaly. Seděl jsem v teple u krbu, kolem nohou mi lezla mimina, dvě batolata vesele skotačila na kamenné podlaze – život byl bezvadná věc! Byl bych tam zůstal celý den, ale povinnosti volaly. Oba bratři, kteří se ke mně připojili ke svačině, také zneklidněli nepochybně kvůli hromadě tuřínu na dvoře. Zkrátka a dobře, musel jsem jít.
Na dvoře jsme se rozloučili, oba muži zvedli vidle a já sáhl po dveřích auta, ale ono nic! Pokoušel jsem se stisknout kliku – ani se nepohnula. Obešel jsem auto, zkoušel ostatní dveře – stejně bezvýsledně. Auto bylo zamčené.
Zavinila to moje fenka – beagle Dinah. Slyšel jsem ji štěkat, když jsem ošetřoval telata. S oblibou štěkala na psy na hospodářství, dorážela na okna vozu a přitom zřejmě stiskla knoflíky, kterými se dveře zamykaly.
Zavolal jsem na bratry: „Hrozně mě to mrzí, ale nemohu se dostat do auta.“
„A copak se stalo?“ Přišli k vozu, podívali se dovnitř na Dinah a ta s vyplazeným jazykem a vrtíc ocasem na ně potěšeně koukala. Za ní visely ve startéru moje klíče – trapně blízko, ale přesto k zbláznění nedosažitelné.
Vysvětlil jsem jim situaci a Josh na mě překvapeně zíral: „Vy s sebou toho pejska vozíte pokaždý?“
„Ano, ano.“
„A nevytahujete klíče, když vystoupíte?“
„Ne… ne… bohužel ne.“
„To je divný, že se vám todle nestalo už dřívějc.“
„Tedy, je to opravdu zvláštní, když o tom člověk tak uvažuje. Moc mě mrzí, že se mi to muselo stát právě u vás.“
„A pročpak?“
„Obávám se, že vás budu muset požádat, abyste mě dovezli domů pro rezervní klíče.“
Sebovi spadla čelist. „Až do Darrowby?“
„Bohužel. Nic jiného se nedá dělat.“ Snažil jsem se nepředstavovat si těch dvacet kilometrů.
Hardwickovi se poplašeně podívali na sebe, na hromadu tuřínu a zpátky na mě. Mohl jsem číst jejich myšlenky. Nebyl to jen tuřín – na hospodářství je čekalo tisíce drobných úkonů a já jim zhatím kus dopoledne.
Protože to ale byli hodní chlapci, neřekli mi, že jsem pitomec. Seb zafuněl: „No jo, tak abysme radši vyrazili.“Obrátil se na bratra: „Tak stě tu nechám samotnýho, Joshi. Až naložíš tuřín, radši začni poklízet dobytek. Dneska vodpoledne zaženem ovce na dolejší pastvinu.“
Josh přikývl a beze slova popadl vidle, zatímco jeho bratr vyvezl rodinné auto. Jako většina vozů farmářů z vrchoviny bylo velikánské a hodně staré. Drkotali jsme po vozovce a pokaždé, když jsem vystoupil, abych otevřel branku, zahalil mě mrak páchnoucích plynů z výfuku.
Cesta do Darrowby mi připadala nekonečná a zpáteční byla ještě delší. Pokoušel jsem se ukrátit si čas poznámkami o sportu, o počasí a o situaci v zemědělství a poslední půlhodinu konverzace zcela odumřela. Na farmě Seb otevřel dveře vozu, rychle mi zamával a odklusal za bratrem.
Dinah byla bez sebe nadšením nad mým návratem, skákala na mne, olizovala mi obličej, ale odjížděl jsem s pocitem, že nejsem zas až tak oblíbený tady u těch lidí, s nimiž jsem se právě rozloučil.
Za týden jsem se sem vrátil, abych se ještě jednou, naposledy podíval na telata, a vypadalo to, že mi je vše odpuštěno. Docela určitě jsem Hardwickovy tehdy zatraceně rozmrzel, ale přivítali mě s úsměvem – ten ztratili, jen když jsem vystupoval z auta a zavíral dveře – to hned oba zařvali: „Hej, vytáhněte klíče! Nezapomeňte je tam.“
Pokorně jsem poslechl a připadal jsem si jako úplný trouba, protože po té poslední příhodě jsem učinil pevné předsevzetí, že na klíče nikdy nezapomenu.
Nálada se mi podstatně zlepšila, když jsem viděl, že telata jsou úplně zdravá, a poté, co jsem si umyl ruce a vypil v kuchyni rituální šálek čaje, měl jsem pocit, že celou epizodu mohu odepsat – že patří minulosti.
O několik dní později mě Helena po návratu domů přivítala s podivným vzkazem: „Volala paní Hardwicková a říkala takovou zvláštní věc.“

„Jak zvláštní?“
„Prý jsi jejímu manželovi štípl brýle.“ „Cože?“
„Tohle řekla.“
„Jak… co? Nechápu o čem mluvíš.“
„Prohledali prý kdeco a brýle určitě v domě nejsou a jediný, kdo je navštívil, jsi byl ty. Paní Hardwicková je přesvědčená, že brýle máš
„Takový hloupý nesmysl jsem v životě neslyšel. K čemu by mi k čertu byly jejich brýle!“
Helena rozhodila ruce. „Nemám ponětí, ale pan Hardwick ty brýle nutně potřebuje. Jsou to brýle na čtení a nemůže si přečíst ani časopis Zemědělství a chovatelství. Je hrozně rozčilený. Radši se po nich podívej.“
„Hotové bláznovství,“ řekl jsem a začal jsem prohmatávat kapsy svého pracovního pláště. A mezi lahvičkami a nůžkami a rozmanitými veterinářskými náležitostmi leželo – vedle pouzdra na teploměr, jemuž se podobalo – i pouzdro s brýlemi…
Nevěřícně jsem na ně civěl. „Namouduši, opravdu tu jsou. Musel jsem je nedopatřením strčit do kapsy, když jsem v kuchyni oplachoval teploměr.“
Zatelefonoval jsem na farmu a omluvil se Sebovi: „Zase jsem proved jednu pitomost,“ zasmál jsem se. Neodporoval, ale zdvořile odmítl moji nabídku, že mu brýle přivezu.
„Ne, to je v pořádku. Hned k vám jedu.“ Zemědělství a chovatelství zřejmě čekalo.
Pomyšlení na jeho dlouhou a zbytečnou cestu mě znervózňovalo a mé rozpaky přetrvávaly, když jsem o tři dny později nahlédl do knihy návštěv a spatřil další výzvu k návštěvě farmy Hardwickových.
Oba bratři byli v chlévě, házeli seno do žebřin. Nepřivítali mě jako obvykle. Vlastně se tvářili překvapeně, že mě vidí.
„Tak se podívám na tu vaši zchromlou krávu,“ oznámil jsem jim zvesela.
Bezvýrazně pohlédli nejdřív jeden na druhého, pak na mne. „Nemáme žádnou zchromlou krávu,“ řekl Josh.
„Ale… telefonovali jste dneska ráno.“
Zase ten nechápavý pohled.
Asi… asi to bude nějaký omyl,“ pokusil jsem se o lehké zasmání, které zůstalo bez odezvy. Přesto jsem se ale odíval na řadu krav. Seb zvedl ruku: „Vopravdu, pane Herriot. Žádná nevochromla. Jest i chcete, tak se koukněte.“
„Ne, ne, ne, ovšemže ne. Já… někdo zapsal špatně objednávku. Dovolíte, abych si zavolal domů?“
Seb mě odvedl do kuchyně a já jsem vytočil číslo ordinace. Všiml jsem si, že Seb nenápadně zvedl ze stolu pouzdro s brýlemi a zasunul je do kapsy – to mi v žádném případě náladu nezlepšilo. Když jsem se dovolal do Skeldalu, zjistil jsem, že jsem měl jet na farmu k Borth wickovům – asi kilometr odtud. Ale čím to bylo? Proč jsem ze sebe právě tady musel dělat takového pitomce?
Zvedl jsem propisku ležící vedle telefonu a poznamenal jsem si jméno, abych se už nedopustil dalších chyb, a obrátil jsem se k oběma mladým paním. „Hrozně se omlouvám, vždycky tu ztropím nějaké nepříjemnosti.“ Chystal jsem se odejít, když v tom jedna z nich natáhla ruku. „To pero, pane Herriote – kdybyste ho tu laskavě nechal!“
Zrudl jsem, vytáhl pero z kapsy a uprchl.
Ještě stále jsem tonul v rozpacích, když jsem v průběhu několika dnů opět farmu navštívil.
Seb zachmuřeně ukázal na mladou jalovici, ležící na podlaze kravína. „Nemůže se zvednout,“ řekl. „Zadní nohu má tak divně v strčenou.“
Sklonil jsem se ke zvířeti a zatahal e za ucho Tak holka, zkus to, ať to vidím.“
Krátce se pokusila vstát, ale pak znovu padla na dlažbu a bylo zřejmé, že příčinou potíží je její zadní noha. Jako by s ní nemohla pohnout. ! Přejel jsem rukou po chlupatém údu, a když jsem se prohmatal až k oblasti pánve, byla diagnóza nasnadě.
„Má vykloubení kyčle, Sebe,“ řekl jsem. „Nic zlomeného, ale hlavice femuru je z kyčelní jamky venku.“, Víte to jistě?“ otázal se hospodář pochybovačně.
„Naprosto jistě. Sáhněte si sem! Vlastně můžete vidět, jak je to vystouplé.“
Seb se nenamáhal vytáhnout ruce z kapes. „No, já teda nevim. Myslel sem, že se jenom namohla. Třeba

byste mi pro ni moh dát ňáký mazání, abych ji namasíroval – možná, že by jí to pomohlo.“
„Ujišťuji vás, že ne. Jsem si tím jist.“ „Když myslíte… A co dál?“
„Musíme vrátit kloub, kam patří. Není to snadné, ale protože se to stalo nedávno, je naděje na úspěch.“
Hospodář vzdychl. „Tak dobře. Dejte se do toho.“
Bohužel,“ usmál jsem se. „Je to těžká práce a sám bych to nezvládl. Nezvládli bychom to ani my dva společně. Potřebujeme pomoc.
„Pomoc? Žádnou pomoc tu nemám. Josh je až vzadu na poli.“ „Lituji, ale musíte pro něj poslat. Je to sice nepříjemné, ale navíc budem potřebovat pomoc některého souseda. A měl by to být silný chlap.“
Krucinál!“ Seb na mě zíral. „A k čemu?“
„Samozřejmě vám to připadá jako zbytečný zmatek, ale i když to je malá jalovice, je statná a silná a my musíme překonat svalovou rezistenci, aby hlavice skočila zpátky. Musí se pořádně zabrat, to vám říkám. Znám tyhle případy, ošetřoval jsem jich plno.“
Přikývl. „No dobře. Zajdu za Charliem Lawsonem, jestli by se tu zastavil. Počkáte tady?“
„Ne, musím zajet do ordinace pro chloroform.“ „Chloroform! A co ksakru ještě!“
„Vysvětlil jsem vám, že se musí překonat svalová rezistence. Proto ji musíme uspat.“
„Koukněte, pane Herriot!“ Farmář zdvihl rozvážný ukazovák. „Jste si jistej, že je todle všechno nutný? Nemohli bysme ji jen namasírovat? Třeba ňákou mastí?“
„Lituju, Sebe, ale je to nutné.“
Obrátil se, vykročil ke kravínu a bručel si pod vousy. Já jsem utíkal ke svému vozu.
Cestou do Darrowby a zpátky jsem soustředěně uvažoval. Tohle byl jeden z velice efektních výkonů veterinární praxe, pokud se podařil. Bezmocně zchromlé zvíře po něm vstalo a odkvačilo jako křepelka. Úplně jsem cítil, že potřebuju něco, co mi na téhle farmě pozvedne reputaci.
Když jsem dorazil s chloroformem, Josh a Charlie Lawson čekali na dvoře se Sebem. „Dobrej den, pane Herriot.“ „Dobrej, pane Herriot,“ ale tvářili se skepticky a mně bylo jasné, že jim bratr sdělil své pochybnosti.
Děkuji vám, pánové že jste se tu takhle pěkně sešli,“ pravil jsem zvesela. „Doufám, že jste při síle. Bude to fuška.“
Charlie Lawson se uculil a zamnul si ruce. „Jo, vynasnažíme se.“ Prima!“ Podíval jsem se na jalovici.
„Radši ji posuneme blíž ke dveřím. Pak jí přiložím na tlamu chloroform a svážu jí nohy. Vy ji odtáhnete a já budu tlačit na kloub. Ale nejdříve ji překulíme.“ Farmáři strkali do boku zvířete a já jsem se snažil podsunout pod ně bezvládnou nohu. Když se překulilo, ozvalo se hlasité cvaknutí, kráva se rychle rozhlédla, vstala a prošla dveřmi.
My čtyři jsme ji pozorovali, jak se loudala přes dvůr a brankou na pastvinu. Byla úplně zdravá. Bez nejmenší stopy zchromlosti.
„Tohle jsem tedy ještě nezažil,“ vydechl jsem. „Kloub skočil zpátky, když jste ji převalili a já jsem na něj tlačil. Věřili byste tomu?“
Tři hospodáři si mě mlčky měřili. Bylo jasné, že nevěřili.
Cestou ke svému vozu jsem zaslechl Seba, jak sděluje svým druhům: „Zrovna tak dobře se to mohlo namasírovat.“ A když jsem odjížděl a míjel tu jalovici, jak si spokojeně přežvykovala na zelené stráni, připomněl jsem si Siegfriedova slova, která pronesl hned na počátku mého zdejšího pobytu: „Naše profese skýtá nesrovnatelnou příležitost, jak ze sebe udělat blbce.“
Svatá pravda! Věčná pravda. Ale proč, proč, proč se to muselo stát tentokrát u Hardwickových? Nemohl jsem věřit svým očím, když jsem zahlédl za necelý týden jméno Hardwickových znovu v knize návštěv.
Siegfriede,“ řekl jsem. „Byl bych moc rád, kdybys tam šel ty. To hospodářství je pro mě začarované.“
Překvapeně se na mne podíval: „Ale vždyť to jsou tvoji oblíbenci. A krom toho, vždycky žádají tebe osobně.“
„Ano, vím, ale momentálně se mi tam jaksi nevede,“ a pověděl jsem mu, co jsem zažil.
„Nesmysl, Jamesi,“ odmávl mé námitky. „Nevymýšlej si. Jsou to přece úplné maličkosti.“ Opřel se v křesle a rozesmál se. „Člověka to pobaví, to tedy určitě, ale vůbec to není důležité. Hardwickovi jsou velkorysí – takových prkotin si ani nevšimnou.“

„Nejsem si tím jist. Vím, že to jsou slušní lidé, a jsem přesvědčený, že si myslí, že mám o kolečko víc. O kleptománii nemluvě."
Znovu se zasmál. „To jsou pitominky! A jeď už. Je to jen nemocné prase. Co by se na tom mohlo pokazit!"
Možná že jsem si to jen představoval, ale zdálo se mi, že se oba bratři tvářili trochu nejistě, když jsem na farmě vystoupil z auta. Prase, jehož se to týkalo, byla svině s dvanáctičlennou rodinkou podsvinčátek pištících kolem ní. Ležela v tmavém koutě chléva v takovém šeru, že jsem ji téměř neviděl, ale byl jsem na to zvyklý, velmi často jsem pracoval jen po hmatu.
Přelezl jsem do chlívku, kde se prasnice rýsovala jen jako tmavá hmota. Vytáhl jsem teploměr a propracovával se k jejímu zadku. „Dneska nežrala, říkal jste?"
„Ne, vůbec nic," odvětil Josh. „A ani se nepohnula. Ty malinký vypadaj, že maj hlad – asi nedostávaj dost mlíka."
„Ano… ano… ano… je to jasné…" Zoufale jsem se pro hraboval, abych našel anální otvor a vsunul do něj teploměr, ale nemohl jsem se zorientovat. Byla tam tma jako v ranci, ale spoustu análních otvorů jsem už našel potmě. Nechápal jsem to. Nahmatal jsem ocas a namířil jsem pod něj, aby teploměr vklouzl do otvoru, ale nevklouzl, a když jsem našel něco o kousek níž, byla to vagina. Rozsvítilo se mi.
„To prase nemá zadek!" vykřikl jsem. V tom okamžiku to zaznělo jako triumfální vědecké zjištění, jež jsem hodlal předložit světu, ale náhle jsem si uvědomil, že zde na to není úplně to nejlepší místo.
Bratři na mě shlíželi v napjatém tichu. Seb promluvil poněkud vyčerpaným tónem: „Co že nemá?"
Podíval jsem se na něj z podřepu. „Nemá zadek, nemá anální otvor. To je velmi vzácné! Fascinující. Vyskytuje se to u malých prasátek, ale u dospělého zvířete jsem se s tím ještě nesetkal."
„No jo," řekl Josh. „Ale když nemá zadek, odkud se bere všechen ten hnůj? Každý ráno ho vyklízím hromadu." Horlivě jsem vysvětloval: „Výkaly odcházejí vaginou! Tak to bývá." A to měla pořád?"
„Ano, jistě. Přineste mi baterku a já vám to ukážu."
Bratři si znovu vyměnili pohled. „Jo, jo, my vám věříme." Bylo naprosto jasné, že nevěřili.
Znovu jsem se pustil do vysvětlování, ale uvědomil jsem si, že začínám motat páté přes deváté, a tak jsem přestal. Když jsem položil ruku prasnici na břicho, cítil jsem zanícené a naběhlé vemeno.
„Nepotřebuju jí ale měřit teplotu, má mastitidu. Vemeno je horké a oteklé. Dám jí silnou dávku antibiotik a určitě bude v pořádku." Snažil jsem se počínat si zdatně a profesionálně, ale valně jsem nepochodil.
Josh se znovu ozval: „Tak vy jí nemusíte měřit teplotu?" „Ne, není třeba."
„Jo, nejni třeba," pravil a oba přikývli. „Nedělejte si starosti, pane Herriot. Vůbec to nevadí."
Málem jsem zaječel. Oni se mě snažili uklidnit! Horší už to být nemohlo.
Mechanicky jsem zvířeti píchl injekci antibiotik, rychle jsem si opláchl ruce a odmítl čaj.
Když jsem odjížděl, Seb a Josh stáli vedle sebe na kamenném dvoře a zdvihli ruce ve vážném pozdravu a pak jsem ještě zahlédl obě mladé paní v okně kuchyně. Četl jsem jim v myšlenkách.
Chudák starej Herriot! Docela správnej chlap… Smutný, že to s ním jde takhle z kopce.

## 28. KAPITOLA

Posunoval jsem stetoskop po hrudníku starého psa a uvažoval jsem, jak dlouho ještě může vydržet.
„S Donovým srdcem se to nezlepšilo," řekl jsem starému panu Chandlerovi, nahrbenému v křesle u krbu v kuchyni.
Snažil jsem se seč jsem mohl, aby z mého hlasu nezněla sklíčenost. Srdce bylo nesporně horší.
Nepamatoval jsem se, kdy naposled jsem poslouchal tak špatné srdce. Nebyl to jen šelest srdeční nedostatečnosti, byla to hvízdavá, vrzavá kakofonie, při níž jsem žasl, že v orgánech toho starého psa ještě proudí životodárná krev.
Donovi, křížené chlupaté kolii bylo čtrnáct a k slabému srdci se nezbytně připojila i chronická bronchitida se svou symfonií bublání a chraptění.
Možná se to nezlepšilo," pan Chandler se vyklonil z křesla. „Ale jinak není špatnej. Moc dobře jí."
Přikývl jsem. „Ano, určitě je moc spokojený." Pohladil jsem hlavu starého psa ležícího na koberci před krbem a na potvrzení mých slov se ozvalo prudké zabušení ocasu. „Nic ho nebolí a má radost ze života."

„Kdyby nebylo toho zatraceného kašle," povzdechl si jeho pán. „Pořád kašle a dneska to bylo ještě horší. Proto jsem vás zavolal."
„Toho se už nezbaví, ale mohu pomoci, aby se to moc nezhoršilo. Dám mu injekci a nechám vám tu pár tablet."
Po injekci jsem odpočítal zásobu spolehlivých ocytet.
Děkuju vám, pane Herriot." Starý pán si vzal balíček a položil ho na krbovou římsu. „Co myslíte, jak to s ním vypadá?"
To je těžké, pane Chandlere." Váhal jsem. „Znám psy, kteří žili se špatným srdcem leta, ale – člověk nikdy neví. Může se stát cokoli a kdykoli."
„Jo… jo… rozumim. Musim doufat v to lepčí. Ale je to zlý, když je člověk vdovec jako já." Poškrabal se na hlavě a smutně se usmál. „Měl sem špatnou noc. Televize je docela dobrej společník, ale ani ta mi nefunguje." Ukázal na prázdnou obrazovku v rohu místnosti. „Odpoledne se porouchala. Mačkal sem všechny knoflíky, ale nepomohlo to. Nerozumíte těmdle věcem náhodou?"
„Bohužel ne, pane Chandlere. Sám jsem si ji koupil teprve nedávno." Televize byla zázrak začátku padesátých let a jeden z neproniknutelných divů světa pro netechnické typy, jako jsem byl já. Přesto jsem přistoupil k přístroji a zapnul jsem ho. Začal jsem si hrát s různými knoflíky a mačkátky, zastrkoval jsem dráty a vypínal a zapínal.
Starý pán náhle vykřikl: „Heleďte se, je tam! Je tam vobraz!" Nevěřícně jsem civěl na obrazovku. Skutečně – na obrazovce se hnal dav přes texaskou prérii. Nějak jsem to vyhmátl.
„Pane Herriot, vy ste mistr!" Tvář starého pána se rozzářila. „To sem vopravdu šťastnej."
Zahřál mě neobvyklý a nečekaný pocit triumfu. „Jsem rád, že jsem vám pomohl." Když jsem se ale podíval na psa, nataženého na koberci, už mi tak veselo nebylo.
Dejte mi vědět, kdyby se mu přitížilo," řekl jsem při loučení s neblahým tušením, že se pan Chandler brzy ozve. Byl by to konec jednoho období, protože Dona jsem měl rád jako svého dlouholetého, dobromyslného, přátelského, ocasem vždycky vrtícího pacienta.
Nemusel jsem dlouho čekat. O tři dny později, v sedm hodin večer, zazvonil telefon.
Tady Chandler, pane Herriot."
Hlas byl napjatý a úzkostlivý a já jsem se obrnil na to, co bude následovat.
„Nerad vás vobtěžuju, pane Herriot, ale nemoh byste ke mně zaskočit?"
„Samozřejmě, pane Chandlere, okamžitě jedu. Jste rozrušený, je to slyšet z vašeho hlasu."
„Jo, je to hrozný, ale vy to určitě spravíte."
Vzpomněl jsem si na zvuky ze stetoskopu a cítil jsem, že musím být upřímný. „Pane Chandlere, čtrnáct let je dlouhá doba. Ty srdeční chlopně jsou už opotřebované."
Čtrnáct! Kdepak, jen zatracený dva!"
Dva?" Cožpak se ten starý pán zbláznil? „Donovi že jsou dva?" „Donovi? Já nemluvim vo Donovi. Ten je po těch tabletách vo moc lepčí. Porouchala se mi zas ta mrzácká televize. Myslíte, že byste mi ji moh přijít spravit?"

## 29. KAPITOLA

Hospodář si rozpačitě mnul bradu.
Opravdu nevim, co si o tom člověku mám myslet," řekl. „Nevypadá, že by byl z hospodářství, vlastně povidal, že učil ve škole, ale přitom vidíte, že o chovatelství něco ví. Zkrátka a dobře, já si ho vyzkoušim. Je to zatraceně těžký najít někoho na práci tady nahoře na tý samotě a nemůžu si moc vybírat. Byl bych rád, kdybyste mi řek, jakej na něj máte názor."
Přikývl jsem. „Ano, souhlasím. Je ženatý?"
„Sakra ženatej," zasmál se farmář. „Má sedum dětí!"
Sedm?! To už je pěkná rodinka."
„Jo, to je. A jeden z důvodů, proč jsem ho vzal. Zoufale hledal, kde by moh bydlet, a my tu máme velkej domek. Přišlo mi ho trochu líto." Odmlčel se a zamyšleně se podíval přes dvůr. „Jak sem povidal, je tak ňák jinej."

Odcházel jsem, když za mnou zavolal: „Menuje se Basil Courtenay. To je taky divný, co?“
V kravíně jsem si se zájmem Basila prohlížel. Táhla mu třicítka, usoudil jsem. Velmi štíhlý, smavý, téměř španělský typ. Pozdravil mě širokým úsměvem: „Dobrej den, doktore, dneska je ale frišno, co? Venku na poli by si člověk ani nevydech. Rovnou by mu zmrzly plíce.“
„Máte pravdu,“ odpověděl jsem. „Pořádně to štípe.“ Znovu jsem si ho bedlivě prohlédl. Na učitele nevypadal, ani tak nemluvil. Ale byla v něm srdečná radost ze života, měl vlídné oči. Líbil se mi.
Kráva, ke které mě zavolali, měla ochromenou zadní nohu, a když jsem se sklonil a sáhl mezi paznehty, pokusila se mě varovně nakopnout.
„Podržte jí hlavu, prosím vás,“ požádal jsem.
Basil se lehce a graciézně uklonil a vkráčel do stání. Nepopadl ale rohy a nevsunul prsty do nozder, jak bylo obvyklé. Obejmul krávě šíji a přivinul si její hlavu těsně na prsa. Takový postup jsem ještě neviděl, ale zřejmě to bylo účinné – kráva stála klidně, když jsem jí zvedl nohu.
Poklepal jsem na spodinu paznehtu rukojetí nože a našel jsem citlivou oblost.
Je tu malý absces,“ řekl jsem. Musím ho vyříznout. Nejlepší by bylo vyvázat jí nohu tamhle na to břevno. Mohl byste mi, prosím, podat provaz?“
Znovu zdvořilé kývnutí a dlouhými, ladnými kroky se vzdálil. Když se vrátil, úslužně mi předložil provaz a uklonil se až od pasu jako prvotřídní krejčí, předávající svůj výtvor.
Ovinul jsem krávě provaz kolem nohy, druhý konec jsem přehodil přes trám, Basil nohu vesele vytáhl a já jsem se pustil do ořezávání paznehtu.
„Slyšel jsem, že jste taky učil,“ prohodil jsem, když jsem škrabal tvrdou rohovinu.
„Jo, jo, učil. Krapet sem si to ozkoušel, to už je dýl.“ A kde jste učil? Na jaké škole?“
„Tak – různě, tuhle tamhle, jak se dalo.“ Basil potřásl hlavou a usmál se, jako by v příjemné vzpomínce. Pracoval jsem na noze a on tlachal, a aniž by přesně co specifikoval, naznačil, že vyučoval i na univerzitách.
„Vy jste přednášel?“ „Jo, jo, přednášel.“
Zaplavil mě pocit neskutečna, ale musel jsem se ho zeptat. Na kterých univerzitách?“
No – tuhle tamhle… jak se dalo.“
Čúrek hnisu vytrysknuvší zpod mého nože – šťastný výsledek mého dloubání a rýpání – ukončil naši konverzaci.
„A je to,“ řekl jsem. „Už jí bude dobře. Dám jí injekci a do dvou dnů by měla být v pořádku. Potřebuji ale horkou vodu – opláchnu si ruce.“
Basil rozhodil. paže ve velkopanském gestu: „Můžete se jít pořádně umýt k nám do domu.“
Následoval jsem ho do chalupy vedle hospodářských stavení. Basil otevřel dokořán dveře a pak mě obřadně pozval dál.
Na jedné straně kuchyně stál stůl a celá rodina shromážděná u sobotního oběda. Paní Courtenayová, velmi tlustá, plavovlasá a usměvavá, seděla v čele houfu zdravím kypících dětí, s chutí útočících na bohatě navršené talíře. Uprostřed podlahy dřepělo na nočníku statné batole a mocné škroukání, bouchání a praskání svědčilo o cvalíkově poctivém úsilí.
Basil mi pokynul a uvedl mě do domácí scény: „To je moje žena a má rodina, pane Herriot, a sme vopravdu rádi, že ste tu mezi náma.“
Nepřeháněl. Děti se horlivě usmívaly a přikyvovaly a otec na ně s pýchou hleděl. Opravdu šťastná rodinka!
Basil mě odvedl ke kuchyňskému dřezu, po okraj naplněnému neumytým nádobím se zbytky různých pokrmů. Popravdě řečeno jsem vsunul ruce pod kohoutek, teprve když mi Basil uvolnil prostor tím, že odstranil pár mastných hrnců a talířů a delikátně posbíral z misky na mýdlo kousky omatlané slaniny a nedojedky klobás.
Zatímco jsem se myl, batole uvolnilo nočník. Basil přistoupil k nádobě, zvedl ji a uspokojeně překontroloval obsah. Pak překračel k ståložárnému sporáku u zdi, zvedl dvířka a vrhl útroby nočníku do hlubin ohniště. A to celé vykonal elegantně a graciézně.
Paní Courtenayová povstala: „Vzal byste si šálek čaje, pane Herriot?“
„Ne… ehm… děkuji. Čeká mě ještě několik pacientů, musím jet. Ale děkuji a jsem rád, že jsme se

seznámili.“
Během několika příštích měsíců jsem farmu párkrát navštívil a zdálo se, že si Basil vede docela dobře. Očividně si však počínal jinak než zemědělští pomocníci. Se zvířaty zacházel neobvykle – celý jeho přístup k nim byl jaksi zvláštní. Jednou se nohama zavěsil za trám, když chtěl přehodit jalovici ohlávku – jako by o zemědělství něco věděl, ale neměl moc zkušeností.
Při mých návštěvách vždycky vesele rozprávěl a jeho konverzace byla prostoupena náznaky překvapivě pestré minulosti. Objevily se útržkovité zážitky ze života na divadle, zkušenosti z architektury a z mnoha dalších profesí. Nějaký čas snad vyučoval i balet. Veškeré mé pokusy zpřesnit si údaje o něm nepřekonaly ale nikdy poslední bariéru: „Tuhle tamhle, jak se dalo.“
Párkrát jsem Basila potkal v Darrowby. Nebyl žádný velký piják, ale v sobotu večer rád poseděl v některém z místních hostinců, a když jsem ho tam poprvé zahlédl, ihned jsem postřehl, jak nevšedně se chová. Seděl u velkého stolu ve skupině mužů křenících se nad půllitry piva, ale Basil pivo nepil. Pohodlně se rozvaloval na židli, nohy natažené před sebou, sklenku červeného vína v dlani, prsty na stonku skleničky. Takhle jsem vídal držet sklenici zatím jen herce ve filmu cizácké osoby vznešeného původu a podobně –, ale nikdy nikoho v hospodě v Yorkshiru.
Jako vždycky byl Basil ztělesněním elegance a graciéznosti. Polosedě pololeže hovořil k posluchačům, některé pasáže zdůraznil nonšalantním gestem a občas usrkl víno. Farmáři mu evidentně viseli na rtech. Výbuchy smíchu, potěšené přikyvování, výrazy úžasu – všechno potvrzovalo, že jsou jím uchváceni. Brzy se mezi nimi stal celebritou a já jsem usoudil, že sice pro ně byl záhadou, ale nesmírně jim imponovaly jeho neurčité zmínky o zkušenostech z univerzity. Překřtili ho, byl pro ně Profesor Baz a jako takového ho znalo celé zemědělské společenství. Jeho „tuhle tamhle, jak se dalo“ bylo všechno, co z něj kdo dostal, ale ačkoli o něm kolovaly nejrůznější teorie, jedno bylo jisté a obecné – měli ho rádi.
V březnu jsem Basila vídal často. Březen je měsíc, kdy jsou zvířata nejméně odolná. Po celou dlouhou zimu bývala zavřená v budovách a nedokázala se bránit infekcím. Zvlášť telata byla v té době zranitelná a ta, o která se staral Basil, dostala obávaný průjem – osudové, tisíckrát proklínané onemocnění, pod jehož hrozbou trpěly celé generace – neustále číhalo někde za rohem a pokaždé udeřilo zčistajasna. Vyvolala ho jakákoli chyba v krmení či nevhodná změna prostředí.
Moderní prostředky naštěstí veterináře bohatě vyzbrojily a já tehdy měl dobré výsledky se směsí antibiotik a sulfonamidů v granulích, ale s Basilovými telaty se mi nějak nechtělo dařit.
Stálo jich šestnáct v dlouhé řadě a pozoroval jsem je s narůstající úzkostí. Byla zubožená a sklíčená, zpod ocasů jim tekly bílé výkaly, některá ležela natažená na slámě.
„Basile,“ řekl jsem. „Jste si jist, že jim podáváte správné léky?“
„Ale jo, pane Herriot, přesně, jak jste nařídil.“ „Podáváte je pozdě večer a časně ráno? To je důležité!“ Přesně tak! Nedělejte si žádný starosti.“
Zabořil jsem ruce do kapes. „Já to prostě nechápu. Vůbec nereagují. A každou chvíli mohou dostat zápal plic. Nelíbí se mi to.“ Přidal jsem jim injekce, abych podpořil medikaci, a odešel jsem s neblahým tušením, že neštěstí klepe na dveře.
Celý den byla strašná zima a vítr profukoval až na kost – obvyklá předzvěst sněžení. Proto mě nepřekvapilo, když se kolem osmé začaly snášet velké vločky sněhu a během hodiny celý kraj zbělel. Pak přestalo sněžit a já jsem byl rád, protože když napadlo hodně sněhu, byla některá horská hospodářství úplně nepřístupná. Člověk s sebou musel vozit lopatu.
V sedm hodin ráno mě zavolali k telení do hospodářství až nahoře ve vrchovině a ulevilo se mi, že v noci nepřipadl už žádný sníh.
V devět jsem byl hotový a jel jsem domů, hřálo mě uspokojení z porodu pěkného telete a potěšeně jsem se rozhlížel po tom novém světě. Bylo tu vždycky krásně, ale dnes sníh všechno kouzelně proměnil a panoval tu mír bílého poklidu.
Pozoroval jsem načechrané závěje kolem cesty. Vítr je sem v noci navál mistrovským dotekem – když jsem postřehl branku k farmě pana Whiteheada. Nabízela se příležitost zkontrolovat telata, a tak jsem zabočil na příjezdovou vozovku.
V hospodářských budovách panoval klid a první, čeho jsem si všiml, byla plocha neporušeného sněhu mezi Basilovou chalupou a teletníkem.

Zaklepal jsem na dveře a Basil mi otevřel, veselý a řečný jako vždycky.
„Pojďte dál, pane Herriot! Jakpak se vám dneska vede? Panička je nahoře, ustýlá postele. Zavolám na ni, uvaří vám hrneček čaje.“ „Ne, děkuji,“ odpověděl jsem. „Zaskočil jsem jen kvůli telatům. Jak jim je dneska ráno?“
„Rek bych, že porád stejně.“
„Granule jste jim dal?“
„Jo, jo. Před snídaní.“
Přivolal jsem ho k oknu kuchyně. „Pojďte sem, Basile.“
Spolu jsme vyhlédli z okna a Basil ztuhl, když hleděl na neposkvrněný sněhový koberec.
„Vůbec jste tam nebyl, co?“ řekl jsem. „A nebyl jste tam ani včera večer. Sněžit přestalo v devět hodin a dávku jste jim měl podat až později.“
Mlčel, ale pomalu ke mně otáčel hlavu a vypadal, jako by mu někdo strhl masku z obličeje. Žoviální úsměv zmizel – vypadal hrozně bezradně. Civěl na mě zoufalýma očima.
Proměna byla tak dramatická, že mě přešla zlost. Chvíli jsme na sebe hleděli a pak jsem tiše a důrazně řekl:
„Basile, já to vašemu šéfovi nepovím, ale velice jste mě zklamal. Slíbíte mi, že v budoucnu odvedete pořádnou práci?“
Němě přikývl.
„Dobře,“ řekl jsem. „Zajdeme teď k telatům.“
Posadil se, začal si natahovat gumáky a pak ke mně uštvaně vzhlédl. „Pane Herriot, nemyslel jsem nic zlýho. A těm telatům jsem nechtěl ublížit. Je to tím, že mi tadle práce nejde vod srdce. Nejsem žádnej pořádnej zemědělec – a nikdy nebudu.“
Mlčel jsem a on pokračoval.
„Už jsem o tom mluvil se šéfem a brzo vodejdu.“ „A máte jinou práci?“
„Jo… jo… mám takovej nápad. Ale dokud tu budu, nemusíte si dělat starosti. Vo ty telata se postarám.“
A postaral se. Od toho dne se ta malá stvoření začala uzdravovat a při mé poslední návštěvě stálo všech šestnáct pěkně zpříma a čile v řadě a ohlížely se do uličky, kdy už dostanou krmení. Ten pohled mě naplnil blahem.
Krátce potom Basil odešel z našeho okresu, ale pověst Profesora Baze přetrvala a farmářská komunita jeho odchodu želela. Jeden honák mi sdělil obecné mínění.
„Byl to zvláštní chlap,“ prohlásil. „Ale užili sme s ním legraci. Člověk ho prostě musel mít rád.“
Přikývl jsem: „Ano, taky si to myslím. Kampak asi odešel?“ Mládenec se zasmál: „Nikdo neví, ale asi tuhle tamhle a jak se dalo.“
Domníval jsem se, že Basila už v životě neuvidím, ale mýlil jsem se. Jednou večer jsme s Helenou jeli do Brawtownu oslavit její narozeniny. Zamluvili jsme si večeři v jednom dobrém hotelu ve městě, a když jsme zasedli v nádherné jídelně se sloupovím, obklopeni viktoriánským přepychem, cítili jsme se ohromně slavnostně, protože tohle místo patřilo k trvalým kouzlům Brawtownu.
Dopřáli jsme si opulentní krmi a pochutnávali si na každém soustu, a když jsme seděli nad kávou, všiml jsem si, že Helena upřeně hledí přes místnost.
„Támhle ten číšník, Jime, ten co pracuje až na druhém konci… Jsi zády k němu, ale…“
Otočil jsem se. „Bože!“ řekl jsem. „To je Basil!“
Posunul jsem si židli, abych pořádně. viděl, a nebylo pochyb. Byl to Basil! Vypadal neuvěřitelně elegantně v bílé vázance a ve fraku, a jak se sklonil ke starším manželům, napadlo mě, že je svým tmavým vzezřením, zdvořilým vystupováním a přirozenou elegancí vzor ideálního číšníka.
Pozoroval jsem ho jako hypnotizován. Teď se obrátil k dámě, nabízel jí zeleninu s úklonou, kterou jsem tak dobře znal, usmíval se a znovu se uklonil, když si dáma vybrala. Také jí něco povídal a já jsem si dovedl živě představit ten lehký, nenásilný tok řeči, jakým mě bavíval často v chlévě. Manželé přikyvovali a smáli se – zřejmě jím byli zaujati. Co jim to asi vyprávěl? Něco ze své barvité minulosti? Vypadalo to tak.
Seděl jsem a káva mi stydla. Čím déle jsem ho pozoroval, tím víc jsem byl přesvědčený, že Basil konečně našel své místo na slunci. Ladnost, s níž klouzal mezi stoly, vybalancovávaje talíře, jako by to

byl dělal celý život, šťastná uvolněnost, očividné potěšení z hostů. To byl celý on! Přistihl jsem se, jak z celého srdce a téměř vášnivě doufám, že v kariéře Profesora Baze nenastanou už žádné zvraty.
„Promluvíš si s ním?“ zeptala se Helena. Váhal jsem. „Ne… ne… radši ne.“
Když jsme odcházeli z jídelny, míjeli jsme o pár metrů stůl, u něhož znovu obsluhoval ty staré manžele. Všichni se smáli a pán si ho pokynem ruky přizval blíž k sobě.
„Mimochodem,“ zeptal se. „Kdeže jste to pracoval?“
Ale tuhle a tamhle,“ odvětil Basil. „Tuhle, tamhle a jak se dalo.“

## 30. KAPITOLA

Calum mě přátelsky dloubl do žeber. „Přál bych si, Jime, aby sis se mnou vyšel někdy ráno pozorovat vysokou. Pořád ti to připomínám, ale zatím jsem tě nepřesvědčil.“
Seděli jsme u piva v útulném koutku u Droversů. Byl tam poměrně klid, teď když si stálí hosté zvykli na jezevce. Zajít s Calumem na pivo byla zpočátku bouřlivá záležitost, protože s sebou vždycky nosil Marylin hozenou přes rameno a veškeré osazenstvo hostince se kolem nás seběhlo. Časem se situace zklidnila na pár pobavených pohledů a veselých pozdravů. Doktor s jezevcem, jak mu farmáři říkali, se stal součástí místní scenérie.
Dlouze jsem upil ze sklenice. „Někdy s tebou půjdu, Calume. Slibuju, že půjdu.“
„To říkáš pokaždé. Co takhle zítra?“ Utkvěl na mně tmavým pohledem a já se cítil lapen do pasti.
„Já nevím. Zítra máme hodně práce.“
„Nemáme. Dong Heseltine zrušil tuberkulinaci, a tak je ráno dlouhá pauza. Ideální příležitost!“
Nevěděl jsem, co na to říct. Zpoloviny bych byl rád nahlédl do Calumova světa přírody – veškerý volný čas trávil potulkami po kraji, studoval rostliny i květiny, pozoroval zvyky divokých zvířat –, ve srovnání s ním jsem si připadal jako úplný pitomec. Vyrůstal jsem ve velkém městě, v Glasgowě, a ačkoliv jsem se zamiloval do Yorkshiru, věděl jsem, že hluboké poznání flory a fauny je něco, co člověk získá v dětství. Měl ho Siegfried, měly ho obě moje děti a neustále se snažily mě cepovat, ale bylo mi jasné, že ze mne odborník už nikdy nebude. Určitě ne takový jako Calum, zcela oddaný divoké přírodě. Byla to jeho vášeň.
„Zítra?“ Se snižující se hladinou ve sklenici se mé pochybnosti začaly vypařovat. „Inu, možná, že bych to zvládl.“
„Skvělé, skvělé.“ Můj kolega objednal ještě dva půllitry. „Zajedeme do steadforthského lesa. Postavíme si tam čihadlo.“
„Do steadforthského lesa? Tam přece není žádná vysoká!“ Calum se tajuplně usmál: „Ale je – spousta.“
„To tedy žasnu. Projel jsem tudy tisíckrát, chodíval jsem tam se psy, ale nikdy jsem nezahlédl ani stopu vysoké.“
„Uvidíš ji zítra. Jen počkej.“ „Oukej. V kolik vyrazíme?“
Zamnul si ruce. „Zastavím se pro tebe ve tři.“ Ve tři! Tak časně?“
„Samozřejmě. Musíme tam být před rozedněním.“
Když jsem dopil druhý půllitr, plán se mi jevil příjemně a přitažlivě. Vstát časně ráno a před svítáním zpytovat tajemství lesa! Nechápal jsem svou dřívější nechuť.
Nazítří, když mi čtvrt hodiny před třetí vybuchl do uší budík, se mé pocity změnily. Dlouhá léta, kdy jsem býval vyrván v časných hodinách ze sladkého spánku, ve mně vypěstovala náruživou lásku k posteli, a teď jsem dobrovolně opouštěl teplé hnízdo, abych se vydal do studené tmy a seděl někde v lese – jen tak, pro legraci. Musel jsem se zbláznit!
Když jsem se setkal s Calumem. bylo jasné, že mé pocity nesdílí. Bublal nadšením a chechtal se a mlátil mě do ramene. „Bude se ti to ukrutně líbit, Jime. Už dlouho jsem se těšil, že si se mnou vyjdeš.“
Roztřeseně jsem nastoupil do jeho vozu. Byla hrozná zima a ulice zela temnotou jako propast. Schoulil jsem se na sedadlo a Calum s pohvizdováním nastartoval.
Cestou vesele klábosil – tohle byla jeho přirozenost, jeho svět toulal se krajem, když svět ještě spal. Ujeli jsme pár kilometrů a já jsem zjistil, že je někde v něčem chyba.
Hej,“ zavolal jsem. „Tohle není cesta k steadforthskému lesu! Měli jsme zahnout doleva.“

S úsměvem se ke mně obrátil. „Jedeme jinudy. Moje čihadlo je na druhém konci lesa, daleko od silnice. Dostaneme se tam od farmy Freda Welburna.“
„Od Freda Welburna! Bože, to budeme muset jít skoro pět kilometrů pěšky!“
Neboj se. Obstaral jsem dopravu.“ „Dopravu…? Proboha, o čem to mluvíš?“ Calum se uchechtl.
„Uvidíš.“
Nechali jsme auto poblíž farmy Freda Welburna vysoko na kopci, z něhož se strmě svažovaly pastviny dolů k říčce a pak znovu stoupaly ke vzdáleným lesům. Byla ještě tma a tohle všechno jsem věděl jen popaměti. Celý popletený jsem uvažoval, jakou dopravu měl můj asistent na mysli.
Calum se natáhl dozadu do vozu a vylovil kbelík se zrním. Civěl jsem na něj. „Na co je tohle?“
Pro koně.“ Pro koně?“
„Ano. Přilákám k nám tamhlety dva koně a pojedeme na nich do lesa.“
Cože? O tom nebyla řeč!“ Vybuchl jsem.
Smířlivě se usmál. „Ale to je v pořádku. Bude to úplně pohodlné.“ Zarachotil vědrem a mně spadla čelist, když ze tmy vycválali dva obrovští shirové s velikánskými podkovami dusajícími v trávě.
To je šílenství!“ Nevěřícně jsem zíral na zvířata. Nebyl jsem žádný jezdec – zejména když šlo o tažné koně, na nichž bych hopsal bez sedla.
„Na těchhle hromsky zatracených potvorách přece nemůžeme jet! A co Fred Welburn? Co ten tomu řekne?“
O všechno je postaráno. Fred mi dovolil vzít si je, kdykoli budu chtít. Tak pojď. Pomůžu ti.“
Vysadil mě – stále ještě protestujícího – na nejbližší zvíře a sám se vyškrábal na to druhé. Pobídl koně podpatky, zvesela zajuchal, a než jsem pochopil, co se děje, řítili jsme se dolů ze stráně.
„Drž se,“ křičel Calum. „Pod kopcem je potok.“
Nemusel mě napomínat. Držel jsem se jako nikdy v životě, svíral jsem hřívu, oči mi vylézaly z důlků a byl jsem nezvratně přesvědčený, že v několika vteřinách sletím z širokého, hladkého zadku do studené tmy. Nějakým způsobem jsem se ale udržel, když naši šemíci přeskočili potok jako při steeplechase a znovu jsme pádili nahoru, do kopce na druhé straně.
Cválali jsme hrozně rychle, ale Calumovi jako by to nestačilo ječel a povzbuzoval koně. Nejasně jsem ho viděl před sebou, jak se prořítil nízkou brankou, a přetrpěl jsem vteřinu panické úzkosti, že můj tlustý kůň průrvou neprojde. Zčásti právem, protože jsem se kolenem praštil o sloup branky a málem mi to urvalo nohu.
Úprkem jsme překonali další dlouhé pole, pak můj kolega zastavil a slezl.
„Pánové, to bylo skvělé!“ vydechl, když jsem si sténaje sedl do trávy. „Ale ty nemůžeš chodit! Co se stalo?“
„Praštil jsem se do kolena o branku,“ zamručel jsem a belhaje se jsem si třel bolavý úd.
„To mě mrzí! Ale ušetřili jsme si dlouhou cestu pěšky. Jsme přímo u lesa.“
Přelezli jsme plot a Calum mě vedl kus cesty mezi tmavými kmeny do hloubi lesa k posedu, který si postavil na pasece. Jak začalo svítat, rozeznal jsem, že to je dokonalý úkryt, pečlivě sestrojený z větví modřínu a smrku a z trsů trávy.
„Sedni si sem,“ zašeptal můj kolega. Očividně byl nesmírně vzrušený, oči měl široce otevřené a trochu se usmíval.
Nemuseli jsme čekat dlouho. Větvemi pronikly první odrazy světla a mezi stromy to zašumělo – a pak se kus po kusu začala na pasece objevovat vysoká. Za celá léta jsem v těch lesích nezahlédl jediného srnce, ale teď jich tu bylo stádo – něžné laně a majestátní, parohatí jeleni se tu procházeli a pásli se. Byla to nepopsatelně krásná scéna, plná klidu a míru, a já seděl uchvácen tím privilegiem, jehož se mi dostalo, a zapomněl jsem na všechno nepohodlí. Kousek od nás se objevil pár jezevců a Calum potěšeně ukázal na svá oblíbená zvířata, která si vyšla pohrát s mláďaty.
Pak jsme kráčeli vonným tichem lesa s měkkou vystýlkou jehličí pod nohama a Calum mluvil nejen o vysoké, ale o všech možných lesních zvířatech a o rostlinách a květinách, které tam na tajných místech kvetly. Věděl všechno a já jsem začal chápat, jak hluboký je jeho zájem a jakou integrální část jeho života tvoří. Calum měl klíč ke kouzelnému světu.
Došli jsme k poli, právě když vyšlo slunce, a já jsem se otočil a viděl mezi tmavými kmeny stromů dlouhé

závěje polních hyacint a na mýtinách, na něž se mezi větvemi prodraly první paprsky, zářily petrklíče a anemonky jako roztroušené démanty.
Když jsme vyjeli na kopec – na mou žádost pomalu a mírně – a já dokulhal k autu, koleno mi ztuhlo a zaúpěl jsem, když jsem táhl nohu do auta.
„To koleno je smůla," Calum se účastně usmál a pak se jeho výraz změnil. „Ale nic si z toho nedělej, mám pro tebe překvapení."
Cítil jsem, jak se mi svírá žaludek, když jsem se na něj podíval. Jaké překvapení?"
„Široce se usmál. „Chci tě pozvat na večeři." Na večeři? A kam?"
„Ke mně. Vím, že Helena má dneska nějakou schůzi a chtěla ti něco připravit. Domluvil jsem se s ní ale, že tě pozvu k sobě. Budeme mít pečenou kachnu."
Kachnu? A kdo ji upeče?"
Já. Vlastnoručně ji oškubu a upeču."
Trochu se mi zatočila hlava. Věděl jsem, že chová dole na zahradě kachny – Siegfried na ně hleděl žlučovitě jako na součást „zvěřince" ale bylo těžké něco takového přijmout od někoho, kdo se vůbec nezajímal o jídlo a vlastně jedl jen zřídkakdy. Bylo mi jasné, že se snažil být ke mně laskavý.
„To je od tebe, Calume, moc milé… Kdyže mám přijít?" Přesně úderem osmé."
„V určenou hodinu jsem vyšplhal po schodech ke Calumově bytu, kde jsem byl vřele přivítán. Calum mě usadil a nabídl mi skleničku a odešel do kuchyně. Já jsem se rozhlížel po malém obývacím pokoji. Vypadal přesně jako ten první den, Calum se nestaral o žádné koberce, záclony nebo nábytek. Na holém stole byly jen dva příbory, slánka pepřenka.
Za chvíli byl Calum nazpátek – hodil na stůl dva talíře, a když pak otevřel dvířka trouby, vylinulo se z kuchyně bájné aroma.
Tady to je, Jime!" zařičel triumfálně a nesl na stůl pekáč se dvěma kachnami. Nabodl jednu a mrsknul mi ji na talíř, druhou si vzal sám. Čekal jsem na zeleninu a další přílohy, ale Calum padl do židle a mávl na mě vidličkou. „Dej se do toho, Jime, doufám, že ti bude chutnat."
Podíval jsem se na talíř. Tohle tedy byla večeře s Calurnem! Celá kachna, bez jakýchkoli příkras. Calum soustředěně jedl a já jsem také začal, ale zdržovalo mě, že můj přítel nechal na kachně poměrně dost peří, a tak jsem se musel opatrně probírat brky a spečenými péřovými chuchvalci.
Caluma to ale nerozházelo. Rychle se najedl a pak se opřel a spokojeně, zhluboka vydechl. Jeho chvat mě překvapil, ale pak jsem si uvědomil, že pravděpodobně posledních čtyřiadvacet hodin nebo tak nějak vůbec nic nejedl.
Neměli jsme moučník ani kávu nebo něco podobného a Calum mě brzy vyprovodil.
Helena se vrátila ze schůze kolem desáté. „Tak jak ses měl celý den s Calumem?" tázala se, když si svlékala plášť.
Promnul jsem si koleno. Vlastně nebylo tak snadné odpovědět. „Dobře. Bylo to legrační… dobrodružné… fascinující…" hledal jsem správný výraz. „Zkrátka úplně jinačí."
Zasmála se: „Právě jsi vylíčil Caluma!"
„Ano," zasmál jsem se také. „Byl to den jako Calum."

## 31. KAPITOLA

„To byl starý William Hawley," řekl Siegfried, když položil telefon. „Byl tak trochu rozrušený. Jedno tele mu leží v bezvědomí, on si myslí, že mu možná umírá, a má jich málo, chudák stará. Musíme tam honem zajet."
Vzhlédl jsem od knihy návštěv. „Ale v deset musím odoperovat tumor koni plukovníka Foultera."
„Já vím, ale u Hawleyho se můžeme zastavit cestou. Je to stejným směrem."
Jeli jsme, jako jsme jezdívali často: Siegfried v dychtivém očekávání jedné ze svých koňských operací, jemu po boku já, jeho anesteziolog, a vzadu za námi rachotil podnos s čerstvě sterilizovanými nástroji.
Bylo krásné ráno – naštěstí, protože jsme operovali na otevřeném poli místo na operačním stole.
Zhruba po pěti kilometrech jsme odbočili na úzkou vozovku a brzy jsme zahlédli farmu Hawleyových, o nic větší než tečičky stodol a chlévů, rozesetých po zelených stráních kopců nad námi. Ty stodoly,

rozesedlé a podsadité, spolu se šachovnicí nekonečných kamenných zídek, kličkujících po horských pastvinách, pro mne byly samotným srdcem Dalesu. Hleděl jsem na ně z vozu a znovu – ostatně jako vždycky – jsem si říkal, že se jim nic na světě nevyrovná.
Farmář s šedivými bílými vlasy, které mu vyčuhovaly zpod otrhané čepice, úzkostně pozoroval, když se Siegfried sklonil nad teletem v ohrádce v koutě chléva.
„Co si vo tom myslíte, pane Farnon?“ tázal se. „V životě jsem nic takovýho neviděl.“
Úzkost v jeho očích se mísila s hlubokou důvěrou. Siegfried byl jeho hrdina, šaman, člověk, který léta zázračně léčil – ještě předtím, než jsem do Darrowby přišel já. William Hawley byl z rodu prostých, světem nezkažených hospodářů, kteří v padesátých letech dosud přežívali, ale od té doby se rozplynuli v oslnivém žáru vědy a pokroku.
Siegfried řekl vážně: „Opravdu podivné! Žádný průjem, žádný zápal plic, a to mrně se nám úplně složilo.“
Pečlivě a metodicky prohlédl malé tělo stetoskopem, poslouchal srdce, plíce, vyšetřil podbřišek. Změřil teleti teplotu, otevřel mu tlamu a podíval se na jazyk, na krk, na oči a dlaní přejel kůži. Pak se zvolna napřímil. Jeho tvář byla bez výrazu, když pozoroval nehybné tělo.
Náhle se obrátil ke starému pánovi: „Williame,“ řekl, „přineste mi, prosím, kousek provázku!“
Eh?“ Kousek provázku, prosím.“ Provázku?“
„Asi takhle dlouhý.“ Siegfried rozhodil paže. „A rychle, prosím.“ „Ano, hned… hned vám ho přinesu. Kdepak honem najdu takhle dlouhej provaz?“ Poplašeně se ke mně obrátil. „Moh byste mi jít pomoct, pane Herriot?“
Samozřejmě.“ Následoval jsem ho, když vyběhl z chléva. Venku mi stiskl paži. Bylo jasné, že mě požádal, abych s ním šel jen proto, abych mu to vysvětlil.
„Na co chce .provázek?“ tázal se užasle.
Pokrčil jsem rameny. „Opravdu nemám ponětí, pane Hawley.“ Radostně přikývl, jako by to bylo přesně to, co očekával. Obyčejný veterinář nemohl na žádný pád chápat, co měl na mysli pan Farnon, muž pověstné zručnosti, o němž se vědělo, že mistrně využívá nejroztodivnějších věcí – oblaku purpurového kouře, kterým léčil ochromené koně, nabodával krční žílu, z níž pak vypouštěl vědra krve při laminitidě. Starý William tyhle historky znal a v nejmenším nepochyboval, že jestli mohl někdo jeho zvíře uzdravit pomocí provázku, byl to pan Farnon.
K uzoufání ale bylo, že ať jsme cválali jak jsme cválali, po celém hospodářství jsme nic podobného nenašli.
„Kruci,“ řekl. „Támdle vždycky visí klubko provazu, a teďtam nejni. Pokaždý všude zakopávám o provázky, a dneska nic. Co si jen Farnon pomyslí o hospodáři, kterej nemá provaz?“
V narůstající panice pobíhal sem tam a málem se rozplakal, když vtom si všiml kusu provazu, povalujícího se na hromadě pytlů. „Co tendle, pane Herriot? Myslíte, že má správnou dýlku?“
„Řekl bych, že úplně správnou.“
Popadl provaz a utíkal, seč mu staré nohy sloužily, zpátky k Siegfriedovi.
Tady máte, pane Farnon,“ oddychoval. „Snad nejdu pozdě? Je eště živý?“
„Ano, ano, je.“ Siegfried uchopil provázek a chvíli ho klimbající držel a měřil ho očima. Pak – zatímco my jsme ho rozšířeným zrakem bedlivě pozorovali – si provaz rychle obtočil kolem pasu.
Děkuji vám, Williame,“ zamumlal. „Takhle to je mnohem lepší. Nemohl jsem pracovat, když se kolem mne plácal ten zatracený kabát, jakmile jsem se naklonil. Včera mi kráva utrhla pár knoflíků. Napíchla se pod ně a všechny je urvala. Každou chvíli mi je tahle zvířata urvou.“
„Ale… ale… ten provaz…“ Tvář starého pána byla obraz bídy a utrpení. „S tím teletem teda nic nemůžete udělat?“ „Samozřejmě že mohu. Proč myslíte, že ne?“
„Ne… Už víte, co mu chybí?“ „Ano, vím. Má CNN.“
„Cerebrocortical necrosis, nekróza kůry mozkové. Je to onemocnění mozku.“
„To je strašně dlouhý jméno. A mozek? Nejni to beznadějný?“
„Vůbec ne. Dám mu do žíly injekci vitamínu B, obvykle to působí zázračně. Jen mu na chvíli podržte hlavu. Vidíte, jak ji drží? Tomu se říká opisthotonos – to je typické pro tyhle případy.“
Siegfried rychle aplikoval injekci a zvedl se. „Jeden z nás sem zítra zajde. Sázím se, že mu bude mnohem líp.“

Byl jsem to já, kdo tam následující den zajel, a tele skutečně stálo a krmilo se. William Hawley se radoval.
„To musel bejt báječnej materiál, co mu pan Farnon píchnul," prohlásil.
Byl to pro něj další zázrak, ale z jeho chování jsem vycítil, že je tak trochu zklamaný, stejně jako včera, když si Siegfried ovázal kabát. Jeho oblíbený veterinář to zase dokázal, ale věděl jsem, že v hloubi srdce litoval, že se to nestalo díky tomu provazu.

## 32. KAPITOLA

Siegfried, uvelebený v křesle před krbem, byl ve své nejpovznešenější náladě. „Prima, že ses zastavil, Jamesi. Vždycky tě rád uvidím během dne si vlastně ani nemůžeme pořádně popovídat, viď?"
Zašel jsem k němu navečer po návštěvě u pacienta v sousedství. Vtiskl mi do ruky skleničku a znovu se snesl do křesla, sálaje srdečností. „Nějaký problém?"
„Ne, ne. Byl jsem u mléčné horečky u Johna Lancastera. Kráva už stála, když jsem odcházel."
„Báječné, báječné. John je bezvadný chlap."
„Ano, je. Měl upřímnou radost, když jsem plácl krávu po zadku a ta se vyhrabala na nohy."
„Výborně! Malý triumf veterinární praxe. Měl jsem podobný den všechno se mi dařilo, na mou duši je blaho posadit se za studeného večera ke krbu a spokojeně odpočívat. Kolik je?" Podíval se na hodiny na krbové římse. „Půl osmé. Bože, to je pocit, nemít žádné povinnosti a těšit se na pár hodin klidu!"
„Přeju ti to, Siegfriede, sloužím já a ty máš do zítřka volno." Upíjel jsem drink a láskyplně jsem na něj hleděl.
Natáhl jednu dlouhou nohu k ohni a špičkou pantofle přistrčil poleno do krbu. „A ještě navíc se člověk může dívat na televizi." Ukázal na nový televizor, blikající na druhé straně, zvuk byl ztlumený. „I když různí snobové mají řeči – mluví o televizi jako o laterně idiotů, taky jí říkají čumškatule –, ale mně se spousta programů líbí. Chápu, že to je v Dalesu novinka, ale povídám ti, teď jsem tu jen tak seděl, koukal se na zajímavý program a ohromně mě to uklidňovalo."
Sklouzl ještě níž do křesla a natáhl nohy k žáru ohně. „Odpoledne jsem byl u Dereka Mattocha. Zabíjeli vepře a dali mi vejslužku žebírka, játra, kotlety –, jsou to moc laskaví lidé."
„Ano, všichni tady v Dalesu. Taky mi pořád něco dávají. Máslo, vejce, zeleninu ze zahrady."
Siegfried přikývl. „Svatá pravda. Onehdy jsem hovořil s Derekem a zmínil jsem se o něčem, co bych ti měl asi povědět. Před čtrnácti dny jsi mu slíbil, že mu odrohuješ býčky, a od té doby tě neviděl." S úsměvem se na mě podíval.
„Sakra, máš pravdu. Zajedu tam zítra. Každopádně zvířata mou vinou žádnou úhonu neutrpěla."
Znovu se zasmál z hloubi polštářů. „Ne, neutrpěla, chlapče, to ne. Tys na to zapomněl, viď."
„Asi ano. Ale napravím to."
„Věřím ti, Jamesi." Vážně přikývl a pár vteřin mlčel. „A víš, co je zvláštní? Zaslechl jsem ještě něco podobného. Bob Hardy mi říkal, že jsi mu před měsícem slíbil tuberkulinaci."
Pokrčil jsem rameny. „Jo, hernajs, to je pravda. Ale zdržel jsem se jen o týden nebo dva. Nic vážného. Podívám se na to."
Siegfried se usmál do třetice a zakolébal ukazovákem. „Ale zapomněl jsi, viď?"
„Dobře, dobře, už jsem řekl."
„Promiň, Jamesi, ještě okamžik," pozvedl ruku. „Máš sklon zapomínat – zapomínáš často, ale je to jen nepatrná chybička na tvém jinak excelentním charakteru. Neexistuje svědomitější a schopnější veterinář, než jsi ty, ale fakt, že občas něco zapomeneš, může úplně změnit tvůj image. Lidé si třeba pomyslí, že o jejich zvířata nemáš zájem."
„Ale počkej…"
„Nech mě domluvit, Jamesi. Je to pro tvoje dobro." Spojil špičky prstů v mentorský kroužek. „Zapomnětlivost je povahový rys, kterého se můžeš zbavit, když víš, jak na to. Těm neblahým nedopatřením zabráníš, když si od začátku vštípíš do mysli, na co nechceš zapomenout."
„Panebože, to je tedy husté… a co?"
„Ještě moment, drahý chlapče. Jak říkám, kdykoli si domluvíš návštěvu u pacienta, musíš si pevně vštípit

ten slib do paměti. Je to úplně snadné – já tuhle metodu užívám běžně. Člověk pak nikdy nezapomene.“
Chystal jsem se vehementně zaprotestovat proti tomu, aby mi o zapomnětlivosti kázal nejzapomnětlivější člověk v Yorkshiru, když zazvonil telefon.
Siegfried natáhl lenivou ruku a zvedl sluchátko. „Wilfe! Jak se daří , starý kamaráde?“ S přivřenýma očima se zavrtal do polštářů.
„Mně se daří dobře, pane Farnon,“ odvětil znělý hlas. Byl to Wilf Bromley, předseda místního farmářského debatního kroužku. Patřil ke staré škole, která podtrhovala význam svých slov tím, že hulákala a tak jsem ho jasně slyšel z místa, kde jsem seděl. „A doufám, že vám se daří taky dobře.“
„Mně je báječně, Wilfe,“ zamručel Siegfried a vzdálil sluchátko od ucha.
„No to jsem rád. Mysleli jsme, že se vám něco stalo.“ „Že se mi něco stalo?… a pročpak?“
„No sál už je plnej, špendlík by nepropad a čekali jsme vás už před půl hodinou. Dostali jsme strach, jestli vás něco po cestě nepotkalo.“ Siegfried se zprudka vzpřímil a ústa se mu otevřela.
„Sál?“
„Jo. Museji nás tu bejt skoro dvě stovky. Minulej rok jste měl takovou pěknou přednášku – věděl jsem, že si vás rádi zase poslechnou a čekaji vopravdu moc trpělivě. Bez přednášejícího nemůže přednáška přece začít, hahaha!“
Siegfried se zatvářil zničeně, jako by během několika vteřin zestárl o pár let. „Strašně mě to mrzí, Wilfe, já…“
„Kdepak, kdepak, pane Farnone, nemusíte se omlouvat. Víme, jak jste zaměstnanej. Nikdá nevíte, co se stane příští minutu. Pořád na nohou, v jednom spěchu. Nemůžete si pomoct, že se občas zpozdíte.“
Wilfův hlas nabýval na síle. „Dyť my všichni víme, že nesedíte a nekoukáte na televizi! Hahaha!“
Siegfriedovi vylézaly oči z důlku. „Ano, Wilfe, ano . . samozřejmě. Hahaha! To je nápad. Hahaha!“
Přiškrcený smích se ztěžka dral z trýzněného obličeje. „Jsem na odchodu – budu tam za pár minut.“
Můj společník práskl telefonem a vyletěl z křesla. „Musím jít, Jamesi. Uvidíme se ráno.“
Cválal ke dveřím a ve mně se vzedmula špatnost. Siegfriede!“ zavolal jsem.
Zastavil se u dveří a zíral na mě rozdivočelým zrakem. Zakýval jsem na něj ukázovákem a cítil jsem, jak škodolibě se mi stahují rysy obličeje. „Ty jsi zapomněl, viď?“

## 33. KAPITOLA

Siegfried mě popadl za paži, když jsem ho míjel před dispenzářem. Vypadal ustaraně.
„Jamesi,“ vybuchl. „Calum si chce pořídit dalšího psa. Zmínil se ti o tom?“
„Něco mi říkal. Že si prý o tom s tebou promluví. Je to pes, kterého už nějaký čas má u matky, a teď si ho chce přivézt do Darrowby. To snad může, ne?“
Můj partner vysunul bradu. „Myslím, že ne. Začal s jedním jezevcem a jedním psem. Teď má dva jezevce a jednoho psa a chystá se mít v tom malém bytě dva jezevce a dva psy. Už jsem mu taky řek, že to nejde.“
„Ale Siegfriede, myslím, že jsi příliš přísný. Asi mu je smutno, když žije sám. Ta zvířata jsou jeho společníci.“
Siegfried se prudce nadechl. „Tohle samozřejmě tvrdí on, ale podle mého názoru je to jen chatrná záminka. Cítím to v kostech – jestliže teď povolíme, bude tam nahoře mít za chvíli zvěřinec!“
Ale jdi,“ smál jsem se. „Přeháníš. Nemusíš mít žádné obavy. Je to hodný chlapec, víš to dobře, a je pro naši praxi přínosem. Měli bychom mu pomoci, aby si tu zvykl a byl spokojený, a je docela přirozené, že u sebe chce mít svého druhého psa.“
Můj partner na mě zíral a funěl. „Čekal jsem, že tohle řekneš. Příliš snadno se necháš oblomit. Já ale vím, že mám úplnou pravdu – nedovolím to a dost.“ Zastrčil si do kapes pár lahviček kalcia a odkráčel.
V příštích dnech na mě Calum několikrát kvůli tomu apeloval a mně připadala jeho prosba docela rozumná, ale Siegfried se zatvrdil. Nedalo se s ním hnout.
Přesto jsem ten problém vznesl znovu nad pivem u Droversů a Siegfried zrudl, ale vyslechl mne.
Siegfriede, dovol mu to,“ řekl jsem. „Nechápu, co je na tom zlého. Dva psi nejsou o nic obtížnější než jeden pes. A jak jsem řekl, Calum pracuje dobře a myslím, že bychom ho měli podporovat – jsi proti

němu zaujatý a děláš si zbytečné starosti.“
Zbytečné, jo?“ Zakuckal se a postavil sklenici. „Můj názor je jiný. Mám z toho člověka zvláštní pocit, kterého se nemohu zbavit.“ Odmlčel se a pár vteřin se rozhlížel po hostinci. „Ale ty na mě pořád dotíráš a já jsem dnes večer vyčerpaný. Vidím, že vy dva nepovolíte, a tak mu řekni, ať si dělá, co chce.“
Poplácal jsem ho po rameni a zasmál jsem se. „Díky, Siegfriede. Určitě to tak je správné. Nebudeš toho litovat.“
Netrpělivě se na mě podíval: „Můžeš se mi smát, ale říkám ti, že děláme velkou chybu.“ Zamával mi před nosem ukazováčkem. „Budeme toho litovat. Pamatuj na má slova!“
Nazítří ráno se Calum zaradoval, když jsem mu sdělil dobrou zprávu. Za pár dní jsme seshora zaslechl štěkot a u srdce mně spokojeně zahřálo.
Siegfried otevíral v kanceláři nějaké dopisy a já jsem se k němu s úsměvem obrátil. „Rád to slyším,“ řekl jsem. „Calum bude teď spokojený.“
Zmrazil mě pohledem, když vtom vstoupil náš asistent – po boku se dvěma obrovskými dobrmany.
A co je kčertu tohle?“ Siegfried povstal ze židle.
„Moji psi,“ zasmál se Calum. „Seznamte se: Maggie a Anna.“ „Psi!“ vybuchl Siegfried. „Říkal jste pes!“
„Ano, říkal. A měl jsem to v úmyslu. Chtěl jsem přivézt jen Maggii, ale přišlo mi líto chudáka Anny. Neměl jsem srdce nechat ji tam. Mají se moc rády a jsou dobrácké jako ovečky.“
„Mně jako dobrácké ovečky nepřipadají!“ Můj partner téměř křičel. „Obalamutíte mě, abych vám dovolil vzít si sem psa, a pak přivezete tyhle dva zabijáky!“
Něco na tom bylo. Na dobrmany jako by se vznášela jakási znervózňující hrozba, jak tam stáli nehybní, vysocí, hubení a jak si nás zamyšleně jednoho po druhém měřili. Budili ve mně dojem, že by dokázali být pěkně nepříjemní.
Tohle zkrátka nejde!“ Siegfried přešel do řevu a šermoval Calumovi. rukou před obličejem, až se psům ta agrese znelíbila a začali vrčet: tiše, ale hrozivě, oči upřené na mého partnera, pysky jim jen vibrovaly a odhalovaly bílé zuby.
„Ticho!“ zachrčel Calum. „Sedněte!“ Oba psi se okamžitě posadili a hleděli na něho zbožňujícíma očima – úplně propadli jeho kouzlu jako ostatně všechna zvířata.
„U Jacka Skinnerse je nemocná kráva,“ vyčetl mládenec ze seznamu. „Radši abych šel.“ Obrátil se a odcházel s oběma psy v patách.
Siegfried se`na mne znaveně podíval. „Pamatuješ, co jsem ti říkal? Už je to tady!
Následující týden jsem přecházel zahradní cestou k zadnímu vchodu, když jsem zaslechl ty zvuky – hlasité štěkání a vrčení a mužský hlas volající o pomoc. Hned před operačním sálem byl menší dvorek a ty zvuky přicházely tamodtud. Dvorek jsme moc neužívali – stály na něm popelnice, kůlna a starodávný venkovní záchod, který tam zbyl z dřívějších dob.
Ze zahrady vedla na dvorek branka a já jsem do ní nahlédl. Byl to Siegfriedův hlas, úzkostně žadonící o pomoc, a vycházel ze starého záchodu, jehož dveře žalostně visely na jediném pantu, a ke své hrůze jsem spatřil také oba dobrmany, jak se znovu a znovu krvežíznivě vrhají na tu chatrnou baštu. Krev mi ztuhla v žilách. Tam uvnitř byl můj společník, a kdyby ty staré dveře povolily, stane se něco hrozného. Nemohl jsem však nic dělat. Nebojím se psů, ale bylo mi víc než jasné, že kdybych se těm dvěma vystavil, dlouho bych nepřežil.
Rozběhl jsem se ze zahrady k domu. „Calume, Calume!“ ryčel jsem.
Seběhl se schodů, a když uslyšel ten kravál, utíkal se mnou dozadu za dům. „Maggie! Anno! Fuj to je! Ke mně!“
Kravál ustal, jako by ho vypnul, a dobrmani se plazili Calumovi u nohou, úkradkem k němu vzhlíželi a úlisně se šklebili. „Domů!“ křikl a psi vypálili.
Calum je moudře následoval a přenechal Siegfrieda mně. Odsunul jsem dveře, abych vysvobodil jednoho velice rozhněvaného veterináře. „Panebože, Jamesi,“ řekl a divoce se rozhlížel. „To bylo o fous! Včera večer jsem trhal švestky a snědl jsem jich trochu víc. Chytlo mě to a musel jsem úprkem na nejbližší hajzlík. Zrovna jsem si sedal, když se přiřítili ti dva rozeřvaní lidojedi, a já jsem sotva stačil zavřít dveře a zapřít je nohou. Kdybych jen o centimetr povolil, dali se do mně, přísahám! A moh jsem tu zůstat navěky!“

„Bože, to mě hrozně mrzí, Siegfriede," řekl jsem a opravdu mě to mrzelo. Byla to moje chyba. Já jsem to byl, kdo přemluvil mého partnera – proti jeho přesvědčení. Siegfried měl pravdu. Zvěřinec byl na pochodu.

## 34. KAPITOLA

Osm hodin, sobota večer, a já jsem se chystal k nemocnému teleti když zazvonil telefon.
„Tady Birse, Ivy Street 10. Můj pes je nemocnej, přijdete?" Co ho trápí, pane Birse?"
„Nevim. Nežere. Přijdete?" Hlas byl rozmrzelý a netrpělivý. Jako by ten člověk měl něco důležitějšího na práci. „Jistěže přijedu. Jsem tam za chvíli."
Telefon na druhé straně třískl a já jsem přemítal – a ne poprvé o tom, že veterináře nikdo nepokládá za lidi. Pro ně neplatilo, aby zůstali v sobotu večer doma, s rodinou, jako ostatní.
Číslo deset byl jeden z řady ošuntělých cihlových domků. Zazvonil jsem a čekal. Když se nic nedělo, zkusil jsem to znova. Zase bez výsledku, ale podle světla v okně jsem poznal, že doma někdo je. Zvonil jsem a bouchal na dveře jistě několik minut, než je otevřel muž kolem padesátky, v košili a rajtkách. Zdálo se, že hrozně spěchá, a když mi letmo pokynul, obrátil se a skoro utíkal chodbou dopředu do pokoje. Bodl prstem směrem ke košíku v rohu a pak padl do křesla, aby se připojil k rodině nakupené kolem řvoucího televizoru.
Ani jedna z tváří civějících na obrazovku o mne nejevila sebemenší zájem, a když mi bylo jasné, že mi nikdo z nich nepoví, co se s tím psem stalo, šel jsem ke košíku svého pacienta prohlédnout. Byl to velký labrador, tlamu měl opřenou o okraj koše a díval se na mě laskavýma očima, jak je vlastní jeho rase. Klekl jsem si, ocas zabušil do pelechu a pes mi olízl ruku. Ale okamžitě se zas odvrátil a začal se úporně drbat a starat se o svůj kožich. Teď jsem si všiml, že měl po celém těle lysiny a boláky. Zvedl jsem mu přední a pak zadní tlapu a zjistil jsem silně zanícenou kůži pod lokty a kyčlemi. Typický sarkoptový svrab, v tomto případě však do té míry zanedbaný, že ubohé zvíře trýzněné svrběním přestalo žrát.
Byl jsem si tou diagnózou téměř jistý, ale rozhodl jsem se, že mu přece jen odeberu vzorek kůže. Nikdo nedbal o to, že jsem vyšel ven pro sklíčko a skalpel, tak jsem pro jistotu nechal dveře dokořán. Vrátil jsem se a seškrabal jsem část zanícené kůže na sklíčko a vsunul jsem ho do obálky. Pes trpělivě přihlížel a televize řičela.
Když jsem skončil, šel jsem do kuchyně a umyl jsem si ruce u dřezu plného špinavého nádobí se zaschlými zbytky zeleniny a yorkshirské ho pudinku. V obývacím pokoji jsem si znovu prohlédl o mne nedbající skupinku. Otec, matka a syn s dcerou kolem dvacítky dýmali z cigaret, oči přikované na hulákající obrazovku. Nějak jsem se s nimi musel domluvit – zvolil jsem tedy otce.
„Váš pes má svrab," křikl jsem mu do ucha. Na zlomek vteřiny po mně přejel pohledem a pak, když obrazovka vyřítila kvílení brzd a přepršku střel, se opět propadl do stavu hypnózy.
Podal jsem mu dva balíčky aktivního sírového prostředku proti svrabu, kterým se zvíře omývalo. Na trh přicházely modernější prostředky na vnější parazity, ale já jsem měl vždycky dobré výsledky s mým oblíbeným lékem Číslo 3 – prostředek na omývání, jak jsme tomu říkali, a zůstal jsem mu věrný.
„Postupujte podle návodu na balíčku," houkl mu do ucha. „Zítra psa pořádně umyjte a dbejte o to, aby se mu vodička dostala do každičkého záhybu kůže. Příští týden to zopakujte s druhým balíčkem a pak se na psa přijdu znovu podívat."
Pan Birse přikývl, oči úplně skelné. Víc jsem zřejmě dělat nemohl, a tak jsem položil balíčky na kredenc a odešel jsem, aniž mě kdo vyprovodil.
V tmavé ulici jsem se na chvíli opřel o auto. Ve veterinární praxi se dály podivné věci, ale tohle bylo skutečně zvláštní. Celou tu dobu, co jsem tam strávil, na mě nikdo nepromluvil. Ale proč, když toho pěkného psa tak dlouho zanedbávali, což muselo trvat několik týdnů, se zničehonic rozhodli zavolat mě na pomoc v sobotu večer? Inu, košatý je strom života. Nastoupil jsem do vozu a odjel jsem.
Nemocné tele, ke kterému jsem se původně chystal, bylo na farmě pana Farrowa, asi pět kilometrů za Darrowby. Vešel jsem do chléva, kde farmář podestýlal slámu mladým jalovicím. Když mě zahlédl, rozpřáhl potěšeně náruč. „Vítám vás, pane Herriote, vítám vás!"
Vyslovoval pomalu, téměř uctivě a celý obličej mu zářil. „Lituju, že vás musím obtěžovat v sobotu večer,

ale jsem moc rád, že vás zase vidím. Dlouho jste tu nebyl!“ Jeho vysoký syn přešel kolem nás s pytlem krmení přes rameno a také on se zaculil a zamával.
Chystal jsem se zabočit do teletníku, ale pan Farrow mě zadržel: Kdepak, kdepak, musíte se nejdřív zajít podívat na paničku.“ Spěšně mě postrčil do kuchyně.
„Edito, Edito!“ volal. „Je tu pan Herriot, zase nás jednou navštívil!“
Paní Farrowová byla ostýchavá, ale zvedla se ze židle a přátelsky se usmála. „Vítám vás, pane Herriote, je to nějaká chvíle, co jste tu byl naposledy. Vždycky nás potěšíte. Postavím vodu a zajdete na čaj, až budete hotov s prací, viďte!“
„Ano, přijdu, děkuju.“ Na dvoře bylo chladno, ale srdečné uvítání hřálo. Farrowovi byli vždycky přívětiví, ale po návštěvě u Birseů mi připadali obzvlášť milí.
Rozdíl byl i v jejich zájmu o zvířata. Tele trpělo plicním otokem, z čehož se mohl vyvinout zápal plic. Píchl jsem zvířeti injekci a hospodář se synem, aniž jsem jim cokoli radil, začali provlékat šňůru do cípů tlustého pytle, a když jsem se chystal k odchodu, hrudní koš malého tvora byl pěkně zabalen do teplíčka.
„To rád vidím,“ řekl jsem. „S těmi novými sulfanomidy a antibiotiky se snadno zapomene, že se zvířatům musí věnovat péče, ale ta je pořád stejně nezbytná.“
Po návratu, když jsem dal v ordinaci vzorečky psí kůže pod mikroskop, objevily se v mém zorném poli ohavné mrňavé Sarcoptes scabei – nepříjemní roztoči s pichlavýma nohama, jimiž se nemilosrdně zavrtali do kůže toho pěkného labradora a trýznili ho. Přesto ale to bylo lepší než ta druhá hrůza: byli tam i doutníkovití Demodex a v takových případech zvonil psům umíráček.
Svrab Demodex byl často neléčitelný, ale tenhle případ vyčistí moje spolehlivá vodička Číslo 3, i když to nevypadalo zvlášť dobře. Během víkendu jsem se však nemohl zbavit pochybností, jestlipak opláchnou Birseovi toho psa dost pečlivé? Opláchnou ho vůbec? Starostlivost Farrowových jaksi způsobila, že jsem se nedokázal smířit se stavem a situací psa Birseových.
V pondělí ráno jsem to už nevydržel a zazvonil jsem u čísla 10 v Ivy Street. „Dobré ráno, paní Birseová,“ řekl jsem zvesela. „Jel jsem kolem a napadlo mě, že se podívám na vašeho psa.“
„Jo, tak…“ Žena vypadala trochu vyvedená z míry, váhala, ale já jsem kolem ní proklouzl do předního pokoje.
Velký pes ležel v košíku a moje dva nedotčené balíčky na kredenci. „Měli jsme plno práce,“ huhlala. „Dneska večer ho umejeme.“ Podíval jsem se na psa. Vždycky jsem cítil, že v černě lesklém plášti labradora je jakýsi zvláštní půvab, a tohle bylo znesvěcení. Poničená kůže vypadala za denního světla ještě hůř a zadní nohy se psovi křečovitě chvěly, jak reagoval na vytrvalé svědění.
Jak mu říkáte?“ zeptal jsem se. Jet.“
Sklonil jsem se a pohladil psí hlavu. „Chudáčku Jete,“ oslovil jsem ho. „Ty ale vypadáš!“ Ocas zabušil do podlahy, pes mi olízl ruku a já jsem se rozhodl.
„Dejte mi, prosím, kbelík teplé vody, paní Birseová. Postarám se o to první umytí. Budu hotov za minutu za dvě.“
„Pojď sem, brachu,“ řekl jsem a Jet za mnou poslušně vyběhl do zahrady, mezi pár umdlených výhonků růžičkové kapusty tonoucí v pleveli. Vysypal jsem balíček do vody a rychle jsem to zamíchal, iracionálně rozdychtěný dostat se těm roztočům na kobylku. Připadal jsem si taky trochu trapně – tohle jsem ještě nikdy u zákazníka neprovozoval, ale došel jsem k názoru, že na tom houby záleží, a s krvežíznivým potěšením jsem plácal hustý roztok Jetovi na srst.
Vtíral jsem mu roztok do kůže, záhyby pod kyčlemi a lokty jsem úporně masíroval a pes se na mě blaženě díval a mrskal ocasem. Podle mé zkušenosti psi koupání nenávidí, ale tenhle tvor měl zřejmě radost, že se s ním někdo zaobírá. Celé se mu to moc líbilo. Jak jsem tak pracoval, ucítil jsem, že mě kdosi pozoruje přes živý plot zahrady. Vzhlédl jsem – stál tam starší pán a vesele mi kývl na pozdrav.
Brejtro. Vy musíte bejt veterinář.“ „Ano, správně.“
Odfrkl si: „To tedy musíte mít plný ruce práce, když každýho psa umejete.“
Zasmál jsem se téhle představě veterinární praxe. „Ano, nemám to snadné.“
Domyl jsem psa a začal jsem ho utírat, spokojený, že jsem uštědřil první ránu těm mrňavým zlovolným potvorám v kůži, a stále jsem cítil v zádech upřený pohled staršího muže.
„Krásnej pes,“ řekl. „Ano, je opravdu krásný.“

Muž ztlumil hlas ve spiklenecký šepot. „Ty lidi se vo něj ale vůbec nestaraj… Je to hroznej chudák!“
Mlčel jsem, ale pohled na Jeta, ucouraného a zpola olezlého, jako by byl nějaký psí strašák, dával jeho slovům za pravdu.
Můžete ho uzdravit?“
„Myslím že ano, ale chce to čas a pravidelné koupele tímhle roztokem. Každý týden, dokud nebude v pořádku.“
Příští tejden zase, co?“
Ano. Požádám paní Birseovou, aby ho vykoupala příští pondělí.“
To abyste teda měl štěstí,“ zabručel starý pán a pak jeho hlava zmizela.
V kuchyni jsem vysvětlil paní Birseové, jak si má počínat, a ona zavrčela: „Viděla jsem, že jste mluvil se starym Howellem. Je to zvědavej dědek. Porád nám kouká přes plot.“
Zvědavý nezvědavý, se psem cítil víc než ona. A když jsem se při odchodu naposled podíval na Jeta, vrtícího navzdory svému trápení vesele ocasem, bylo mi jasné, že příští týden jsem v tomhletom čísle znova.
A připadaje si jako pitomec, ale pitomec umíněný, dostavil jsem se přesně v ten den a zazvonil. Paní Birseová projevila obvyklý nedostatek nadšení a bez úsměvu mě pustila do domu. Vzápětí mě odvedla na zahradu za domem a trhla hlavou směrem ke křoviskům živého plotu. i „ Ty vod vedle ho mejou.“ Obrátila se a šla zpátky do domu.
Podíval jsem se přes plot. Uprostřed malinké zahrady stál Jet vedle škopíku, z něhož se kouřilo, a pan Howell s manželkou mu horlivě vtírali roztok do srsti.
Starý pán se otočil a ušklíbl se: „Tak pane veterináři, připravili jsme vás vo práci. Ty Birseovi by ho nikdá každej tejden nekoupali, a tak jsem jim řek, že bysme to zkusili. Nám se ten pes moc líbí.“
„To je báječné! A děláte to výborně.“
Jet se na mne podíval, a ačkoliv měl tlamu hustě pomazanou mým roztokem, oči mu vesele pableskovaly á ocasem jen mrskal: Tohle mi dělá dobře, jako by říkal. Oba staří lidé si s ním při práci neustále povídali: „Tak teďka kousek semdle, Jete. Podej mi tu druhou packu, kamaráde.“ Přátelské mumlání pokračovalo a pes tu neobvyklou i laskavost přímo hltal.
Pozoroval jsem je, dokud neskončili, a když mého pacienta utírali, promluvil jsem znovu. „To je skutečně ohromné. Umyli jste ho důkladně, nevynechali jste ani centimetr.“
Stará paní se usmála: „Ano, slyšeli jsme, co jste říkal hned na začátku. Chceme, aby se uzdravil.“
„Dobře… dobře… a postupujete správně.“ Hleděl jsem na Jeta, stále ještě holého a zuboženého.
„Chápete ale, že bude dlouho trvat než se mu srst úplně spraví? Jestli se vůbec kdy spraví. Ale hlavní je… Drbe se už míň?“
„Ale jo,“ odpověděl pan Howell. „Ještě se trochu drbe, ale vůbec ne jako dřív. Už ho to tolik nesvědí a taky zas žere.“
„Prima, prima! Zatím to tedy je v pořádku, ale čeká nás ještě spousta práce. Jste ochotni pokračovat v tom třeba několik týdnů? Vždyť to přece není váš pes.“
„To víte, že ho budeme koupat,“ horlivě slibovala stará paní. „Postaráme se o něj, nebojte se.“
Užasle jsem pozoroval manželský pár Howellových. „Zřejmě máte rádi psy… A přesto žádného sami nemáte?“
Nastalo ticho. „Měli jsme,“ řekl starý pán. „Měli jsme ho dvanáct let, ale vy jste ho nikdy neviděl, pane Herriot, protože byl porád zdravej.“ Odmlčel se a polkl. „Jenže před měsícem ho srazilo auto a umřel.“
Chvíli jsem hleděl na jejich posmutnělé tváře. „To je mi líto, vím, jaké to je. Je to hrozné. Ale… nenapadlo vás opatřit si jiného psa? Vždycky to je to nejlepší, co můžete udělat.“
Paní Howellová pokrčila rameny. „To víme a uvažovali jsme o tom, ale je nám oběma kolem sedmdesátky, a kdybysme si vzali štěně a něco se s námi stalo, zůstal by ten pejsek sám a kdoví, jestli by se o něj někdo postaral.“
S porozuměním jsem přikývl a ocítil vůči nim o to větší úctu.
Chovali se jako slušní a svědomití lidé.
Teď máte na nějaký čas za kamaráda Jeta. Vidím na něm, že chápe, jak mu pomáháte. Nechám vám tu pár balíčků toho prostředku na omývání. Vím, že Jet bude v dobrých rukou.“

Důvěřoval jsem jim natolik, že jsem se nenamáhal zastavit se u nich a Jeta jsem spatřil až za tři týdny. Howellovi nakupovali na tržišti a Jet jim capal po boku. Byl veselý, ale kůži měl stále ještě lysou a krabatou, s několika jen napůl zhojenými boláky. Vzali jste ho na procházku," řekl jsem.
Ano." Stará paní mi stiskla paži. „Teď je náš." Váš?"
„Ano. Paní Birseová povídala, že je pořád olezlej a strupovitej a že si myslí, že se už neuzdraví, a že nebude platit kdovíjaký účet veterináři za všechny ty návštěvy a prášky. Že se s manželem dohodli, že nechají Jeta utratit."
Panebože… a co vy na to?"
„No, řekla jsem, že si ho vezmeme a že účet zaplatíme." To jste jim řekla?"
„Jo. Nejdřív nevěděla, ale já jsem jí-vysvětlila, že to bude určitě velký účet a za tu návštěvu v sobotu večer že jí napočítáte dvakrát tolik."
Chvíli jsem se na ni díval a postřehl jsem v jejích očích náznak mrknutí.
„To my ale neděláme. Možná že bychom měli, ale neděláme to. Jenže… jenže vy jste ji asi chtěla přesvědčit, viďte?"
„No…" Teď ale opravdu mrkla!
Usmál jsem se: „Jet se tedy přestěhoval do sousedního domu a určitě to je ku prospěchu všech. I pro Birseovy – neměli o něj žádný zájem."
„Ne, neměli – a on je tak milý! Nikdy ho nevzali na procházku nechali ho běhat jen tak samotnýho. Nechápu, proč si takový lidi vůbec pořizujou psa."
„A co s tím, o čem jste minule hovořili, že jste už moc staří?" Napřímila se v ramenou: „Ano, mluvili jsme o tom, ale řekli jsme si, že Jet vlastně není štěně –je mu už šest, tak… nějak to všichni tři dohromady doklepem."
„Nic neslyším raději – budete stárnout společně, takže to nejlepší vás teprve čeká."
Oba se zasmáli a pan Howell zdvihl ukazováček: „Ano, přesně tak. Jsme šťastní, že máme Jeta – bylo nám tolik smutno, když jsme ztratili Nobbyho a zůstali jsme bez pejska. Vždycky jsme měli pejska a teď je nám zas dobře."
A taky výborně vypadali, právě tak jako Jet, který se na mě smál a vrtěl ocasem.
Uplynulo mnoho měsíců, než jsem je znovu spatřil. Šel jsem po jedné z mnoha jezdeckých stezek, které se kroutí v polích kolem Darrowby. Slunce pálilo z oblohy bez jediného mráčku a už z dálky jsem snadno rozpoznal bohatý černý lesk Jetova kabátu. Když jsem došel až ke starým manželům, sklonil jsem se a pohladil velkého psa po hlavě.
Máte překrásného psa!" řekl jsem a přejel jsem přes neposkvrněnou srst na krku a hrudi. „Nikde ani lysinka – vidím se v něm jako v zrcadle. Ohromně jste ho zvelebili."
Howellovi se skromně usmáli a Jet, vědom si toho, že je řeč o něm, kroutil celým zadkem a poskakoval v nesmírné radosti.
Stálo to za to," řekla stará paní. „Je nám s ním moc dobře nemůžeme uvěřit, že máme takového psa."
Díval jsem se za nimi, když kráčeli po zelené pěšině a Jet se prohánět pod převislými větvemi dubu a hrál si s kusem klacku. Slyšel jsem veselé povzbuzující povely Howellových.
Znovu jsem si vzpomněl na verše Elisabeth Browningové a díval jsem se na tu trojici, dokud mi nezmizela za ohbím lesa. Byl jsem přesvědčený, že je skutečně to nejlepší teprve čeká.

## 35. KAPITOLA

„Dobře, pane Busby," řekl jsem a cítil, jak se na mne přenáší naléhavé napětí z hlasu na druhé straně telefonu. „Budu tam co nejdřív."
„Koukejte, abyste byl! Ta kráva se mi vůbec nechce líbit. Má zapadlý voči a chrčí a na seno se mi ani nekoukne. Mohla by pojít. Tak ať vám to dlouho netrvá."
Poslouchal jsem ty agresivní výlevy a skoro jsem viděl rozeřvaného zrzavce, jak vyvaluje oči na sluchátko. Zopakoval mi několikrát všechny příznaky, aby se ujistil, že proniknou do mé tupé hlavy. Pan Busby nebyl špatný chlap, ale měl temperament odpovídající barvě jeho vlasů a pokaždé budil dojem, že užuž propadá panice. Věděl jsem, že si musím pospíšit.

Podíval jsem se do soupisu návštěv, pak na hodinky. Bylo devět dopoledne a žádné naléhavé případy mě nečekaly. Mohl jsem zajet k panu Busbymu jako k prvnímu, abych ho uklidnil.
Popadl jsem brašnu a klusal k domovním dveřím. Na schodech stála mladá paní Gardinerová s teriérem v podpaží. Vypadala rozrušeně. „Pane Herriote, zrovna jsem u vás chtěla zazvonit. Williamovi se něco stalo. Ráno vyběhl ven a přeskočil branku a teď nemůže na přední nohy."
Dokázal jsem se nervózně usmát. „Dobře, tak ho přineste."
Prošli jsme do ordinace a já jsem psíka zvedl na stůl. Stačilo krátké hmátnutí a poznal jsem, že má zlomenou vřetenní a loketní kost. „Obávám se, že má zlomenou nohu."
„Panebože," zakvílela dáma. „To je hrozné."
Snažil jsem se ji povzbudit. „Nebojte se. Je to čistá zlomenina a na přední noze to není tak zlé. Brzy to dáme do pořádku."
William, třesoucí se a ustrašený, s packou bezvládně visící, ke mně vzhlížel s němou prosbou. Doufal, že mu někdo pomůže co možná nejdřív.
Snídal?" otázal jsem se, když jsem lovil ze skříně sádrové obvazy. „Ne, dneska ještě nejedl."
To je dobře. Mohu ho uspat." Natahoval jsem stříkačku se starým pocitem, že tohle jsou situace, ze kterých mají veterináři vředy. Pan Busby musí počkat. Přímo jsem viděl, jak dusá po dvoře hospodářství a proklíná mě.
Pár kubíků nembutalu Williama sladce uspalo a já začal namáčet obvazy do teplé vody. Paní Gardinerová mu natahovala nohu a přidržovala ji a já jsem pečlivě přikládal obvazy. Normálně mě tahle práce bavila – rád jsem pozoroval, jak obvaz tvrdne a mění se v podpůrné brnění, a přitom jsem věděl, že až se pes probudí, nebude ho už nic bolet a bude schopný na nohu došlápnout – teď jsem ale vnímal jen plynoucí čas.
Zaťukal jsem na sádru. Ztvrdla na kámen.
V pořádku," řekl jsem a zvedl spícího psa ze stolu. „Musí to mít alespoň měsíc a pak ho přiveďte. Kdyby se vám něco nezdálo, brnkněte mi, ale jsem přesvědčený, že to bude dobré."
Uložil jsem Williama na zadní sedadlo vozu paní Gardinerové a podíval jsem se na hodinky – 9.45.
Znovu jsem uchopil brašnu a vyrazil jsem po druhé.
Na farmu pana Busbyho jsem jel tři čtvrtě hodiny po úzké vozovce ohraničené kamennými zídkami, a když jsem se blížil, viděl jsem farmáře, jak stojí na kamenném dvoře s rukama vbok, s nohama rozkročenýma – výhrůžná postava rýsující se na pozadí podsaditých hospodářských budov, za nimiž se tyčily kapradím porostlé kopce. Vystoupil jsem z auta a farmář vypadal přesně tak, jak jsem si představoval. Oči mu planuly a zrzavá ofina vylézající zpod čepice jiskřila vztekem.
Kde jste ksakru byl?" řval. „Řek ste, že jedete hned."
„Ano, vím, ale zrovna když jsem odcházel, přinesli psa, kterého jsem musel ošetřit."
Pan Busby málem vyletěl do povětří. „Psa! Pitomýho psa! Moje kráva je vo moc důležitější nežli ňákej pitomej pes!"
„Ano, jistě, ale musel jsem ho ošetřit. Měl zlomenou nohu."
„Je mi fuk, co měl. Ta kráva je moje živobytí. Kdyby pošla, byla by to pro mne veliká ztráta. Tamto je jen takovej nanicovatej mazlíček, pejsánek na hajcání."
Žádný pejsánek ani mazlíček, pane Busby. Drsný malý teriér, co měl bolest. Jeho paní ho má moc ráda."
„Ráda, ráda. Na tom prd záleží! Do kapsy jí to neleze, že ne? Nic ji nestojí!"
Hodlal jsem pronést něco o tom, že je to věc srdce a jak jsou pro život lidí důležití přátelé – zvířata, ti „mazlíčkové", ale pan Busby začal vyskakovat. Nikdy jsem neviděl nikoho doslova tancovat vzteky a nepotřeboval jsem to vidět ani dnes. Zamířil jsem do chléva.
Spadl mi kámen ze srdce, když jsem zjistil, že kráva má jen mírnou zástavu rumenu. Ukázalo se, že se ráno dostala ven na dvůr a ukradla tam pár tuřínů. Zatímco jsem ji vyšetřoval a aplikoval injekce, farmář nepřestal bručet a vedl dál svůj monolog.
„Jo, tady žiju, na tomdle mrňavym fleku, a vy si myslíte, že jedna kráva nejni důležitá. Kde myslíte, že bych sebral prachy na jinou? Řeknu vám, že je to pořádná dřina uživit se na malym hospodářství v horách, ale vo tom vy zřejmě nemáte ponětí. Psi… pitomí psi… takový nanicovatý mazlíčkové… Todle je moje živobytí… Vám to je ovšem jedno…"

Léčil jsem především a hlavně skot, většina mých zákazníků byli právě hospodáři z hor a ty jsem považoval za sůl země, ale zachoval jsem klid.
Zastavil jsem se tam znovu nazítří a shledal jsem krávu úplně zdravou, ale pan Busby pořád ještě mrzoutil. Neodpustil mi.
Pár týdnů po tom mě Helena najednou zastavila, právě když jsem se chystal vyrazit na dopolední obchůzky.
„Jime, mám tu pro tebe vzkaz. Vezou sem psa, naříká prý bolestí. Jméno nevím – ten člověk okamžitě zavěsil."
Promnul jsem si bradu. Tenkrát jsme ošetřovali téměř výlučně velká zvířata a neměli jsme žádné ordinační hodiny a už vůbec ne dopoledne.
Ať je to kdo chce, musí počkat," prohlásil jsem. „Rodovi Thwaiteovi krvácí býk – urazil si roh. Musím tam jet okamžitě."
Snaha být současně na dvou místech byla trvalým problémem našeho povolání. Pokoušel jsem se nemyslet na toho psa a maximální rychlostí jsem se hnal nahoru do kopců.
Šlo o typický případ uraženého rohu, při kterém krev efektně tryskala do výšky pár metrů a dopadala na všechno a na všechny kolem. Pan Thwaite i já jsme byli brzy pěkně pokropeni, když jsme se pokoušeli udržet zvíře v klidu, zatímco jsem ošetřoval pahýl sulfonamidem, obložil ho tlustým polštářem vaty a ovázal do osmičky kolem druhého rohu. Zabralo to dost času a pak jsme se museli ještě očistit, a tak uplynula víc než hodina, než jsem odmítl čaje od paní Thwaiteové a zamířil zpátky do Darrowby.
Ve Skeldalu jsem upaloval chodbou, a když jsem vletěl do čekárny, překvapeně jsem se zastavil. Byl to pan Busby. Seděl až vzadu v koutě, na kolenou držel malého jezevčíka corgi a tvářil se přesně tak, jako když jsem u něj byl tehdy kvůli krávě.
Kde jste, ksakru, byl?" štěkal. Dokonce i slova byla stejná. „Sedím tu už hodinu! A přitom jsem telefonoval, že přijedu."
„Mrzí mě to, pane Busby. Byl jsem u býka, který krvácel. Musel jsem ho ošetřit."
„Mizernej bejk! A co chudák můj pes, co tu čeká a má bolesti! To vám nevadí?"
Samozřejmě že vadí, ale víte stejně dobře jako já, že to zvíře mohlo vykrvácet. Pro farmáře by to byla veliká ztráta."
„Veliká ztráta? Jo jako že by přišel vo peníze! A co kdyby umřel můj pes? Stojí za víc než za peníze. Je peněžma k nezaplacení!" Chápu, pane Busby. Je to perfektní pejsek." Zaváhal jsem. „Ne věděl jsem, že máte ještě jiného pejska než ty psy na farmě." „Samosebou, že mám. Jmenuje se Dandy. Jsme do něj s paničkou celý pryč. Kdyby se s ním něco stalo, snad bysme to nepřežili! A vy se na něj vykašlete kvůli mizernýmu bejkovi."
„Ale pane Busby, víte přece, že se nedá mluvit o tom, že bych se na něj vykašlal. Chápete, že jsem nemohl nechat to zvíře krvácet – pro toho hospodáře ten býk znamená živobytí."
„Zase začínáte! Peníze! Na nic jinýho nedokážete myslet!" Sklonil jsem se, abych zvedl malého psíka, a jakmile jsem se ho dotkl, zakňučel.
Oči pana Busbyho popolezly ještě o něco víc z důlků. „Slyšel jste ho. Povídal jsem vám, že je na tom strašně zle."
Nesl jsem corgiho chodbou a cítil jsem, že má svalstvo ztuhlé a nehybné jako prkno. Bylo mi už jasné, co s ním je. Na stole jsem mu zmáčkl krk, pes znovu zakvičel a pan Busby zasténal.
Teplota byla. normální, vlastně všechno bylo normální, až na tu ztuhlost a bolest.
„Neumře?" Farmář upřel oči do mé tváře.
„Ne, ne, má revma. Pro psa je to hrozně bolestivé, ale snadno se to léčí. Určitě bude brzy v pořádku."
„Doufám, že máte pravdu," hekl farmář. „Ale měl jste se na něj kouknout hned, místo abyste lítal za ňákým bejkem. Rozumím, že se honíte za penězma, ale láska a přátelství znamenají víc, abyste věděl."
Natáhl jsem stříkačku „Souhlasím, pane Busby. Podržte mu, prosím vás, hlavu."
„V životě sou jiný věci než peníze, mladej pane. Poznáte to, až budete starší."
„Určitě máte pravdu. Tyhle tablety mu dávejte ráno a večer, a jestli se mu do zítřka neuleví, přijďte s ním znovu."
„Přijdu a doufám, že tu budete – dybych přišel." Vztek pana Busbyho se zmírnil, vystřídalo ho

povznesené moudro: „Byl bych si myslel, že člověk jako vy ví, co znamená mít doma zvířátko. Hmotný věci nejsou všecko.“
Vzal corgiho do podpaží a zamířil ke dveřím. S rukou na klice se otočil: „A ještě něco vám povim.“
Vzdychl jsem. Přednáška ještě neskončila. Zakomíhal prstem: „Nejenom chlebem živ jest člověk!“
Odcházel chodbou a Dandy otočil hlavu a podíval se na mne. Vypadal už líp. Revmatismus, naštěstí, sice dokáže na začátku vyděsit, ale dokáže také dramaticky ustoupit a vyléčit se.
Ano, Dandy bude zase v pořádku, ale věděl jsem, že jeho pán si zapamatuje, že jsem zištný, hmotařský chlap bez srdce.

## 36. KAPITOLA

Bylo dost pozdě, když se v telefonu ozval hlas darrowbyského policejního seržanta.
„Máme tu asi nějakého kriminálníka, pane Herriote. Narazili jsme na něj ve tmě v Dockers Alley a na obličeji měl masku. Zeptal jsem se ho, co tam dělá v deset večer, a on odpověděl, že jde do rybárny na rybu a brambůrky. To mi připadalo podezřelé – v poslední době tu máme hodně krádeží a vloupaček – tak jsme ho odvezli na stanici.“
„Rozumím. Ale co s tím mám já společného?“
„Tvrdí, že je nevinný, a vy se prý za něj můžete zaručit. Jmenuje se údajně Bernard Wain a má malé hospodářství na vřesovišti u Hollertonu.“
Okamžitě se mi rozsvítilo a zasmál jsem se. „Ta maska, co má na obličeji, je červenobílý tečkovaný kapesník?“
„No jo. Jak to safra víte?“
„Protože tam máte Sundance Kida!“ Cože?“
Bylo by trvalo dlouho, než bych to seržantovi vysvětlil, ale všechno do sebe zapadalo.
Bernardovi bylo kolem čtyřiceti a vlastnil se svou starší a hrůzu nahánějící sestrou malé hospodářství. Nedalo se říct, že by na něm byl pánem, protože pokaždé udělal jen to, co se mu nařídilo. Názor na něj vyjadřovala slečna Wainová svým oblíbeným úslovím: „Je k ničemu.“
Už pár let jsem přivykl při svých návštěvách jejímu refrénu: „Musíte udělat, co sám uznáte za vhodný, pane Herriot. Bernard vám nepomůže. Je k ničemu.“
Vylíčil jsem seržantovi události kolem mé návštěvy u Wainových v podvečer toho dne. Bahnila se jim ovce. Slečna Wainová zatelefonovala z kiosku ve vesnici. „Trvá jí to už celý odpoledne. Bernard do ní šáhnul a říká, že tam je něco divnýho, ale vy s tím moc práce mít nebudete. Bernard je ze všeho hned celej pryč. Je k ničemu.“
Na hrbolaté vozovce k farmě byly tři branky, a když jsem vjížděl, stál tam ve světle reflektorů Bernard. Malý, tmavý, usměvavý – přesně tak jsem ho znal.
Mnul si ruce a mírně se uklonil, když jsem vystoupil z auta vždycky dychtil potěšit. „Pěkně vítám, pane Herriot.“ Ale nepohnul se, dokud z domu důstojně nevykráčela jeho sestra. Nohy do o nesly zavalitou malou postavu přes kamenný dvůr.
Byla nejméně o deset let starší než její bratr, a když se na něj podívala, vysunula bradu. „Pojď a nestůj tady! Popadni todle vědro a ukaž panu Herriotovi, kde je ta bahnice.“ Obrátila se ke mně. „Máme ji ve stáji, ale myslím, že to zapomněl!“
Svlékl jsem se do půl těla v provizorní ohradě, namydlil jsem si paže a podíval jsem se na bahnici. Stála po kolena ve slámě, občas zatlačila, ale nevypadala nijak znepokojeně. Naopak, když se ji Bernard pokusil neobratně chytit za vlnu na krku, odskočila od něj.
„Copak ji ani nedokážeš panu Herriotovi podržet?“ zakvílela jeho sestra. „Dělej, pořádně ji chytni kolem krku a odtáhni ji do kouta. Bože, ty jsi tak pomalej! No tak, konečně ji máš. To je dost! A kde je ten ručník, co jsem ti dala, abys ho sem vzal? Že jsi na něj taky zapomněl!“ p Vsunul jsem ruku do vaginy bahnice. Slečna Wainová zkřížila ruce na prsou a zafuněla. „Myslím, že nebudete mít žádný problémy, pane Herriot, Bernard to nedokázal, protože o bahnění nemá ponětí. Nemá totiž ponětí vůbec vo ničem. Je k ničemu.“
Bernard, který stál u hlavy zvířete, přikývl a jeho úsměv se rozšířil, jako by mu byla sestra složila

poklonu. Nebyl slaboduchý, byl jen mimořádně nešikovný, bezvýrazný, mírný a naprosto se nehodil do tvrdého života na farmě.
Klekl jsem si do slámy, naklonil jsem se blíž k bahnici a slečna Wainová se ozvala nanovo: „Vsadila bych se, že s ní je všechno v pořádku."
Byla v pořádku. Všechno, jak se patřilo. Někdy první vyšetření objevilo jediné, příliš velké jehně, třeba i mrtvé, a ruka se tam nemohla ani pohnout, všechno bylo suché a přilnavé a nebylo divu, že to farmář nesvedl, ať se snažil, jak se snažil. Ale tady bylo prostoru spousta a ve velké a vlhké děloze, překrásně kluzké plodovou vodou, leželo jehně a ještě nejméně dvě malinká jehňátka. Jediné, co jim bránilo, aby vyhuply ven, bylo, že ty malé hlavičky a svazek nožiček se snažily vstoupit do krčku najednou. Stačilo jen odsunout hlavu a přiložit nohy k jehněti, jemuž patřily, a už by byly venku a kroutily by se na slámě. Netrvalo by to ani minutu. Upravil jsem ty nohy jedním prstem, ale pak mě napadlo, že kdybych to zvládl bleskově rychle a snadno, ocitl by se Bernard v průšvihu.
Samozřejmě to mohl snadno celé udělat sám, ale cokoli tak přízemního jako hrabat se v bahnici mu bylo proklatě nepříjemné. Dokázal jsem si představit, jak do ní znechuceně jedinkrát sáhl a pak to vzdal.
Hekal jsem a mručel, když jsem kroužil rukou, a první jehně se jazýčkem dotklo mé ruky.
„Namouduši, slečno Wainová, je to tam pěkně zamotané. Mohla by to být i trojčata a všechno v jednom chumlu. Moc choulostivá situace, to vám povídám. Tak počkejte… kterému jehněti patří tahle noha…? ne… ne… panečku… to je složité." Zaskřípal jsem zuby a znovu jsem zasténal při tom pomyslném zápolení. „Tohle dá veterináři zabrat."
Během mých řečí se oči slečny Wainové zúžily. Možná že jsem to přehnal. Ale Bernard byl v suchu. Zachytil jsem prstem drobné nožičky, které byly první na řadě, a vytáhl jsem jehně číslo jedna. Když jsem ho položil na slámu, zdvihlo hlavu a mocně s ní zatřáslo, to je vždycky dobré znamení – ale možná, že ho popletlo to zdržení.
A copak tam ještě máme?" prohodil jsem ustaraně, když jsem znovu hmátl do bahnice. Vlastně už to bylo všechno hotové, ale hrál jsem na výdrž kvůli Bernardovi a zase jsem si zafuněl a zamručel, než jsem vytáhl druhé a třetí jehně. Vypadala pěkně, jak se tam kroutila a očichávala slámu. První se už pokoušelo postavit na nejisté nohy. Brzy se vydá k mléčnému baru.
Usmál jsem se na slečnu Wainovou: „Tak to bychom měli. Tři krásná jehňata! Ještě do ní vložím pár čípků a je to hotové. Bylo to ale komplikované, protože se všechny ty nohy propletly. Dobře že jste mě zavolali, mohli jste o ně přijít."
Slečna Wainová na mě hleděla bez úsměvu, paže zkřížené na prsou, hlavu skloněnou. Měl jsem dojem, že zčásti litovala, že jsem ji připravil o další příležitost ke kárání bratra. Měla ale další útočnou linii.
„Ještě něco," prohlásila náhle. „Jedna kráva už zadržuje pět dní očistky. Když jste tady, moh byste ji vyčistit?"
To byla moje běžná práce, do které jsem se sice obvykle nepouštěl v devět hodin večer, ale nic jsem nenamítal. Ušetří mi to další návštěvu.
„Tak dobře," řekl jsem. „Přineste mi, prosím, čistou vodu."
V tu chvíli jsem zpozoroval v Bernardových očích záblesk obav. Vzpomněl jsem si, že nesnášel zápach, a v smradlavém řemesle vesnického veterináře je odstraňování kravských očistků vůbec to nejsmradlavější. A Bernard bude muset držet krávě ocas.
Vrátil se s vědrem horké vody, postavil je a vytáhl z kapsy velký červenobíle tečkovaný kapesník. Opatrně si ho obtočil kolem obličeje a pevně zavázal vzadu na krku. Pak zaujal své místo vedle krávy. Vsunul jsem paži do zvířete a podíval jsem se do Bernardových velkých očí, usmívajících se nad maskou, a znovu mě napadlo, jak se na něj hodí přezdívka, kterou jsme mu dali. Byl to Tristan, který ho první překřtil na Sundance Kida, protože se tak ďábelsky podobal slavnému banditovi. Při všech nepříjemných procedurách, které útočily na jeho chřípí, při páchnoucím telení, trokarování vzdutých krav a podobně, vytasil Bernard kapesník. Já jsem ho po pravdě řečeno vždycky v duchu vídal jen s maskou na obličeji. Jako by mu dávala pocit bezpečí, protože dokázal – byť tlumeně odpovídat na mé pokusy o konverzaci, i když občas bolestně přivřel oči, zřejmě pronikl maskou cizácký závan.
Tohle bylo naštěstí snadné čištění, takže netrvalo dlouho a Bernard mi mával na rozloučenou, když jsem odjížděl. I ve tmě dvora měl ještě pořád na obličeji tu masku – Sundance Kid jako živý.

Domníval jsem se, že jsem seržanta uvedl „do obrazu“, on však stále ještě nebyl přesvědčený.
„Ale přece by si nebral masku na cestu do Darrowby.“ Bernard ano.“
„Myslíte, že si ji zapomněl sundat?“ Určitě.“
„To je tedy divný člověk.“
Chápal jsem jeho nevíru, ale pro mne bylo Bernardovo chování běžné a normální. Prožil traumatizující večer s bahněním a čištěním a bylo nabíledni, že pak skočil na kolo a uháněl do města hledat útěchu v balíčku ryb a opečených brambůrek. Věděl jsem totiž, že to bylo jeho největší potěšení. Drobný detail, jako je kapesník na obličeji, snadno unikl jeho pozornosti.
„No tak dobře,“ řekl seržant. „Snad vás tedy mohu vzít za slovo.“ „Seržante,“ ujistil jsem ho. „Držíte tam toho nejneškodnějšího člověka v Severním Yorkshiru.“
Pomlka. „Oukej, tak snad abychom mu sundali želízka.“ „Cože? Snad jste…“
„Ne, ne, hehehehe! Dělám si z vás legraci, pane Herriote. Vysmíval jste se mi kvůli Sundance Kidovi, a tak vám to vracím.“
„V pořádku,“ zasmál jsem se. „Je Bernard hodně rozrušený?“
„Rozrušený? Kdepak. Uplně bezstarostný. Jediné, co ho trápí je, že by mohli zavřít rybárnu.“
„Panebože! A zavřeli?“
„Ne. O tom jsem ho mohl ujistit. Dneska mají otevřeno do jedenácti.“
„Dobře, dobře, takže to celé dopadne dobře.“
Asi jo.“ Seržant se znovu usmál a položil sluchátko.
Mohlo to ale dopadnout jinak. Kdyby na té malé farmě měli telefon, byla by ho zvedla slečna Wainová. Hlava se mi zatočila při představě, jak by reagovala, kdyby se dozvěděla, že Bernard si nedokáže ani zajít na rybu a brambůrky, aniž by skončil v rukou policie.
Představil jsem si její výkřik: „Je k ničemu! Úplně k ničemu!“

## 37. KAPITOLA

Jen málo věcí zarmoutí člověka tolik, jako když se dívá na vrh umírajících podsvinčátek.
„Vypadá to dost beznadějně, pane Bushi,“ řekl jsem a opřel jsem se o přepážku chlívku. „Taková škoda! Je to krásný vrh – dvanáct, viďte?“
Farmář těžce vzdychl. „Jo, tak už to chodí.“ Nikdy se nepopadal smíchy za břicho, ale dneska byla jeho dlouhá, hubená tvář jedna velká chmura.
Pozoroval jsem malá růžová stvoření, namačkaná v chumlu vedle sebe. Zpod ocásků jim tekly žluté výkaly. Novorozenecký akutní průjem, který napadal čerstvá podsvinčátka. Pokud se neléčil okamžitě, býval osudný.
„Kdy jim to začalo?“ zeptal jsem se.
„Skoro hned, jak se narodily. Před třema dnama.“ „Škoda že jsem je neviděl dřív. Mohl jsem je zachránit.“
Pan Bush pokrčil rameny. „Já myslel, že to nic nejni. Říkal sem si, že to mlíko je na ně třeba moc silný.“
Otevřel jsem chlívek a vstoupil. Když jsem prasátka prohlížel, jejich matka zamručela, jako by mě vítala. Ležela na boku, vystavovala dvě řady struků, ale rodinka o ně nejevila zájem. Zdvihal jsem téměř bezvládná tělíčka a byl jsem si skoro jistý, že už se nenapijí.
Přesto jsem se musel aspoň o něco pokusit. „Podívám se na to „ , řekl jsem. „Člověk nikdy neví, třeba se mi podaří jedno dvě zachránit.“
Hospodář mlčel, když jsem šel k vozu. Nepamatoval jsem se, že bych ho kdy viděl usmát se, a jeho pokleslá ramena a mrzuté rysy jen zvyšovaly už tak tísnivou atmosféru.
Co se mě týkalo, byl jsem zklamaný, že mě nezavolali dřív, protože jsem s sebou přivezl nový preparát, který mohl pomoci. Byla to směs neomycinu v plastické lahvičce, jíž se antibiotika mohla vstříknout do tlamičky. Měl jsem s tím dobré výsledky u telat, ale zatím jsem nenašel příležitost vyzkoušet si to u prasátek, a když jsem nebránícím se tvorečkům stříkal lék na jazýček a kladl jsem je bezživotné zpátky na zem, byl jsem přesvědčený, že ztrácím čas.
Neomycin jsem doplnil injekcí sulfonamidu, a když jsem uklidnil své svědomí, že jsem udělal, co bylo v

mých silách, chystal jsem se k odchodu.
Podal jsem hospodáři lahvičku s neomycinem. „Tady máte – kdyby zítra některé žilo, vstříkněte mu kapku. Dejte mi vědět, kdyby se některé podařilo zachránit – nemá cenu, abych sem znovu chodil."
Pan Bush beze slova přikývl a já jsem odešel.
Tři dny se neozval a já jsem předpokládal, že má neblahá prognóza byla správná, ale napadlo mě, že bych měl farmáři doporučit, jak má postupovat v budoucnu. Existovaly preventivní vakcíny proti Ecoli, které se aplikovaly před oprasením, a pan Bush měl ještě pár prasnic a mohl je ochránit."
Cestou z jiné návštěvy jsem míjel Bushovu farmu a zabočil jsem do branky. Když jsem vystupoval z auta, hospodář zametal v koutě dvora. Nezvedl hlavu a moje nálada poklesla. Zároveň jsem se trochu rozzlobil – nebyla moje vina, že ztratil ten vrh. Nemusel mě ignorovat – udělal jsem, co se dalo.
Protože si mě nevšímal, šel jsem do vepřína a nahlédl do ohrádky. Nejdřív mě napadlo, že se dívám do nesprávné ohrady, ale ne, tu prasnici jsem poznal – měla na uchu malou jizvu. Co jsem ale nedokázal pochopit, byl růžový chumel malých prasátek zápasících o nejlepší struk. Těžko se dala v té hromadě spočítat, ale konečně zalehlo každé k jednomu mléčnému zdroji v uchváceném hodování – a bylo jich dvanáct.
Vyhlédl jsem ze dveří. „Haló, pane Bushi, jsou naživu! Všechna do jednoho!"
Hospodář překračel pomalu přes dvůr, koště vlekl za sebou, a spolu jsme se naklonili do ohrádky.
Pořád jsem tomu nemohl uvěřit. „To je ohromné! Zázrak. Myslel jsem, že všechna uhynou – a jsou tu!"
Tvář pana Bushe zůstala bezúsměvná. „No jo," zahuhlal. „Ale zhubly."
V uších mi ještě znělo lhostejně nevděčné huhlání pana Bushe, když jsem jel na farmu lorda Greshama.
Teprve v Královském letectvu, kde jsem za války sloužil, a hlídka na mě hulákala: „Hej vy, pojte sem!" jsem si uvědomil, že tichý respekt, jehož se mi dostávalo jako veterináři na yorkshirských farmách, byl něco, co jsem pokládal za samozřejmost, přestože to bylo něco mimořádně vzácného. Nesouviselo to s mými pracovními úspěchy nebo prohrami – někdy se něco nepodařilo a občas mě moji zákazníci setřeli –, ale za vším bylo vědomí, že jsem odborník, který se snaží dělat maximum pro blaho zvířat, a jako takového si mě vážili.
Od lidí lorda Greshama se mi dostalo právě tak málo respektu jako od pana Bushe. Danny, Bert, Hughie a Joe na mě hleděli s naprostou lhostejností, která mě pokaždé vyvedla z míry. Ne že by mě neměli rádi nebo že by byli nějakým způsobem hrubí, ale ať jsem dělal co jsem dělal, nezaujali naprosto žádné stanovisko – vůbec je to nezajímalo.
Bylo to zvláštní, podivné, protože jak každý veterinář ví, jsou místa, kde se všechno vede, a jiná, kde se nedaří nic, a statek lorda Greshama patřil k těm prvním. Vždycky jsem měl pocit, že mě tu střeží dobrá víla, protože každý případ byl pohádkově snadný a dovršil jsem tam řadu léčebných postupů, které mě hřály u srdce.
Dneska jsem tedy vystoupil z auta a šel do stáje přesvědčen, že zase uspěji. Podíval jsem se na krávu, opuštěně a bezútěšně stojící v hluboké slámě. Byl na ni žalostný pohled – vypadala, že z ní visí polovina vnitřností. Výhřez dělohy. Při takovém výjevu zmizel úsměv z tváře každého veterináře – měl před sebou těžkou dřinu, při níž byl v sázce život zvířete. Ale během let už to pro mne zas tak hrozné nebylo, a ačkoliv jsem přirozeně měl obavy, doufal jsem, že s nabytými znalostmi a přístroji tu ubohou krávu dám do pořádku. Věděl jsem ale také, že se mi za to nedostane vděku. Rozhodně ne na téhle farmě.
Přivezli traktor a já jsem pomocí nedávno vynalezeného Bagshawova zvedáku, který sevřel pánev zvířete, zvedl krávě zadek, takže jsem pracoval zespoda. Aplikoval jsem epidurální znecitlivění a zasunul jsem dělohu bez té bývalé strašlivé námahy.
Kráva odkráčela jako křepelka, a zatímco jsem se já radoval ze zázračné přeměny k lepšímu, s pomocníky to ani nehnulo a beze slova se odloudali pryč. Tak to tu bylo pokaždé.
Krátce poté jsem ošetřoval ovce, slepě se motající kolem dokola s listeriózou. Injekce penicilinu – a za pár dní byly v pořádku, léčba, která vypadala podivuhodně. Pomocníci reagovali stejně. Bez zájmu. Bez špetky uznání.
O týden později mě zavolali ke krávě s torzí dělohy. Nemohla se otelit a ležela, zoufale tlačila, polomrtvá vyčerpáním. Bez mé pomoci by ji byli museli utratit, ale já jsem ji několikrát překulil, upravil jsem torzi a přivedl na svět krásné, živé telátko. V obdivu a v hlubokém uspokojení jsem hleděl na výsledek své

práce, ale muži se flegmaticky pustili do pooperačního úklidu. Po tisící jsem přemítal, co bych musel dokázat, abych s nimi hnul.
Oblékal jsem si sako, když mi z kapsy vypadla obálka. Byla z Liverpoolu, z kanceláře Sazky, a jen abych prolomil mlčení, řekl jsem: „Podívejme, to je moje výhra z minulého týdne!“
Výsledek byl elektrizující – předchozí apatii vystřídal živý zájem. Soustředěně studovali poštovní poukázku – byla jen na dvě libry. „Panečku, koukněte se na to!“ „A my si ani nevrznem!“ „Prvně v životě vidím někoho, kdo vyhrál!“ Obdivné výkřiky nebraly konce. Pak řekl Danny, předák: „Vyhráváte často?“
Unesen vzrušením a bezprecedentním zájmem, odvětil jsem nonšalantně: „Ano, pravidelně,“ což bylo značně přehnané, protože jsem vyhrál zřídkakdy, ale moje prohlášení bylo přijato s otevřenými ústy. Poprvé jsem se stal středem jejich pozornosti.
Po pár vteřinách si Danny odkašlal: „Pane Herriote, my tady s klukama sázíme dycky trýz – každej do toho dáváme šilink – ale eště sme si neškrtli. Moh byste nám vyplnit sázenku?“
S pocitem nostalgie, že má náhlá popularita brzy vezme zasvé, jsem převzal sázenku, a užívaje záda krávy jako podložky, splnil jsem jejich přání.
Vyhráli a během týdne se Danny objevil u mne v ordinaci. „Dostali jsme každej třicet babek, pane Herriot. To se nám eště nestalo a kluci sou na větvi. Vyplníte nám to znova?“
Samozřejmě,“ odvětil jsem velkodušně a zakřížkoval jsem různá políčka. Vyhráli zas a tentokrát se do ordinace dostavili všichni, rozesmátí a triumfující. „Dalších třicet babek, pane Herriot! Jste vohromnej! Tentokrát vsadíme víc.“
Cítil jsem, že se mi věci vymkly z rukou. „Víte co, chlapci? Radši bych toho nechal. Nechci, abyste přišli o peníze, a určitě byste o ně přišli, kdybyste zvyšovali sázku. Vlastně na to nejsem žádný odborník – dělal jsem si legraci, když jsem tvrdil, že vyhrávám každý týden.“
Na místnost padl příkrov ticha a čtyři páry očí se zúžily na škvíry. Nevěřili mi ani slovo.
Bezmocně jsem hleděl z jednoho na druhého, ale stáli jako vytesaní z kamene a čekali na mé příští hnutí.
„Tak tedy,“ promluvil jsem konečně. „Tenhle týden vám tu sázenku ještě vyplním, ale bude to naposledy. Platí?“
Všichni se jali přikyvovat. „Jo, tak to bude prima,“ řekl Danny.
„Jenom tendle tejden. Naposled!“
Znovu jsem načmáral křížky do čtverečků, a když jsem jim sázenku podával, zdůraznil jsem: „A už mě nikdy nebudete nutit, abych to vyplnil, ano?“
Danny zdvihl ruku. „Ne, už nikdá, pane Herriot. Slibujeme.“ Sázenka vyhrála i v tom třetím týdnu. Ještě dnes, kdy to píši, si uvědomuji, že nemohu předpokládat, že mi to někdo uvěří, ale ta příhoda je pravdivá. A mé zmámení nad tajuplnými cestami Osudu narůstalo, když jsem tentokrát i já vyhrál tolik jako nikdy – sedm liber, čtyři šilinky a jedenáct pencí – na trýz. Ta částka zůstane navěky vrytá v mé paměti.
Večer jsem třesoucí se rukou ukázal poštovní poukázku mému společníkovi: „Podívej, Siegfriede. Tolik peněz! A kdybych byl měl ještě jedno číslo správně, byl bych vyhrál první – šestnáct tisíc liber!“
Siegfried prostudoval poukázku a písknul si. „Jamesi, to se musí oslavit. Jdeme k Droversům.“
V restauraci se Siegfried protlačil k výčepnímu pultu. „Dvě velké whisky, Betty,“ volal. „Pan Herriot zrovna vyhrál v sazce šestnáct tisíc!“
„Ne, ne…“ bránil jsem se a snažil jsem se zadržet svého rozparáděného kolegu. „Tolik jsem nevyhrál…“ Ale bylo pozdě. Oči barmanky vylézaly z důlků, ostatní hosté se málem udusili pivem a zkáza b la dokonána. Zpráva se rozletěla po Darrowby jako oheň po prérii. Šestnácttisíc liber byla tehdy ohromná spousta peněz, a kamkoli jsem v následujících týdnech přišel, všude mne vítaly tajuplné úsměvy a vědoucí pomrkávání. Stalo se to téměř před čtyřiadvaceti lety, ale dodnes je v našem městečku mnoho lidí přesvědčeno, že Herriot zbohatl díky sazce.
Příště jsem měl navštívit statek lorda Greshama na tuberkulinaci skotu. K tomu nebylo zapotřebí žádného umu ani důvtipu – jen odstřihnout pár centimetrů chlupů na krku a píchnout injekci, ale vládla tu atmosféra úplně odlišná od příležitostí, při nichž jsem předváděl zázračné léčebné postupy a svou veterinární zdatností jsem zachraňoval zvířatům život. Ti čtyři chlapíci viseli na každém mém slově a

přeuctivě plnili, o cokoli jsem požádal. „Ano, pane Herriote.“ „Jak říkáte, pane Herriot.“ A zatímco se dřív chovali, jako bych tam nebyl, tentokrát pozorovali mé sebemenší hnutí s nejvyšším soustředěním. Bylo mi jasné, že v jejich myslích setrvám jako muž, pro kterého je tajemství sazky otevřená kniha a já jí mohu manipulovat, jak se mi zlíbí. Když jsem se rozhlédl kolem sebe, po těch čtyřech mládencích, vyčetl jsem z jejich zraku, co jsem tam nikdy neviděl.
Respekt – hluboký, trvalý respekt.

## 38. KAPITOLA

Ležel jsem v poloze důvěrně známé. Na břiše, na tvrdé kamenné podlaze, s paží až po rameno v tlačící jalovici. Ležel jsem tak už víc než hodinu a začínal jsem si zoufat. Bylo tam velké, živé tele a porodu bránila jen podložená noha – normálně jednoduchá nesprávná poloha, která šla snadno upravit. A to byla příčina mé frustrace – nemohl jsem uvěřit, že by mě něco takového mohlo porazit. Potíž tkvěla v tom, že jalovice byla velmi malá a já neměl prostor na práci. Znovu a znovu se mi dařilo dosáhnout na nohu, ale dotkl jsem se jí jen několika prsty a jakmile jsem se pokusil uchopit ji, vyklouzla mi. A ještě ke všemu mi ta kráva dávala pořádně zabrat – když zatlačila, uskřípla mi bolestivě ruku mezi hlavu telete a pánevní kost.
Z celého srdce jsem si přál mít ruku o pár centimetrů delší. Kdybych dokázal posunout prsty za hladkou stěnu paznehtu a chytit chlupatou nohu, byl bych hotov za pár minut, ale právě o to jsem usiloval celou dlouhou hodinu a paži jsem měl zchromlou a k ničemu.
V podobných situacích jsem často požádal nějakého velkého venkovského chasníka, aby se svlékl a dosáhl tam, kam jsem já nemohl, ale pan Kilding a jeho syn byli podsaditi chlapíci s krátkýma rukama nedosáhli by ani tak daleko jako já.
Náhle jsem si na něco vzpomněl. Calum tuberkulinoval na hospodářství asi kilometr odtud. Kdybych ho zastihl, byly by mé potíže vyřešeny, protože Calum – kromě mnoha dalších dobrých vlastností – měl velmi dlouhé paže.
„Pane Kildingu,“ řekl jsem. „Mohl byste zavolat Ellertonovům a požádat pana Buchanana, aby přišel a píchl mi? Bohužel potřebuji pomoc.“
„Buchanan? Ten doktor s jezevcem?“
Usmál jsem se. Caluma tak znali nejen v našem obvodě, ale v okruhu mnoha kilometrů za ním. „Ano, ten.“
Za pár minut vkročil do chléva Calum. Podíval se dolů na natažené zvíře a ušklíbl se: „Nějaký problém, Jime?“ Bezstarostný jako vždycky.
Vysvětlil jsem mu situaci a on rychle strhl košili. Leželi jsme spolu na kamenné podlaze, která nám připadala čím dál tvrdší. Vsunul jsem levou paži tak hluboko, až jsem cítil v dlani nozdry telete a Calum vložil pravou paži souběžně s mou.
„Dobře,“ řekl jsem. „Já odstrčím hlavu a ty se snaž chytit nohu.“
„Oukej,“ odvětil. „Jedeme.“
Opřel jsem se do toho, a když se hlava pohnula a vytvořila prostor, který jsme potřebovali, jalovice zatlačila a vrátila hlavičku zpátky. Calum vyjekl, měl uskřípnuté prsty. „Au, to bolí! Musíš se polepšit.“
Zaťal jsem zuby, zkusil jsem to znova a zoufale jsem se obrnil proti odpudivému úsilí jalovice.
„Už tam skoro jsem,“ hekl Calum. „Už… už… strkej ty nestrkáš!“
„Strkám, ksakru!“ vydechl jsem. „Ale kráva je silnější než já a už to dělám hodinu, abys věděl. Mám ruku jak převařenou nudli.“ Zkoušeli jsme to znovu a znovu, několikrát, hekali jsme a funěli, pak Calumova hlava padla na mé rameno. „Já vím. Na pět vteřin si odpočineme.“
Byl jsem pro a znehybněl jsem a cítil jsem, jak mi tele olizuje dlaň. Bylo ještě živé.
Jak jsme tam leželi prakticky tvář na tváři, s pažemi v jalovici, můj kolega se křivě usmál. „Tak o čem si budeme povídat?“
Neměl jsem chuť na žádné klábosení, ale nechtěl jsem zkazit legraci. „Ani nevím. Máš nějaké zajímavé novinky?“
Ale ano. Vlastně mám. Budu se ženit.“ Cože?“

„Budu se ženit."
„To je vtip?"
„Ne, opravdu se budu ženit."
„Kdy?" Příští týden."
„Tak… tak… znám ji?"
„Ne, ne. Pracuje na chirurgickém oddělení na univerzitě v Londýně. Seznámil jsem se tam s ní."
Ležel jsem celý ztumpachovatělý, jako když do mě hrom uhodí. Nějak mi to nešlo do hlavy. Nikdy jsem si nepomyslel, že člověk jako
Calum by snil o rodinném štěstí. Ještě pořád jsem se pokoušel utřídit si myšlenky, když mě Calum vrátil na zem. „Tak pojď, dáme se zase do toho."
Šok mi zřejmě zvýšil hladinu adrenalinu, protože jsem se do toho obul vší silou, a s očima navrch hlavy a dokázal jsem tu hlavu odstrčit a udržet tak dlouho, dokud Calum šťastně nezaječel: „Mám to!"
A když už držel, nepustil. Se zavřenýma očima a zaťatými zuby tahal, dokud se unikající noha neobjevila ve vulvě. Zpocený obličej se mu rozplynul v blaženém úsměvu. „To je panečku pohled!"
A taky že byl. Měli jsme dvě nohy a hlavu – téměř všechno, ale ještě uvnitř. Plácl jsem jalovici do zadku. „Tak dělej, holka! Teď tě potřebujeme. Zatlač si, co hrdlo ráčí!"
Jalovice – jako by to slyšela – nadšeně zatlačila, zrovna když jsme táhli nohu, a brzy vykoukla tlamička – svírající se nozdry, velké, široké čelo a oči, a mně připadalo, že jsem v nich postřehl záblesk nesouhlasu nad tím zpožděním, a pak už zbytek hlavy a tělíčko a na zemi se kroutilo pěkné tele.
Bylo mi dobře jako vždycky, ale tentokrát se mi do mysli vtíralo ještě něco: Calumova bomba o nadcházejícím sňatku. Nemohl jsem se dočkat, kdy uvidím dívku, kterou si Calum při vede. Byl to neobvyklý chlapec: jeho představy se natolik lišily od běžného životního stylu, že ta dívka mohla být jakákoli – ošklivá, výstřední, tlustá, kostnatá –, v duchu jsem tyhle možnosti neúnavně probíral.
Útrap jsem byl zbaven brzy. Jednou odpoledne jsem otevřel dveře obývacího pokoje a tam seděl můj mladý kolega s dívkou po boku. To je Deirdre," řekl.
„Byla dost vysoká a – první co mě napadlo – i laskavá a mateřská. Chtěl bych ale vyloučit každé podezření, že laskavá a mateřská znamenalo, že nebyla přitažlivá. Deirdre byla naopak velmi přitažlivá, a když si teď, po čtyřiceti letech představím její báječnou rodinu šesti mladých „buchaňátek", jsem přesvědčený, že si zasloužím pochvalu za svou tehdejší intuici.
Podali jsme si ruce, Deirdre se srdečně a upřímně usmála, oslovila mě mírným, příjemným hlasem – a já okamžitě věděl, že to Calum zase dokázal: svým roztodivným způsobem uhodil hřebík na hlavičku a v zásadních věcech volil zásadně správně. Když došlo na volbu manželky, našel si dívku, na kterou by každému mládenci ráno po probuzení bylo milo pohledět.
Představa, že bychom mohli slavit vzrušující svatbu, vzala zasvé a to způsobem pro novomanžele jednoznačně typickým. Odskočili si do kostela v Keeleru a obřad se konal ve vší tichosti, klidu a míru.
Za svých cest po Británii jsem nikdy neviděl nic podobného Keeleru. Je to starobylý, překrásný kostel, postavený Normany kolem roku 1100. Stojí osamoceně uprostřed polí. Najdete tam sice nějaké to hospodářství, ale do nejbližší vesnice půjdete asi tři kilometry Leží na hranici našeho obvodu, ale je dobře viditelný z hlavní silnice, a kdykoli jedu kolem, zpomalím, abych se podíval na půvabnou stavbu v polích, s kopci zdvihajícími se v pozadí. Je to nanejvýš romantická a vzrušující scenérie.
Po celá staletí se tu konaly pravidelné bohoslužby pro malé shromáždění věřících z okolních farem a vesnic a kostel se uchoval v celé své slávě. Má strohou krásu masivního kamene bez krajkového cimbuří a obloukovitých pilířů nádherného darrowbyského kostela, tak proslaveného, že se o něm často hovoří jako o malé katedrále. Měli jsme tam s Helenou svatbu a nikdy nás nepřestala okouzlovat jeho velkolepost.
Ale Calum a Deirdre si vybrali Keeler, tyčící se uprostřed přírody, a já jsem věděl, že právě tím je přitahuje. Pak následovaly krátké líbánky a bylo to.
Kdykoli míjím ten starý kostel, devět století důstojně přehlížející prázdná pole a dlouhý horizont kopců, vždycky mě napadne, jak bylo namístě, že právě tady, v jeho zdech, se mladí Buchananovi zaslíbili pro budoucí společný život.
Měl jsem dobrý pocit, že Deirdre dodá Calumovu bytu ženský dotek – že přinese trochu víc pohodlí

vlastním nábytkem a zařízením, leč nestalo se. Deirdre o tuhle stránku života nedbala o nic víc než Calum – její zájem se točil právě tak jako jeho okolo přírody vyžívali se ve tvorech, rostlinách a květinách severního Yorkshiru.
Byt zůstal spartánský – žádné barevné kartounové potahy nebo podobné okrasy. Zato Deirdre vypadala naprosto šťastně, když pobíhala v kalhotách a bosa, v dokonalém duševním splynutí se svým manželem. Ve volném čase se oba toulali po lesích a kopcích, a když Calumovi zabránila práce v nějakém důležitém výzkumu, Deirdre ho nadšeně zastala. Příklad toho jsem zažil za soumraku jednoho vlahého letního večera, když jsem musel mladého muže vyslat k pacientovi.
„Calume," řekl jsem. „U Steva Holdswortha máme případ koliky můžeš tam, prosím tě, co nejdřív zajet?"
„Samozřejmě," odvětil. „Hned jedu – jen co vysadím Deirdre na strom!"

## 39. KAPITOLA

Když dorazil Calumův třetí jezevec, padlo na mě zlověstné tušení nevyhnutelného.
Nový jezevec se jmenoval Bill a Calum se o této nečekané události předem nezmiňoval. Mně cosi naznačil jen pár slovy, ale Siegfriedovi se prozíravě opomenul svěřit. Myslím, že si uvědomil, že nemá smysl popudit mého společníka ještě víc – docela rozumně předpokládal, že je Siegfried už tak zpitomělý z nejroztodivnějších zvířat, kterými se to u nás jen hemžilo, že si toho vůbec nevšimne.
Hovořil jsem se svými kolegy ve dveřích dispenzáře, když se objevil Siegfried. „Co bylo kčertu zas tohle?" zařval v okamžiku, kdy kolem nás proletělo chlupaté tělo a jen těsně minulo naše hlavy.
„To je jen Calumova sova," řekl jsem.
Siegfried na mě civěl. „Sova? Myslel jsem, že je nemocná." Obrátil se k našemu asistentovi. „Calume, co tu dělá ta sova? Přinesl jste ji už před několika dny a vypadá úplně fit, tak ji odneste, odkud jste ji vzal. Mám rád ptactvo, jak víte, ale nepřeju si, aby nám tu létaly sovy jako nějací zatracení orlové – mohly by zákazníky vyděsit k smrti."
Mládenec přikývl. „Ano… ano… už je skoro zdravá. Odnesu ji brzy do lesa." Strčil do kapsy seznam návštěv a zmizel.
Mlčel jsem, ale byl jsem si skoro jistý, že jakmile se Calum zmocnil sovy, nebude spěchat, aby se s ní rozloučil. Tušil jsem nepříjemnosti. A poslechni si ty mladé lišky!" pokračoval Siegfried. „Dělají hrozný kravál!" Vrčení, štěkání a chňapání se v ozvěně neslo chodbou zezadu z domu. Byla to nepochybně hlučná zvířátka. „Na co je tu Calum potřebuje?"
Ani nevím… Něco povídal, ale nevzpomínám si přesně . „ Siegfried zabručel: „Doufám, že je dá pryč, jen co budou v pořádku."
Později toho dne jsme se Siegfriedem reponovali nějakému psovi zlomenou vřetenní kost, když do operačního sálu vstoupil Calum. Marylin mu jako obvykle visela přes rameno, ale dnes měla společnost, v ohbí paže mladého muže seděla opice. Siegfried vzhlédl od práce. Přestal oviječ sádrové obvazy a otevřel ústa. „Panebože, ne! To není možné! Žádnou zatracenou opici! Žijeme tu jako v přiblblé zoologické zahradě!" „Ano," usmál se Calum potěšeně. „Jmenuje se Mortimer." „Je mi fuk, jak se jmenuje!" chrčel Siegfried. „Co dělá, sakra, tady?" „Nebojte se, to zvířátko není moje –je to svým způsobem pacient. Siegfriedovy oči se zúžily. „Jak to myslíte – jakým způsobem? Je nemocná?" „Ne, to zrovna ne… Diana Thurstonová mě požádala, abych ji ohlídal, zatímco bude na dovolené." I A vy jste samosebou svolil. Bez váhání! To je přesně to, co tu „ potřebujeme aby se tu kromě všeho jiného prohánělv ještě taky pitomé opice „ Calum se na něj vážně podíval. „Ale pochopte mě, byl jsem v nesnadné situaci. Plukovník Thurston je moc milý a patří k našim nejváženějším klientům – má velký statek, lovecké koně a desítky psů. Nemohl jsem dost dobře odmítnout." Můj partner začal znovu obvazovat nohu. Sádra tvrdla a já na něm , viděl, že potřebuje čas na rozmyšlenou. „No dobrá, to uznávám," prohlásil za chvíli. „Nevypadalo by to dobře," pohlédl na Caluma. Ale je to určitě jen na dobu Dianiny dovolené?" „Určitě ano, to vám slibuji," horlivě přikyvoval mládenec. „Má toho mrňouse moc ráda a vezme si ho, hned jak se vrátí." „Dobře, snad to tedy bude v pořádku," Siegfried vrhl uštvaný pohled na opici, která na něj cenila zuby, vřeštěla a zřejmě se mu vysmívala. Zvedli jsme spícího psa a

nesli jsme ho do oddělení pro rekonvalescenty. Můj partner vypadal, že není vlastně schopen slova, á já jsem ho nerušil a mlčel jsem. Netoužil jsem hovořit o Calumově posledním přírůstku, protože jsem náhodou věděl, že Diana Thurstonová si nevyjela je n na čtrnáct dní do Scarborough –jela na půl roku do Austrálie. Večer mě zavolali k pacientovi a zašel jsem si do ordinace pro další I léky. Když jsem kráčel chodbou, zaslechl jsem zezadu z domu babylon zvířecích hlasů, otevřel jsem dveře do Calumovy místnosti a našel jsem ho tam uprostřed jeho přátel. Tři jezevci čenichali kolem misek na potravu, sova líně vzlétla vzhůru na jakousi polici. Storm, obrovský a přátelský, zavrtěl ocasem na přivítanou a dobrmani ho zadumaně pozorovali. Opice Mortimer – očividně už propadlá Calumově kouzlu – skočila ze stolu do jeho náruče a ušklíbla se na mě. V koutě poštěkávala a vrčela liščata a postřehl jsem také dvě klece s králíky a zajícem – zřejmě nové přírůstky.
Rozhlédl jsem se po místnosti a pochopil jsem, že Siegfried měl pravdu od samého začátku. Měli jsme tu zvěřinec. Když jsem se obrátil k odchodu a otevíral jsem dveře, uvažoval jsem, do jakých rozměrů se rozroste.
Vykročil jsem už málem do chodby, když se Calum otočil od stolu, kde míchal ve velké míse jakousi nepojmenovatelnou krmi.
„Musím ti povědět ohromnou novinu, než odejdeš, Jime!“ volal. „Ano? A jakou?“
Ukázal na jednoho dobrmana: „Anna bude mít příští měsíc štěňata!“

## 40. KAPITOLA

Vystoupil jsem z auta, abych si otevřel branku k farmě a se zájmem jsem si prohlížel podivnou konstrukci na okraji trávníku, stála tu nad údolím, pod ochrannou kamennou zdí. Vypadalo to jako dvě plachty napnuté přes kovové obruče na způsob přístřeší. Jako velké černé iglú, ale k čemu?
Jak jsem tam přemítal, rozevřela se vepředu pytlovina a vynořil se vysoký muž s bílým vousem. Napřímil se, rozhlédl, oprášil si staromódní kabát a nasadil si vysoký tvrďák, jaké se nosívaly ve viktoriánské době. Nevnímal moji přítomnost, zůstal stát, zhluboka dýchal a zíral na horskou stráň porostlou vřesem a táhnoucí se od okraje cesty k potoku hluboko pod námi. Teprve za nějakou chvíli se ke mně obrátil a důstojně zvedl klobouk.
„Přeji vám dobré jitro,“ zamumlal hlasem, který mohl klidně patřit arcibiskupovi.Dobrejtro , „ odvětil jsem a usilovně jsem zápolil se svým překvapením. „Je krásně, že?“
Jemné rysy jeho tváře povolily v úsměvu. „Ano, ano, skutečně.“ Pak se sklonil a roztáhl plachtu. „Pojď sem, Emily.“
Užasle jsem hleděl, jak zpod plachty vycupitala malá kočička, blahobytně se protáhla a muž jí připnul řemínek k obojku, který měla kolem krku. Znovu se ke mně obrátil a zvedl tvrďák. „Přeji vám dobrý den.“ Pak se vydal s kočkou volným krokem směrem k vesnici, jejíž kostelní věž byla vidět pár kilometrů za silnicí.
Otevírání branky mi trvalo dost dlouho, protože jsem pozoroval mizející postavičky. Bylo mi, jako bych viděl zjevení. Ocitl jsem se za hranicí svého obvyklého teritoria, protože jeden z našich věrných zákazníků, Eddy Carless, si koupil tuhle farmu, vzdálenou kolem třiceti kilometrů za Darrowby, a zalichotil nám tím, že nás požádal, abychom pro něj stále pracovali. Souhlasili jsme, i když nebylo pohodlné jezdit tak daleko, zvlášť uprostřed noci.
Farma ležela dva lány od silnice, a když jsem zajížděl do dvora, zahlédl jsem Eddyho, jak sestupuje po schodech ze sýpky.
„Eddy,“ řekl jsem. „Zrovna jsem viděl něco moc zvláštního.“ Zasmál se: „Nemusíte mi nic vysvětlovat. Viděl jste Eugena.“ Eugena?“
„Ano, Eugena Iresona. Žije tady.“ Cože?“
„Opravdu – to je jeho příbytek. Postavil si ho před dvěma roky a usadil se tu. Tohle bývalo hospodářství mého dědečka, jak víte, a ten mi o něm vyprávěl. Eugene se tu objevil, jako by spadl z nebe, zabydlil se v tom legračním místě s kočkou a od té doby se odtud nehnul.“
„Myslel jsem, že by mu nedovolili postavit dům na okraji louky.“
„To jsem si také myslel, ale zřejmě ho nikdo neobtěžoval. A ještě něco zajímavého vám povím. Je to

vzdělaný člověk a bratr Kornelia Iresona.“
Toho průmyslníka Kornelia Iresona?“
„Přesně toho. Multimilionáře. Sídlí na panství, kolem kterého jedete asi osm kilometrů dolů po brawtonské silnici. Určitě jste si všiml brány.“
Ano… znám to tam… ale jak . ?“ „ .. „Nikdo o tom pořádně nic neví, ale všechno zdědil zřejmě Kornelius, a jeho bratr nic. Eugene prý sjezdil celý svět, žil v divoké přírodě v dalekých zemích a měl mnoho dobrodružství, ale ať byl kde byl vrátil se nakonec do severního Yorkshiru.“
„Proč ale bydlí v tom divném přístřešku?“
„To je záhada. Vím, že nemá nic společného se svým bratrem a vice versa, a zdá se, že je tam dole šťastný a spokojený. Můj otec ho měl moc rád, Eugene se k nám chodíval někdy najíst a vykoupat. Ještě stále nás navštěvuje, ale je velmi nezávislý. Od nikoho nic nežádá. Pravidelně dochází do vesnice na jídlo a pro penzi.“
„Vždycky s kočkou?“
„Jo,“ zasmál se znovu Eddy. „Vždycky s kočkou.“
Šli jsme do hospodářských budov na tuberkulinaci, ale po celou dobu, co jsem stříhal a měřil a píchal injekce, jsem měl pořád před očima tu podivnou dvojici.
Když jsem za tři dny zastavil u vrat farmy s výsledky tuberkulinace, seděl pan Ireson v houpací židli na slunci a četl. Kočku měl na klíně.
Vystoupil jsem z vozu a on zvedl tvrďák jako minule. „Dobré odpoledne. Je velmi hezky.“
„Ano, je.“ Emily seskočila a kráčela po trávě, aby mě uvítala, podrbal jsem ji pod bradou a ona se nahrbila, obtočila se mi kolem nohou a předla.
„To je roztomilá kočička!“ řekl jsem.
V hlase starého pána zaznělo něco víc, než pouhá zdvořilost. „Máte rád kočky?“
„Ano, mám. Vždycky jsem je měl rád.“ Hladil jsem ji a zatahal jsem ji za ocas a hezké zvířátko se na mne podívalo a předlo do crescenda.
„Emily se nějak moc líbíte. Ještě jsem neviděl, aby takhle projevila svou náklonnost.“
Zasmál jsem se: „Pozná, co cítím. Kočky to vždycky poznají – jsou to moudrá zvířata.“
Pan Ireson souhlasně zazářil. „Onehdy jsem vás tu potkal, viďte. Máte nějaké jednání s panem Carlessem?“
„Ano, jsem jeho veterinář.“
„Ach tak… Takže vy jste veterinář a líbí se vám moje Emily.“ Nemůže se mi nelíbit. Je krásná.“
„Starý pán se nadmul radostí. „Jste moc laskavý.“ Zaváhal: „Jestlipak byste, pane… er…“ Herriot.“
„Ano. Jestli byste se mnou, pane Herriote, nevypil šálek čaje, až skončíte u pana Carlesse?“
„S velkou radostí. Budu za necelou hodinu hotový.“
Báječné, báječné! Těším se tedy, že vás uvidím.“
Tuberkulinace u Eddyho byla v pořádku. Žádná reakce, ani sebemenší podezření. Zapsal jsem všechno do svých záznamů a spěchal jsem zpátky k silnici.
Pan Ireson čekal u branky. „Je už trochu chladno,“ řekl. „Raději půjdeme dovnitř. Zavedl mě k iglú, roztáhl plachtu a uvedl mne se staromódní úslužností.
„Posaďte se, prosím,“ zamumlal a ukázal na cosi z potrhané kůže, co zřejmě kdysi bylo sedadlo v automobilu. On sám padl do houpacího křesla, v němž jsem ho viděl venku.
Připravil dva hrnečky, vzal konvici z primusu a začal nalévat. Já jsem se rozhlédl po interiéru. Stálo tam polní lehátko, naditý ruksak, řada knih, tillová lampa, nízká skříňka a košík, v němž se uvelebila Emily
„Mléko a cukr, pane Herriote?“ Starý pán naklonil graciézně hlavu. „Dobrá, bez cukru. Mám tu nějakou housku, vezměte si, prosím. Dole ve vesnici je výborný pekař, chodím k němu pravidelně.“
Ukusoval jsem housku a srkal čaj a kradmo jsem se podíval na knihy. Samá poezie. Blake, Swinburne, Longfellow, Whitman – všechno odřené od častého čtení.
Máte rád poezii?“
„Mám. Můj oblíbenec je Service. Nic klasického, ale jeho verše se mě hluboce dotýkají.“ Hleděl na knihu a kamsi za mne, na něco, co znal jen on. Uvažoval jsem, jestli se v duchu vrací na Aljašku nebo do divokého Yukonu a na chvíli jsem zadoufal, že mi poví o své minulosti, ale zdálo se, že o tom nechce

mluvit. Chtěl si povídat o své kočce.
„Je to velice zvláštní, pane Herriote. Celý život jsem žil sám a nikdy jsem si nepřipadal opuštěný, ale teď vím, že bez Emily bych byl zoufalý. Připadá vám to pošetilé?“
„Vůbec ne. Je to asi proto, že jste nikdy předtím žádné zvířátko neměl. Nebo ano?“
„Ne, neměl. Nikdy jsem se nezdržel dost dlouho na jednom místě. Mám rád zvířata a kdysi jsem si myslel, že bych chtěl mít psa, ale nikdy ne kočku. Často jsem slýchal, že kočky nedokážou být oddané, že jsou egoistické a nikdy k nikomu nepřilnou. Také si to myslíte?“
„Ovšemže ne. To je absolutní nesmysl. Kočky mají svůj vlastní charakter a léčil jsem stovky přátelských, přívětivých kočiček, které byly věrnými přítelkyněmi svých majitelů.“
„Tolik mě těší, že to říkáte, protože si namlouvám, že mě má to malé stvoření skutečně rádo.“ Podíval se na Emily, která mu skočila na klín, a něžně jí pohladil hlavičku.
„To je vidět,“ podotkl jsem a starý pán se láskyplně usmál.
„Víte, pane Herriote,“ pokračoval. „Když jsem se tu usadil,“ rozmáchl se rukou po svém příbytku, jako by to byl salon na mnohoakrovém panství, „neměl jsem důvod uvažovat o tom, že bych neměl vést dál svůj osamocený život tak, jak jsem byl zvyklý. Ale jednoho dne ke mně přišlo tohle stvoření, jen tak, odnikud, jako bych je byl pozval, a změnilo celý můj život.“
Zasmál jsem se: „Adoptovala vás. To kočky dělají. A byl to váš šťastný den.“
„Ano… ano… Máte úplnou pravdu. Zdá se, že těmhle věcem dobře rozumíte, pane Herriote. Dovolte, abych vám dolil čaj.“
Byla to první z mnoha návštěv u pana Iresona v jeho podivném příbytku. Kdykoli jsem šel na hospodářství Carlessových, nikdy jsem neopomněl nahlédnout plachtovinou, a když byl Eugene ve své rezidenci, poseděli a pohovořili jsme při šálku čaje. Mluvili jsme o všem možném – o knihách, o politické situaci, o přírodních vědách – v tom oboru měl hluboké vědomosti –, ale konverzace se vždycky stočila ke kočkám. Chtěl vědět, jak se o ně má pečovat, jak se mají krmit, chtěl znát jejich zvyky i choroby, na které jsou náchylné. Zatímco já jsem dychtil slyšet o jeho cestách po světě, o nichž hovořil jen velmi neurčitě, on naslouchal s rozzářenýma očima dítěte o mých veterinárních zkušenostech. A při těchto sedánkách jsem se zmínil o problému Emily jako takové.
„Všiml jsem si, že je buď tady uvnitř, nebo s vámi na procházce na vodítku. Chodí někdy ven sama?“
„Vlastně… když o tom mluvíte. Poslední dobou začala chodit. Ale jen na farmu – dávám si pozor, aby se nezatoulala na silnici, aby ji něco nepřejelo.“
„Tak jsem to nemyslel, pane Iresone. Uvažoval jsem o tom, že na farmě mají pár kocourů. Snadno by mohla zabřeznout.“ Eugene se prudce vzpřímil v křesle: „Panebože, máte pravdu! Nikdy mě to nenapadlo – jsem to ale hlupák! Raději ji budu nechávat uvnitř.“
„To není snadné,“ řekl jsem. „Lepší by bylo vykastrovat ji.“
„Eh?“
„Dovolte, abych jí udělal hysterektomii. Vyoperuji jí dělohu a vaječníky. Tak bude zabezpečená – tady byste ani nemohl mít houf koťátek!“
„Ne… ne . . ovšemže ne. Ale operace…“ Zahleděl se na mne vyděšenýma očima. „Není to nebezpečné?“
„Ne, ne,“ ujistil jsem ho tak energicky, jak jen jsem dokázal. „Je to úplně jednoduchá procedura. Děláme jich spoustu.“
Spadla z něj veškerá světáckost – od začátku mi připadal jako člověk, který toho v životě viděl tolik, že už nic nemůže narušit jeho klid, ale teď jako by se celý scvrkl. Pomalu hladil malou kočičku usazenou jako obvykle na jeho klíně. Pak sáhl na svazek Shakespeara vázaný v černé kůži, s omšelými zlatými písmeny. Četl si v té knížce, když jsem přišel, označil si záložkou, kam dočetl, a opatrně odložil knihu na polici.
„Skutečně nevím, co na to říct, pane Herriote.“
Povzbudivě jsem se na něj usmál. „Nebojte se. Upřímně vám operaci doporučuji. Kdybych vám vylíčil postup, určitě byste se uklidnil. Je to v podstatě operace typu klíčové dírky – provedeme nepatrný řez, vtáhneme do něj vaječníky a dělohu a provedeme ligaturu…“
Spěšně jsem zmlkl, protože starý pán zavřel oči a naklonil se tak hluboko k jedné straně, že jsem se lekl,

že spadne z houpacího křesla. Nebylo to poprvé, kdy mé vysvětlení chirurgických postupů vyvolávalo nežádoucí výsledky, a tak jsem změnil taktiku.
Hlasitě jsem se zasmál a poplácal jsem ho po koleni. „Vidíte, nic to není – vůbec nic."
Otevřel oči a dlouze, roztřeseně se nadechl: „Ano… ano… určitě máte pravdu. Ale musíte mi dát trochu času na rozmyšlenou. Přišlo to tak náhle."
„Dobře. Eddy Carless mi jistě zatelefonuje, až si budete přát. Ale nerozmýšlejte se moc dlouho."
Nepřekvapilo mě, že se starý pán neozval. Celá ta představa ho očividně děsila a uplynul měsíc, než jsem se s ním zase setkal.
Strčil jsem hlavu pod plachtu. Seděl ve svém obvyklém křesle, loupal brambory a pohlédl na mne vážným zrakem.
„Á, pan Herriot. Pojďte dál a posaďte se. Chtěl jsem vám zavolat jsem moc rád, že jste se tu zastavil."
Energickým pohybem zaklonil hlavu. „Rozhodl jsem se, že poslechnu vaši radu. Operujte ji, kdy uznáte za vhodné." Ale hlas se mu třásl.
Snažil jsem se nedívat se do jeho utrápené tváře, když mi kočka vyskočila na kolena. „Tak, Emily, pojedeš se mnou." Pak jsem pohlédl na malé stvoření a zarazil jsem se. Zdálo se mi to, nebo měla kočička výrazně zaoblený podbřišek?
Moment , „ zamumlal jsem, prohmatal jsem její tělíčko a podíval jsem se na starého pána."
„Lituji, pane Iresone, ale je pozdě. Je březí."
Otevřel ústa, ale nevydal ani hlásku, pak polkl a chraptivě zašeptal: Ale… ale… co budeme dělat?"
„Nic, nic, nebojte se. Bude mít koťata, to je všechno, já pro ně najdu domov. Všechno dopadne dobře."
Tvářil jsem se tak vesele, jak jen jsem dokázal, ale nepomáhalo to.
„Pane Herriote, já těmhle věcem vůbec nerozumím. Mám teď velikou starost. Mohla by při porodu umřít – je tak malinká!"
„Ne, kdepak. Kočky mají zřídkakdy potíže při porodu. Povím vám, jak to uděláme, až začne rodit. To bude asi tak za měsíc – požádáte Eddyho, aby mi zavolal. Já přijedu a postarám se o ni. Co tomu říkáte?"
„Jste hrozně laskavý, připadám si hloupě. Ta kočička pro mne tolik znamená!"
„Já to vím a přestaňte se trápit. Dopadne to dobře, nic zlého se nestane."
Vypili jsme šálek čaje, a když jsem odcházel, byl klidnější.
Příště jsem se s ním setkal za okolností, které jsem nepředpokládal. Asi za čtrnáct dní jsem se účastnil každoroční večeře pořádané místní Zemědělskou společností. Byla to společenská záležitost a sešlost sestávala z různých farmářů, velkostatkářů a úředníků ministerstva zemědělství. Já jsem se tam octl jen díky tomu, že jsem byl jmenován členem podvýboru pro mlékárenství.
Popíjel jsem aperitiv s jedním ze svých klientů a náhle jsem se téměř zakuckal. „Panebože! Pan Ireson!" vykřikl jsem, ukazuje na vysokou postavu s bílým vousem, dokonale oblečenou v bílé vázance a fraku, stojící ve skupině na vzdáleném konci místnosti. Obvykle neupravená stříbrná kštice byla hladce a leskle sčesaná. Pan Ireson se skleničkou v ruce přednášel pánům, kteří ho obklopovali a uctivě mu přikyvovali.
„Nemohu tomu uvěřit!" vybuchl jsem.
„Ale ano, je to on," zabručel můj přítel. „Ten mizera!" Cože?"
„Jo, je to pacholek! Stáhl by z kůže vlastní babičku!"
„To je divné, já ho sice neznám dlouho, ale mám ho rád. Moc rád."
Farmář pozdvihl obočí. „To jste tedy asi jediný," utrousil kysele. Je to ten nejbezohlednější mizera, kterého jsem kdy viděl."
Užasle jsem zavrtěl hlavou: „To prostě nechápu. A ty šaty – kde je ksakru vzal? V té chatrči u silnice zřejmě má jen základní životní potřeby."
„Cože? Tak moment!" Farmář se rozesmál a dloubl mě do prsou. „Už tomu rozumím. Vy mluvíte o jeho bratrovi, o starém Eugenovi. Tamhle to je Kornelius!"
„Bože, to je neskutečné! Ta podoba! Cožpak jsou dvojčata?" „Ne, je mezi nimi rozdíl dvou let, ale máte pravdu, jsou k nerozeznání."
Jako by věděl, že o něm mluvíme, vysoký muž se obrátil naším směrem. Tvář byla téměř Eugenova, ale místo Eugenovy mírnosti vyzařovala agresi, místo jemnosti a klidu tvrdou aroganci. Krátký pohled na něj

mě zamrazil – pak se otočil a znovu oslovil své společníky. Byl to fantastický zážitek a já na tu skupinku civěl, dokud mě můj přítel nevytrhl ze zahloubání.
„Ano, spousta lidí se takhle zmýlí, ale ti dva si jsou podobní jen zjevem. Nenašel byste jinou dvojici povahově tak rozdílnou. Eugene je výborný chlap, ale tenhle mizera… Neviděl jsem, že by se někdy usmál."
„Vy znáte Eugena?"
„Eugena zná snad každý. Jsem s ním skoro stejně starý a mám hospodářství na Iresonových pozemcích. Kornelius zdědil všechno, když jim zemřel otec, ale myslím, že Eugene by ani nebyl měl zájem vést textilní impérium a panství. Byl to snílek a tulák – laskavý a přátelský, ale jako by z jiného světa. Peníze a postavení pro něj neznamenaly vůbec nic. Vystudoval Oxford, ale hned potom zmizel a nikdo o něm léta nic nevěděl – ani jestli vůbec ještě žije."
A teď se vrátil do té chatrče u silnice." „Podivné, viďte?"
Ano, bylo to velmi zvláštní – nejpodivuhodnější příběh, jaký jsem kdy slyšel, a myslel jsem na něj celé následující týdny. Dohadoval jsem se, jak si starý pán a kočka vedou ve svém iglú – a jestli jsou už koťata na světě. Určitě ne, jistě by mě byl zavolal.
Jednou večer, za bouřky, se konečně ozval.
„Pane Herriote, volám ze statku. Emily ty koťata ještě nemá, ale je… moc tlustá a celý den ležela a třásla se a nejí. Hrozně nerad vás obtěžuji v takovém nečase, ale vypadá… vypadá… nešťastně." Vůbec se mi to nelíbilo, ale snažil jsem se mluvit lehkým tónem.
„Asi k vám zajedu, pane Iresone, a podívám se na ni."
„Vážně byste přijel?"
„Určitě. To není žádný problém. Za chvilku jsem u vás."
Byla to téměř neskutečná scéna, když jsem tam za čtyřicet minut doklopýtal tmou a rozhrnul pytlovinu. Vítr a déšť nadouval plachtu a v mihotavém světle tillové lampy jsem spatřil Eugena, seděl ve svém křesle a hladil Emily, která ležela v košíku vedle něj.
Břicho malé kočičky obrovsky naběhlo – Emily byla téměř k nepoznání. Klekl jsem si, přejel jsem rukou po jejím naduřelém podbřišku a cítil jsem, jak je kůže napjatá: ta malá byla k prasknutí plná koťat, ale bezvládná a vyčerpaná. Tlačila a olizovala si vulvu.
Vzhlédl jsem k panu Iresonovi: „Máte trochu horké vody, pane Iresone?"
„Ano, ano, zrovna se vařila."
Namydlil jsem si malíček – jen ten se mohl vejít do vagíny. Zjistil jsem, že je krček doširoka otevřený, a dosáhl jsem až na spletenec vzadu. Bůhví, kolik tam bylo namačkáno koťat, ale jedno bylo jisté: neměl jsem manévrovací prostor. Nemohl jsem dělat vůbec nic. Emily ke mně obrátila hlavičku a slabě a zoufale zamňoukala. Uvědomil jsem si, že může umřít.
„Pane Iresone," řekl jsem. „Musím ji okamžitě odvézt." Odvézt?" zašeptal ohromeně.
„Ano. Je nezbytný císařský řez. Koťata se normálně ven nedostanou." Vzpřímil se v křesle a v šoku přikývl – zřejmě tomu rozuměl jen napůl. Popadl jsem košík s Emily a vyběhl jsem do tmy. Pak jsem si uvědomil nechápavě ohromený pohled starého pána, neboť jsem se nechoval příliš distingovaně, ba právě naopak, a strčil jsem hlavu zpátky mezi pytlovinu.
„Nebojte se, pane Iresone," řekl jsem. „Všechno bude v pořádku." Nebojte se! Statečná slova… Uložil jsem Emily na zadní sedadlo a věděl jsem, že se setsakra bojím. Proklínal jsem osud, který se mi jakoby vysmíval – po všech mých bezstarostných a lehkovážných ujištěních, jak snadno kočky rodí, se možná řítím do tragédie. Jak dlouho Emily takhle ležela? Napadaly mě nejchmurnější představy. A proč se to ze všech lidí muselo stát zrovna tomu opuštěnému člověku?
Zastavil jsem u telefonní budky ve vesnici a zavolal jsem Siegfriedovi.
„Zrovna jedu od Eugena Iresona. Přijedeš mi pomoct? Císař u kočky – a je to naléhavé! Nerad tě ruším, když máš volný večer."
„To je v pořádku, Jamesi. Nemám nic vážného na práci. Za chvíli se uvidíme."
Když jsem dorazil do ordinace, Siegfriedovi už bublal sterilizátor a všechno bylo nachystané. „Tohle je tvoje parketa, Jamesi," zabrblal. Já dám narkózu." Oholil jsem operační pole, namířil skalpel nad obrovský podbřišek a Siegfried si tiše hvízdl: „Panebože, jako bys otvíral absces!"

A přesně tak to bylo. Měl jsem pocit, že jakmile nařízne skalpelem kůži, koťata mi vyletí do obličeje, a skutečně – sotva jsem zlehounka pronikl kůží a svalovinou, obtěžkaná děloha se povážlivě nadula.
„Sakra," vydechl jsem. „Kolik jich tam je?"
„Pěkných pár!" pravil můj partner. „A je to taková malá kočička."
Přeopatrně jsem otevřel peritoneum – k mé úlevě čisté a zdravé a pokračoval jsem v očekávání změti malých hlaviček a nožiček. S narůstajícím úžasem jsem ale hledět, jak se pod skalpelem rýsují statná, černá záda, a když jsem posléze zachytil prstem krček a vytáhl kotě, zjistil jsem, že děloha je už prázdná.
„Je tam jen jedno!" vydechl jsem. „Věřil bys tomu?"
Siegfried se zasmál. „Ano, pěkný klacek! A je živý." Zvedl kotě a prohlédl si ho zblízka. „Fantastický kocourek – skoro tak velký jako matka!"
Když jsem Emily zašil a píchl jí injekci penicilinu, cítil jsem, jak ze mne ve velkých vlnách opadá napětí. Kočička byla v dobrém stavu, mé obavy byly zbytečné. Nejlépe, když u ní kotě pár týdnů zůstane, a pak pro něj najdu domov.
„Moc ti děkuju, že jsi přišel, Siegfriede," řekl jsem. „Vypadalo to zpočátku dost nebezpečně."
Nemohl jsem se dočkat, až se vrátím ke starému pánovi, který – jak jsem věděl – bude ještě v šoku, že jsem mu jeho milovanou kočičku odvezl. Když jsem odhrnul pytle vchodu, vypadal, že se od chvíle, kdy jsem ho opustil, ani nepohnul. Nečetl, nedělal nic, jen seděl a zíral před sebe.
Položil jsem košík na zem vedle něj a on se pomalu otočil a podíval se na Emily, která se začala probírat z narkózy a zvedala hlavu, a na černý přírůstek, který už našel předmět svého zájmu a zdroj obživy.
„Bude v naprostém pořádku, pane Iresone," řekl jsem a starý pán zvolna přikývl.
„To je úžasné! To je opravdu úžasné," zašeptal.
Za deset dní jsem přijel vytahat Emily stehy. V iglú panovalo nespoutané veselí. Starý Eugene byl štěstím bez sebe, Emily ležela natažená na boku a její obrovský potomek se dychtivě krmil. Kočička se na mě podívala pyšně, skoro nafoukaně.
„Myslím, že bychom si měli na oslavu dát čaj a ty dobré houstičky. Postavil vodu, a než se začala vařit, přejel prstem po tělíčku kotěte: „Chlapík, viďte?"
„Ano, je pěkný. Bude z něj krásný kocour."
Eugene se usmál. „Ano, určitě – a bude milé mít ho tu s Emily." Podával mi housku a já jsem se zarazil: „Ale moment, pane Iresone. Přece tu nemůžete mít dvě kočky."
Proč ne?"
„Skoro každý den přece chodíte s Emily do vesnice. Se dvěma kočkama byste měl na silnici potíže a taky tu máte málo místa, ne?" Mlčel a já jsem naléhal dál. „Minulý týden mě jedna paní prosila, jestli bych jí nemohl obstarat černé kotě. Plno lidí chce docela konkrétní zvířátko – někdy jim má nahradit zvíře, které zemřelo, a nebývá snadné vyhovět jim. Tentokrát mě potěšilo, že jsem ji mohl ujistit, že o takovém kotěti vím."
Pomalu přikývl a po chvilce řekl: „Máte pravdu, pane Herriote. Nepromyslel jsem si to dost dobře."
„Kromě toho," pokračoval jsem, „je to moc milá paní a miluje kočky. Bude u ní mít dobrý domov. Bude si tam žít jako paša." Zasmál se: „Výborně… výborně… A třeba se o něm tu a tam něco dozvím?"
„Určitě. Budu vás průběžně informovat." Viděl jsem, že se mi podařilo ztéci překážky a raději jsem změnil téma. „Mimochodem, už jsem vám to chtěl povědět – nedávno jsem poprvé viděl vašeho bratra."
Kornelia?" bezvýrazně na mě pohlédl. Předtím jsme spolu o jeho bratrovi nikdy nehovořili. „A jaký na vás udělal dojem?"
„Abych tak řekl… nevypadal moc šťastně." Nemůže vypadat šťastně. Není šťastný."
„Ano, myslel jsem si to. Ale má přece takové obrovské jmění!" Starý pán se mírně usmál. „Ano, ale je tolik věcí, které nemá." Usrkl jsem čaj. „Nemá. Nemá například Emily!"
„Svatá pravda! Vlastně jsem to měl na jazyku, ale připadalo mi to před vámi hloupé." Zaklonil hlavu a rozesmál se. Vesele, chlapecky. „Ano, mám Emily, a to je ze všeho nejdůležitější! Jsem rád, že se mnou souhlasíte. Pojďte, vezměte si ještě jednu houstičku."

## 41. KAPITOLA

„Úúch! Ááách! Úúch! Vy zatracenej prevíte Herriote! Co ste mi to sakra proved?“ Nat Briggs klopýtal po teletníku, držel se za levou půlku zadnice a vztekle po mně blýskal očima.
„Promiňte, Nate.“ Zvedl jsem injekční stříkačku s vakcínou proti zmetání. „Mrzí mě to, ale bohužel jste upadl na jehlu.“
„Upadnul? Vy ste mi tu mrchu jehlu zapích rovnou do prdele tak to je!“ Byl to chlap jak hora, vždycky se tvářil vztekle a nevrle, ale v této chvíli vypadal doslova na vraždu. Přidržoval hlavu teleti, když jsem se chystal dát mu injekci a zvíře se v nesprávnou chvíli otočilo.
Pokusil jsem` se o smířlivý úsměv. „Ale kdepak, Nate. Bylo to jen malé píchnutí.
„S tím na mě nechoďte!“ Tlusťoch se sehnul, promasíroval si zadek a hekl: „Cejtil sem, jak to tam vjelo!“ Jeho vztek se neumenšil veselým chechotem kamarádů Raye a Phila. Všichni tři pracovali na statku sira Eustace Lamburna a dobře jsme se znali, ale Nat jaksi nezapadal do party. Ray a Phil byli veselí a pro každou legraci, ale Nat byl mrzout a věčně se cítil ublíženě.
Velká část mé práce bylo preventivní očkování a při mnoha zápasech ve volném stylu se zvířaty, nacpanými v ohradě nebo v chodbě, má jehla občas zasáhla maso lidské, nikoli zvířecí. Obvykle jsem byl obětí já sám, protože moji pacienti zřídkakdy klidně stáli, a tak s jednou rukou zaštipující kůži a v druhé s nastavenou jehlou bylo nabíledni, že jsem se snadno a často píchl do ruky. Veterinář zraněný takovýmto způsobem nebo tak, že mu zvířata podupala nohy, býval případným předmětem veselí, a když sem kvičel a hopsal, všichni kolem se popadali za břicha smíchy. Ze se to přihodilo kyselému Natovi, bylo skoro stejně dobré, zvlášť když jsem se mu strefil do zadku.
„Jo, jen se chechtejte,“ vrčel velikán, „ale co se mi teďka stane? Mám v sobě ten materiál proti zmetání, a co to se mnou udělá?“ „Ty přece nejsi březí, Nate, nebo jo?“ chichotal se Phil. „Říkají, že ta vakcína je nebezpečná jenom březím kravám, ale nevidím, že by z tebe padalo ňáký tele.“ Následoval další výbuch smíchu obou chlapců. Briggs vysunul bradu: „Vám se to mluví, ale je to nebezpečný. Může mi to něco udělat.“
„Podívejte, Nate,“ řekl jsem. „Nemáte v sobě vůbec nic. Jenom jste se píchl o jehlu. Trochu vás to bolí, omlouvám se vám, ale uškodit to nemůže.“
„To tvrdíte vy, Herriote, ale uvidíme. Na každej pád se vám radši vyhnu. Ať vám ty potvory drží někdo jinej.“
Ray ho plácl do ramene. „Nic si z toho nedělej, Nate. Nedávno ses voženil, tak je vo tebe postaráno. Panička ti podstrčí polštářek, dycky dyž si budeš chtít sednout.“
Bylo nad slunce jasné, že tahle příhoda rozjasnila Philovi a Rayovi celý den, ale já jsem ještě dlouho musel snášet nářky a výtky jejich nevrlého kolegy pokaždé, když jsem navštívil statek Lamburnových. Natovi zadek otekl a bolel, což pro něho bylo pochopitelně v mnoha situacích nepříjemné. Byl jsem ale přesvědčený, že jeho stížnosti jsou přehnané a nevěnoval jsem jim pozornost. Až do dne, kdy se mi dostalo velice vážného obvinění.
Nat Briggs přisunul svou popuzenou tvář až k mému obličeji: Něco vám povím, Herriote. Já kvůli vám nemůžu mít děti.“ Cože?“
„Jo. Nedělám si srandu. Snažíme se s paničkou už hodně dlouho a porád nic. Doktor neví proč, ale já to vím! To udělala ta vaše mizerná injekce!“
„To je nesmysl, Nate. Jak by ta malá nehoda mohla způsobit něco takového?“
„Jak by mohla? Povim vám to. To zatracený svinstvo co ste do mě píchnul, mělo co dělat s abortama a chovem a těma věcma. Rozum dá, že kvůli vám nebudem mít s paničkou nikdá děti!“
Nemohl jsem věřit svým uším. Domlouval jsem mu a vysvětloval, ale ten člověk to bral smrtelně vážně. Zničil jsem mu život a nikdy mi to neodpustí.
„Jeho kamarádi mi nepomohli.“
Neposlouchejte ho, pane Herriot,“ volal Ray. „Von jí to neumí pořádně udělat a hledá si vejmluvy.“ Následoval další řehot a obhroublé poznámky.
Bylo to sice směšné, ale šlo mi to na nervy, protože jsem neměl nepříjemnosti jen na tom statku. Nikdy jsem si nebyl jistý, kde na Nata narazím. Briggs na mne vztekle zahlížel v Darrowby na trhu a večer, když jsem v některé venkovské hospodě mírumilovně popíjel pivo, mi jeho upřený nepřátelský pohled kazil dobrou náladu.

Několik měsíců pro mne byly návštěvy na statku Lamburnových nemilou záležitostí. Šprťouchlata ustala, ale Briggsovo nepřátelství trvalo. Oběma nám to bylo jasné, i když se o tom už nezmínil. Zavinil jsem jeho sterilitu, a basta.
Za dlouhou dobu po incidentu s abortem jsem zase byl na tom statku a ošetřoval jsem pár zvířat se zápalem plic. Konalo se obvyklé rodeo – asi dvacet kusů silného mladého skotu se městnalo v ohraženém koutu kravína. Držel jsem namířenou injekční stříkačku s antibiotiky, když se ke mně houfem protlačili ti tři mladí muži. Briggs úporně držel zvlášť divokého býčka a stál zády ke mně a až do smrti se už nedovím, jestli ho ten býček hodil zpátky na mne, nebo jestli mě někdo dloubl do paže, protože Briggs najednou zařval.
„Vy zatracenej parchante Herriote! Vy ste mi to proved znova!“ Motal se po chlévě, svíraje si zadek, a rozdivočele si mě měřil. Nemohl jsem tomu uvěřit. Přece se celá ta historka nemohla takhle přesně opakovat?! Jenže scéna byla skutečně stejná. Řvoucí Briggs si držel zadek, ti druzí dva se káceli smíchy a já tuhl hrůzou.
S rukama na zadnici se Briggs ke mně výhrůžně vrhl celým svým téměř metrákem: „A co se mnou teďka provede todle!“ hulákal. „Vám ten malér, co ste mi proved, nestačí? Co zkusim vod tohodle?“ Zuřivě na mne zíral.
„Nate, opravdu mě to mrzí, ale znovu vám opakuji, že vám to nemůže ublížit. V injekční stříkačce jsou jen antibiotika – něco jako penicilin, jenomže silnější.“
„Prd se starám, co to je! Mělo to bejt v dobytku, a ne ve mně. Sem na vás pořádně naštvanej, Herriote, ne abyste si to troufnul eště jednou!“
„Nejni to to samý, Nate,“ ječel Phil. „Tentokrát to máš v pravý půlce. Pan Herriot tě jen srovnal – dycinky jsem tvrdil, že je pečlivka, a je normální, že to chtěl dorazit.“ Phil a Ray se bezmocně propadli do křečí smíchu.
Po tomhle neštěstí jsem byl vděčný, že dobytek sira Eustace se těšil dobrému zdraví, a těch pár návštěv, které se vyskytly, jsem přehodil na Siegfrieda. Uplynul téměř rok, než jsem se s těmi třemi znovu sešel. Během práce jsem s uspokojením zjistil, že Briggs není nějak mimořádně nevraživý. Zatímco minule jsem měl pocit, že mě praští, tentokrát mi držel zvířata bez připomínek.
Ve chvíli oddechu, když jsem si plnil injekční stříkačku, pípl Ray: „Máme pro vás novinku, pane Herriote.“
„Ano?“
„Úplně čerstvou novinku. Nat má rodinu!“
„No to je ohromné! Blahopřeji, Nate! Je to, kluk, nebo holčička?“ Otcovství zřejmě toho siláka obměkčilo, protože se mu na tváři rozlil lišácký úsměv. „Dvojčata,“ řekl pyšně. „Kluk a holka!“
„Obdivuhodné. Lepší už to být nemohlo!“
Phil mě přerušil: „Povídali jsme mu to, pane Herriote. Nadával vám, kvůli tý první injekci, že jste mu to zarazil. Tak ta druhá to zase spustila!“

## 42. KAPITOLA

„Něco mám pro tebe na přemýšlení, Jamesi,“ řekl jednoho dne
Siegfried, když zavřel knihu návštěv a vstal od stolu.
Byl neobvykle vážný a já jsem se na něj překvapeně podíval: „Co se děj e?“
„Vím, že jsi prožil řadu šťastných let v Rowan Garth, ale vždycky jsi toužil žít přímo na venkově.“
Ano – někdy v budoucnu jistě.“
„Vím o nádherném místečku – High Field House v Hannerly bude na prodej a já si myslím, že to je něco úplně mimořádného. Určitě to bude hned pryč – co kdybyste se tam zajel podívat?“
Hnulo to se mnou. Docela určitě jsem v sobě živil myšlenku, ale jako člověk, který nenávidí jakoukoli změnu, jsem se nikdy nedostal dál než ke snění. A teď jsem v tom najednou lítal.
„Mnul jsem si bradu. „Já nevím – neuvažoval jsem teď o ničem takovém. Možná někdy…“
„Jamesi, tebe rozhýbat, to je fuška.“ Můj partner zdvihl varovně ukazovák. „Ale jedno ti povím: ten den jednou nadejde a až nadejde, začneš šmejdit krajem, jenže nenajdeš nic lepšího než je to, o čem mluvím.

Neexistuje hezčí vesnička, než je Hannerly a ten dům je pro tebe ideální.
Cítil jsem se lapen do pasti. Siegfried mě tak dobře znal! Ale plynuly hodiny a má smysl se jako obvykle zvolna adaptovala, až nakonec jsem se vzpamatoval natolik, že jsem se o tom návrhu zmínil Heleně.
Moje žena váhala méně než já. „Podíváme se na to," řekla. Podívali jsme se, a to hned, protože Helenin instinkt pro priority byl lepší než můj. Hannerly jsem znal dobře – leželo přímo v srdci našeho obvodu.
Bylo malinké – tichá zapadlá víska s tuctem domků , něco z toho zemědělské usedlosti, uhnízděné pod ochrannou horskou
I strání a rozesedlé podél silnice, která nikam zvlášť nevede. Malebná vesnička, ale neměla krásu obrázku na bonboniéře, lákající turisty. Nebyl tam žádný obchod, žádná hospoda, žádné lucerny. Pro mne to byl tajný kout Yorkshiru, malý, z kamene vytesaný obraz té stroze půvabné krajiny
Lékař, který se odtud stěhoval, nám ukázal dům i jeho okolí. Dům byl skromný, ale okouzlující, stál na vlastním pozemku, což byl mírný, travnatý svah a pásly se tu ovce. Rozlehlá louka sbíhala dolů k zurčícímu potoku rozšiřujícímu se v rybník, na němž plovalo pokojné hejno kachen. Staré vrby skláněly k vodě své větve.
Pak jsme s Helenou a naším psem Dinah vyšplhali v májovém slunci do stráně kopce za domem, kolem květy obtěžkaných stromů, až nahoru na zelenou plošinku, z níž byl rozhled na celý svět.
Položili jsme se do trávy a ze svého hnízda jsme shlíželi přes pomalu se pasoucí ovce na dům pod námi. Za zády jsme měli velký půlkruh stromy porostlých strání a nad nimi nakukoval okraj vřesoviště.
Majestátní obzor se stáčel k předhůří s dominantou vztyčeného útesu – obrovská přívětivá skála se třpytila v paprscích slunce. A na druhé straně, nad střechami vesničky, se na kulise vzdálených hor rýsovala překrásná pláň Yorku.
Po studeném jaru celý kraj zvláčněl a něžný teplý vzduch voněl sterými májovými vůněmi a směsí divokých květin, roztroušených v trávě. V lesíku po naší pravici se pod stinnými stromy vlnilo omamné jezero divokých hyacintů.
Když jsme tam seděli, shopkaly z vysokého platanu tři veverky, jedna za druhou, naše tlustá Dinah se za nimi v přehnaném optimismu pustila, ale veverky se střelhbitě a lehce míhaly vzduchem nad zeleným porostem a bez námahy jí zmizely za kopcem.
Helena vyslovila to, co jsem si já myslel: „Tady by se žilo jako v nebi!"
Skoro jsme utíkali dolů s kopce k domu a dohodli se s lékařem. Bez traumat, kterými jsme se protrpěli při předchozím úsilí koupit dům. Podali jsme si ruce a bylo to.
Helenina slova byla věštecká. Rowan Garth a šťastné vzpomínky s ním spojené jsme opouštěli s jistým smutkem, ale jakmile jsme se zařídili na High Field, zjistili jsme, že žít v Hannerly bylo bez přehánění totéž, jako žít v nebi. Nedokázal jsem uvěřit našemu štěstí – že můžeme sedět před domovními dveřmi, popíjet na slunci čaj a pozorovat kachny šplouchající a potápějící se v našem rybníku, zatímco stráň před námi hořela hlodaši a nad námi se usmívala neměnná tvář útesu. Že žijeme ve světě klidu, jehož večerní ticho bylo téměř hmatatelné.
Když jsem se při baterce pozdě večer procházel s Dinah, neslyšel jsem vůbec nic kromě přetichého šepotu potůčku, bublajícího na své nekonečné pouti pod kamenným mostem. Někdy nám přeběhl přes cestu jezevec a za svitu hvězd jsem zahlédl lišku, pátrající na našem palouku.
Jednou ráno, když jsem za rozednívání vyjížděl k pacientovi, překvapil jsem dva srnce a okouzleně jsem přihlížel, jak neuvěřitelně rychle ubíhali přes pole, přeskakovali ploty jako závodní koně a ponořili se do lesa.
V Hannerly, jen pár kilometrů od Darrowby, jsme s Helenou žili v trvalém blaženém úžasu, že tady jsme na pomezí divočiny.

## 43. KAPITOLA

„Bože, to jsem zpocenej!" hekl Albert Budd, když složil svůj metrák živé váhy do křesla vedle mne a otřel si obličej jasně červeným puntíčkovaným kapesníkem. Pak se na mě úzkostně podíval: „A vím, že každou chvíli začnu prdět."
Cože?!" Poplašeně jsem se na něj podíval. Právě jsme dotančili čtverylku v Calumově nově založeném

tanečním klubu v místním sále a já jsem také funěl, když jsem odpočíval vedle mladého farmáře. Vážně? Víte to jistě?“
„Jo, úplně jistě. Když mě sem Calum zatáhl na tancovačku, neměl sem ponětí, že se tu bude takle hopsat, a zrovna sem se zatraceně dobře najed – měl sem tři yorkshirský pudinky. To je konec!“
Nevěděl jsem, co říct, ale snažil jsem se ho uklidnit. „Zůstaňte chvilku tiše sedět – bude to v pořádku.“
Albert zavrtěl hlavou. „Kdepak! Cejtim, že to na mě de. Calum je mizera! Přišel a popad mě zrovna, když sem dojed. Máma mi dycinky ve středu připraví extra večeři, když se vrátím z houltonskýho trhu pár hovězích plátků, růžičkovou kapustu a jak jsem řek, tři yorkshirský pudinky a pudink s krémem. Tady sem vypil ňákej půllitr u Zlatýho lva a zrovna sem si chtěl na půl hodinky dáchnout, když von přišel. A že musím s ním, jenže já myslel, že se bude tancovat slušně a pomalu.“
Srdce mě zabolelo soucitem k tomu chudákovi, zvlášť proto, že se tu všichni ostatní tak skvěle bavili. Calumovo energické přesvědčování bylo očividně úspěšné a shromáždění místních občanů se rozestoupilo do osmistupů na rejdováka při neodolatelném rytmu orchestru Jimmyho Shanda.
Helena a já jsme potěšeně uvítali nápad, že se budou pořádat taneční večírky, a dnes jsme tu byli potřetí. Vzhledem ke svému glasgowskému vychování jsem to všechno znal ze školy a ze zábav, ale obrostl jsem mechem a většinu náležitých tanečních kroků jsem zapomněl. Pro místní společnost – farmáře, učitele, lékaře a všechny ostatní – to bylo zvláštní a nové. Ale přijímali výuku jako velkou legraci a smích občas přehlušil hudbu.
Chápal jsem, že Albertovi to legrační nepřipadalo. Bylo mu asi pětadvacet a bydlel s matkou, která ho zbožňovala a starala se o něj až příliš. Patřil do velké skupiny mladých farmářů, kteří se s temperamentním mladým veterinářem spřátelili a horlivě se účastnil jeho podniků, ale skotské tanečky docela určitě nebyly jeho parketa.
Často jsem si všiml, že málokterý farmář byl tlustý, ale Albert byl nápadná výjimka. Vysoký kolem metru devadesát, rudolící a s obrovským teřichem, který záhadně zvládal při dojení, senoseči a všech ostatních povinnostech na hospodářství. Jeho apetit byl pověstný po celém kraji a byl trvalou pohromou pro ty restaurace, kde si člověk mohl zaplatit určitý obnos a jíst, co hrdlo ráčilo.
Teď právě se mu zřejmě nevedlo nejlíp – držel v rukou rozlehlé břicho a hleděl na mě utrápenýma očima. Cítil jsem s ním – postřehl jsem jeho zpocený obličej nadskakující nad zástupem při čtverylce –, nepochybně velmi trpěl.
„Něco ti povím, Jime,“ pokračoval. „Kdybych měl ještě chvíli skákat, je to můj konec. Začnu prdět, a když začnu, nemůžu přestat!“ „Bože, to je mi líto, Alberte. Je to trochu trapné, když je kolem tolik dam.“
Nechtěl jsem být zlý, ale zazíral na mě v hrůze. „Sakra!“ hekl a pak: „Panebože, já musím pryč! Seberu se a pudu domů!“
Chystal se povstat z křesla, když k nám přistoupila mladá manželka pana faráře.
Ale pane Budde,“ řekla s předstíranou přísností. „Nemůžeme vás přece nechat sedět tady u zdi, když nám chybí pán do řady!“ Albert se na ni usmál pobledlým úsměvem: „Ne… ne… ne, děkuju. Zrovna jsem…“
Ale pojďte a nestyďte se! Všichni se teprve učíme.“ Napřáhla ruku a Albert se na mě naposledy zoufale podíval, než byl vyveden ze dveří.
Tvářil se přeúzkostně, když zaujal postavení mezi manželkou faráře a hezkou mladou učitelkou z darrowbyské mateřské školky, ale nebylo úniku. Z gramofonu se ozvala první nota, uklonili se a začali ruku v ruce skákat na jednu a na druhou stranu. Přihlížel jsem morbidně fascinován, když se zastavil čelem k partnerce. Panebože, začínají pas de bas! To bylo osudné! Pár vteřin jsem pozoroval zmučenou hopsající tvář, velké břicho natřásající se jako pudink v rytmu hudby, jež se rozlévala po sále, a pak už jsem se dál nedokázal dívat.
Odtrhl jsem zrak, a když jsem pátral po nějakém rozptýlení, napadlo mě, že i tohle veselí přinesl do Darrowby Calum. Podíval jsem se na něj, na tu vysokou postavu s knírem, velkolepě oblečenou do skotského kiltu. Skákal, vyhazoval nohy špičky rovně vpřed v klasickém stylu, zatímco Deirdre, zahalená do skotského plédu, graciézně a znalecky plula mezi klopýtajícími tanečníky
Znovu jsem si uvědomil, jak Calum spoustu lidí neodolatelně přitahuje, že vnáší do jejich života nové významy, ale také že na ty, kdo věrně sledovali jeho svůdné šlépěje, číhalo vždycky mírně dráždivé

nebezpečí – ať už jsem to byl já na hřbetě toho tažného koně nebo Siegfried s dobrmany, a teď nešťastný Albert, v trýzni hopsající po parketu v sále…

## 44. KAPITOLA

„Podívej, Jime! To je určitě toulavá kočka. Ještě jsem ji tu neviděla.“ Helena se nakláněla nad dřezem v kuchyni, myla nádobí a ukazovala oknem.
Náš dům v Hannerly stál na svahu. Hned za oknem byla nízká opěrná zeď a za ní se táhl travnatý břeh od vrchu zdi nahoru do křovin. Asi dvacet metrů od zdi jsme měli otevřený dřevník. Z křoví obezřetně vykukovala hubená kočička. Vedle ní se krčila dvě malinká koťátka.
„Asi máš pravdu,“ řekl jsem. „Je to toulavá kočka s rodinou a shání něco k jídlu.“
Helena postavila na zeď misku se zbytky masa a trochu mléka a vrátila se do kuchyně. Kočičí matka se několik minut nepohnula, ale pak nanejvýš opatrně přiběhla, uchopila do tlamičky kousek potravy a odnesla to koťatům.
Několikrát tak sešplhala dolů po svahu, ale když ji koťata chtěla následovat, rychle je plácla tlapkou: „Jedete zpátky?“
Fascinovaně jsme přihlíželi, jak to vyzáblé, hlady polomrtvé stvoření se nejdřív přesvědčilo, že se její rodinka nasytila, a teprve potom si z misky něco vzalo pro sebe. Když všechno snědly, otevřeli jsme tiše zadní dveře. Ale jakmile nás kočky zahlédly, zmizely v polích.
„Odkud asi přišly?“ řekla Helena.
Pokrčil jsem rameny. „Bůhví. Všude tady kolem je volný prostor. Mohly sem přijít z dost velké dálky. A ta matka nevypadá jako obyčejná toulavá kočka. Je v ní něco divokého.“
Helena přikývla: „Ano, jako by nikdy nebyla v žádném domě, jako by nebyla pohromadě s lidmi. Jsou prý kočky, které žijí divoce. Možná že přišla jen, aby měla jídlo pro koťata.“
Pravděpodobně,“ řekl jsem, když jsme se vrátili do kuchyně. „Ty chudinky se alespoň pořádně najedly. Myslím, že je už neuvidíme.“ Mýlil jsem se. Za dva dny se trio objevilo znovu. Na stejném místě vykukovaly z křoví a hladově se dívaly ke kuchyňskému oknu. Helena je znovu nakrmila, kočka matka zase přísně zakázala koťatům vylézt z houštiny a všechny prchly, jakmile jsme se k nim pokusili přiblížit.
Když přišly nazítří ráno, Helena se ke mně s úsměvem obrátila.
„Myslím, že jsme byli adoptováni,“ řekla.
Měla pravdu. Tři kočky se usídlily v dřevníku a po několika dnech dovolila matka koťatům slézt dolů k miskám s jídlem, ale celou cestu je pečlivě střežila. Koťata byla pořád ještě drobounká, jen pár týdnů stará. Jedno bylo černé a bílé, druhé zlatavé.
Helena je krmila čtrnáct dní, ale kočičky zůstaly nedotknutelné. Pak jednou ráno jsem se chystal vyjet k pacientovi a Helena mě zavolala do kuchyně.
Ukázala oknem: „Co si o tom myslíš?“
Nakoukl jsem a spatřil dvě koťata na jejich obvyklém místě pod křovím, ale kočka matka tam nebyla.
To je divné,“ řekl jsem. „Ještě nikdy je nespustila z očí.“
Koťata se najedla a já jsem se pokusil sledovat je, když odběhla, ale ztratil jsem je ve vysoké trávě, a ačkoliv jsem prohledal celé pole, po matce kočce jako by se země slehla.
Kočku matku jsme už nespatřili a Helenu to zneklidňovalo.
„Co se jí proboha mohlo stát?“ opakovala, když se koťata dostavila k snídani.
Mohlo se jí stát cokoli,“ odpověděl jsem. „Úmrtnost toulavých koček je bohužel vysoká. Mohlo ji přejet auto nebo ji mohl potkat jiný úraz. Tohle už se zřejmě nikdy nedozvíme.“
Helena se znovu podívala na ta dvě malá stvoření, přikrčená vedle sebe, hlavy v miskách. „Myslíš, že je prostě opustila?“
„I to je možné. Pečovala o ně velmi mateřsky a řekl bych, že pro ně hledala dobrý domov. Neopustila je, dokud nevěděla, že se dokážou o sebe postarat, a pak se možná vrátila ke svobodnému životu. Byla to opravdu divoká kočka.“
Zůstalo to tajemstvím, ale jedno bylo jisté: koťata se u nás zabydlela. A jisté bylo i to, že si nepřála zdomácnět. Ať jsme se snažili jak jsme se snažili, nedokázali jsme se jich dotknout a veškeré pokusy

nalákat je do domu byly marné.
Jednoho deštivého rána jsme se s Helenou dívali z okna kuchyně na ty dvě kočičky. Seděly na zdi, čekaly na snídani, kožichy promoklé, oči skoro zavřené před bičujícími proudy deště.
„Chudinky malé," řekla Helena. „Nesnesu vidět je tam venku v mokru a zimě, musíme je dostat dovnitř."
„Jak? Snažili jsme se tolikrát!"
„Já vím, ale zkusíme to znova. Možná že rády přijdou, aby se schovaly.
Rozmačkali jsme do misky čerstvou rybu, což je pro kočky neodolatelná pochoutka. Nechal jsem je přičichnout – měly hlad a toužily po jídle. Pak jsem postavil misku za zadní dveře a zmizel jsem.
Pozorovali jsme je oknem, ale obě zůstaly nehybně sedět v lijáku, oči upřené na rybu, rozhodnuté nevstoupit do dveří. To bylo zřejmě zcela nemyslitelné.
„Dobře, vyhrály jste," řekl jsem a odnesl jsem jídlo na zeď, kde je okamžitě spořádaly.
Čučel jsem na ně s pocitem porážky, když zpoza rohu vyšel Herbert Platt, jeden z místních popelářů. Kočičky prchly, jakmile ho postřehly, a Herbert se rozesmál.
„Vidim, že ste si ty kočky nechali. Zrovna dostaly něco móc dobrýho!" . „Ano, ale nechtějí si pro to jít do domu."
„Znovu se rozesmál: „Ty dovnitř nikdá nepudou. Tudle kočičí rodinu já znám celý leta a všechny jejich předky. Viděl jsem jejich matku, dyž sem přišla – předtim bydlela u starý pani Caleyový za kopcem a pamatuju i týdle matky matku z farmy Billyho Tata. Celý dlouhý roky znám tydle kočky."
„Skutečně?"
„Jo, je to tak, a žádnou sem nikdá neviděl, aby šla do domu. Sou divoký, vopravdu divoký."
„Děkuju, Herberte, to mi hodně vysvětluje."
Usmál`se a zvedl popelnici. „Já radši pudu, aby se mohly pořádně nasnídat.
Teď to víme, Heleno," řekl jsem. „Zůstanou venku, ale můžeme se alespoň pokusit zlepšit jim ubytování."
To, čemu jsme říkali dřevník a kam jsem jim nastlal slámu na spaní, vlastně žádný dřevník nebyl. Mělo to střechu, ale na jedné straně to bylo celé otevřené a další tři stěny byly z prořídlých latěk, proto tam neustále táhlo a bylo to ideální místo na skladování dřeva – pěkně tam vyschlo –, ale příšerné jako příbytek.
Vylezl jsem po travnatém svahu a postavil jsem tam kus překližky coby větrolamu. Pak jsem seskupil hromadu polen do ochranné ohrady kolem slaměného pelíšku a lehce funě jsem poodstoupil.
Prima," řekl jsem. „Mají to tu docela útulné."
Helena souhlasně přikývla, ale ještě to vylepšila. Za můj větrolam položila otevřenou krabici, do níž nastlala polštářky. „Teď už nebudou muset spát na slámě. V krabici budou mít teplo a pohodlí. Určitě se jim to tu bude líbit."
Od té chvíle koťata kůlnu bojkotovala. Přicházela sice každý den pro jídlo, ale nikdy jsme je už nezahlédli poblíž jejich starého příbytku.
„Nejsou na to zvyklé," řekla Helena.
„Hm," znovu jsem se podíval na vypolštářkovanou krabici, zaštítěnou ohradou dřevěných polen. „Buď to, anebo se jim to nelíbí." Pár dní jsme to vydrželi, pak jsme uvažovali, kde proboha ta koťata spí, a naše rozhodnutí se začalo bortit. Vylezl jsem na svah a zbořil jsem ochrannou zeď z polen. Obě malá stvoření se okamžitě vrátila. Očichala a propátrala krabici a zase odešla.
„Obávám se, že se jim nezamlouvá ani ta tvoje krabice," zabručel jsem, když jsme je pozorovali z našeho stanoviště.
Helena se tvářila zdrceně. „Hlupáčkové! Je to pro ně úplně ideální."
Ale po dalších dvou dnech, kdy kůlna zela opuštěností, se Helena vydala ven a já ji zahlédl, jak se smutně vrací s krabicí v jedné ruce a s polštáři v podpaží.
Během pár hodin se koťata vrátila a s úlevou se rozhlížela. Větrolam jim zřejmě nevadil, a tak se blaženě uvelebila do slámy. Náš pokus zařídit kočičí Hilton stoprocentně ztroskotal.
Já jsem konečně pochopil, že tyhle kočičky nesnesou uzavřený prostor – nechtěly mít odříznuté ústupové cesty. Když ležely na ničím nekryté slámě, viděly všude kolem sebe a proletěly mezerami v plaňkách při sebemenším náznaku nebezpečí.
„Oukej, potvůrky," řekl jsem. „Máte to, jak si přejete, ale zjistím si, co jste zač."

Helena je nakrmila, a když se zabraly do jídla, připlížil jsem se k nim, hodil jsem na ně rybářskou síť a po krátkém zápolení jsem dokázal vypátrat, že zlatavé kotě je kočička a černobílé kocour.
„Prima," řekla Helena. „Budou se jmenovat Olly a Ginn
„Proč Olly?" „Nevím. Vypadá jako Olly. Mně se to jméno líbí."
„Aha – a Ginny?"
„Zkrácené od Ginger."
Přestal jsem se vyptávat.
Za pár příštích měsíců koťata rychle vyrostla a má veterinářská duše se pevně rozhodla: musím je vykastrovat. A tehdy jsem se poprvé setkal s problémem, který mě pak trápil léta –jak poskytnout veterinární péči zvířeti, které ji potřebovalo, ale jehož jsem se nedokázal dotknout.
Poprvé, když byla koťata ještě dost malá, to nebylo tak zlé. Znovu jsem se k nim připlížil, když se krmila, a podařilo se mi nacpat je do klecí, odkud na mne hleděla vyděšeně a –jak mi připadalo – vyčítavě.
V ordinaci jsme je se Siegfriedem vytáhli z klecí – nejdřív jedno a pak druhé a aplikovali jsme nitrožilní anestézi. Překvapilo mě, že ačkoliv byly k smrti vystrašené, protože se poprvé v životě ocitly v uzavřeném prostoru a poprvé se jich dotkla lidská ruka, velmi snadno jsme je zvládli. Mnoho domestikovaných kočičích pacientů se s námi zuřivě potýkalo, dokud jsme je neuspali, a kočky nám dokázaly dát pořádně zabrat zuby i drápy Ale i když Olly a Ginny horečně zápasily, nepokusily se kousat, ani nevytasily drápy.
Siegfried to vyjádřil krátce a stručně: „Tyhle mrňata jsou bez sebe strachy, ale jsou poslušně mírná. Takových je mezi divokými kočkami jen málo."
Se zvláštními pocity jsem je operoval a díval se na jejich drobná tělíčka. Byly to moje kočky, ale vlastně jsem s nimi nakládal poprvé, poprvé jsem si je mohl dobře prohlédnout a obdivovat krásu jejich kožíšku a pěkné zbarvení.
Když se probudily z narkózy, odnesl jsem je domů, vypustil je z klícek a ony divoce prchaly do své kůlny. Jako obvykle neměla ta drobná operace žádné vedlejší účinky, ale rozhodně jim na mne zůstaly moc špatné vzpomínky. V následujících týdnech se přiblížily k Heleně, když je krmila, ale jakmile zahlédly mne, okamžitě prchly. Marné byly všechny mé pokusy chytit Ginny, abych jí odstranil ten jediný steh po kastraci. Steh jí zůstal navždycky a já pochopil, že Herriot pro ně je ztělesněním padoušství – chlap, který vás chňapne a strčí do drátěné klece, pokud mu poskytnete sebenepatrnější příležitost.
Brzy bylo jasné, že při tom už zůstane, protože jak plynuly měsíce a Helena je zásobovala všemožnými dobrotami, vyrostly z nich hezké, čisté, úhledné kočičky, které se potěšeně hrbily a přibíhaly po zdi, kdykoli se Helena objevila u zadního vchodu, ale stačilo, abych já jen vystrčil hlavu ze dveří, a kočky prchaly z dohledu. Byl jsem ošklivec, kterému bylo nezbytné se vyhnout, a mne to hryzlo, protože jsem měl rád všechny kočky a obzvlášť tyhle dvě. Nadešel den, kdy je Helena směla při jídle jemně pohladit, a já jsem měl ještě větší zlost, když jsem to viděl.
Obvykle spaly v dřevníku, ale občas se někam ztratily, několik dní se neukázaly a my se trápili, jestli od nás neutekly nebo jestli se jim něco nestalo. Když se pak vrátily, křičela Helena s úlevou: „Jsou tu, Jime, vrátily se!" Staly se součástí našeho života.
Léto se protáhlo do podzimu, a když nastala drsná yorkshirská zima, obdivovali jsme jejich otužilost. Bylo nám hrozně, když jsme hleděli z teplé kuchyně, jak seděly na mraze a ve sněhu, ale ať bylo počasí sebehorší, nic je nemohlo donutit, aby vkročily do domu. Teplo a pohodlí je nelákalo.
Za pěkného počasí nás ohromně bavilo pozorovat je. Z kuchyně jsme viděli rovnou do dřevníku a fascinoval nás jejich šťastný vzájemný vztah. Měly se tak rády! Byly nerozlučné a celé hodiny se olizovaly, hrály si a převalovaly se a při jídle nikdy jedna druhou neodstrčila. V noci se jejich tělíčka k sobě tulila na slámě.
Pak nastala doba, kdy jsme mysleli, že se všechno nadobro změnilo. Kočky zase kamsi zmizely a na nás padala úzkost, den za dnem větší a větší. Každé ráno začínala Helena den tím, že volala: „Olly, Ginny!" Na to volání normálně obě přibíhaly z pelíšku, ale teď se neobjevily, a když uplynul týden, téměř jsme se vzdali naděje.
Vrátili jsme se po půldni stráveném v Brawtonu, Helena spěchala do kuchyně a vyhlédla ven. Kočky

znaly naše zvyky a sedávaly na zdi a čekaly na ni, ale zeď byla prázdná a dřevník opuštěný. „Myslíš, že odešly navždycky, Jime?“ tázala se.
Pokrčil jsem rameny. „Skoro to tak vypadá. Pamatuješ, co vyprávěl o téhle kočičí rodině starý Herbert. Možná, že jsou duší i tělem nomádi – odešly na jiné pastviny.“
Helenina tvář byla žaluplná. „Nedokážu tomu uvěřit. Vypadaly tu tak šťastně! Z hloubi srdce doufám, že se jim nic nestalo.“ Pomalu odkládala nákup a celý večer byla zamklá. Pokoušel jsem se ji rozveselit, ale zvlášť se mi to nevedlo, protože i mně bylo mizerně.
Kupodivu se hned nazítří ráno ozval Helenin obvyklý výkřik, ale tentokrát nezněl potěšeně.
Přiběhla do pokoje. „Vrátily se, Jime,“ řekla zadýchaně. „Ale myslím, že umírají.“
Cože? Co to povídáš?“
„Vypadají hrozně! Jsou strašně nemocné – určitě umírají.“
Utíkal jsem s ní do kuchyně a podíval se z okna. Kočky seděly vedle sebe na zdi, pár metrů od nás. Z téměř zavřených očí jim tekl hnis, z nosu a z tlamy kapaly sliny. Tělíčka se chvěla kašlem a kýcháním. Byly vychrtlé – k nepoznání od těch hlaďounkých tělíček, jaká mívaly, a jejich ubohost byla o to zoufalejší, že foukal mrazivý východní vítr, cuchal jim kožichy a ony se, marně a bolestně pokoušely otevřít oči.
Helena rozrazila dveře vzadu v domě. „Olly, Ginny, copak je vám?“
A stalo se něco neuvěřitelného. Při zvuku jejího hlasu kočky opatrně seskočily ze zdi a bez váhání prošly dveřmi do kuchyně. Poprvé vstoupily pod střechu.
„Podívej,“ volala Helena. „Nemohu tomu uvěřit. Musejí být opravdu nemocné. Co je jim, Jime? Otrávil jé snad někdo?“
Zavrtěl jsem hlavou. „Ne, mají kočičí chřipku.“ To jsi poznal?“
„Ano, je to klasický případ kočičí chřipky.“ Umřou?“
„Promnul jsem si bradu. „Myslím, že ne.“ Chtěl jsem, aby můj hlas zněl konejšivě, ale nebyl jsem si tím jistý. Kočičí virus rhinotrachetis vykazuje relativně malou úmrtnost, ale těžké případy mohou umřít a tyhle kočky byly ve velmi špatném stavu. „Ale zavři dveře, Heleno, zkusím, jestli dovolí, abych je vyšetřil.“
Jakmile kočky postřehly, že by se dveře mohly zavřít, okamžitě vyletěly ven.
„Otevři,“ zaječel jsem a po několika vteřinách zaváhání se kočky znovu objevily v kuchyni.
Užasle jsem na ně hleděl. „Věřila bys tomu? Nepřišly se najíst, přišly si pro pomoc!“
Nebylo o tom pochyb. Obě kočky seděly vedle sebe a čekaly, že pro ně něco uděláme.
Problém je v tom,“ řekl jsem, „jestli k sobě pustí béte noire? „ Necháme raději otevřené zadní dveře, aby se necítily ohrožené. přistupoval jsem k nim centimetr po centimetru, až jsem se jich dotkl, ale kočky se nepohnuly. Měl jsem pocit, že se mi to zdá zvedl jsem je, jednu po druhé, malátné a bez odporu, a vyšetřil jsem je.
Helena je hladila, zatímco jsem já vyběhl ven k vozu, kde jsem měl zásobu léků, a přinesl jsem si, co jsem potřeboval. Změřil jsem jim teplotu – obě měly přes čtyřicet, což bylo typické. Pak jsem jim píchl oxytetracycline, antibiotikum, které jsem pokládal za nejúčinnější proti sekundární bakteriální infekci, která následovala za původní virovou infekcí. Píchl jsem jim také vitaminy, vyčistil vatou hnis a hlen z očí a nosu a vytřel jsem jim oči i nos antibiotickou mastí. A celou tu dobu jsem žasl, že mám v rukou ta poddajná tělíčka, kterých jsem se nesměl dotknout, až na ten případ, když byly v narkóze při kastraci. Když jsem skončil, nedovedl jsem se smířit s myšlenkou, že je pustím do krutého větru. Vzal jsem je do náruče, každou pod jednu paži.
„Heleno,“ řekl jsem. „Zkusme to ještě jednou. Zavírej pomalu dveře.“
Vzala za kliku a začala pomalounku zavírat dveře, ale obě kočky okamžitě vyletěly jako natažená pera zpod mých paží a do zahrady. Hleděli jsme za nimi, dokud nám nezmizely z očí.
„To je zvláštní,“ řekl jsem. „Jsou tak nemocné, ale nesnesou být zavřené.“
Helena málem plakala. „Vydrží to vůbec? Měly by být v teple. Jestlipak tu zůstanou – nebo zase odejdou?“
„To opravdu nevím,“ podíval jsem se do prázdné zahrady. „Musíme si ovšem uvědomit, že tohle prostředí je jim vlastní. Jsou to otužilé kočičky. Myslím, že se vrátí.“
A měl jsem pravdu. Nazítří byly za oknem, oči přivřené před větrem, chlupy na čeních špinavé a

ulepené stružkami hlenu.
Helena otevřela dveře a kočičky znovu vešly a nekladly odpor, když jsem opakoval proceduru, píchl jsem jim injekce, vytřel oči a nos, vyšetřil tlamičky, jestli v nich nemají vřídky, a zvedal jsem je a převracel a nakládal s nimi jako s domácími zvířátky.
To se opakovalo každodenně, celý týden. Výtok zhnisavěl a křečovité kýchání se nelepšilo. Pak, když jsem už ztrácel naději, začaly přece jen trochu jíst a – co bylo významnější – byly už méně ochotné chodit do domu.
Když jsem je dostal dovnitř, byly nervózní a nešťastné, nelibě nesly moji péči a nakonec jsem se jich zase nesměl dotknout. Rozhodně nebyly ještě zdravé, a proto jsem jim míchal do potravy rozpustný oxytet a léčil je tímto způsobem.
Počasí se zhoršilo, vločky sněhu se točily ve větru, ale nadešel den kdy jsme je dovnitř už nedostali, a nezbylo než pozorovat oknem, jak se živí. Zbývalo mi zadostiučinění, že dostávají antibiotika v každém soustu.
Pokračoval jsem ve svém léčení na dálku, denně jsem je kontroloval z kuchyně a bylo mi odměnou, když jsem si všiml, že kýchání ustupuje, že výtok vysychá a kočky postupně přibývají na váze a propadliny na tělíčku se zaplňují.
Bylo svěží slunné březnové ráno a já jsem přihlížel, jak Helena prostírá kočkám na zeď snídani. Olly a Ginny“ hlaďounké jako tuleni, čumáčky čisté a suché, oči jasné, kráčely s vyklenutými hřbety po zdi a předly jako motory Nespěchaly, byly očividně rády, že Helenu vidí.
Procházely se sem tam a Helena jim něžně přejela rukou po hlavičkách a zádech. Hlazení se jim líbilo – nesmělo se však přehánět a muselo se jim dovolit, aby se neustále pohybovaly.
Cítil jsem, že bych měl vstoupit do akce, a vykročil jsem z otevřených dveří.
Ginny,“ řekl jsem a napřáhl jsem ruku. „Pojď sem, Ginny“ Malé stvoření přerušilo promenádu po zdi a z bezpečné vzdálenosti si mě měřilo bez nepřátelství, ale se starou obezřetností. Pokusil jsem se k ní přiblížit a ona odskočila z dosahu.
„No dobře,“ řekl jsem. „Zřejmě nemá smysl, abych to zkoušel s tebou, viď, Olly.“ Černobílá kočka odcouvala od mé napřažené ruky a neúčastně se na mě podívala. Souhlasila se mnou.
Zklamaně jsem na ty dvě zavolal: „A co vy, jestlipak se na mne pamatujete?“ Bylo na nich vidět, že si mě pamatují – ale ne tak, jak jsem doufal. Cítil jsem se zhrzeně. Navzdory veškeré námaze jsem byl tam, kde jsem začal.
Helena se zasmála. „Je to legrační párek, ale vypadají skvěle, viď!
Jsou ztělesněné zdraví, krásné, jako by se znovu narodily. Není nic zdravějšího, než pobyt na zdravém vzduchu.“
To tedy ano,“ řekl jsem s trpkým úsměvem. „Ale něco by se mohlo přiznat i místnímu veterináři.“

## 45. KAPITOLA

Vra se domů a lehni si, Jamesi!“ Siegfried zaujal svůj nanejvýš velitelský postoj s vysunutou bradou a rozmáchlou paží ukazoval ke dveřím.
„Ne, je mi dobře,“ řekl jsem. „Vážně, je mi prima.“
„Mně moc prima nepřipadáš. Spíš by ses hodil do ohrady k Mallockovi! Neměl bys být venku, nejsi fit.“
Jeho zmínka o místním pohodném byla nemístná. Dovlekl jsem se do ordinace den po záchvatu brucelózy v naději, že kousek práce a pohybu mě postaví na nohy, ale věděl jsem, že to slabé a roztřesené něco, co jsem spatřil v zrcadle, není k ničemu.
Vrazil jsem ruce do kapes a snažil jsem se ovládnout, abych se netřásl. „Vždycky se z toho brzy vzpamatuju, Siegfriede. Teplotu mám normální a ležet v posteli mi jde na nervy. Ujišťuju tě, že budu v pořádku.“
„Jamesi, možná, že zítra budeš skutečně v pořádku, ale jestli vy= jedeš teď do mrazu a začneš se někde svlékat, může se stát, že padneš a bude po tobě. Musím vyrazit a nemám čas dohadovat se s tebou, ale zakazuju ti pracovat. Rozumíš? A něco ti řeknu. Jestli odmítáš jít domů – můžeš jet na návštěvy s Calumem, ale zůstaň sedět v autě nic nedělej!“ Zvedl lékařský kufřík a vycválal z pokoje.

Nebyl to špatný nápad. Lepší než ležet v posteli a poslouchat zvuky domácnosti za dveřmi se skličujícím pocitem, že jsem vyloučen z koloběhu života. To jsem hrozně nesnášel.
Obrátil jsem se k našemu asistentovi: „Mohl bych s tebou jet, Calume?“
Samozřejmě, Jime. Bude mi potěšením.“
Moc zábavný společník jsem nebyl. Mlčky jsem seděl a pozoroval kamenné zídky a sněhem pokryté kopce, ubíhající za oknem auta. Dorazili jsme k první farmě, ale příjezdová cesta byla zatarasená.
„Budeme muset jít pěšky přes pár polí,“ řekl Calum. „Snad abys raději zůstal v autě.“
„Ne, půjdu s tebou.“ Vyvlekl jsem se z vozu a vydali jsme se po neporušeném bílém příkrovu.
I takováhle krátká procházka měla pro mého kolegu své půvaby. „Podívej, Jime, byla tu liška. Vidíš ty stopy a dlouhou táhlou rýhu po ocase? A ty malé dírky – pod nimi jsou myši. Sníh roztál teplem jejich těl.“ Rozpoznal ve sněhu i různé ptačí stopy Pro mne to byly jen klikyháky, ale on v nich četl jako v napínavé knize.
Farmář, Edgar Stott, nás čekal na dvoře. Calum tu ještě nikdy nebyl, a tak jsem je představil. „Mně se dnes nevede nijak zvlášť, pan Buchanan se vám podívá na krávu.“
Pan Stott byl mezi místními farmáři známý jako „mizera“. Ne snad , že by ho považovali na intelektuálně nadřazeného, spíš ho brali jako agresivního všechno-zná-všude-byl. Sám sebe pan Stott měl za mimořádně vtipného, ale sousedé ho nijak zvlášť nemilovali, každého totiž rád setřel.
Byl to velký, statný člověk a jiskrná malá očička v masité tváři zlomyslně blýskala po Calumovi. „Jo tak, dneska tu máme na práci náhradníka. Doktora s jezevcem, co! Už jsem vo vás slyšel. Hnedka uvidíme, kolik toho umíte.“
V chlévě jsem padl na otýpku slámy a liboval jsem si v přívětivém kravím teple. Pan Stott vedl Caluma podél řady krav a ukázal na grošované zvíře. „Tak tady je. Co si vo ní myslíte?“
Calum poškrabal kořen ocasu a podíval se na chlupatý bok. „A jaké má potíže, pane Stotte?“
„Vy ste doktor. Chci, abyste mi to pověděl vy.“
Můj kolega se tomu omšelému vtipu zdvořile usmál. „Řekneme si to tedy jinak. Jaké má příznaky? Přestala žrát?“
„Jo.“
„Nežere vůbec nic?“
Jen krapet.“
„Jak je to dlouho, co se otelila?“ Asi měsíc.“
„Calum změřil teplotu. Poslechl žaludek a plíce. Otáčel hlavou a čichl k dechu. Vystříkl si na dlaň trochu mléka a přičichl také k němu, ale zřejmě byl bezradný. Na jeho otázky o anamnéze zvířete pan Stott odpovídal na půl huby a několikrát, když Calum ustoupil, aby se na zvíře nechápavě zahleděl, se farmářova ústa arogantně ušklíbla. přinesl byste mi, prosím, vědro horké vody, mýdlo a ručník?“ požádal mládenec.
Svlékl si košili a vsunul paži nejdřív do vaginy, pak hluboko do rekta, odkud, jak jsem věděl, prohmatával orgány v podbřišku. Pak se obrátil k farmáři, který tam stál s rukama v kapsách a pozoroval ho s ironickým zájmem.
„Tohle je velmi zvláštní. Všechno vypadá úplně normálně. Není tu něco, co jste mi neřekl, pane Stotte?“
Tlusťoch nahrbil záda a uchechtl se. „Jo – něco sem vám neřek. S tímdle zvířetem je všechno v pořádku.“
„Eh?“ „Povidám, že je v pořádku. Je zdravá jako vy nebo já. Jenom sem chtěl vědět, jak moc rozumíte svý práci.“ Rozburácel se smíchy a rozjařeně se plácal do kolen.
Calum, do půl těla nahý, s paží obalenou výkaly, se po něm podíval s nepohnutou tváří a farmář mu poklepal na rameno.
„Teď teda vim, že rozumíte legraci, mladíku. Hahaha! Nejni nad to vod plic se zasmát! Hehehehe!“
Calum na něj několik dlouhých vteřin hleděl, pak se mu tvář uvolnila v úsměvu, a když si mydlil a oplachoval ruku ve vědru, začal se uculovat a nakonec zaklonil hlavu a naplno se rozchechtal. „Ano, máte pravdu, pane Stotte! Hahaha! Není nad to od plic se zasmát. Máte úplnou pravdu!“
Farmář ho prováděl chlévem. „Todle je ta kráva, na kterou byste se měl kouknout.“
Jak se dalo čekat, diagnózu si už sám stanovil pan Stott, věděl všechno. „Je to jenom pomalá horečka.“

To byl místní název pro acetonemii, metabolické onemocnění, které se dalo snadno léčit. Má sladký dejchání a hubne.“
„Ano, pane Stotte, asi máte pravdu. Já to jen překontroluji.“ Calum se přívětivě usmíval, vystříkl pár čúrků z vemene, čichl krávě k dechu, změřil jí teplotu. A celou tu dobu si mumlal. „To byla legrace, takový dobrý vtip.“ Pak si začal vesele pískat. Teprve když přiložil stetoskop na žaludek, pískání se zpomalilo a ustalo. Soustředěně a s vážnou tváří se zaposlouchal, přešel z levé strany krávy na pravou a zase zpátky.
Konečně se napřímil „Přinesl byste mi, prosím, polévkovou lžíci?“ Z farmářova obličeje zmizel úsměv.
„Lžíci? K čemu, sakra? Je jí něco?“
„Asi ne. Nemějte obavy. Jen mi přineste tu lžíci.“
Když se farmář vrátil, Calum začal znovu poslouchat na levém boku krávy, jenomže tentokrát poklepával lžící zespodu na žebra. „Panebože, je to tam!“ vykřikl.
Cože tam je?“ funěl farmář. „Vo čem to mluvíte?“ Cinkání.“
„Cinkání?“
„Ano, pane Stotte, cinkavý zvuk, který je slyšitelný při nesprávné poloze abomasu.“
„Nesprávná poloha… co to, ksakru je?“
„To je stav, kdy čtvrtý žaludek neboli abomasum sklouzne z pravé strany na levou. Moc mě to mrzí, ale je to velmi vážné onemocnění.“ A co ten sladkej dech?“
„Ano, acetonemický dech souvisí s nesprávnou polohou. Ty dvě věci se lehce spletou.“
A co se stane?“
Calum vzdychl. „Bude muset podstoupit operaci. Je k ní zapotřebí dvou veterinářů – jeden otevře levou stranu krávy, druhý pravou stranu. Obávám se, že to je velký zákrok.“
A bude stát taky asi hromadu peněz!“ Bohužel ano.“
Farmář si sundal čepici a začal si cuchat vlasy. Pak se rychle obrátil ke mně, rozvalenému na otýpce. „Je všechno to, co slyším, pravda? Vo tom cinkání?“
„Je mi líto, pane Stotte, ale musím potvrdit, že ano,“ odpověděl jsem. „Cinkavý zvuk je klasický. Mám teď několik případů.“
Prudce se znovu vrátil ke Calumovi. „Krucinál! A po tý operaci se uzdraví?“
Mládenec pokrčil rameny. „Nemohu vám nic zaručit – bohužel. Ale většinou to dopadne dobře.“
Většinou… a bez tý operace?“
„Bude hubnout a uhyne. Vidíte, že hubne už teď. Opravdu mě to mrzí.“
„Farmář civěl beze slova a s otevřenými ústy na mladého muže.
Chápu, jak vám je, pane Stotte,“ řekl Calum. „Farmáři většinou neradi slyší o velké operaci. Je to krvavá, neřádská záležitost. Kdybyste chtěl, můžete ji nechat utratit.“
„Nechat ji…? Je to setsakra dobrá kráva!“
„Dobře, pustíme se tedy do toho. Pan Herriot je nemocný a není schopný tak závažného výkonu, ale zavolám pana Farnona, aby přišel a přinesl všechny nástroje.“
Zdeptaný farmář padl na moji otýpku a hlava mu klesla na prsa. Když tam tak seděl, oči upřené do země, Calumova tvář rozpraskla v úsměvu od ucha k uchu.
„Je to v pořádku, pane Stotte. Dělal jsem si legraci.“ „Cože?“ nechápavě hekl farmář.
„Dělal jsem si jen legraci. Vtípek. Haha! Má jen acetonemii. Přinesu z auta steroidy. Pár injekcí a bude jako rybička.“
Pan Stott se pomalu zvedal ze slámy a Calum na něj zahrozil.
„Já jsem věděl, že máte rád legraci. Hahahaha! Jak říkáte – není nic lepšího, než se od plic zasmát!“

## 46. KAPITOLA

Mám kočky rád, a proto mě štvalo, že mě moje vlastní kočky nemohly vystát. Ginny a Olly se staly členy rodiny. Milovali jsme je, a kdykoli jsme si někam vyjeli na celý den, první, co Helena po návratu udělala, bylo, že otevřela zadní vchod a nakrmila je. Kočky to dobře věděly a buď seděly nahoře na zdi a čekaly na ni, nebo číhaly v dřevníku, který se jim stal domovem, nachystané vyskočit a přiběhnout.

Strávili jsme svůj volný půlden v Brawtonu a kočky jako obvykle čekaly, až jim Helena přinese na zeď misku s jídlem a mléko.
„Olly , Ginny, „ šeptala Helena a hladila chlupaté kožichy. Dávno minul čas, kdy se jich nesměla dotknout. Teď se jí blaženě třely o ruce, hrbily se a předly, a když jedly, Helena přejížděla rukou po jejich zádech. Byly to takové milé kočičky – to, že byly divoké, se projevovalo jen v tom, že se bály, a teď už zmizel i ten strach. Jejich důvěru si získaly i moje děti a pár dětí ze vsi a směly si je opatrně pohladit. Ale Herriota nestrpěly.
Jako například teď, když jsem tiše šel ven za Helenou a přiblížil se ke zdi, kočky okamžitě nechaly jídla a couvly do bezpečné vzdálenosti, kde stály z dosahu. Hleděly na mne beze zloby, ale když jsem napřáhl ruku, couvly ještě dál.
Jsou to ale potvůrky!“ řekl jsem. „Pořád se mnou nechtějí nic mít.“
Frustrovalo mě to, protože po celou moji veterinární praxi mě kočky zajímaly a přitahovaly a zjistil jsem, že mi to pomáhá při práci. Měl jsem pocit, že s nimi dokážu víc než ostatní, protože jsem je měl rád, a ony to vycítily. Byl jsem hrdý na svoji „kočičí techniku“ na jakýsi speciální přístup k léčení koček, a nepochyboval jsem o tom, že mám schopnost vcítit se do nich, a že mě proto všechny milují. Abych přiznal úplnou pravdu, pokládal jsem se za kočičího playboje. To ovšem neplatilo o těch dvou, ke kterým jsem tak přilnul.
Bylo to trochu nespravedlivé, říkal jsem si, protože jsem je léčil a pravděpodobně jsem jim zachránil život, když měly chřipku. Jestlipak si to pamatovaly, uvažoval jsem. Ale i kdyby ano, stejně mi neposkytly oprávnění dotknout se jich třeba jen jediným prstem. A co si docela určitě pamatovaly bylo, že jsem je šoupl do klece předtím, než jsem je kastroval. Pokaždé, když mě zahlédly, vzpomněly si určitě právě na tu síť a klec.
Mohl jsem jen doufat, že nás smíří čas, ale ukázalo se, že Osud proti mně hodlal ještě dlouho strojit úklady. Především to byla ta záležitost s kožichem Olly. Na rozdíl od své sestry měl dlouhé chlupy, a jeho kožich se mu proto neustále zauzloval a různě smotával. Kdyby byl normálně domestikovaný, byl bych ho pokaždé hned vyčesal, ale protože jsem se k němu nesměl přiblížit, byl jsem bezmocný. Měli jsme ho asi dva roky, když mě Helena zavolala do kuchyně.
„Jen se na něj podívej!“ řekla. „Vypadá hrozně.“
Nakoukl jsem do okna. Olly skutečně byl něco na způsob strašáka s ulepeným kožichem a visícími chuchvalci zauzlovaných chlupů, na rozdíl od své uhlazené a krásné sestřičky.
„Já vím, já vím. Ale co mohu dělat?“ Chystal jsem se odvrátit, když jsem si něčeho všiml. „Počkej, za krkem mu visí několik strašných chuchvalců. Vezmi nůžky a pusť se do nich – pár střihnutí a budou pryč.“
Helena se na mě utrápeně podívala. „To jsem už zkusila, ale nejsem veterinář a on mi to nedovolí. Dovolí, abych ho hladila, ale tohle je něco jiného.“
Zkus to. Vážně na tom nic není.“ Strčil jsem jí do ruky nůžky a začal jsem na ni z okna pořvávat instrukce. „Polož prsty za ten velký převislý chuchvalec. Prima, prima! Teď namiř nůžky a…“
Při prvním zablesknutí oceli prchl Olly až nahoru na kopec. Helena se ke mně zoufalá obrátila. „Nemá to cenu, Jime, je to beznadějné, nedovolí, abych mu odstřihla jediný chuchvalec, a má jich plno.“
Hleděl jsem na rozcuchané stvoření stojící v bezpečné vzdálenosti. Ano, máš pravdu. Musím něco vymyslet.“
„Něco vymyslet znamenalo uspat Olly, abych se k němu mohl dostat, a okamžitě mě napadly mé věrné pilule nembutalu. Orální anestéze byla cenný společník při nesčetných příležitostech, kdy jsem musel zacházet s nepřístupnými zvířaty. Tohle bylo ale jiné. Moji pacienti bydleli za zavřenými dveřmi, kdežto Olly byl venku, v rozlehlé krajině, v níž se mohl toulat. Nemohl jsem připustit, aby usnul někde, kde by se na něj dostala liška nebo jiný dravec. Musil jsem ho mít celou dobu pod dohledem.
Bylo třeba se rozhodnout, a tak jsem se odhodlal. „Pustím se do něj tuhle neděli,“ řekl jsem Heleně. „V neděli bývá menší provoz a požádám Siegfrieda, aby přišel – pro jistotu.“
Nadešla neděle a Helena postavila na zeď dvě misky s rozemletými rybami, jedna miska byla okořeněná obsahem kapsle nembutalu. Krčil jsem se za oknem a pozoroval jsem, jak Helena nasměrovala Olly ke správné misce. a pak jsem zatajil dech, když Olly jídlo podezřívavě očichal. Hlad ale překonal podezření

a kocour vylizoval misku se zřejmým potěšením.
Teď nastala nejchoulostivější část scénáře. Kdyby se Olly rozhodl vydat se do polí, jak často dělával, musil bych mu být v patách. Vykradl jsem se z domu, když se kocour lajdal nahoru do kopce, do dřevníku. K mé úlevě se uvelebil na svůj kousek slámy a začal se umývat.
Nakoukl jsem mezi křovinami a s uspokojením jsem zjistil, že Olly velmi brzy jevil potíže – olizoval si zadní packu, pokaždé se překulil, když ji přiblížil až k tlamičce.
Uchechtl jsem se. Olly usoudil, že ho nebaví pořád padat a že by nebylo špatné zdřímnout si. Chvíli se obluzeně rozhlížel a pak se schoulil do slámy.
Pár minut jsem čekal a pak, opatrně jako indiánský bojovník na válečné stezce, jsem se vyplížil z úkrytu a po špičkách jsem vnikl do dřevníku. Olly nebyl úplně v bezvědomí – neodvážil jsem se podat mu plnou dávku pro případ, že bych ho nedokázal vystopovat –, nicméně byl hluboce omámený. Mohl jsem si s ním dělat, co jsem potřeboval.
Klekl jsem si a začal jsem ho stříhat a on otevřel oči a učinil chabý pokus bránit se, ale nebylo to k ničemu a já jsem rychle probíral zamotaný kožich. Nemohl jsem zvlášť pečlivě dbát na fazónku, protože se neustále mírně kroutil, ale odstřihl jsem velké ošklivé chuchvalce, za které občas uvízl v křoví a musilo mu to být strašně nepříjemné a brzy jsem měl vedle sebe hromadu černých chlupů.
Všiml jsem si, že Olly se nejen hýbá, že mě také pozoruje. Ačkoliv byl omámený, bezpečně mě poznal a jeho oči mi říkaly: „Zase ty!“ a „To jsem mohl vědět!“
Když jsem skončil, dal jsem ho do klece a položil na slámu. „Promiň, kamaráde,“ zabručel jsem. „Nemůžu tě pustit, dokud se úplně neprobudíš.“
Olly se na mě podíval sice ospale, ale bylo zřejmé, že zuří. „Tak jsi mě zase vrazil do klece! Ty už se zkrátka nezměníš, co?“
Do odpoledne se vzpamatoval a mohl jsem ho pustit. Vypadal o tolik líp bez těch ohavných chuchvalců, ale neocenil to, a když jsem otevřel klec, zhnuseně si mě změřil a hnal se pryč.
Helenu můj výkon nadchl a nazítří ráno ukazovala na obě kočky na zdi. „Ten je tak hezký! Jsem ráda, že se ti podařilo dát ho do pořádku, trápilo mě to. Určité je mu mnohem líp.“
I já jsem cítil samolibé uspokojení, když jsem se díval oknem. V Ollym by opravdu nikdo nepoznal toho zuboženého tvora ze včerejška. Nepochybně jsem mu dramaticky změnil život a zbavil ho nepohodlí, ale bublina mého sebevědomí praskla v minutě, kdy jsem vystrčil hlavu ze zadního vchodu. Olly začal právě s chutí snídat, ale jakmile mě zahlédl, odběhl rychleji než kdy předtím a zmizel za kopcem. Smutně jsem se vrátil do kuchyně. Ollyho mínění o mně kleslo zase o mnoho stupňů. Znaveně jsem si nalil šálek čaje. Byl to těžký život.

## 47. KAPITOLA

Malý pejsek civěl přímo před sebe, nehybně, jako přilepený ke kuchyňskému stolu. Třásl se, bál se pohnout třeba jen hlavou a v očích se mu zračil strašlivý děs.
Poprvé jsem ho spatřil, když ho před několika měsíci Molly Minicanová, jedna ze sousedek v Hannerly, dostala z psího útulku sestry Rosy a mě okamžitě okouzlil jeho půvab střapatého podvraťáka a rozesmátá přátelskost. A teď tohle!
„Kdy to Robbiemu začalo, Molly?“ zeptal jsem se.
Stará paní napřáhla ke svému mazlíčkovi ruku a pak ji zase stáhla Zpátky. „Našla jsem ho dneska ráno. Včera večer běhal čilý jako rybička.
Obrátila ke mně utrápenou tvář. „Víte, jako by se bál, když na něj člověk chce sáhnout.“
Ano, vypadá to tak,“ řekl jsem. „Celé tělo má ztuhlé. Podobá se to akutnímu záchvatu revmatismu. Kňučel bolestí
Stará paní zavrtěla hlavou. „Ne, nevydal ani hlásek.“
„To je divné.“ Přejel jsem rukou po napjatém svalstvu malého tělíčka a jemně jsem stiskl krk. Žádná reakce. „Kdyby to byl revmatismus, dal by najevo, že ho to bolí. Podíváme se, jakou má teplotu.“
Bylo to, jako bych zasunoval teploměr do vycpaného zvířete, a tiše jsem zahvízdl, když jsem zjistil, že má přes čtyřicet.

„Na revma můžeme zapomenout," řekl jsem. „Při něm bývá teplota normální."
Důkladně jsem zvířátko prohlédl, prohmatal podbřišek, poslechl srdce a plíce. Srdce mu bušilo, nepochybně ze strachu. Nenašel jsem naprosto žádnou abnormalitu.
„Musel chytit nějakou infekci, Molly," řekl jsem. „A při takovéhle horečce by to mohly být ledviny. Každopádně zaplať pánbůh, že máme antibiotika. Přijdou vhod."
Píchl jsem Robbiemu dávku a ne poprvé jsem si pomyslel, jaká je to úleva, když má zvíře vysokou teplotu. Byl to důvod k aplikaci nového léku. Případ, s nímž jsem si nevěděl rady a s normální teplotou, býval frustrující a stál jsem nad ním s prázdnýma rukama, ale teď jsem se cítil vcelku sebejistý, i když diagnóza byla problém.
„Nechám vám tu tyhle tablety. Dávejte mu jednu v poledne, další večer a třetí časně ráno. Přijedu se na něj podívat během zítřka." Byl jsem přesvědčený, že antibiotika teplotu zlikvidují. Robbiemu bude za čtyřiadvacet hodin o mnoho líp.
Molly si to zřejmě také myslela. „Brzy ho uzdravíme." Sklonila bílou hlavu k psovi a usmála se: „Hlupáček. Takhle nás trápí!" Molly, neprovdaná, kolem sedmdesátky, byla podle mého názoru prototyp yorkshirské ženy, uzavřená, klidná, ale s vždypřítomným smyslem pro humor. Zavolala mě, když jí předchozího psa přejel traktor, dorazil jsem, když umíral, a ačkoliv to musela být krutá rána pro osamocenou ženu ztrácející svého jediného společníka, neplakala, upřeně hleděla na malé tělíčko a hladila je pomalými pohyby. Molly byla statečná.
Přijala mou radu, navštívila psí útulek sestry Rosy a našla si tam Robbieho.
Zvedl jsem psa ze stolu a postavil jsem ho na jeho pelíšek, ale on jen stál a nesnažil se lehnout si. Pozoroval jsem ho celý zmatený a nejistý.
Šel jsem si umýt ruce k výlevce u okna a musil jsem sklonit hlavu. abych mohl vyhlédnout z okna na zahradu. Pod křivolakou jabloní se vyhříval králík, a když mě postřehl za sklem okna, odhopkal a zmizel otvorem ve staré kamenné zdi.
Všechno v té malé chaloupce bylo staré: nízký, trámový strop, zubem času omšelé kamenné zdivo obtočené břečťanem a clematisem, kdysi červené tašky na střeše nebezpečně propadlé nad dvěma ložnicovými okny, která nemohla měřit víc než čtyřicet čtverečních centimetrů.
Při odchodu jsem musel sklonit hlavu, abych prošel rámem dveří, a ohlédl jsem se po Robbiem, nehybně stojícím u pelíšku. Malý dřevěný pejsek.
Molly byla na zahradě, když jsem nazítří přijel.
Tak jak je Robbiemu?" otázal jsem se s předstíraným optimismem.
Srdce se mi sevřelo, když stará paní zaváhala, bylo na ní vidět, že se snaží říct něco povzbudivého.
„Možná o něco líp… ale ne o moc."
Nevedlo se mu ani o trochu líp, vypadal úplně stejně, stál v kuchyni jako předchozí den. Nehybný, třesoucí se. Vyděšený pohled vystřídala obrovská malátnost.
Sklonil jsem se a pohladil jsem ho. „Cožpak si nemůže vůbec lehnout?"
„Může, ale těžko. Pár hodin ležel, pak vylezl a teď vypadá takhle."
Změřil jsem mu teplotu. Pořád čtyřicet. Neuspěl jsem ani s injekcemi antibiotik a s tabletami. Celý zmatený jsem opakoval injekci a pak jsem se obrátil k Molly.
„Rád bych mu vyšetřil moč. Až ho ponesete na zahradu, aby zvedl nožičku, zkuste chytit trochu do hlubokého talíře a vlejte to do téhle skleničky."
Molly se způsobem sobě vlastním zasmála. „Jo. Zkusím to, ale nebude to jednoduché."
Já vím," souhlasil jsem. „Někdy to je ošemetná záležitost, ale určitě to zvládnete. Potřebuju jen kapičku.
Stav Robbieho se nezměnil ani následující den. I teplota zůstala na čtyřicítce. Moč byla normální – žádný protein, nic, co by naznačovalo onemocnění ledvin.
Přešel jsem na jiné antibiotikum, odebral jsem Robbiemu krev a poslal ji na vyšetření do laboratoře. Telefonovali mi odtamtud, že krev je normální, a přesto se, po mých pěti každodenních návštěvách a negativním rentgenu stav psa nezlepšil.
Stál jsem v kuchyni a shlížel dolů na pacienta, s nímž jsem si nevěděl rady. Byl ztělesněný obraz bídy a utrpení, sklíčený, nehybný a třesoucí se. Uvědomil jsem si smutnou pravdu: jestli na něco brzy nepřijdu, Robbie zemře.

„Musím zkusit něco jiného, Molly," řekl jsem. Měl jsem s sebou nový lék, steroid, dexamethasone a píchl jsem mu kubík.
„Musíte mě už mít plné zuby, ale zastavím se tu ráno, abych zjistil, jestli to bylo k něčemu dobré."
Molly nečekala do příštího dne. Její chaloupka byla necelých sto metrů od mého domu a už odpoledne stála u našich dveří.
Byla celá udýchaná. „Báječně se to zlepšilo, pane Herriote!" oddychovala. „Je to už úplně jiný pes. Prosím, pojďte se na něj podívat!"
Přeochotně jsem téměř utíkal přes cestu. Robbie vypadal skoro jako ten malý pejsek, kterého jsem tak dobře znal. Pořád ještě byl toporný, ale dokázal opatrně přejít přes kuchyň a pomalu zavrtěl ocasem, když mě zahlédl. Třes zmizel, právě tak jako vyděšený pohled.
Ohromně se mi ulevilo. „Jedl?"
Ano, asi dvě hodiny po vašem odchodu už měl čumák v misce." „To je výborné." Změřil jsem teplotu – měl devětatřicet, konečně začala klesat. „Přijdu zítra, myslím, že bude potřebovat ještě jednu dávku, a bude v pořádku."
Byl a za týden jsem s potěšením pozoroval malé zvířátko, jak poskakuje po zahradě, Robbie se honil za klackem, plný života, normální, a ačkoliv mí vrtalo v hlavě, že jsem stále ještě neměl ponětí, co mu vlastně chybělo, mohl jsem celou záležitost spokojeně založit ad acta jako happy end.
Mýlil jsem se. Za měsíc přišla Molly, celá nešťastná. „Už to zase začíná, pane Herriote."
„Co, prosím?"
„Jako předtím. Celý se třese a nemůže se hýbat!"
Injekce steroidu znovu přivodila rychlé uzdravení, ale tím to nekončilo, byl to teprve začátek ságy.
Dva roky jsem bojoval dlouhou bitvu se záhadným stavem. Robbie byl pár týdnů normální, zdravé zvířátko, a pak se náhle vrátily děsivé příznaky, a Molly k nám přiběhla, a když jsem otevřel, stála na schodech, hlavu k jednomu rameni, úzkostně se usmívala a volala: „SOS, pane Herriote, SOS!" Ačkoliv byla zoufale utrápená, vždycky se snažila zjasnit situaci suchým humorem.
Pokaždé jsem pak spěchal do chaloupky se steroidy Příznaky byly někdy velmi vážné, doprovázely je dýchací potíže a pokaždé jsem měl pocit, že jsem psíkovi zachránil život. Postupem času jsem uplatňoval různou taktiku, nejúspěšnější bylo doplnění injekcí steroidy v tabletách – ty se podávaly pravidelně několik dní, pak se dávky snižovaly, až se vysadily úplně, a my jsme bez dechu čekali na příští recidivu.
Někdy se nedělo nic řadu týdnů a my se uklidnili v domnění, že máme vyhráno a že na to celé můžeme zapomenout jako na zlý sen. A pak se Molly zase objevila u mých dveří, hlavu nakloněnou k rameni: „SOS, pane Herriote, SOS!"
Stalo se to součástí našich životů. Jako blízký soused jsem Molly vždycky dobře znal, ale teď za těch horečnatých návštěv mi vyprávěla o svém životě a já seděl s šálkem čaje v dlani, v kuchyni u malinkého okénka obtočeného břečtanem, s větvemi staré jabloně opodál.
Jako mladé děvče Molly sloužila a v téhle chalupě žila víc než třicet let. Před časem byla těžce nemocná a byla by zemřela, kdyby jí nebyl býval operací zachránil život brilantní chirurg, sir Charles Armitage.
Když o siru Charlesovi mluvila, rozzářila se jí tvář. „Je moc chytrej a slavnej a ke mně byl tak laskavej! Jsem jen chudák stará ženská bez peněz, ale zrovna tak dobře jsem mohla bejt královna. Udělal pro mne všecko, co bylo možný."
V jejím životě byl ještě jeden hrdina – herec John Wayne. Jakmile se v darrowbyském biografu objevil nějaký film s ním, Molly nemeškala, a když zjistila, že Johnu Waynovi také fandím, vedli jsme o jeho filmech dlouhé debaty. „Je to takovej krásnej člověk," říkala a chichotala se svému pobláznění.
Bylo to milé přátelství, ale neustále nad námi visela všudypřítomná recidiva Robbieho nemoci.
Nesčíselněkrát jsem byl v její chaloupce a samozřejmě jsem jí nikdy nic nepočítal. Jejím jediným příjmem byl starobní důchod a zpočátku mi platila jen nominální poplatek – pak jsem upustil i do toho. Často prosila, abych něco přijal, ale to bylo nemyslitelné. Na oplátku pletla drobnosti pro Helenu a děti a nosila nám sklenice domácího čatní z rajských jablíček.
Když hledím zpátky přes všechna ta léta, tahle epocha mého života se vine jako barevná niť rutinou mé veterinární praxe: Robbieho prazvláštní nemoc, sir Charles Armitage, John Wayne a SOS.
Nepřestával jsem žasnout nad smířlivou povahou malého psíka. Pokaždé, když jsme se setkali, jsem ho

píchl podkožní jehlou. Musel si připadat jako jehelníček, ale jakmile se uzdravil, vrtěl zuřivě ocasem, kdykoli mě uviděl, utíkal ke mně, skočil mi packami na koleno a radostně ke mně vzhlížel.
Pak ale nastal čas, kdy byly záchvaty prudší, silnější a častější. Na utrpení nebohého tvorečka bývalo žalostné pohledět, a ačkoliv se mi pokaždé podařilo dostat ho z toho ven, musel jsem si postupem času přiznat neblahou pravdu, že tuhle válku nevyhraju. Vyvrcholilo to jednou ve tři hodiny ráno. Uslyšel jsem zvonek, oblékl jsem si župan a šel jsem ke dveřím. Molly stála na schodech, ale tentokrát nedokázala vyslovit své položertovné SOS.
Moh byste přijít, pane Herriote?“ vydechla. „Robbiemu je moc zle.“
Nezdržoval jsem se oblékáním, popadl jsem kabelu a spěchal jsem za ní do chaloupky. Psík se strašlivě třásl, zmítal sebou, dýchal jen s velikými obtížemi v doposud nejhorším záchvatu.
„Prosím vás, moh byste ho utratit`?“ Opravdu si to přejete?“
„Ano, je na konci svých sil. Vím to. A nedokážu se na to už dívat, pane Herriote. Sama se necítím zvlášť dobře a tohle mě ničí.“
Viděl jsem, že má pravdu. Píchl jsem Robbiemu do žíly barbiturát a díval jsem se, jak se uvolnil a usnul. Nepochyboval jsem, že jsem učinil to nejlepší – že jsem ho zbavil utrpení.
A stejně jako minule Molly nezaplakala, jen tiše opakovala: „Robbie. Robbie.“ A hladila chlupaté tělíčko.
Těžce jsem padl na kuchyňskou židli, na níž jsem vypil tolik šálků čaje. Seděl jsem tam v županu a trepkách a stěží jsem dokázal uvěřit, že ten dlouhý zápas skončil.
„Molly,“ řekl jsem asi za minutu. „Chtěl bych vědět, co to vlastně bylo.“
Pohlédla na mne. „Myslíte na pitvu?“ Zavrtěla hlavou. „Ne, ne, nic takového.“
Nezdálo se, že bych mohl cokoliv říct nebo udělat, a tak jsem odešel od Robbieho a od jeho záhadného onemocnění, a když jsem kráčel zahradou zalitou měsíčním světlem, frustrovaný neúspěchem, říkal jsem si, že tuhle záhadu už nikdy neobjasním.
Brzy mě zavalil nápor každodenní práce, ale na Robbieho jsem nepřestával myslet. Každému veterináři nezbytně někteří pacienti také umírají, a pokud jde o psy, vždycky ta smrt způsobí bolest – psi žijí pro nás velmi krátce. Věděl jsem, že bych nedokázal unést utrpení, které bych sdílel s každým zarmouceným majitelem psa, a ze všech sil jsem usiloval o profesionální nadhled. Ne vždycky se mi to podařilo a nepodařilo se mi to s Robbiem.
Příliš dlouho jsem se o něj staral a nemohl jsem na malého psíka zapomenout. A ještě horší bylo, že jsem každý den míjel chaloupku Molly a vídal jsem její bílou hlavu v zahradě, kde si hrávala s Robbiem. Vypadala opuštěně.
K mému zármutku Molly zemřela pár týdnů po Robbiem. Celá kapitola byla s konečnou platností uzavřena.
Po nějakém čase, jednou pozdě odpoledne, jsem přišel do ordinace a zastihl jsem Siegfrieda, který připravoval v dispenzáři nějaký lék.
Buď zdráv, Siegfriede,“ řekl jsem. „Měl jsem zatraceně mizerný den.“
Postavil lahvičku, do které naléval lék. „V jakém smyslu, Jamesi?“ „Vůbec nic se mi nedařilo. Každý případ, ke kterému jsem přišel, se zhoršil – ani jeden se nezlepšil – a pár lidí mi více či méně naznačilo, že coby veterinář stojím za starou bačkoru.“
„Určitě ne! To si vymýšlíš.“
„Nevymýšlím. Začalo to ráno, když jsem vyšetřoval psa paní Cowlingsové. Je to dost nejasný případ a snažil jsem se jí vysvětlit, co všechno by to mohlo být. Zmrazila mě pohledem a prohlásila: „Zkrátka a dobře nemáte ponětí, co tomu zvířeti chybí!“
„Tím bych se netrápil, Jamesi. To řekla určitě jen tak a nic zlého tím nemyslela.“
„Neviděl jsi, jak se tvářila. Ale pak jsem jel k ovci George Grindleye. Byla to ketóza. Měřil jsem právě teplotu, když mi z ničeho George oznámil: „Víte, že jste u mě nepomoh ještě ani jednomu zvířeti? Doufám, že tohle se vám povede.“
„Ale co přece není pravda, Jamesi. Vím, že to není pravda.“ Možná, ale George to řekl.“ Prohrábl jsem si vlasy. „A pak jsem šel čistit krávu starého Hawkinse. Sotva jsem vystoupil z auta, změřil si mě a zabručel: „Jo, to ste vy. Má žena dycky říká, že to špatně dopadne, když příde pan Herriot.“ Musel jsem se tvářit trochu zničeně, protože mě poplácal po rameni a povídal: „Ale jinak vás má docela ráda.“

Panebože! To mě mrzí, Jamesi.“
„Děkuju, Siegfriede, nebudu tě už nudit, ale takhle to šlo celý den. A ještě k tomu všemu jsem kolem poledního projížděl naší vesnicí, kolem domku chudáka staré Drlolly Minicanové. Byla tam aukce, prodávali její nábytek a různé drobnosti. V zahradě byla hromada všeho možného a mě zas napadlo, že ten její pejsek umřel a já neměl ponětí, co mu chybělo, ačkoliv jsem ho léčil dva roky. Molly věděla, že nic nevím a musela si myslet, že jsem absolutně k ničemu. To byla nejhorší chvíle z celého toho strašného dne.“
Siegfried rozpřáhl náruč. „Víš, kolika veterinářům a lékařům zemřeli pacienti, a oni nedokázali stanovit ani diagnózu? Nejsi jediný. Všichni máme svoje dny, kdy se nic nedaří, Jamesi. Stává se to každému veterináři. Budeš mít mnoho dobrých dní, které ti, to vynahradí.“
Kývl jsem na rozloučenou a vydal se domů. Můj partner se snažil být laskavý, ale mně bylo mizerně ještě když jsem dorazil na High Field a usadil se k čaji. Helena se na mne tázavě podívala.
„Co se stalo, Jamesi? Jsi nezvykle zamlklý.“
„Promiň, Heleno, dnes večer se mnou nebude valná zábava.“ Vylil jsem si srdce.
„Hned jsem si myslela, že to je něco kvůli práci,“ řekla. „Ale co tě hlavně deprimuje, je Molly Minicanová, viď!“
Přitakal jsem. „Ano. S ní to bylo něco jiného. Když jsem viděl ty její věci na zahradě, zase se mi to všechno vrátilo a rozhodně mě netěší pomyšlení, že umírala přesvědčená, že jsem budižkničemu.“
„Ale byla na tebe vždycky milá, Jime.“
„Byla milá ke každému, včetně mě. Jenomže já vím, že si musela uvědomovat, že jsem ji zklamal. Je pryč, ale mám zatraceně pitomý pocit, že v hloubi srdce byl její názor na mě nevalný, a to už nemohu změnit.“
Helena se tajuplně usmála. „Myslím, že tu mám něco, co ti zlepší náladu.“ Odešla a já jsem nechápavě čekal, dokud se nevrátila v podpaží s něčím, co vypadalo jako zarámovaný obraz.
„Peggy Fordová byla na aukci u Molly,“ řekla. „Dala mi tohle protože to viselo v ložnici staré paní a ona se domnívala, že by tě to mohlo zajímat. Tady, podívej se.“
Nebyl to obrázek. Byl to zarámovaný čtverec tvrdého papíru, na který Molly něco napsala svým tenounkým písmem. Četl jsem: „Tři muži, které mám ráda.“
Pod tím byly přilepené tři fotografie: sira Charlese Armitage, Johna Wayna… a moje.

## 48. KAPITOLA

Poprvé v životě jsem viděl člověka, který odešel z domu a sundal si z kalhot sponky, kterými se kalhoty upevňují při jízdě na kole.
Do té chalupy mě zavolal pan Colwell ke svému psovi. Vystupoval jsem z vozu a překvapilo mě, když se tenhle člověk objevil, obezřetně se ohlédl a sklonil se, aby svlékl spony. Žádné kolo jsem nikde nepostřehl.
„Promiňte,“ oslovil jsem ho. „Doufám, že mi to nebudete mít za zlé – ale na co jste měl ty spony?“
Muž se znovu otočil, ušklíbl se a tiše odpověděl: „Dobrej den, pane Herriot, jste to vy, že jo. Byl jsem tam odečítat plynoměr a zaopatřil jsem se.“
„Zaopatřil?“
„„Jo, proti blechám.“ Blechám?!“
„No jo. Jsou to příjemný lidi, ty Colwellovi, ale panička si nepotrpí na pořádek a mají tam plno blech.“
Civěl jsem na něj. „Ale… ty spony… pořád nechápu…“ Muž se zasmál: „Ty spony zabrání blechám, aby mi nenaskákaly do nohavic.“ Strčil spony do kapsy a zabočil za roh za dalšími povinnostmi.
Stál jsem u auta a kuckal jsem se smíchy. Blechy v nohavicích! Něco tak pitomého jsem ještě neslyšel. Toho plynaře jsem znal léta a vždycky mi připadal úplně normální, ale zřejmě trpěl nějakou utkvělou představou. Jako když si lidé neustále myjí ruce. Asi si nasazoval spony v každém domě. Šel jsem za roh a díval jsem se na ulici na řadu domů, ale plynař zmizel.
Neuvěřitelné, jaké podivnosti si lidé vezmou do hlavy! Mně tyhle rozmarné vrtochy vždycky zajímaly a bleší komplex byl něco nového. Jen jsem doufal, že mu ta bludná představa nezpůsobí trápení, ale slyšel

jsem, že si vesele pískal, když odcházel, tak snad netrpí. S úsměvem na rtech jsem se vracel k vozu a byl to úsměv široký a potěšený, protože byl čtvrtek a šel jsem k poslednímu pacientovi – odpoledne jsem měl volno.
Ačkoliv veterina byla můj život a nikdy bych si nepřál žádné jiné povolání, háček byl v tom, že práce neměla konce – kromě čtvrtků odpoledne. Ve čtvrtek mi bylo lehko u srdce, hned jak jsem se probudil, protože jsem věděl, že v poledne s Helenou vyrazíme do Brawtonu, volní jako ptáci. Příjemně neuspěchaný oběd v některé z báječných místních restaurací, pak schůzka s mým kamarádem Gordonem Raem, veterinářem z Boroughbridge, a jeho ženou Jean, kteří toho dne právě tak jako my unikli telefonům a gumovkám. Odpoledne jsme trávili nákupy, pak jsme si dali čaj a dopřáli jsme si biograf. Nezní to nijak velkolepě, ale pro nás to byla báječná úleva.
Tentokrát bude program jiný, protože Helena dostala od slečny Whitlingsové – pilíře darrowbyské Hudební společnosti – lístky na koncert orchestru Hallé. Vrátíme se domů převléct se a pak půjdeme všichni čtyři na koncert. Dirigovat bude můj obdivovaný sir John Barbirolli a už nad programem se přímo sbíhaly sliny. Koriolanus, Elgarův houslový koncert a Brahmsova První.
Spokojeně jsem se nadechl, když jsem zaklepal na dveře Colwellových – za hodinu budu volný.
Otevřel mi pán domu: šedesátník, v rozepnuté košili, neoholený, ale vítal mě přívětivě.
„Pojďte dál, pane Herriot," halasil a zdvořile mě vmávl do domu,
„Promiňte, že jsme vás museli obtěžovat sem, ale nemáme auto a náš pes potřebuje, abyste se na něj kouknul."
„V pořádku, pane Colwelle. Pokud vím, srazilo ho auto?"
„Jo. Ráno vběh pod poštovní vůz a ten ho vodhodil." Z tváře mu zmizel úsměv a oči se úzkostně rozšířily. „Doufáme, že to nejni nic vážnýho. Chudák starej Roopy – říkáme mu tak, protože legračně, rachotivě štěká."
Domovní dveře ústily přímo do obývací místnosti, v níž bylo ovzduší zatuchlejší a aromatičtější než chlév. Na nábytku ležela vrstva prachu a stůl a podlaha byly posety pestrou směsí novin, šatstva a zbytky jídel. Paní Colwellová to skutečně s pořádkem nepřeháněla.
Osobně se vynořila z kuchyně a pozdravila mě stejně vlídně jako její manžel, oči měla červené a naběhlé pláčem.
„Pane Herriot," štkala. „Máme takovou starost o Roopyho. Nikdy v životě nebyl nemocnej, ale teď se bojíme, že bysme ho mohli ztratit."
Podíval jsem se na psa nataženého v košíku u zdi. Vypadal na kříženec kokršpaněla a hleděl na mne vyděšenýma očima. „Postavil se po tom úrazu na nohy?" zeptal jsem se.
„Ne," odpověděl pan Colwell. „Museli sme ho vodnýst." Polkl. Myslíme, že by moh mít zlomenou páteř."
„Mmmm, tak se na to podíváme." „Klekl jsem si ke košíku a Colwellovi si klekli vedle mne, každý z jedné strany. Stáhl jsem Roopymu spodní víčko a spatřil růžové spojivky.
„Barva je dobrá. Žádná známka vnitřního zranění. „Prohmatal jsem mu všechny čtyři nohy, žebra a pánev a zlomeninu jsem nezjistil. „A jestlipak si dokážeš stoupnout, bráchu," řekl jsem.
Opatrně jsem vsunul ruku pod jeho tělo a velmi obezřetně jsem ho začal zdvihat. Zakňučel na protest a jeho majitelé úzkostně vykřikli: „Chudinko, malej Roopy!" „Neboj se, kamaráde!" „Je takovej statečnej!" a hladili ho a mazlili se s ním.
Nepřestal jsem ho zvedat, dokud se roztřeseně na chvíli nepostavil, a pak jsem ho položil.
„Zřejmě z toho vyklouzl," řekl jsem. „Je trochu pohmožděný a cítíte, že má odřené a bolavé packy, ale určitě není vážně poraněn."
Colwellovi zajásali a dvojnásob horlivě Roopyho hladili a žvatlali na něj a on se velkýma, vlhkýma, jímavýma, kokršpanělíma očima po nás rozhlížel. Celá tahle situace mu lichotila a vychutnával ji.
Všichni tři jsme se pak zvedli a já jsem sáhl po brašně. „Dám mu nějaké injekce, aby se mu ulevilo a aby se mu zahojily odřené tlapy." Aplikoval jsem steroid a antibiotika a odpočítal jsem tablety penicilinu. „Je v šoku, ale myslím, že to taky hraje." Zasmál jsem se a pohladil jsem chlupatou hlavu. „Ty jsi starý mazák, co Roopy!"
Colwellovi pobaveně souhlasili. „Máte pravdu, pane Herriot. Dycky to na nás filmuje!" Po tváři paní

však znovu skanula slza. „Moc se nám ulevilo, že vo něj nepřídem."
Pak si rychle otřela tváře hřbetem ruky.
„Musíme se na oslavu napít čaje. Máte čas, pane Herriot?" Brawton čekal, ale nemohl jsem odmítnout.
„Ano, děkuji, chvilku se zdržím."
Voda se za okamžik vařila a paní Colwellová rozmáchlým gestem obouruč smetla změť se stolu, kam pak postavila šálky. Upíjel jsem čaj a pozoroval přátelskou dvojici, jak se smála a láskyplně se zaobírala psem. Plynař měl pravdu, byli to příjemní lidé.
Můj odchod měl příchuť triumfu – vyprovázeli mě ze dveří s neutuchajícím díkuvzdáním a máváním. Nastoupil jsem do auta a křikl jsem na ně: „Za pár dní mi zavolejte, jak se mu vede! Určitě bude v pořádku."
Sotva jsem objel roh, pocítil jsem píchání kolem kotníků. Usoudil jsem, že mě dráždí nové ponožky, a začal jsem je stahovat. Podivné lechtání a svědění ale stoupalo k lýtkům, zajel jsem tedy k okraji silnice a vyhrnul nohavice. Kůži jsem měl posetou černými tečičkami, které hopsaly a skákaly a rychle se propracovávaly až k hýždím. Panebože, ten plynař nebyl žádný trouba!
Chtěl jsem se co nejrychleji dostat domů, ale uvízl jsem za několika naloženými traktory, které jsem nemohl předjet. Než jsem dorazil do Higt Field, pronikla mi bleší invaze až k hrudníku a na záda. Svědění pálilo jako oheň a zmítal jsem se na sedadle.
Helena se chystala na Brawton a překvapeně se otočila, když jsem proletěl do ložnice.
„Musím se vykoupat!" řval jsem. Aha… měl jsi špinavou práci!"
„Ne, mám blechy!" Cože?"
Blechy! Miliony blech – jsem jich plný!" Ale… ale… jak…?"
„Potom ti to vysvětlím. Prosím tě, seber moje šaty a hoď je do pračky. Musím se celý převléknout."
V koupelně jsem se svlékl a ponořil do vody, potopil jsem se několikrát i s hlavou. Helena hleděla s hrůzou na hromadu šatstva, po němž čile hopsaly blechy, odrážející se na bílé košili.
„Úúú… jů, jů, jů!" vydechla a s grimasou hnusu uchopila kusy oblečení do štipce prstů a zmizela v prádelně.
Nejraději bych byl ve vaně zůstal věčně, tak obrovsky se mi ulevilo. Byl jsem vysvobozen z mučivého svědění a nevěřícně jsem sledoval své trýznitele, plovoucí po hladině. Nehodlal jsem nic riskovat. Vypustil jsem vodu a znovu jsem ji napustil a zase jsem se dlouze máčel. Ještě jednou jsem se namydlil a vydrhl vlasy a znovu a znovu, a když jsem konečně vylezl a oblékl se do úplně čistého šatstva, děkoval jsem nebesům, že je konec mému trápení. Byla to má první zkušenost tohoto druhu – netušil jsem, jak člověkem něco takového otřese. Často jsem četl o utrpení lidí v cizáckých věznicích, kde leželi na zablešených slamnících, ale teprve teď jsem to dokonale procítil.
Když jsme se konečně vydali do Brawtonu, nedokázal jsem znovu získat tu bezstarostnou lehkovážnost našich obvyklých čtvrtků. Bizarní dopolední dobrodružství bylo příliš živé. Sjížděli jsme z kopců a podél rozlehlé yorkshirské pláně, míjeli jsme důvěrně známou čtvrteční scenérii a zvolna jsme se uklidňovali. Brzy zasedneme k obědu, vzdáleni napětí a frustrace, a večer nás čeká mimořádné potěšení z orchestru Hallé.
V Glasgowě jsem se jako školák setkal s legendárním Barbirollim osobně, ještě předtím, než byl Sirem Johnem, a to za dost zvláštních okolností. Účastnil jsem se školních koncertů, které pořádal Skotský orchestr v St. Andrew's Hall. O přestávce jsem šel na záchod a postřehl jsem v sousedním výklenku postavu ve fraku. Vzhlédl jsem a v blaženém úžasu jsem zjistil, že to je sám veliký a slavný muž. Bylo to nevhodné místo na seznámení, ale zeptal se mě, jak se mi líbí hudba, co se mi líbí nejvíc a co dělám. Skutečně byl nesmírně milý a laskavý, jak ho pak znal a miloval celý svět.
Po tomto setkání jsem dlouhá léta sledoval jeho kariéru od úspěchu, jehož se mu dostalo, když nastoupil po Toscaninim jako dirigent Newyorské filharmonie, a později, kdy od roku 1942 stál v čele velkého orchestru Hallé. Kdykoli jsem se dokázal uvolnit, navštěvoval jsem jeho koncerty a pozoroval jsem, jak je čím dál tím drobnější. Vždycky byl drobný, ale teď byl drobounký a křehký – ale za dirigentským pultíkem suverénně strhující.
Povídali jsme si o tom s Helenou a rozlévala se v nás euforie volného půldne. Zhruba kilometr před Brawtonem jsem ztuhl a zmlkl.

Asi po minutě se na mne má žena podívala. „Co je ti? Proč mlčíš?“ Opatrně jsem si poposedl. „Určitě to nic není, jen pitomý pocit, že mám ještě pořád blechy.“
„Cože? To není možné – po dvou koupelích a úplném převlečení. Vyloučeno!“
„Vím, že to je vyloučené, ale říkám ti – cítím to.“
„To je sekundární reakce, Jime. Víš, že jsi celý pokousaný.“ „Ano, ano, vím.“ Zabručel jsem. „Ale zaručeně se na mně něco děje.“
Vzala mě za ruku a konejšivě se usmála. „To se ti jen zdá. Snaž se myslet na něco jiného.“
Snažil jsem se, ale kroutil jsem se ještě, když jsme stoupali po schodech Brownovy restaurace. Vůně nejrůznějších jídel, čilý ruch a úsměvy číšnic, kterými nás vítaly – všechno jsme dobře znali a bývalo to vždycky první ozvěnou nadcházejících pár blažených hodin. Ale dnes to bylo jiné.
Usadili jsme se a pročítali dobré staré yorkshirské menu, které mě obvykle upřímně potěšilo: pečené hovězí s yorkshirským pudinkem, platýz s brambůrkami, zapečené ledvinky, pudink, nákyp s rozinkami a krémem, ale nebyl jsem ve své kůži a úsměv mi tuhl na rtech, když jsem objednával.
Propracovával jsem se polévkou a nimral jsem se v jídle jako ve zlém snu a snažil jsem se ignorovat muka pod košilí.
Asi vpůli našeho hodokvasu se k nám protlačil mezi zástupy u stolů manželský pár a muž nás oslovil. Můžeme si k vám přisednout?“ otázal se zdvořile. „Není tu nic volného.“
„Samozřejmě,“ vynutil jsem úsměv. „Posaďte se, prosím.“
Bylo snadné odhadnout, co byli zač. Farmář s manželkou – vyšli si jako my. Zhruba padesátníci, vymydlené, větrem ošlehané tváře, jasně barevná vázanka a tvídové sako, v němž se muž očividně cítil nesvůj. Mohutnou rukou sáhl po jídelním lístku a spolu s manželkou se ho jali studovat.
„Panečku,“ odíval se na nás. „To nám v noci pěkně zapršelo.“ A bylo to jasné, pomyslel jsem si a souhlasně jsem přikývl. Neznal jsem je. Brawton byl pro mé farmáře dost daleko. Tihle jsou asi z Wharfedale. Moje dohady náhle přerušila Helena, která ke mně přitiskla kolena. Otočil jsem se k ní a spatřil jsem v jejím obličeji výraz hrůzy.
„Máš ji na límci,“ zamumlala a pak: „Jů, vyskočila!“
Skutečně vyskočila – přesně doprostřed bílého ubrusu. Bezmocně jsem seděl a pak vyskočila druhá a další.
Farmář s manželku, zřejmě se chystavší zahájit přátelskou konverzaci, ustrnule pozorovali poskakující tečky. Nastalo strašlivé ticho a posléze farmář promluvil:
Podívej, Evo, tamhle se uvolnil stůl u okna,“ řekl a zvedl se. Obvykle tam sedáme. Omluvíte nás, viďte.“
„Odešli a my jsme překotně spořádali jídlo. Nevím, kolik skotačících potvor se ještě objevilo na stole. Byl jsem v šoku a nepočítal jsem je, a když na to teď vzpomínám, vybavuji si jen děsivý přízrak těch několika prvních. Vzdali jsme se jakéhokoli pomyšlení na moučník, a místo abychom v příjemném rozpoložení hodnotili vynikající zázvorový pudink, zaplatili jsme a uprchli.
Nemohli jsme se v Brawtonu zdržet a sejít se s Jean a Gordonem. Jediný cíl byla koupelna, a když jsem nejvyšší rychlostí ujížděl, znovu a znovu mi před očima vyvstávaly obrazy těch příšerek na ubruse. Jak se to mohlo stát? Jak mohla ta ruhá lna lech uniknou mým očistným opatřením? Dodnes neznám odpověď, vím jen, že se to stalo.
Doma jsme zopakovali dopolední obřad: zatímco jsem se ponořil do vany, Helena štítivě odnesla mé poskvrněné šatstvo a já se pak znovu úplně převlékl.
Naštěstí jsem si na koncert připravil svůj „sváteční oblek“, protože má šatna byla skrovná a už toho tam moc nezbývalo. Konečně jsem stál čistě vystrojený a nachystaný a zoufale jsem se obrátil ke své manželce: „Teď už to přece musí být v pořádku?!“
Určitě ano. Nemohla tam žádná zůstat.“
„Nevesele jsem se zavrtěl v čisté košili. „To jsme si předtím taky mysleli.“
Museli jsme se zastavit pro slečnu Whitlingsovou, Harrietu a Felicity, které překypovaly vitalitou a dobrou náladou. Táhla jim padesátka, byly to statné, prsaté dámy, a ačkoliv je snad někdo mohl považovat za tlusté, mně se vždycky moc líbily a bylo mi záhadou, že se neprovdaly.
Zpáteční cesta do Brawtonu rychle uběhla díky nonstop konverzaci a mé blaženosti, že mě konečně nic nežere. V koncertním sále se naše přítelkyně usadily po mém boku, každá z jedné strany, což jsem

považoval za poklonu. Byl jsem mezi nimi velice těsně vklíněn, protože do určité míry přetékaly přes sedadla.
Vpíjel jsem důvěrně známé zvuky koncertního sálu – ladění nástrojů, konverzaci bzučící očekáváním –, mé půvabné sousedky žvatlaly a já jsem nabyl důvěry, že po celém tom traumatizujícím dni se věci obrátily k lepšímu. Život byl pěkný.
Připojil jsem se k aplausu na uvítanou útlé postavy Barbirolliho, který vstoupil na pódium jako by po špičkách. Yorkshiřani ho milovali, stejně jako ho milovali všude a všichni a potlesk nebral konce. Konečně se postavil k pultíku, v náhlém tichu zvedl taktovku a já jsem se pohodlně uvelebil ve slastném očekávání.
Přesně, když zazněly první majestátní takty Coriolana, ucítil jsem píchnutí na pravé lopatce. Panebože, ne! To nebylo možné! Ale sílící svědění mě nenechalo na pochybách. Snažil jsem se je ignorovat, ale asi po minutě jsem se musel pevně opřít o opěradlo, abych zmírnil svědění, a pak, když se mi rozesvěděla celá záda, jsem se lehounce zavrtěl a přenesl váhu na druhou plec.
Náhle jsem s hrůzou zjistil, že jsem mezi obě dámy vmáčknut tak pevně, že sebemenší můj pohyb rezonuje na tu či onu sousedku. Lechtání zintenzivnělo a já jsem toužil poškrábat se, zavrtět, bránit se proti té svízeli, ale bylo to nemyslitelné. Musel jsem přijmout úděsnou skutečnost, že několik příštích hodin se nesmím pohnout.
Znamenalo to nejvyšší volní úsilí, na to bych však byl musel být jogín. Nutil jsem soustředit se na hudbu, ale místo toho jsem přemítal jen o tom, že musím dlouze ztuhnout a pak se smím nepatrně posunout, vzepřít na sedadle nebo se zavrtět.
Pochopil jsem, že tentokrát pracuje jediná blecha. Po předchozích zkušenostech jsem se stal znalcem co do blech a jednoznačně jsem dokázal sledovat její postup po svém těle. Když kolem mne duněl Beethoven, napadlo mě horečnatě, že bych mohl potvoru blechu přistihnout při činu a rozmáčknout, a jakmile mě kousla, pokusil jsem se ji přicvaknout ke dřevu sedadla.
Mé manévrování nevyhnutelně zasahovalo do sousedních teritorií. Předpokládal jsem, že se v průběhu večera lépe seznámím s těmi milými sestrami, s jejich osobnostmi, ale místo toho jsem se obeznámil spíš s anatomií jejich tvarů. Oblé paže, zakulacená žebra, poddajné boky – toho všeho jsem se opakovaně dotýkal při svém bezmocném vykrucování, ale protože to byly dobře vychované dámy, žádná neprojevila jakoukoli reakci na mé výpady, kromě občasného zakašlání nebo prudkého nadechnutí. Nicméně dvakrát jsem nevolky vtiskl koleno do měkké vláčnosti Harrietiny hýždě a ona se rezolutně odtáhla, a když jsem levým loktem neúmyslně, ale naléhavě dloubl do mohutného ňadra, postřehl jsem, že Felicitino obočí vyletělo až kamsi navrch hlavy.
Raději bych už pomlčel o tom neutěšeném večeru – jen ještě tolik, že se na jeho průběhu nic nezměnilo. Božský Elgarův houslový koncert – který má víc než jiné hudební dílo moc přenést mě do světa absolutní dokonalosti – se stal pouhopouhým šumem na pozadí mé soukromé bitvy. Stejně dopadla milovaná Brahmsova První. Nechtěl jsem nic než dostat se domů.
O přestávce a při loučení na konci večera se slečny Whitlingsové usmívaly značně ztuhle a hleděly na mne nejistě a úkosem a nikdy jsem si tolik neověřil pravdivost výroku „propadnout se hanbou“.
A když bylo po všem a seděli jsme s Helenou na kraji postele a probírali jsme události celého večera, bylo mi pořád ještě hrozně.
„Panebože to byl večer!“ sténal jsem, když jsem ze sebe soukal trapnosti, jichž jsem se dopustil vůči sestrám Whitlingsovým. Helena se dokázala tvářit vážně, ale poznal jsem, že jen s velikým úsilím. Záškuby rtů, úporně přísná grimasa a to, že občas skryla obličej v dlaních, prozrazovalo její vnitřní boj.
Na konci svého žalozpěvu jsem zoufale rozpřáhl ruce. „A víš, Heleno, že jsem přesvědčený, že celé to večerní utrpení mi způsobila jediná blecha? Jen si to představ! Jediná blecha!“
Má žena náhle sklonila bradu k hrudi, otevřela ústa a klesla hlasem o několik oktáv, téměř do hlubokého basu.
„Ble-cha!“ zaintonovala á la Šaljápin. „Ha-ha-ha-ha-á, blecha!“
„No ovšem, ohromná legrace,“ odsekl jsem. „Kdyby byl Musorgskij vytrpěl to co já, tak by do té písně byl tolik legrace nevložil.“
Za dva dny zatelefonoval pan Colwell. „Roopymu je báječně!“ volal potěšeně. „Běhá jako čiperka, ale

má zlomenej jeden dráp. Visí mu a zadrhává o něj. Moh byste, prosím vás, přijít a ustříhnout mu ho?“
„Několik vteřin jsem neodpověděl. „Vy… vy byste mu to nedokázali odstřihnout sami… vzít nůžky a střihnout?“
„Kdepak, kdepak, na todle já nejsem! Budu vám vděčnej, když se tu zastavíte, až někdy pojedete kolem.“
„Dobře… dobře, pane Colwelle. Během dopoledne přijedu.“
„Heleno,“ zvolal jsem při odchodu. „Volali mě zase Colwellovi.“ Cože?“ vyděšeně vyhlédla ze dveří kuchyně.
„Ano… bohužel, ale nejdřív se zastavím tady vedle u Jacka Arnolda.“
„U mladého Arnolda.“
„Ano, ano. U toho, co jezdí závodně na kole.“
„Proč?“ „Půjčím si od něj spony na nohavice.“

## 49. KAPITOLA

Sestra Rosa zdvihla třesoucího se psa opatrně na stůl. Byl to malý podvrať ák teriéra a hleděl na mne vyděšenýma očima.
„Chudinka,“ řekl jsem. „Není divu, že má strach. To je ten, co ho našli na helvingtonské silnici, viďte.“
Sestra Rosa přikývla. „Ano, pobíhal tam a hledal svého pána. Vždyť to znáte.“
Ano, znal jsem to. Zoufalé hledání lidí, které miloval a kterým věřil, ale kteří ho vyhodili z auta a odjeli. Vídal jsem, jak s vyplazeným jazykem utíkali za každým, kdo jim připadal povědomý, aby se pak užasle a zklamaně zase odvrátili. Pro mne to byl nesnesitelný pohled, dusil jsem se vztekem a lítostí.
„Nic si z toho nedělej, brachu,“ hladil jsem chlupatou hlavu. Čekají tě lepší časy.“
V útulku sestry Rosy čekaly vždycky lepší časy na ztracené a vyhozené psíky. Bylo podivuhodné, jak brzy její péče a láska uklidnila a proměnila ta bezmocná stvoření. Otevřenými dveřmi jsem viděl vrtící se ocasy a slyšel jsem radostné štěkání v kójích za drátěným plotem.
Přišel jsem jako obvykle zkontrolovat zdravotní stav nových přírůstků a naočkovat je proti psince, hepatitidě a leptospirose, odstranit stehy po kastraci (všechny fenky byly okamžitě kastrovány) a vyléčit případná onemocnění.
Nedošlapuje na zadní nohu“ zdvihá ji,“ upozornil jsem.
„Ano, pořád ji má zdviženou a já vás chtěla požádat, abyste se mu na ni podíval. Doufám, že to není nic vážného.“
Vyšetřil jsem prstové polštářky i prsty. Normální. Ale když jsem prohmatával nohu, brzy jsem zjistil příčinu potíží.
Obrátil jsem se k sestře Rose: „Měl zlomenou stehenní kost, ale nikdo ho neléčil. Kost sice srostla, jenomže nesprávně.“
„Tak tenhle chudáček si zlomil nohu a jeho majitelé se o ně nepostarali?“
„Přesně tak.“ Přejel jsem dlaní po drobné.m těle, nahmatal jsem vystupující páteř, vyhublá žebra. „Je vychrtlý, kost a kůže. Nepředstavitelně zanedbaný.“
„Určitě ho neměli rádi,“ řekla sestra tiše. „Podívejte se, jak se třese, když mluvíme. Jako by se bál lidí.“
Dlouze vzdychla. „Uděláme, co bude v našich silách. Co s tou nohou?“
„Odpoledne ji zrentgenuji a uvidíme.“ Naočkoval jsem psíka a sestra Rosa ho odnesla do kóje, v níž byl sám. „Mimochodem…“ zeptal jsem se. „Jaké jste mu dala jméno
Usmála se: „Cvrček: Nic elegantního, ale je tak malý.“
„Ano, hodí se to na něj.“ Uvědomoval jsem si, že volba jmen pro setrvalý průvod zachráněných zvířátek byl pouze jeden z problémů sestry Rosy Pracovala na rentgenovém oddělení v jedné velké nemocnici, ale přesto si našla čas na péči o svou psí rodinu a dokázala organizovat i akce na podporu „sušenkového fondu“ kromě toho, že sahala i hluboko do vlastní kapsy.
Ovazoval jsem infikovanou nohu jiného psa, když jsem si všiml člověka obcházejícího řady kójí. Ruce měl složené za zády a soustředěně prohlížel dychtivé psí hlavy za drátem.
„Vidím, že tu máte zákazníka,“ upozornil jsem.

„Doufám. Líbí se mi. Přišel chvilku před vámi a prohlíží si pejsky velmi důkladně.
Když hovořila, pán se k nám napůl obrátil – v držení těla bylo něco povědomého.
„To je Rupe Nellist," zvolal jsem. „Toho znám."
Před pár lety měl velký obchod potravinami v Darrowby, ale pak rozšířil podnikání a otevřel si větší obchod v rušném Hargrove, asi padesát kilometrů od Darrowby, a odstěhoval se tam. Zůstal však naším věrným zákazníkem a pravidelně mě navštěvoval se svým psem, který mu jako patnáctiletý před týdnem zemřel.
Dokončil jsem obvaz a šel jsem se sestrou Rose za Rupem.
„Dobrý den, Rupe," pozdravil jsem ho.
Překvapeně se otočil. „Pane Herriote, vás jsem tady nečekal!" Jeho srdečná, energická tvář byla sympatická. Usmál se. „Od té doby, co mi umřel pes, nestojím za nic a poslechl jsem, co jste mi radil. Hledám si náhradu."
„To je nejlepší, co můžete udělat, a jste na správné adrese. Jsou tu moc pěkní psi."
„Jo, to jsou." Smekl klobouk tyroláček a uhladil si vlasy. „Ale je to zatracená práce, rozhodnout se. Zní to připitoměle, ale když si jednoho vyberu, bude mi líto těch ubožáků, co tu nechám."
Sestra Rosa se zasmála. „Tenhle pocit má hodně lidí, pane Nelliste, ale nebojte se. Najdu dobrý domov skoro pro každého psa. Mohou tu zůstat i dlouho – nedbám na to a žádného nikdy neutratím. Jen když už jsou moc staří nebo nevyléčitelně nemocní."
„To moc rád slyším. Ještě si to celé jednou projdu." Pokračoval v obchůzce kójí, zřetelně dopadaje na pravou nohu – jako dítě měl obrnu a to byl pozůstatek.
Sestra Rosa nepřeháněla – opravdu byl důkladný. Procházel nahoru a dolů, povídal si s psíky, strkal prsty do pletiva a hladil jim nosy Hodně psů vypadalo moc pěkně, čistokrevně – byli tu vznešení labradoři, majestátní zlatí lovečtí psi a německý ovčák, který vypadal na caciba, a když jsem je pozoroval, jak vrtí ocasy a skáčou k Rupovi, nechápal jsem, jak je mohl někdo opustit. Pokaždé, když Rupe míjel klec Cvrčka, hopkal psík po třech nohách podle něj po druhé straně pletiva a díval se mu do tváře.
Konečně zůstal Rupe stát a dlouze zíral na to malé stvoření. „Víte, mně se líbí tenhle," zamumlal.
„Vážně?" řekla sestra Rosa překvapeně. „Je to čerstvý přírůstek. Ještě jsme ho nedali do pořádku. Je v hrozném stavu. A kulhá." „Jo, to vidím. Ale chtěl bych se na něj kouknout. Dovolíte?" Sestra Rosa otevřela dveře kóje, Rupe Nellist sáhl dovnitř a zdvihl si psíka k sobě vzhůru – hleděli si z očí do očí.
„Tak co, mrňousi," řekl tiše. „Jak by se ti líbilo jít se mnou domů?" Ustrašeně oči v chlupaté hlavě se na něj chvíli dívaly, pak zašustilo zavrtění oháňky a růžový jazyk mu olízl tvář.
Rupe se usmál: „Řek bych, že tenhle pes má dobrou povahu. Bude nám to spolu klapat."
„Vy ho tedy chcete?" tázala se sestra Rosa, oči rozšířené úžasem. „Ano, chci a hned."
„Ale já bych ho opravdu chtěla dát nejdřív do pořádku."
„Nebojte se, já se o to postarám." Postavil psa na zem a vhodil bankovku do pokladničky. „Děkuju, sestro, že jste mi dovolila, abych se tu rozhlédl. Jak jste toho mrňouse pojmenovala?"
„Obávám se, že Cvrček. Asi si vymyslíte něco jiného."
Zasmál se. „Ale ne. Poběž, Cvrčku." Kulhal k autu a jeho nový pejsek hopkal za ním. Po pár krocích se Rupe otočil a uchechtl se: „Chodíme oba stejně, co? Belháme na stejnou nohu."
Rupeho se psem jsem uviděl za čtrnáct dní v ordinaci, když přijeli na přeočkování. Cvrčkova proměna byla neuvěřitelná. Zaoblil se, a co bylo nejzřetelnější – nebál se a netřásl se.
„Je to úplně jiný pes, Rupe," řekl jsem. „Jako by se konečně pořádně najedl a je šťastný."
„Jo, první dny jedl jako nezavřený a moc dobře si u nás zvyk. Manželka z něj je celá pryč." Všiml jsem si, že celou tu dobu pejsek nespustil oči ze svého nového pána. Bylo to chlupaté stvoření, hodně popleteného původu, ale měl v sobě něco dojemně přitažlivého a oči mu zářily oddaností. Cvrček našel někoho, koho mohl milovat, a tentokrát věděl, že se nezklame. Rupe Nellist nebyl nijak okázalý, ale z toho jak hleděl na svého nového mazlíčka a jak mu hladil hlavu, bylo očividné, že v tom malém psíkovi je něco jemu velmi blízkého.
Při té příležitosti jsem Cvrčkovi zrentgenoval nohu a snímek potvrdil mou domněnku.
„Je pozdě na to, abychom mu dali nohu do sádry, Rupe," řekl jsem. „Jediná naděje by byla dát nohu do

dlah – spojit konce kosti na pár týdnů kovovou destičkou, ale ani pak bych nemohl zaručit, že se to napraví. Tyhle věci se mají reponovat ihned po zranění.“
„Ano, to chápu, ale dal bych moc za to, abych viděl toho pejska běhat po všech čtyřech. Na nemocnou nohu nikdy nedošlápne a mě to mrzí. Přemýšlejte o tom a já se podle vás zařídím.“
Tlaková osteosyntéza zlomeniny zabíhala do ortopedické chirurgie a to jsem nikdy nezkusil, ale dvě věci mě motivovaly, abych se do toho pustil. Za prvé Rupe Nellist skálopevně věřil v mé schopnosti a za druhé byl Calum Buchanan rozhodnutý vrhnout mě do moderního světa praxe malých zvířat.
A ještě něco. Znovu a znovu jsem slýchal od lidí z Hargrove, které jsem znal,jak Rupe svého nového pejska miluje. Bral ho prý všude s sebou ať už do společnosti nebo do práce, pyšně ho ukazoval, jako by to byl ten nejčistokrevnější pes, a ne chudák malý podvrťák.
Rupeho podnik neustále vzkvétal a Nellist byl činný i v městské radě a v místní samosprávě. S překvapením se hovořilo o tom, že bere Cvrčka i na schůze rady, a kdyby se netěšil takovému respektu a nebyl čím dál vlivnější, stěží by mu to bylo prošlo. Nedalo se nic dělat, musím zkusit tu nohu spravit.
A zase jsem se ocitl v situaci, kterou jsem tak dobře znal – musil jsem vykonat operaci, kterou jsem nikdy ani neviděl. Na veterinární fakultě jsem získal skvělé exaktní vzdělání, ale absolvoval jsem ji v době, kdy byla naše profese zaplavena vlnou nových léků a procedur a já jsem se bez dechu snažil držet s tím vším krok. Nemohl jsem víc než sledovat v odborných časopisech nové poznatky, a byl jsem proto schopný zvládnout mnoho chirurgických úkonů u skotu, jako třeba císařský řez a rumenotomii, což bylo v našem regionu novinkou – předtím se tu nic takového nekonalo. Svým skrovným způsobem jsem byl průkopníkem.
To všechno mi ale bylo vnuceno jako nevyhnutelná součást praxe veterináře u velkých zvířat. Ošetřování malých zvířat jsme se příliš nevěnovali. Problematické případy jsme posílali brilantnímu Granville Bennettovi. Práce se psy a kočkami nás však zaměstnávala čím dál tím víc – této skutečnosti jsme museli čelit. Nastala veterinární revoluce.
Calum byl nadšený stoupenec všeho nového. Vrhal se do každého chirurgického zákroku odvážně a cílevědomě a nadchl se představou, že by Cvrčkovi nohu napravil. Na rozdíl ode mne viděl spoustu ortopedických operací. Moderní veterinární fakulty měly kliniky, kde se zkoušely nejnovější postupy – o tom se nám za našich časů ani nesnilo.
Museli jsme obstarat nějaké nové nástroje a zařízení a příští neděli ráno jsme byli nachystáni začít. Neděli jsme zvolili proto, že v ordinaci býval klid a měli jsme víc času.
Zjistil jsem, právě tak jako při předchozích novátorských operacích, že skutečnost byla desetkrát obtížnější a úděsnější, než jsem předpokládal. Zdálo se mi, že stojím celou věčnost s hlavou těsně vedle Calumovy hlavy, sklonný nad spícím Cvrčkem. Propracovali jsme se svalovinou až k poškozené kosti, odstranili jsme chrupavčitou tkáň a nekonečné množství granulované tkáně, podvazovali jsme otevřené cévy, očistili konce kosti a navrtali jsme otvory do kostí, které měly být přemostěny. Když jsme došili poslední steh, byl jsem zpocený a vyčerpaný a na noze nebylo vidět nic než řada stehů. Já jsem ale věděl, co bylo pod těmi stehy, a vydechl jsem tichou modlitbu.
Příštích několik týdnů docházel Rupe Nellist s Cvrčkem na kontrolu. Rána se dobře zahojila, bez jakékoli reakce, ale psík se ani jednou nepokusil na nohu došlápnout.
Za dva měsíce jsme destičku odstranili. Kost krásně srostla, ale Cvrček chodil dál po třech.
„Nikdy se nepostaví na zem?“
Rupe zavrtěl hlavou. „Ne, chodí tak, jak vidíte. Nikdy jinak. Třeba byl na tu nohu tak dlouho chromý, že ji zdvihá ze zvyku?“
„Možné to je, ale je to zklamání.“
„Nevadí, pane Herriote. Udělali jste, co bylo ve vašich silách, jsem vám vděčný. A pejsek je to výborný.“
Odcházel se psem kulhajícím mu po boku a Calum se ke mně obrátil se` zklamaným úsměvem. „Tak už to chodí, někdy člověk prohraje.
O pár měsíců později četl Calum noviny Darrowby and Houlton Times a zavolal na mne:
„Poslechni si tohle. ‚V sobotu se bude konat recepce na počest Ruperta Nellista, nově zvoleného starosty Hargrove. Starosta se pak setká s občany před radnicí.“`

Dobrák starý Rupe," řekl jsem. „Zaslouží si to po tom, co všechno udělal pro město. Mám ho rád."
Calum přikývl. „Já také. A docela bych se na tu slávu šel podívat. Myslíš, že bychom si mohli na půl hodiny do Hargrove odskočit?" Zamyslel jsem se. „Bylo by to prima, viď! A na sobotu toho moc nemáme. Promluvím se Siegfriedem – určitě to tu za nás ohlídá." Sobotní ráno uvítalo Caluma i mne v zástupu stojícím ve slunečním svitu před hargrovskou radnicí. Nahoře nad schodištěm po obou stranách masivních dveří bylo umístěno několik velkých nádob s květinami, jejichž barevnost umocňovala slavnostní očekávání. Televizní štáb BBC měl nachystané kamery.
Nemuseli jsme čekat dlouho. Dveře se rozletěly, vynořil se Rupe s řetězem úřadu kolem krku a s první dámou města po boku – a zástup se vzedmul jásotem. Rupeho oblíbenost se odrážela v úsměvných tvářích a mávajících rukou a pak náhle jásot zesílil, to když za zády starosty vyběhl Cvrček. Všichni znali vztah Rupeho a psíka.
Jásavé volání se ale nedalo srovnat s řevem, který se ozval, když se
Cvrček doloudal úplně dopředu, zvedl nožičku a ulevil si na jeden květináč – ta scéna ho proslavila mezi televizními diváky po celé zemi.
Všichni se ještě smáli, když malé procesí sestupovalo se schodů a procházelo zástupem, který se před nimi otevíral v uličku, jíž kráčel starosta, jeho paní a vzadu za nimi Cvrček.
Byla to scéna plná pohody, ale Calum a já jsme měli oči pro jediné. Calum mě dloubl do žeber: „Vidíš to, co vidím já?"
„Vidím," vydechl jsem. „Setsakra dobře to vidím." „Je zdravý. Na všech čtyřech. Ani stopa po kulhání."
„Ano… bezvadné… báječné!" I slunce se jasněji rozzářilo nad naším triumfem.
Déle jsme se nemohli zdržet, a když jsme usedali do vozu, Calum se na mne obrátil. „A jestlipak sis něčeho všiml, když Cvrček čůral na ty kytičky?"
„Ano, zvedl zdravou nohu. Celou váhu těla přenesl na nemocnou." A to znamená…" culil se Calum.
„Že už na ni nebude nikdy chromý."
„Přesně tak!" Calum se posadil za volant, a když nastartoval , vzdychl spokojeně. „Tak už to chodí, někdy člověk vyhraje."

## 50. KAPITOLA

Bob Stockdale byl jediný, kdo přežil zkázu hostince Lorda Nelsona. Ve špinavých holínkách a kšiltovce seděl na vysoké stoličce u barového pultu, jako by nevnímal nekonečný a neutuchající kravál hudby a babylon hlasů veselících se, elegantních mladých lidí.
Probojoval jsem se k barovému pultu, objednal si půllitr piva, a když jsem přehlížel scenérii ze svého místa u zdi, smutně jsem se v myšlenkách vrátil do starých časů. Před rokem byl hostinec U lorda Nelsona typický venkovský hostinec a já vzpomínal na ten večer, kdy jsem sem zapadl s kamarádem z Glasgowa, města mého mládí. Tenkrát tu byla jediná velká místnost, něco na způsob veliké kuchyně. Na jednom konci hořela dřevěná polena v černém sporáku a skupina farmářů vysedávala na dubových lavicích s vysokým opěradlem, před sebou půllitry piva na dřevěných, sukovitých stolech. Ty lavice byly útočiště, hradba chránící před průvanem studeného větru fičícího ulicemi vesnice a po pastvinách na vrchovině, kde tihle muži trávili celé dny.
Rozprava se tu vedla přitlumeně a tikání nástěnných hodin a cinkání kostek domina završovalo atmosféru odpočinku a klidu. „Bože, tady je pohoda," řekl můj kamarád. S obdivem pozoroval majitele sestupujícího beze spěchu v košili a šlích dolů do sklepa, z něhož se pak vynořil s vysokým smaltovaným korbelem, doléval z něho do sklenic a znalecky usměrňoval tok, aby se vytvořila překypující koruna pěny.
I „Tohle je něco jiného než West Nile Street, viď," řekl jsem.
I Zatvářil se: „To tedy určitě! Je to neskutečné. Jak na sebe může takovýhle podnik vydělat? Sedí tu pár chlapů a ani moc nepijí. ` „Myslím, že na tom majitel opravdu nevydělává. Nejvýš pár liber týdně, ale kromě hostince má ještě hospodářství – krávy, telata a vepře, hned tady za zdí – tohle je pro něho spíš jen povyražení." Můj přítel se dlouze napil, natáhl nohy a přivřel oči. „Každopádně se mi tu líbí. Člověk si odpočine. Je tady útulno."

Opravdu to bylo útulné. V okolí Darrowby ještě přetrvávaly příjemné hostince, ale když jsem se teď díval na zmodernizovaného Lorda Nelsona, uvažoval jsem, jak dlouho se udrží.
Když hostinec převzal nový majitel, neztrácel čas a podjal se revolučních změn. Nebyl farmář, byl to zkušený hostinský a pochopil perspektivy staré hospůdky v hezké vesničce Welsby, uprostřed polí. Kuchyňský sporák zmizel, místo něj, se sem nastěhoval šikézní barový pult na pozadí třpytných zrcadel a lesklých lahví. Starodávné lavice vyhodil, na zdech se objevily koňské postroje, lovecké trubky a sportovní výjevy. Zeď na druhém konci zboural a jedlo se v elegantní restaurační místnosti, kde jsem kdysi telil krávy a ošetřoval podsvinčata.
Téměř ihned následovaly dvě věci – z velkých yorkshirských měst se začaly do Welsby sjíždět limuzíny s mladými lidmi a staří zákazníci se vytráceli. Nikdy jsem se nedozvěděl, kam se ti farmáři přemístili, pravděpodobně do hostinců v sousedních vesnicích – zůstal jen Bob Stockdale. Nechápal jsem proč, ale byl to tichý člověk, trochu samotář a možná, že měl pocit, že v téhle místnosti sedával celou řadu let několik večerů v týdnu, a tak navzdory všem změnám se nechtěl svého místa vzdát. Kdykoli jsem se tu zastavil, byl tu, usazený na té samé stoličce, pod nohama strčenou starou fenku Meg. Welsby leželo na dlouhé silnici táhnoucí se nahoru do vrchoviny, kudy jsem projížděl tisíckrát a někdy, když mě zavolali večer k pacientovi, zastavil Já jsem se tu na pivo. Dnes jsem reponoval výhřez dělohy u krávy a po úspěšné operaci jsem spokojeně popíjel.
Postřehl jsem skulinu v zástupu tísnícím se kolem baru a protlačil jsem se k Bobovi. „Dobrý večer, Bobe," řekl jsem. „Dáš si se mnou ještě jedno? Vidím, že jsi dopil."
„Děkuju, pane Herriot. Máte pravdu, v tomhle půllitru už toho moc nezbejvá." Vysál posledních pár hltů a přesunul sklenici přes pult.
Mluvil zvolna, artikuloval opatrně. Blížila se zavírací doba a on tu zřejmě seděl dost dlouho. Dosáhl onoho nadhledu nad světem, který jsem dobře znal.
Podíval jsem se, jak zpod židle vyčuhuje nos Meg, a sklonil jsem se, abych pohladil prošedivělý čenich staré fenky, Bobovy přítelkyně a pomocnice. Ve dne mu hlídala krávy, obíhala je, hnala je, kam bylo třeba, chňapajíc jim po nohou, když se zatoulaly, a večer tu spolu odpočívali.
Její přátelské oči matověly čím dál tím víc. „Stárne, Bobe." „Jo, příští Velikonoce jí bude deset, ale je pořád čilá."
„To vím. Viděl jsem ji při práci. Vydrží ještě dlouho." Vážně přikývl.
Pár minut jsme rozprávěli. Lidé jako Bob mi byli blízcí – tvrdí, otužilí zemědělští dělníci, kteří patřili do mého života. Chytali pro mne velká zvířata a drželi mi je a potili se se mnou a vedle mne při telení a bahnění. Bylo příjemné setkat se s nimi i mimo práci a Boba také potěšilo naše společné zavzpomínání. Mírně se usmíval, i když jeho řeč byla málem nezřetelná a oči měl napůl přivřené.
Dopil jsem a podíval jsem se na hodinky. „Musím jít, Bobe. Dej na sebe pozor a na shledanou!"
Sklouzl ze stoličky. „Já už taky půjdu." Obezřetně mířil ke dveřím , následován Meg.
Venku, v letním soumraku překráčel ke kolu opřenému o zeď. ! Zastavil jsem se u svého vozu. Tenhle rituál jsem znal, pokaždé mě fascinoval.
Bob odtáhl bicykl od zdi a chvíli mu trvalo, než ho nasměroval, jak potřeboval. Pak se pokusil přehodit nohu nazutou v holínce. První pokus se nezdařil a Bob pár vteřin stál a zhluboka oddychoval. Pak velice pečlivě znovu kolo seřídil a vystřelil nohu. Zase se nestrefil a chvíli jsem myslel, že skončí i s kolem na zemi, ale udržel rovnováhu a se skloněnou hlavou pohovořil sám se sebou. Pak rozhodným gestem napřímil ramena, zaostřil zrak na řídítka – a střemhlavým skokem se octl v sedle.
Několik napínavých vteřin tam seděl, pohnul se jen o pár centimetrů, šlapal do pedálů a natáčel řídítka ze strany na stranu v úsilí udržet se v sedle. Konečně vyrazil a pomalounku se sunul vpřed. Po pár metrech zarazil, znehybněl a jakýmsi záhadným způsobem udržel kolo ve vertikální poloze. Napadlo mne, jako už tolikrát, že je škoda, že se Bob nikdy neúčastnil každoročních darrowbyských závodů v pomalé jízdě. Bezesporu by získal první cenu.
Opíral jsem se o auto a sledoval jsem jeho postup. Stará Meg, důvěrně obeznámená s touhle procedurou, trpělivě capala po jeho boku a při každé jeho zázračně vybalancované přestávce si lehla. Bobova chalupa byla asi dva kilometry odtud a já hádal, jak dlouho mu bude trvat, než se tam dostane. Jeho staří kamarádi z dob, než byl hostinec modernizován, přísahali, že Bob s kola nikdy nespadl a já

osobně jsem také nezažil, že by došel úhony. Když konečně muž a pes zmizeli ve tmě, nastoupil jsem do vozu a jel domů.
Jak jsem řekl, polovinu života jsem strávil na silnici do Welsby a během následujících měsíců jsem si k Lordu Nelsonovi párkrát zašel. Pokaždé jsem zahlédl mezi módními saky a večerními šaty nevhodně se vyjímající Bobovu kšiltovku, ale jednou večer jsem se rozhlédl přes zástup a všiml jsem si zvláštní odlišnosti.
Protlačil jsem se na konec baru. „Dobrý večer, Bobe, vidím, že s sebou dnes nemáš Meg."
Podíval se pod židli, napil se piva a teprve pak se ke mně žalostně obrátil. „Ne…, ne…" huhlal. „Nemoh sem ji přinýst."
Proč ne?"
Chvíli neodpovídal, a když promluvil, byl jeho hlas chraptivý, téměř neslyšný. „Má rakovinu."
Cože?" Rakovinu. Meg má rakovinu." Jak to víš?"
Má velkej nádor. Už jí to rostlo ňákou dobu." Proč jsi mi to neřekl?"
Byl byste ji utratil. Já ji nechci utratit."
„Ale… ale… rozhoduješ se unáhleně, Bobe. Každý nádor není zhoubný."
„Tendle určitě je. Je zatraceně velkej, jako kriketovej míček."
„A kde to má…"
„Pod břichem. Visí jí to skoro až na zem. Je to hrozný."
Promnul si oči jako by z nich chtěl setřít ten obraz. Jeho tvář byla maska bídy.
Popadl jsem ho za ruku. „Podívej, Bobe, vypadá to jako neškodný nádor mléčné žlázy."
„Co?" „Nádor na struku. U fenek je to běžné onemocnění, velmi často benigní, úplně neškodné."
„Tendle ale neškodnej nejni," vykoktal roztřeseně. „Dyť je to strašně velký…" naznačil rozpaženýma rukama.
„Nezáleží na tom, jak je to velké. Pojď, Bobe, zajdeme k tobě a podíváme se na to."
„Ne… ne… Já vím, co byste udělal." Měl oči štvance.
„Neudělám nic, slibuji ti to." Mrkl jsem na hodinky. „Za chvíli zavírají. Jdeme!"
Naposledy se na mne zoufale podíval, slezl ze stoličky a ostražitě vykročil ke dveřím.
Venku jsem sledoval obvyklou ceremonii s bicyklem, ale tentokrát sebou Bob při třetím pokusu praštil i s kolem na zem. To bylo špatné znamení. Na té nekonečné cestě do chalupy sletěl ještě několikrát, a když jsem viděl, jak leží rozplesklý, tváří k zemi na svém stroji, pochopil jsem, že nad sebou definitivně ztratil vládu.
Dorazili jsme do chalupy a Bobův bratr vzhlédl od práce – tkal koberec. Ani jeden z nich nebyl ženatý, a ačkoliv byli úplně rozdílní, žili v dokonalé shodě. Rychle jsem se sklonil nad košíkem Meg a opatrně jsem starou fenku překulil na bok. Byl to opravdu velký nádor, tvrdý jako kámen, ale jenom na kůži a nesouvisel se svalstvem prsů.
„Podívej, Bobe," ukázal jsem. „Mohu to obemknout prsty. Jsem si naprosto jistý, že to odoperuji a že se Meg stoprocentně uzdraví." Bob klesl do křesla a Meg se k němu přiloudala, aby ho uvítala.
Pomalu jí hladil uši. Rozmávaná oháňka, otevřená, udýchaná tlama a monstrózní nádor, který jí visel až skoro k zemi – to byla dojímavá scéna.
Bob neodpovídal, a tak se do toho vložil Adam. „Sám vidíte, pane Herriot, jak to s nim vypadá. Tejdny už mu říkám, ať za váma zajde, ale kdepak. Už sem s nim ztratil trpělivost."
„Tak co, Bobe?" naléhal jsem. „Přivedeš ji ke mně do ordinace? Čím dřív, tím líp. V tomhle stavu ji nemůžeš nechat."
Bob fenku neustále hladil a nakonec přikývl. „Tak dobrá." Kdy?"
„Dám vám vědět."
Adam se znovu ozval. „To je celej von! Neřekne kdy, protože vám povidám, že ji nepřivede. Rozhod se, že mu Meg umře."
„To je pitomost, Bobe," řekl jsem. „Znovu ti říkám, že dokážu Meg uzdravit. Mám ji rovnou odvézt? Co ty na to?"
Prudce zavrtěl skloněnou hlavou. Rozhodl jsem se pro taktiku šokem.
„Tak ji odoperuji tady u tebe."

Střelil po mně vyděšeným pohledem. „Cože?!… Rovnou tady?“ „Proč ne? Není to zas tak velká práce. Netýká se žádných důležitých orgánů a nástroje vozím vždycky s sebou ve voze.“
„Bezvadnej nápad!“ vybuchl Adam. „Jedinej možnej způsob, jak to províst!“
„Potřebuji jenom vědět, kdy naposledy jedla.“
„Ráno měla půlku sušenky,“ odpověděl Adam. „To je všechno.
Bob ji vždycky krmí až pozdě večír.“ „Prima, prima. Můžeme ji tedy uspat.“
Bob vypadal ohromeně. Ani nemukl, nepohnul se, když jsme s Adamem pobíhali sem tam a připravovali terén. Vztah mezi oběma bratry mě vždycky zajímal. Byli středního věku a úplně odlišní. Adam se v životě nedotkl alkoholu, ale také nikdy bratra nepeskoval za jeho pivní vášeň, a zatímco Bob vysedával u Lorda Nelsona, on trávil čas na večerním studiu v místní škole. V poslední době upnul veškerý svůj zájem na tkaní koberců. V zemědělství nikdy nepracoval, byl zaměstnán ve velké mlékárně, která svážela mléko z farem v Dalesu. Na rozdíl od svého statného, jadrného a flegmatického bratra byl Adam malý, drobný, pedantický a podrážděný.
Vyvařil jsem nástroje, zvedli jsme Meg na stůl a rychlá injekce barbiturátů starou fenku hluboce uspala. Položil jsem ji na záda, připoutal obvazy k nohám stolu a pak jsme se všichni tři vydrhli u kuchyňské výlevky. Bob, stále ještě v kšiltovce, byl čím dál tím mrzutější, a když jsem oběma podal peány a namířil skalpel, stiskl pevně oči.
U tumorů tohoto typu jsem obvykle postupoval tak, že jsem nařízl kůži do elipsy a pak jsem odstranil nádor prsty. Vypadalo to primitivně a krutě, ale snížilo se krvácení. Učinil jsem první řez a začal jsem odpreparovávat kůži a přesně v okamžiku, kdy jsem bral od bratrů peány, abych podchytil krvácející cévy, otevřel Bob oči. Dutě zasténal, odklopýtal ke starému kanapátku, zhroutil se na něj a ukryl hlavu do dlaní. Jeho křehký bratr byl však z odolnějšího materiálu, a ačkoliv poněkud pobledl, zaťal zuby, pevnou rukou uchopil oba peány na cévách a držel je, zatímco já jsem cévy podvázal.
Když už jsem začal, pokračoval jsem s gustem. Podebíral jsem prsty kulatý nádor a odlučoval podkoží. Takové nádory někdy samy vyskočily – tenhle sice ne, ale práce se mi dařila. Brzy jsem měl v ruce celý nádor, kromě tkáně úplně vespod, a ze zkušenosti jsem věděl, že pod ním bude velká céva. „Připrav si peány, Adame,“ požádal jsem a opatrně jsem tupě prsty preparoval tkáň“, ale sotva jsem to vyslovil, vytryskl mu do obličeje nachový proud.
Právě tenhle okamžik si vybral Bob, aby otevřel oči, a po jediném zděšeném pohledu na zakrvácené brýle svého bratra zachroptěl, klesl zpátky na otoman a bezvládnou rukou si stáhl kšiltovku přes oči.
„Prima práce, Adame,“ pochválil jsem drobného chlapíka, který odhodlaně setrval na svém místě a peány držel poslední cévu, zatímco jsem ji podvazoval, abych mohl odstranit tumor. „Jsme skoro hotovi. Už jen pár stehů.“ Zašil jsem ránu nylonem a spokojeně jsem ustoupil.
„Vypadá mnohem líp, holka jedna, bez té ohavnosti,“ řekl jsem a přejel jí rukou hladké břicho. Naneštěstí jsem ale prsty zachytil tumor ležící na stole a ten s bouchnutím spadl a skulil se k otomanu. Bob se překvapeně otočil ke zdroji hlučné rány a poklesla mu sanice, když spatřil ošklivý předmět kutálející se mu vstříc. „Prokristovydrahýrány!“ zaštkal a přitiskl obličej ke zdi.
Tak setrval, ztuhle toporný, a já s jeho bratrem jsme uložili Meg do košíku, vydrhli jsme stůl a zhruba odklidili odpad.
Když zmizely všechny stopy operace, vzal Adam konvici na vodu: Nevím, jak vy, pane Herriote, ale já bych se napil čaje.“
„Já taky a moc rád,“ přitakal jsem vděčně a padl jsem na jednu z dubových židlí.
Adam oslovil nehybné tělo na pohovce: „A co ty, Bobe? Vezmeš si šálek?“
Bob se zavrtěl, posadil se a opatrně se rozhlédl po místnosti. „Ne… ne…“ Zvedl se a přešel ke kredenci, z níž vytáhl lahev černého piva. Nalil si sklenici a dlouze se napil, pak překráčel ke košíku a nakoukl na hladké břicho a úhlednou řadu stehů. Pár minut dřepěl, hladil spící zvířátko a jemně je tahal za uši. Posléze se obrátil k nám a po tváři se mu rozlil pomalý, navýsost spokojený úsměv.
Tak a je to,“ pronesl. „Dokázali sme to.“
„Jo, Bobe, jo,“ usmál se na něj jeho bratr. „Dokázali sme to.“
Za deset dní jsem Meg vytahal stehy a mohl jsem Boba ujistit, že histologické vyšetření prokázalo, že tumor je benigní a že má po starosti.

Pak jsem ho víc než měsíc neviděl, až jsem jednou večer postřehl jeho kšiltovku nad zástupem u Lorda Nelsona. Bylo to těsně před tím, než zavírali, prodíral jsem se k němu, ale on právě vstal a zamířil ke dveřím. Zpod stoličky se vyškrabala Meg a loudala se za ním. Bez výrůstku, který ji hyzdil, vypadala mladší a veselejší. Díval jsem se za tou dvojicí oknem hostince – Meg venku jako obvykle zalehla, čenich mezi packami, a čekala, až její pán zvládne tradiční proceduru.
Bob popadl bicykl a pořádně s ním zatřepal, aby stroj pochopil, kdo je tady pánem. Po dvou pokusech nasedl a pak stál, téměř bez hnutí, jen řídítka balancovala ze strany na stranu, ale jeho vzezření bylo autoritativní a ve chvíli vyrazil na cestu domů. Hleděl jsem za mužem a psem, dokud nezmizeli, a přes občasná zastavení bylo zřejmé, že žádná katastrofa nehrozí.
Bob dneska nespadne. Našel své staré já.

## 51. KAPITOLA

Calum došil poslední zručný steh jedné ze svých operací a pár vteřin hleděl na spící kočku.
„Jime," pravil aniž zvedl hlavu. „Obávám se, že tě opustím." Ne!" Bodlo mě u srdce a nenapadlo mě, co bych v tu chvíli řekl. Calum u nás byl dva roky a jako všichni mladí veterináři i on cítil, že nadešel čas, aby se osamostatnil. Ale já jsem měl jedinou myšlenku že nechci, aby odešel.
Když se mu nedostalo další odpovědi, pokračoval: „Ano, naskytlo se mi zaměstnání, které mi asi bude vyhovovat."
„Ale…" Nedostatečností slovníku jsem se projevoval jako idiot.
Tak… samozřejmě chápu, Calume. Kam půjdeš?" Mozek mi zase začal fungovat. Určitě to bude nějaká samota, divočina. Pravděpodobně severní Skotsko… možná Západní ostrovy.
Nové Skotsko, „ odpověděl."
„Panebože!" Náhle jsem si uvědomil, že jsem ho vlastně neznal. Zasmál se. „Věděl jsem, že takhle zareaguješ. Byl jsem ve spojení s chlápkem, který tam má praxi, a jeho nabídka mi vyhovuje. Je to velký obvod na venkově, v dost primitivních podmínkách – značná část krajiny, je ještě nezkultivovaná, bez silnic, farmy v divočině, spousta panenské přírody. Taky kus úplně nedotčené země." Jeho pohled se vzdálil v předtuše zaslíbeného ráje.
Rozesmál jsem se. „Sakra, Calume. Promiň, že se takhle chovám. Byl to trochu šok, vlastně dva šoky, ale je to jako tobě ušité na míru a já doufám, že tam budeš hodně šťastný. Co si o tom myslí Deirdre?" Je nadšená. Nemůže se dočkat."
„O tom nepochybuji. Myslím, že slyším Siegfrieda. Raději mu to oznámíme."
Mého společníka jsme potkali na chodbě. Trochu se zarazil, když jsme mu pověděli, co je nového, a pak se Siegfried stejně jako já vesele zatvářil a plácl Caluma do ramene: „Jsem rád, že sis našel, po čem toužíš, chlapče. Jsem přesvědčený, že to pro tebe je přesně, co potřebuješ, a přeju tobě i Deirdre hodně úspěchů. Budeš mi ale zatraceně chybět!"
Náhle se zarazil a němě ukázal na veliké pernaté stvoření, které kolem něj kráčelo. „Co…? Co…?" V tmavé chodbě to vypadalo velké jako pštros.
Mladý muž se potěšeně usmál. „To je jenom volavka. Našel jsem ji před několika dny dole u řeky. Bloudila tam, nemohla létat. Zřejmě si poranila křídlo, ale už se uzdravuje." Ještě když mluvil, pták roztáhl křídla, vznesl se a zmizel za rohem chodby. „Podívejte, už bude brzy úplně zdravá."
„Doufám… doufám!" Siegfried na něj zíral a pak naklonil hlavu a zaposlouchal se do škrábání nedávno adoptovaných želv, sunoucích se po dlaždičkách. Náhle se uchechtl. „Ano. opravdu mi budeš chybět."
Těch několik týdnů před Calumovým odjezdem rychle uplynulo, a když se s námi on i Deirdre rozloučili, rozhlížel jsem se po prázdném bytě a připadal jsem si opuštěný. John Crooks a teď Calum – oba byli moji přátelé a po obou zbyl pocit ztráty. S Calumem to bylo traumatičtější – zmizel odtud jeho zvěřinec a padalo na mne téměř hmatatelné ticho. Díval jsem se z okna tam, kde ten první den Calum spořádal celý koláč, a v paměti mi ožilo plno vzpomínek, jako „Žádám o povolení najíst se," „Jenom vysadím Deirdre na strom", „Herriotova troubel", a také nejemotivnější obraz jeho uchvácené tváře a tmavých očí, když vyluzoval z malé harmoniky mých dětí Shenandoah.
Calum byl ohromně zajímavý člověk u nás v Darrowby, ale stejně zajímavé bylo sledovat jeho kariéru

poté, co od nás odešel. Dostával jsem pravidelné dopisy s líčením o jeho rozrůstající se praxi na prašných cestách v nezkrocené přírodě v Novém Skotsku. Se svou bouřlivácko u energií otevřel Calum první aukci na okrese a snažil se zavést ošetřování malých zvířat. Vzpomínám na jednu jeho větu: Mám tu dost kastrací koček – Herriotova troubel je stále akutní.“ Dopisy často končily slovy „Žádám o povolení k rozchodu, pane!“ a byly tak připomínkou starých časů.
Další z jeho vášní byl výcvik Border kolií – pořádal s nimi veřejné vystoupení, kde předváděl svůj um. Měl několik generací psů pocházejících z vítězných ovčáků – kdysi je koupil od svého známého, farmáře v Darrowby. Také si koupil farmu v Cape Breton, jako kdyby neměl dost práce.
Byl jsem průběžně informován i o pravidelných přírůstcích do jeho rodiny, jejichž počet k mému údivu stoupl na šest. Vychoval je všechny ke svému obrazu – aby milovali život v přírodě a všechno divoké a nezcivilizované, aby pohrdali změkčilostmi života jako on – a naučil je tábořit a chodit s batohem po lesích a horách.
Když jsem čítal Calumovy dopisy, myslíval jsem si, že konečně našel své ideální útočiště, ale mýlil jsem se.
Dvacet let po jeho odchodu z Darrowby jsem ošetřoval krávu jeho přítele, farmáře Alana Beecha. Alan držel tlamu zvířete a přes jeho plec na mě zavolal: „Slyšel jste nejnovější zprávy o Calumovi?“
Ne. Jaké?“
Stěhuje se z Nového Skotska.“ Není možná!“
„Vážně. A víte kam?“
Hlavou mi proletěly tisíce nápadů: Calum se blíží střednímu věku a je to tam pro něj příliš tvrdé a náročné. Cítil, že musí poskytnout rodině pohodlnější život. Možná, že se vrátí sem.
Nemám ponětí,“ odpověděl jsem. „Kam?“
„Do Papui, Nové Guineje.“
„Cože Pravda pravdoucí.“ Alan se široce usmál. „Věřil byste tomu?“
„Panebože! Ze zimy a sněhu do vlhkých tropů. To je celý Calum!“
Že by pro něj Nové Skotsko bylo moc pohodlné a civilizované „Možná, že ano. Vypadá, že tam není spokojený, chybí mu pár kanibalů – podle toho, co jsem slyšel. Kruci, to je zvláštní člověk!“
Tisíckrát jsem tohle slýchal o něm říkat farmáře kolem Darrowby a teď to bylo na místě víc než kdykoli předtím. Vyhledal jsem si heslo Papua-Nová Guinea ve veřejné knihovně a vyčetl jsem, že teprve v roce 1930 tam vstoupil běloch a navázal spojení s miliony obyvatel neprozkoumaných hor, kam měl namířeno Calum. Byla to nedotčená civilizace, bez spojení s vnějším světem.
Prohlížel jsem si fotografie divoce vyhlížejících mužů, téměř nahých, s odštěpky kostí v chřípí, mávajících luky a šípy a zlověstně civících do objektivu. Tihle lidé, z nichž šel strach, budou jeho sousedy a nic nebylo jistější, než že je Calum bude všechny milovat, nejvíc jejich malé, černé děti s velkýma očima.
Časem začaly docházet dopisy z Mendi na Jižní Vysočině. Jak se dalo čekat, Calum byl vším okouzlený: zemědělství z doby kamenné, jediné chovné zvířectvo – vepři. Většina osad se nezměnila od doby, kdy byly objeveny, a primitivní farmáři sice nebrali příliš vážně Calumovu snahu naučit je chovatelství, ale byli to bezvadní mládenci. Deirdre i on s nimi uzavřeli pevná přátelství.
Měsíce a roky plynuly a Calum byl zřejmě zcela pohlcen rozvojem země a jejím vylepšováním. Dozvěděl jsem se, jak do místního zemědělství zavedl skot, ovce a drůbež, jak vychoval farmáře a vrhl se se vší svou energií do tamního společenského života.
V roce 1988 mi napsala jeho dcera Sarah: „Tatínek mě neustále uvádí v úžas svou znalostí místní vegetace a života v přírodě. Na své farmě má 11 Border kolií, 2 labradory, 2 buvoly indické, 5 koní, spoustu skotu, ovcí, koz, nejrůznější drůbež – kachny, perličky a velké hejno holubů.“
Když jsem dopis odkládal, vzpomněl jsem si na Calumův malý zvěřinec na Skeldalu. Tenkrát si ho teprve zkoušel. Doktor s jezevcem je konečně šťastný!

## 52. KAPITOLA

Měsíce ubíhaly a ledy mezi mnou a našimi dvěma divokými kočičkami netály a já s rostoucími obavami sledoval, jak se dlouhochlupý kožich Ollyho vrací do dřívějšího hanebného stavu. Zase se objevovaly

slepené uzly a cucky a do roka to bylo stejně zlé jako tenkrát. Každým dnem bylo zřejmější, že s tím musím něco udělat. Ale dokážu ho znovu obelstít? Musím to zkusit.
Podnikl jsem stejné přípravy, Helena umístila na zeď potravu s nembutalem, ale tentokrát ji Olly očichal, olízl a odešel. Zopakovali jsme to s příštím chodem, jenže Olly prozkoumal pokrm s hlubokým podezřením a odvrátil se. Očividně vycítil, že se něco chystá. Postával jsem na svém místě u okna a oznámil jsem Heleně: „Budu se muset pokusit ho chytit."
„Chytit? Myslíš do sítě?"
„Ne, ne. To šlo, když byl kotě. Teď bych se k němu nedokázal přiblížit."
„Jak tedy?"
Podíval jsem se na zubožené stvoření na zdi. „Možná že bych se za tebe mohl schovat, až ho půjdeš krmit, a popadnu ho a strčím do klece. Pak ho odvezu do ordinace, uspím ho a dám ho do pořádku."
„Že bys ho popadl? A strčil do klece?" pronesla Helena nevěřícně. Připadá mi to nemožné."
„Ano, já vím, ale já už jsem v životě chytal hodně koček a umím se pohybovat velmi rychle. Jen kdyby se mi podařilo schovat se. Zítra to vyzkoušíme."
Má žena na mne hleděla rozšířenýma očima. Viděl jsem, že mi moc nevěří.
Ráno položila na zeď báječnou, nadrobno nasekanou syrovou tresku – nejoblíbenější kočičí pochoutku. Na vařenou rybu si zvlášť nepotrpěly, ale tohle bylo neodolatelné. Otevřená klec byla mimo dohled. Kočky kráčely po zdi, Ginny hladká a lesklá, Olly politováníhodný, rozcuchaný, z krku a z trupu mu visely zauzlované chuchvalce. Helena se jim věnovala jako obvykle a pak, když se spokojeně zabraly do jídla, se vrátila do kuchyně, kde jsem číhal.
„Tak, řekl jsem „Teď chci, abys velmi pomalu znovu vyšla a já se za tebe schovám. Až se dostaneš až k Ollymu, bude soustředěný na rybu a třeba si mě vůbec nevšimne."
Helena neodpověděla a já jsem se těsně přimáčkl k jejím zádům. „A jdeme." Dloubl jsem levou nohou do její a vyšourali jsme se ze dveří, pohybujíce se unisono.
„Tohle je směšné," naříkala Helena. „Vypadáme jako číslo z muzikálu."
Šťouchl jsem jí nosem do krku a sykl jsem: „Mlč a jdi."
Když jsme zdvojeně dorazili ke zdi, napřáhla Helena ruku a pohladila Ollyho, ale ten byl omámený treskou a nevzhlédl. Stál tam pár metrů ode mne, ve výši mých prsou. Nikdy se mi už nenaskytne lepší příležitost! Vystřelil jsem ruku kolem Heleny, chytil ho za krk, držel změť zmítajících se černých údů – a vzápětí jsem kocoura strčil do klece.
Zaklapl jsem víko a na konci klece se vysunula zoufalá packa, ale šoupl jsem ji zpátky a zasunul jsem kovovou petlici. Nebylo úniku. Zdvihl jsem klec na zeď, takže jsme si s Ollym hleděli z očí do očí, a couvl jsem před jeho obviňujícím zrakem zpoza mříží klece. Četl jsem v něm: „Prokristapána, už zase! Tohle je k nevíře! Copak to tvoje padoušství nemá konce?!"
Popravdě řečeno mi bylo mizerně. Chudák kocour – ačkoliv byl vyděšený mým útokem, nepokusil se ani škrábat, ani kousat. Stejně jako předtím – jeho jediná myšlenka byla únik. Nemohl jsem mu zazlívat, že si o mně myslí to nejhorší.
Uklidňovalo mě, že výsledkem bude pěkný, upravený kocour. Nepoznáš se, kamaráde," sliboval jsem zničenému zvířátku, skrčenému v kleci vedle mne na sedadle vozu cestou do ordinace. „Tentokrát si na tobě dám záležet. Budeš vypadat báječně a taky se budeš báječně cítit."
Siegfried se nabídl, že mi pomůže, ale když jsme třesoucího se Ollyho vytáhli na stůl, trpně se nám podvolil a bez odporu si nechal píchnout nitrožilní anestézi. Když usnul, pustil jsem se do ohavně zacuchaného kožichu a krvežíznivě jsem rozplétal a stříhal a česal a zase stříhal a pak jsem ho probral elektrickým strojkem a kartáčoval, dokud nezmizel poslední uzlíček. Minule jsem to vzal jen zhruba, ale tentokrát to byla dokonalá procedura.
Siegfried se zasmál, když jsem nakonec Ollyho zdvihl. „Teď by vyhrál první cenu na každé výstavě koček!"
Vzpomněl jsem si na jeho výrok nazítří, když přišly kočky na zeď k snídani. Ginny byla vždycky krásná, ale teď ji zastínil hladký, bohatý, na slunci zářící kožich jejího bratra.
Helena byla nadšená a neustále ho hladila, nemohla té proměně uvěřit. A já jsem samosebou zaujal své obvyklé postavení – potají jsem nakukoval za kuchyňským oknem. Bude trvat hodně dlouho, než se

odvážím objevit před Ollym! Brzy se ukázalo, že moje akcie znovu náramně poklesly. Stačilo, abych vykročil ze dveří, a Olly se mohl přerazit, jak prchal do polí. Situace byla natolik zlá, že jsem se jí začal zabývat se vší vážností. „Heleno," prohlásil jsem jednou po ránu. „Ta věc s Ollym mi jde na nervy. Ze srdce bych si přál, abych to nějak vyřešil." I „Ale to můžeš, Jime," odpověděla. „Musíš se s ním dokonale seznámit a on se musí seznámit s tebou." Mrzutě jsem si ji změřil. „Tak mu to pověz! Určitě ti řekne, že mě zná až moc dobře." !I „Já vím, ale když uvážíš, že celá ta léta, co Olly a Ginny máme, že tě skoro neviděly, kromě krizových situací? Já jsem je krmila, poví- dala si s nimi, mazlila se s nimi, den za dnem, neustále. Mě znají a věří „ mi." „To je sice pravda, ale já na to nemám čas." „Ovšemže nemáš. Jsi v jednom kole. Přijdeš a hned jsi zase na odchodu." I Zamyšleně jsem přikývl. Helena měla pravdu. Celá ta léta jsem ty kočky měl rád, těšilo mě pozorovat, jak sbíhají ze stráně, aby se najedly, jak si hrají ve vysoké trávě a jak se s nimi Helena mazlí. Ale já jsem pro ně byl cizinec. Sevřelo se mi srdce nad tím, jak rychle ten čas běží. „Asi je už pozdě. Nebo myslíš, že bych mohl něco udělat?" „Ano," řekla. Musíš je začít krmit. Musíš si na to prostě najít chvíli. Samozřejmě že ne každý den, ale kdykoli najdeš sebemenší příležitost, jdi a přines jim jídlo." „Ty jsi tedy přesvědčená, že jejich láska prochází jen žaludkem? Určitě ne. Vždyť jsi mě s nimi viděl. Nepodívají se na jídlo, dokud se s nimi dost dlouho nemazlím, nepohladím je. Touží po tom, aby se s nimi někdo zabýval, touží po přátelství." „Řekl bych, že nemám naději. Nenávidí mě – stačí jim jen pohled na mne." „Musíš vydržet. Mně taky trvalo hodně dlouho, než jsem získala jejich důvěru. Zvlášť u Ginny. Ta byla vždycky bázlivější. I teď stačí rychlejší pohyb ruky a uteče. Přese všechno, co se mezi vámi stalo, myslím, že máš víc naděje u Olly – ten kocour je v podstatě ohromně laskavý."

„Dobrá," řekl jsem. „Dej mi tedy jídlo a mléko. Začnu hned." A to byl začátek jedné ze ság mého života. Kdykoli jsem mohl, byl jsem to , kdo je volal, postavil jídlo na zeď a stál a pozoroval je. Nejdřív já jsem čekal marně. Viděl jsem je, jak na mne civí z dřevníku – černobílá a žlutá, zlatá a bílá vykukovaly ze slaměných pelechů – a dlouhý čas se nevypravily dolů, dokud jsem nevycouval do domu. Vzhledem k nepravidelnosti mého zaměstnání pro mne nebylo snadné systematicky je krmit a někdy, když jsem musel odjet časně ráno, nedostaly včas snídani, ale právě při jedné takové příležitosti, když se jim snídaně zpozdila o víc než hodinu, překonal hlad jejich obavy a kočky se opatrně přiblížily, ještě když jsem nehybně stál u zdi. Jedly rychle a nervózně se po mně ohlížely a pak o překot prchaly. Spokojeně jsem se usmál. Poprvé jsem uspěl!

Následovalo dlouhé údobí, kdy jsem jen stál a kočky jedly a zvykaly si na mne jako na součást scenérie. Pak jsem zkusil pomalu napřáhnout ruku. Nejdřív couvly, ale s přibývajícími dny jim moje ruka vadila stále méně a moje naděje stoupaly. Podle Heleniny předpovědi to byla Ginny, kterou vyplašil sebemenší pohyb, zatímco Olly ustoupil a zpovzdálí si mě měřil rozvažujícím pohledem, jako by mohl být ochotný zapomenout, co bylo, a opravit si mínění o mně. S nekonečnou trpělivostí jsem k němu den za dnem přibližoval ruku a byla to doslova pamětihodná událost, když zůstal stát a dovolil, abych se prstem dotkl jeho tváře. Hladil jsem mu něžně kožíšek a on se na mě díval bezesporu vlídně, než po chvíli odběhl.

„Heleno," obrátil jsem se ke kuchyňskému oknu. „Dokázal jsem to. Konečně se spřátelíme! Teď už je jen otázka času, kdy ho budu smět hladit jako ty." Měl jsem až nerozumnou radost a hřál mě pocit zadostiučinění – pošetilá reakce člověka, který se denně zabýval nejrůznějšími zvířaty – ale upřímně jsem se těšil na dlouhá léta přátelství s tímhle kocourem.

Mýlil jsem se. V té chvíli jsem nemohl vědět, že do osmačtyřiceti hodin bude Olly mrtvý.

Bylo to druhý den ráno. Helena volala rozrušeně ze zahrady za domem: „Jime, rychle sem pojď, Olly…" Běžel jsem k ní – stála nahoře na svahu, téměř u jeho vrcholu u dřevníku. Ginny byla v dřevníku, ale z Ollyho jsem viděl jen černou čmouhu v trávě.

Sklonil jsem se nad ním a Helena mi sevřela paži. „Co se mu stalo?"

Byl nehybný, údy měl toporně napřímené, záda ztuhlá v oblouku strašlivé křeče, oči skleněné.

Já… já… je asi mrtvý. Vypadá to na otravu strychninem." Ale při zvuku mého hlasu se Olly pohnul.

Počkej!" řekl jsem. „Ještě žije, ale je v něm jen jiskřička." Viděl jsem, že křeč se uvolnila, a mohl jsem mu ohnout údy a zdvihnout ho. „To není strychnin. Podobá se to strychninu, ale není to. Má to co dělat s mozkem, možná mrtvice."

S vyschlými ústy jsem ho odnesl dolů do domu, kde jsem ho, slabounce dýchajícího, položil.

Plačící Helena se ozvala: „Můžeš mu pomoct`?“
„Okamžitě ho odvezu do ordinace. Uděláme, co bude v našich silách.“ Políbil jsem ji na uslzenou tvář a utíkal jsem k vozu.
Spolu se Siegfriedem jsme mu dali utišující prostředek, protože začal prudce pohybovat nohama, pak jsme mu píchli steroidy a antibiotika a zavedli jsme mu infuzi. Díval jsem se na něj, když ležel na lůžku v ošetřovně, údy se mu lehce chvěly. „Nic víc už nemůžeme udělat, viď?“
Siegfried zavrtěl hlavou a pokrčil rameny. Souhlasil s mojí diagnózou – mrtvice, záchvat, krvácení do mozku, ale jakkoli bychom to pojmenovali, byl to mozek. Viděl jsem, že má právě tak málo naděje jako já.
Pečovali jsme o Ollyho celý den a odpoledne se mi na okamžik zazdálo, že se jeho stav lepší, večer byl však znovu v bezvědomí a v noci zemřel.
Odvezl jsem ho domů, a když jsem ho zdvihl z vozu, byl jeho hladký, vyčesaný kožich výsměchem – teď když už nežil. Pohřbil jsem ho za dřevníkem, pár metrů od slaměného pelíšku, v němž léta spával. Když veterinář ztratí zvíře, které měl rád, vede se mu stejně jako každému jinému, a Helena i já jsme byli nešťastní. Doufali jsme, že časem náš zármutek poleví, ale museli jsme řešit jiný palčivý problém. Co s Ginny?
Ty dvě kočičky tvořily jednolitou součást našeho života a my jsme nikdy nemysleli na jednu bez druhé. Bylo jasné, že pro Ginny je existence bez Ollyho nepředstavitelná. Několik dní nejedla. Nepřestávali jsme na ni volat, ale vždycky poodešla jen pár metrů od dřevníku, nechápavě se rozhlédla a vrátila se na pelíšek. Celá léta nikdy neseběhla z té stráně sama a v následujících týdnech nám její zmatek, v němž se neustále rozhlížela, hledajíc svého druha, doslova rval srdce.
Několik dní ji Helena krmila v pelíšku a posléze se jí podařilo vylákat ji na zeď, ale Ginny skoro nesklonila hlavu k misce – pořád hleděla sem tam a čekala na Ollyho, aby se s ním podělila o potravu.
„Je strašně opuštěná,“ řekla Helena. „Musíme se jí věnovat mnohem víc než dřív. Budu u ní venku a budu si s ní povídat, jen kdyby se nám podařilo dostat ji k nám, dovnitř! Tím by se všechno vyřešilo, ale vím, že to se nikdy nestane.“
Hleděl jsem na to malé stvoření a uvažoval jsem, jestli si kdy zvyknu vidět na zdi jen jednu kočku, ale Ginny u krbu na Helenině klíně – to byl absurdní sen. „Ano, je to tak, ale možná, že bych mohl něco zkusit. Dokázal jsem se spřátelit s Ollym – teď začnu s Ginny.“
Věděl jsem, že se pouštím do dlouhého a pravděpodobně beznadějného zápolení, protože zlatohnědá kočička byla vždycky z těch dvou bázlivější, ale šel jsem za svým trpělivě a rozhodně. Při krmení, a kdykoli jsem měl čas, jsem se postavil před zadní vchod, lichotivě jsem si ji předcházel a vemlouval se jí a vábivě jsem gestikuloval. Ginny ode mne přijímala jídlo, ale velmi dlouho si nepřála, abych se k ní přiblížil. Pak – možná proto, že tak zoufale postrádala společnost, že cítila, že by mohla vzít zavděk i mnou – necouvla, dovolila, abych se dotkl prstem její tváře, jako kdysi Olly.
Úspěch byl pomalý, ale vydržel. Od toho doteku jsem jí týden po týdnu začal postupně hladit hlavičku, jemně jsem jí třel uši, až jsem pohladil celý hřbet a podrbal ji u kořene ocasu. Od toho dne se mezi námi rozvinuly důvěrnosti, o nichž se mi nesnilo, a posléze se Ginny ani nepodívala na potravu, dokud neprošla znovu a znovu sem tam po zdi, potěšeně se hrbila k mé ruce a třela se mi o ramena. Jedním z mnoha jejích oblíbených kousků, náležejícím ke každodenním zdvořilostem, patřilo, že přitiskla svůj nos k mému: chvíli tak stála a hleděla mi do očí.
Jednou ráno po mnoha měsících jsme tak stáli – Ginny tiskla svůj nos k mému, očima se mi vpíjela do očí, jako by si myslela, že jsem úplně báječný, a nemohla se mě nabažit, když se za mnou ozvalo Helenino tiché:
„Pozoruji veterináře hluboce soustředěného na práci!“
A je to moc šťastná práce,“ odpověděl jsem, aniž jsem se pohnul, a patřil jsem hluboko do zelených zorniček zářících oddaností a upřených do mých očí. „Abys věděla, tohle je jeden z mých největších triumfů!“

James Herriot
Zvěrolékař a jeho přátelé

Z anglického originálu Every Living Thing, vydaného nakladatelstvím Michael Joseph v Londýně roku 1992, přeložila dr. Eva Marxová. Odborný poradce MVDr. Pavel Santar. Vazbu a přebal s použitím ilustrací Zdeňka Netopila navrhl Oldřich Pošmurný. Vydání druhé. Praha 1996.
Vydalo Nakladatelství Svoboda jako svou 7496. publikaci. Odpovědná redaktorka Jiřina Novotná.
Výtvarná redaktorka Jana Mikulecká.
Technická redaktorka Bohumila Neubertová. Vytiskla tiskárna FINIDR, spol. s r. o. AA 19,08, VA 20,58.
Tematická skupina 13134. 73/605-21-8.5
25-026-96